

EES-viðbætur

ISSN 1022-9337

við Stjórnartíðindi
Evrópusambandsins

Nr. 83

24. árgangur

21.12.2017

	I	EES-STOFNANIR	
	1.	Sameiginlega EES-nefndin	
2017/EES/83/01		Reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) 2016/2067 frá 22. nóvember 2016 um breytingu á reglugerð (EB) nr. 1126/2008 um innleiðingu tiltekinna alþjóðlegra reikningsskilastaðla í samræmi við reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 1606/2002 að því er varðar alþjóðlegan reikningsskilastaðal, IFRS-staðal 9.....	1
	II	EFTA-STOFNANIR	
	1.	Fastanefnd EFTA-ríkjanna	
	2.	Eftirlitsstofnun EFTA	
	3.	EFTA-dómstóllinn	
	III	ESB-STOFNANIR	
	1.	Framkvæmdastjórnin	

EES-STOFNANIR

SAMEIGINLEGA EES-NEFNDIN

REGLUGERÐ FRAMKVÆMDASTJÓRNARINNAR (ESB) 2016/2067

2017/EES/83/01

frá 22. nóvember 2016

um breytingu á reglugerð (EB) nr. 1126/2008 um innleiðingu tiltekinna alþjóðlegra reikningsskilastaðla í samræmi við reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 1606/2002 að því er varðar alþjóðlegan reikningsskilastaðal, IFRS-staðal 9 (*)

FRAMKVÆMDASTJÓRN EVRÓPUSAMBANDSINS HEFUR,

með hliðsjón af sáttmálanum um starfshætti Evrópusambandsins,

með hliðsjón af reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 1606/2002 frá 19. júlí 2002 um beitingu alþjóðlegra reikningsskilastaðla ⁽¹⁾, einkum 1. mgr. 3. gr.,

og að teknu tilliti til eftirfarandi:

- 1) Með reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (EB) nr. 1126/2008 ⁽²⁾ voru innleiddir tilteknir alþjóðlegir staðlar og túlkunarir sem voru fyrir hendi 15. október 2008.
- 2) Hinn 24. júlí 2014 gaf Alþjóðareikningsskilaráðið (IASB) út alþjóðlegan reikningsskilastaðal (IFRS) 9, fjármálagerningar. Með staðlinum er stefnt að því að bæta reikningsskil fjármálagerninga með því að takast á við þau málefni sem upp komu á þessu sviði í fjármálakreppunni. Einkum er með IFRS-staðli 9 brugðist við þeirri kröfu G20-hópsins að taka upp aðferð við færslu vænts taps af fjáreignum sem lítur betur til framtíðar.
- 3) Innleiðing IFRS-staðals 9 felur þess vegna í sér breytingar á alþjóðlegum reikningsskilastaðli 1 (IAS-staðli 1), IAS-staðli 2, IAS-staðli 8, IAS-staðli 10, IAS-staðli 12, IAS-staðli 20, IAS-staðli 21, IAS-staðli 23, IAS-staðli 28, IAS-staðli 32, IAS-staðli 33, IAS-staðli 36, IAS-staðli 37, IAS-staðli 39, IFRS-staðli 1, IFRS-staðli 2, IFRS-staðli 3, IFRS-staðli 4, IFRS-staðli 5, IFRS-staðli 7, IFRS-staðli 13, túlkun alþjóðlegru túlkunarnefndarinnar um reikningsskil, IFRIC-túlkun 2, IFRIC-túlkun 5, IFRIC-túlkun 10, IFRIC-túlkun 12, IFRIC-túlkun 16, IFRIC-túlkun 19, og túlkun fastanefndarinnar um túlkun, SIC-túlkun 27, til að tryggja að samræmi sé á milli alþjóðlegra reikningsskilastaðla. Til að tryggja að farið sé að lögum Sambandsins er afleiddri breytingu á IAS-staðli 39, er varðar áhættuvarnarreikningsskil á gangvirði, ekki komið til framkvæmda með þessari reglugerð. Enn fremur fellir IFRS-staðall 9 úr gildi IFRIC-túlkun 9.
- 4) Í kjölfar samráðs við evrópsku ráðgjafarnefndina um reikningsskil og að teknu tilliti til þeirra málefna sem af slíku samráði leiðir, einkum hvað varðar áhrif af beitingu IFRS-staðals 9 á váttryggingageirann, er staðfest að IFRS-staðall 9 uppfyllir skilyrðin fyrir innleiðingu sem eru sett fram í 2. mgr. 3. gr. reglugerðar (EB) nr. 1606/2002.
- 5) Framkvæmdastjórnin skal innleiða alþjóðlega reikningsskilastaðla tímanlega svo að ekki dragi úr skilningi og trausti fjárfesta. Enda þótt IFRS-staðall 9, fjármálagerningar, njóti stuðnings er viðurkennt að nauðsynlegt er að bjóða fram þann valkost að fresta innleiðingu hans gagnvart váttryggingageiranum. Alþjóðareikningsskilaráðið hefur átt frumkvæði

(*) Þessi ESB-gerð birtist í Stjtið. ESB L 323, 29.11.2016, bls. 1. Hennar var getið í ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 249/2017 frá 15. desember 2017 um breytingu á XXII. viðauka (Félagaréttur) við EES-samninginn, biður birtingar.

(1) Stjtið. EB L 243, 11.9.2002, bls. 1.

(2) Reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (EB) nr. 1126/2008 frá 3. nóvember 2008 um innleiðingu tiltekinna alþjóðlegra reikningsskilastaðla í samræmi við reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 1606/2002 (Stjtið. ESB L 320, 29.11.2008, bls. 1).

að því að taka þetta mál upp og gert er ráð fyrir því að það muni leggja fram tillögur til að tryggja eina alþjóðlega viðurkennda lausn. Ef þau ákvæði, sem Alþjóðareikningsskilaráðið samþykkti fyrir 31. júlí 2016, teljast hins vegar ekki fullnægjandi hyggst framkvæmdastjórnin veita váttryggingageiranum val um að beita ekki IFRS-staðli 9, fjármálagerningar, í takmarkaðan tíma.

- 6) Því ætti að breyta reglugerð (EB) nr. 1126/2008 til samræmis við það.
- 7) Ráðstafanirnar, sem kveðið er á um í þessari reglugerð, eru í samræmi við álit stýrnefndarinnar um reikningsskil.

SAMÞYKKT REGLUGERÐ ÞESSA:

1. gr.

1. Viðaukanum við reglugerð (EB) nr. 1126/2008 er breytt sem hér segir:

- a) alþjóðlegum reikningsskilastaðli, IFRS-staðli 9, fjármálagerningar, er bætt við eins og fram kemur í viðaukanum við þessa reglugerð,
- b) eftirtöldum alþjóðlegum reikningsskilastöðum er breytt í samræmi við IFRS-staðal 9, fjármálagerningar, eins og fram kemur í viðaukanum við þessa reglugerð:
 - i. IAS-staðli 1, framsetning reikningsskila,
 - ii. IAS-staðli 2, birgðir,
 - iii. IAS-staðli 8, reikningsskilaaðferðir, breytingar á reikningshaldslegu mati og skekkjur,
 - iv. IAS-staðli 10, atburðir eftir reikningsskilatímabilið,
 - v. IAS-staðli 12, tekjuskattur,
 - vi. IAS-staðli 20, færsla opinberra styrkja og upplýsingar um opinbera aðstoð,
 - vii. IAS-staðli 21, áhrif gengisbreytinga erlendra gjaldmiðla,
 - viii. IAS-staðli 23, fjármagnskostnaður,
 - ix. IAS-staðli 28, fjárfestingar í hlutdeildarfélögum og samrekstri,
 - x. IAS-staðli 32, fjármálagerningar: framsetning,
 - xi. IAS-staðli 33, hagnaður á hlut,
 - xii. IAS-staðli 36, virðisrýrnun eigna,
 - xiii. IAS-staðli 37, reiknaðar skuldbindingar, óvissar skuldir og óvissar eignir,
 - xiv. IAS-staðli 39, fjármálagerningar: færsla og mat,
 - xv. IFRS-staðli 1, innleiðing alþjóðlegra reikningsskilastaðla,
 - xvi. IFRS-staðli 2, eignarhlutatengd greiðsla,
 - xvii. IFRS-staðli 3, sameining fyrirtækja,
 - xviii. IFRS-staðli 4, váttryggingasamningar,
 - xix. IFRS-staðli 5, fastafjármunir sem haldið er til sölu og aflögð starfsemi,
 - xx. IFRS-staðli 7, fjármálagerningar: upplýsingagjöf,
 - xxi. IFRS-staðli 13, gangvirðismat,

- xxii. túlkunum alþjóðlegu túlkunarnefndarinnar um reikningsskil IFRIC-túlkun 2, hlutir félagsaðila í samvinnueiningum og sambærilegir gerningar,
 - xxiii. IFRIC-túlkun 5, réttur til hlutdeildar í sjóðum sem bera kostnað af niðurlagningu starfsemi, endurbyggingu og endurbótum á umhverfinu,
 - xxiv. IFRIC-túlkun 10, árshlutareikningsskil og virðisrýmun,
 - xxv. IFRIC-túlkun 12, samningar um þjónustuívilnun,
 - xxvi. IFRIC-túlkun 16, áhættuvarnir vegna hreinnar fjárfestingar í erlendum rekstri,
 - xxvii. IFRIC-túlkun 19, greiðsla skulda með eiginfjárgerningum,
 - xxviii. SIC-túlkun 27, mat á inntaki viðskipta þegar um leigusamning er að ræða í lagalegum skilningi,
- c) IFRIC-staðall 9, endurmat innbyggðra afleiðna, er felldur niður í samræmi við IFRS-staðal 9, eins og fram kemur í viðaukanum við þessa reglugerð.
2. Félag skal hætta að beita eftirtöldum ákvæðum, sem varða vísanir til IFRS-staðals 9, frá og með upphafsdagsetningu fyrsta fjárhagsárs þess sem hefst 1. janúar 2018 eða síðar:
- a) 2. mgr. 1. gr. reglugerðar framkvæmdastjórnarinnar (ESB) nr. 1254/2012 ⁽¹⁾,
 - b) 2. mgr. 1. gr. reglugerðar framkvæmdastjórnarinnar (ESB) nr. 1255/2012 ⁽²⁾,
 - c) 2. mgr. 1. gr. reglugerðar framkvæmdastjórnarinnar (ESB) nr. 183/2013 ⁽³⁾,
 - d) 2. mgr. 1. gr. reglugerðar framkvæmdastjórnarinnar (ESB) nr. 313/2013 ⁽⁴⁾,
 - e) 2. mgr. 1. gr. reglugerðar framkvæmdastjórnarinnar (ESB) nr. 1174/2013 ⁽⁵⁾,
 - f) 2. mgr. 1. gr. reglugerðar framkvæmdastjórnarinnar (ESB) nr. 1361/2014 ⁽⁶⁾,
 - g) 2. mgr. 1. gr. reglugerðar framkvæmdastjórnarinnar (ESB) nr. 2015/28 ⁽⁷⁾,
 - h) 2. mgr. 1. gr. reglugerðar framkvæmdastjórnarinnar (ESB) nr. 2015/2173 ⁽⁸⁾,

⁽¹⁾ Reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) nr. 1254/2012 frá 11. desember 2012 um breytingu á reglugerð (EB) nr. 1126/2008 um innleiðingu tiltekinna alþjóðlegra reikningsskilastaðla í samræmi við reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 1606/2002 að því er varðar alþjóðlegan reikningsskilastaðal (IFRS-staðal) 10, alþjóðlegan reikningsskilastaðal (IFRS-staðal) 11, alþjóðlegan reikningsskilastaðal (IFRS-staðal) 12, alþjóðlegan reikningsskilastaðal (IAS-staðal) 27 (2011) og alþjóðlegan reikningsskilastaðal (IAS-staðal) 28 (2011) (Stjtið. ESB L 360, 29.12.2012, bls. 1).

⁽²⁾ Reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) nr. 1255/2012 frá 11. desember 2012 um breytingu á reglugerð (EB) nr. 1126/2008 um innleiðingu tiltekinna alþjóðlegra reikningsskilastaðla í samræmi við reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 1606/2002 að því er varðar alþjóðlegan reikningsskilastaðal (IAS-staðal) 12, alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS-staðla) 1 og 13, og 20. túlkun alþjóðlegru túlkunarnefndarinnar um reikningsskil (IFRIC-túlkun 20) (Stjtið. ESB L 360, 29.12.2012, bls. 78).

⁽³⁾ Reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) nr. 183/2013 frá 4. mars 2013 um breytingu á reglugerð (EB) nr. 1126/2008 um innleiðingu tiltekinna alþjóðlegra reikningsskilastaðla í samræmi við reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 1606/2002 að því er varðar alþjóðlegan reikningsskilastaðal, IFRS-staðal 1 (Stjtið. ESB L 61, 5.3.2013, bls. 6).

⁽⁴⁾ Reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) nr. 313/2013 frá 4. apríl 2013 um breytingu á reglugerð (EB) nr. 1126/2008 um innleiðingu tiltekinna alþjóðlegra reikningsskilastaðla í samræmi við reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 1606/2002 að því er varðar samstæðureikningsskil, sameiginleg verkefni og upplýsingagjöf um hagsmuni í öðrum einingum: Aðlögunarleiðbeiningar (breytingar á alþjóðlegum reikningsskilastöðlum IFRS 10, 11 og 12) (Stjtið. ESB L 95, 5.4.2013, bls. 9).

⁽⁵⁾ Reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) nr. 1174/2013 frá 20. nóvember 2013 um breytingu á reglugerð (EB) nr. 1126/2008 um innleiðingu tiltekinna alþjóðlegra reikningsskilastaðla í samræmi við reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 1606/2002 að því er varðar alþjóðlega reikningsskilastaðla, IFRS-staðla 10 og 12, og alþjóðlegan reikningsskilastaðal, IAS-staðal 27 (Stjtið. ESB L 312, 21.11.2013, bls. 1).

⁽⁶⁾ Reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) nr. 1361/2014 frá 18. desember 2014 um breytingu á reglugerð (EB) nr. 1126/2008 um innleiðingu tiltekinna alþjóðlegra reikningsskilastaðla í samræmi við reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 1606/2002 að því er varðar alþjóðlega reikningsskilastaðla, IFRS-staðla 3 og 13, og alþjóðlegan reikningsskilastaðal, IAS-staðal 40 (Stjtið. ESB L 365, 19.12.2014, bls. 120).

⁽⁷⁾ Reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) 2015/28 frá 17. desember 2014 um breytingu á reglugerð (EB) nr. 1126/2008 um innleiðingu tiltekinna alþjóðlegra reikningsskilastaðla í samræmi við reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 1606/2002 að því er varðar alþjóðlega reikningsskilastaðla, IFRS-staðla 2, 3 og 8, og alþjóðlega reikningsskilastaðla, IAS-staðla 16, 24 og 38 (Stjtið. ESB L 5, 9.1.2015, bls. 1).

⁽⁸⁾ Reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) nr. 2015/2173 frá 24. nóvember 2015 um breytingu á reglugerð (EB) nr. 1126/2008 um innleiðingu tiltekinna alþjóðlegra reikningsskilastaðla í samræmi við reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 1606/2002 að því er varðar alþjóðlegan reikningsskilastaðal, IFRS-staðal 11 (Stjtið. ESB L 307, 25.11.2015, bls. 11).

- i) 2. mgr. 1. gr. reglugerðar framkvæmdastjórnarinnar (ESB) nr. 2015/2441 ⁽¹⁾,
 - j) 2. mgr. 1. gr. reglugerðar framkvæmdastjórnarinnar (ESB) nr. 2016/1703 ⁽²⁾,
 - k) 2. mgr. 1. gr. reglugerðar framkvæmdastjórnarinnar (ESB) nr. 2016/1905 ⁽³⁾.
3. Velji félag að beita IFRS-staðli 9, fjármálagerningar, vegna fjárhagsára sinna sem hefjast fyrir 1. janúar 2018, skal það beita ákvæðum 2. mgr. vegna þessara fjárhagsára.

2. gr.

Félög skulu beita breytingunum, sem um getur í 1. gr., eigi síðar en frá og með upphafsdagsetningu fyrsta fjárhagsárs þeirra sem hefst 1. janúar 2018 eða síðar.

3. gr.

Reglugerð þessi öðlast gildi á tuttugasta degi eftir að hún birtist í *Stjórnartíðindum Evrópusambandsins*.

Reglugerð þessi er bindandi í heild sinni og gildir í öllum aðildarríkjunum án frekari lögfestingar.

Gjört í Brussel 22. nóvember 2016.

Fyrir hönd framkvæmdastjórnarinnar,

Jean-Claude JUNCKER

forseti.

⁽¹⁾ Reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) nr. 2015/2441 frá 18. desember 2015 um breytingu á reglugerð (EB) nr. 1126/2008 um innleiðingu tiltekinna alþjóðlegra reikningsskilastaðla í samræmi við reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 1606/2002 að því er varðar alþjóðlegan reikningsskilastaðal, IAS-staðal 27 (Stjtið. ESB L 336, 23.12.2015, bls. 49).

⁽²⁾ Reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) 2016/1703 frá 22. september 2016 um breytingu á reglugerð (EB) nr. 1126/2008 um innleiðingu tiltekinna alþjóðlegra reikningsskilastaðla í samræmi við reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 1606/2002 að því er varðar alþjóðlega reikningsskilastaðla, IFRS-staðla 10 og 12, og alþjóðlegan reikningsskilastaðal, IAS-staðal 28 (Stjtið. ESB L 257, 23.9.2016, bls. 1).

⁽³⁾ Reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) nr. 2016/1905 frá 22. september 2016 um breytingu á reglugerð (EB) nr. 1126/2008 um innleiðingu tiltekinna alþjóðlegra reikningsskilastaðla í samræmi við reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 1606/2002 að því er varðar alþjóðlegan reikningsskilastaðal, IFRS-staðal 15 (Stjtið. ESB L 295, 29.10.2016, bls. 19).

VIÐAUKI

IFRS-staðall 9 Fjármálagerningar

Alþjóðlegur reikningsskilastaðall 9 (IFRS-staðall 9)

Fjármálagerningar

1. KAFLI Markmið

- 1.1. Markmiðið með þessum staðli er að koma á meginreglum vegna reikningsskila *fjáreigna* og *fjárskulda* þar sem notendum reikningsskila eru birtar viðeigandi og gagnlegar upplýsingar til að meta fjárhæð, tímasetningu og óvissu í framtíðarsjóðstreymi einingar.

2. KAFLI Gildissvið

- 2.1. Allar einingar skulu beita þessum staðli á allar gerðir fjármálagerninga nema um sé að ræða:

- a) hlutdeild í dótturfélögum, hlutdeildarfélögum og samrekstri sem er færð í samræmi við IFRS-staðal 10, samstæðureikningsskil, IAS-staðal 27, aðgreind reikningsskil eða IAS-staðal 28, fjárfestingar í hlutdeildarfélögum og samrekstri. Í sumum tilvikum er þess þó krafist eða er heimilt samkvæmt IFRS-staðli 10, IAS-staðli 27 eða IAS-staðli 28 að eining færi hlutdeild í dótturfélagi, hlutdeildarfélagi eða samrekstri með því að nota sumar eða allar kröfur þessa staðals. Einingar skulu einnig beita þessum staðli á afleiður hlutdeildar í dótturfélagi, hlutdeildarfélagi eða samrekstri nema afleiðan sé í samræmi við skilgreininguna á eiginfjárgerningi einingarinnar í IAS-staðli 32, fjármálagerningar: framsetning,
- b) réttindi og skyldur samkvæmt leigusamningum sem IAS-staðall 17, leigusamningar, gildir um. Þó gildir eftirfarandi:
 - i. útistandandi leiga, sem leigusali hefur fært, skal falla undir kröfur þessa staðals um afskráningu og virðisrýrnun,
 - ii. fjármögnunarleiguskuldir, sem leigutaki hefur fært, skulu falla undir kröfur þessa staðals um afskráningu og
 - iii. afleiður, sem eru innbyggðar í leigusamninga, skulu falla undir kröfur þessa staðals um innbyggðar afleiður,
- c) réttindi og skyldur vinnuveitenda samkvæmt lífeyrissjóðum sem IAS-staðall 19, starfskjör, gildir um,
- d) fjármálagerninga sem eining gefur út og falla að skilgreiningu eiginfjárgernings í IAS-staðli 32 (þ.m.t. valréttarsamninga og kaupheimildir) eða þá sem þarf að flokka sem eiginfjárgerninga í samræmi við liði 16A og 16B eða liði 16C og 16D í IAS-staðli 32. Handhafi slíkra eiginfjárgerninga skal þó beita þessum staðli á slíka gerninga nema þeir falli að undantekningunni í a-lið,
- e) réttindi og skyldur sem verða til vegna i. váttryggingasamnings, eins og hann er skilgreindur í IFRS-staðli 4, váttryggingasamningar, þó ekki réttindi og skyldur útgefanda sem verða til vegna váttryggingasamnings sem er í samræmi við skilgreininguna á váttryggingasamningi með fjárhagslegri tryggingu eða ii. samnings sem fellur innan gildissviðs IFRS-staðals 4 vegna þess að í honum felst valkvæður þáttur. Þessum staðli skal þó beitt á afleiðu sem er innbyggð í samning innan gildissviðs IFRS-staðals 4 ef afleiðan er ekki sjálf samningur innan gildissviðs IFRS-staðals 4. Ef útgefandi samninga með fjárhagslegri tryggingu hefur auk þess haldið því ótvírætt fram áður að hann líti á slíka samninga sem váttryggingasamninga og hefur beitt reikningsskilum sem gilda um váttryggingasamninga getur útgefandinn valið um að beita annaðhvort þessum staðli eða IFRS-staðli 4 á slíka samninga með fjárhagslegri tryggingu (sjá liði B2.5–B2.6). Útgefandi getur valið um þetta fyrir sérhvern samning en valið fyrir hvern samning er óafturkallanlegt,

- f) framvirknan samning á milli yfirtökuaðila og seljanda hluthafa um kaup eða sölu yfirtekins aðila sem mun leiða til sameiningar fyrirtækja innan gildissviðs IFRS-staðals 3, sameining fyrirtækja, á yfirtökudegi í framtíðinni. Gildistími framvirks samnings skal ekki vera lengri en hæfilegt þykir, að öllu jöfnu ekki lengri en nægilegt er til að fá það samþykki sem krafist er og ljúka viðskiptunum,
 - g) lánsskuldbindingar, aðrar en þær sem lýst er í lið 2.3. Útgefandi lánsskuldbindinga skal beita kröfum þessa staðals um virðisrýrnun á lánsskuldbindingar sem falla ekki innan gildissviðs þessa staðals. Allar lánsskuldbindingar skulu einnig falla undir afskráningarkröfur þessa staðals,
 - h) fjármálagerninga, samninga og skuldbindingar samkvæmt eignarhlutatengdum greiðslum þar sem IFRS-staðli 2, eignarhlutatengd greiðsla, er beitt, að undanskildum samningum sem falla undir gildissvið liða 2.4–2.7 í þessum staðli og þessi staðall gildir um,
 - i) rétt til greiðslna til að endurgreiða einingunni útgjöld sem gerð er krafa um að hún greiði til að gera upp skuld sem hún færir sem reiknaða skuldbindingu í samræmi við IAS-staðal 37, reiknaðar skuldbindingar, óvissar skuldir og óvissar eignir, eða hefur, hennar vegna, fært sem reiknaða skuldbindingu á fyrra tímabili í samræmi við IAS-staðal 37,
 - j) réttindi og skyldur innan gildissviðs IFRS-staðals 15, reglulegar tekjur af samningum við viðskiptavinum, sem eru fjármálagerningar, fyrir utan þá sem IFRS-staðall 15 tilgreinir að færa skuli í samræmi við þennan staðal.
- 2.2. Beita skal virðisrýrnunarkröfum þessa staðals gagnvart þeim réttindum sem IFRS-staðall 15 tilgreinir að hafi verið færð í samræmi við þennan staðal í þeim tilgangi að færa virðisrýrnunarhagnað eða -tap.
- 2.3. Eftirfarandi lánsskuldbindingar falla innan gildissviðs þessa staðals:
- a) lánsskuldbindingar sem einingin tilgreinir sem fjárskuldir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning (sjá lið 4.2.2). Eining, sem hefur til þessa selt eignirnar, sem rekja má til lánsskuldbindinga hennar, skömmu eftir útgáfu þeirra, skal beita þessum staðli á allar lánsskuldbindingar í sama flokki,
 - b) lánsskuldbindingar sem hægt er að gera upp með handbæru fé eða með því að afhenda eða gefa út annan fjármálagerning. Þessar lánsskuldbindingar eru afleiður. Lánsskuldbinding er ekki talin uppgerð einfaldlega vegna þess að lánið er greitt út í hlutum (t.d. byggingarlán með veði í fasteign sem er greitt út í hlutum eftir því sem byggingunni miðar),
 - c) skuldbindingar um að veita lán á vöxtum sem eru undir markaðsvöxtum (sjá d-lið í lið 4.2.1).
- 2.4. Þessum staðli skal beita á þá samninga um kaup eða sölu á ófjárhagslegum lið, sem hægt er að gera upp með handbæru fé eða öðrum fjármálagerningi eða með skiptum á fjármálagerningum líkt og samningarnir væru fjármálagerningar, að undanskildum samningum sem gerðir voru og ætlaðir eru til móttöku eða afhendingar ófjárhagslegs liðar í samræmi við þörf einingarinnar fyrir kaup, sölu eða notkun. Þó skal beita þessum staðli gagnvart þeim samningum sem eining tilgreinir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning í samræmi við lið 2.5.
- 2.5. Tilgreina má samning um kaup eða sölu á ófjárhagslegum lið, sem hægt er að gera upp með handbæru fé eða öðrum fjármálagerningi eða með skiptum á fjármálagerningum, líkt og samningurinn væri fjármálagerningur, á óafturkræfan hátt á gangvirði í gegnum rekstrarreikning ef hann var gerður til móttöku eða afhendingar ófjárhagslegs liðar í samræmi við þörf einingarinnar fyrir kaup, sölu eða notkun. Þessi tilgreining er einungis möguleg við gildistöku samningsins og því aðeins að hún eyði eða dragi verulega úr ósamræmi í færslum (stundum kallað „reikningsskilalegt ósamræmi“) sem að öðrum kosti mundi koma fram ef samningurinn er ekki færður vegna þess að hann fellur utan gildissviðs þess staðals (sjá lið 2.4).

- 2.6. Ýmsar leiðir eru til að gera upp samning um kaup eða sölu á ófjárhagslegum lið með handbæru fé eða öðrum fjármálagerningi eða með skiptum á fjármálagerningum. Þar á meðal:
- a) þegar skilmálar samningsins heimila öðrum hvorum aðilanum að gera hann upp með handbæru fé eða öðrum fjármálagerningi eða með skiptum á fjármálagerningum,
 - b) þegar geta til að gera upp með handbæru fé eða öðrum fjármálagerningi eða með skiptum á fjármálagerningum er ekki ótvíræð í skilmálum samningsins og venja er hjá einingunni að gera upp sambærilega samninga með handbæru fé eða öðrum fjármálagerningi eða með skiptum á fjármálagerningum (hvort sem það er við mótaðilann, með því að gera jöfnunarsamninga eða með því að selja samninginn áður en hann er uppfylltur eða fyrnist),
 - c) þegar venja er hjá einingunni, hvað varðar sambærilega samninga, að taka við undirliggjandi þáttum og selja skömmu eftir afhendingu í þeim tilgangi að hagnast á skammtímasveiflum í verði eða hlutdeild söluaðila og
 - d) þegar auðvelt er að breyta ófjárhagslega liðnum, sem er efni samningsins, í handbært fé.

Samningur, sem b- eða c-liður gildir um, er ekki gerður í þeim tilgangi að taka við ófjárhagslega liðnum eða afhenda hann í samræmi við áætlaða þörf einingarinnar fyrir kaup, sölu eða notkun og fellur innan gildissviðs þessa staðals í samræmi við það. Aðrir samningar, sem liður 2.4 gildir um, eru metnir til að ákvarða hvort þeir voru gerðir og enn þá haldið í þeim tilgangi að taka við ófjárhagslega liðnum eða afhenda hann í samræmi við áætlaða þörf einingarinnar fyrir kaup, sölu eða notkun, og hvort þeir falla þar með innan gildissviðs þessa staðals.

- 2.7. Útgefinn valréttarsamningur um kaup eða sölu á ófjárhagslegum lið, sem hægt er að gera upp með handbæru fé eða öðrum fjármálagerningi eða með skiptum á fjármálagerningum í samræmi við a- eða d-lið í lið 2.6, fellur undir gildissvið þessa staðals. Slíkan samning er ekki hægt að gera í þeim tilgangi að taka við ófjárhagslega liðnum eða afhenda hann í samræmi við áætlaða þörf einingarinnar fyrir kaup, sölu eða notkun.

3. KAFLI Færsla og afskráning

3.1 UPPHAFSFÆRSLA

- 3.1.1. Eining skal færa fjáreign eða fjárskuld í efnahagsreikninginn þá og því aðeins að einingin verði aðili að samningsbundnum ákvæðum gerningsins (sjá liði B3.1.1 og B3.1.2). Þegar eining færir fjáreign í fyrsta sinn skal hún flokka hana í samræmi við liði 4.1.1–4.1.5 og meta í samræmi við liði 5.1.1–5.1.3. Þegar eining færir fjárskuld í fyrsta sinn skal hún flokka hana í samræmi við liði 4.2.1–4.2.2 og meta í samræmi við lið 5.1.1.

Reglubundin kaup eða sala fjáreigna

- 3.1.2. *Reglubundin kaup eða reglubundna sölu fjáreigna skal færa og afskrá, eftir því sem á við, með því að nota reikningshald sem miðast við viðskiptadag eða reikningshald sem miðast við uppgjörsdag (sjá liði B3.1.3–B3.1.6).*

3.2 AFSKRÁNING FJÁREIGNA

- 3.2.1. Við samstæðureikningsskil er liðum 3.2.2–3.2.9, B3.1.1, B3.1.2 og B3.2.1–B3.2.17 beitt á samstæðustigi. Af þeim sökum tekur eining öll dótturfélög með í samstæðureikningsskilin í samræmi við IFRS-staðal 10 og beitir síðan þessum liðum á samstæðuna sem verður til.

3.2.2. Áður en metið er hvort og að hve miklu leyti afskráning á við samkvæmt liðum 3.2.3–3.2.9 ákvarðar eining hvort beita skuli þessum liðum á hluta fjáreignar (eða hluta flokks sambærilegra fjáreigna) eða fjáreign (eða flokk sambærilegra fjáreigna) í heild sem hér segir:

a) Liðum 3.2.3–3.2.9 er beitt á hluta fjáreignar (eða hluta flokks sambærilegra fjáreigna) þá og því aðeins að hlutinn, sem kemur til álita fyrir afskráningu, uppfylli eitt af eftirfarandi þremur skilyrðum:

i. Hlutinn tekur aðeins til sérstaklega auðkennds sjóðstreymis frá fjáreign (eða flokki sambærilegra fjáreigna). Þegar eining semur t.d. um vaxtaræmu, þar sem mótaðilinn öðlast rétt á vaxtasjóðstreymi en ekki höfuðstólssjóðstreymi frá skuldagerningi, er liðum 3.2.3–3.2.9 beitt á vaxtasjóðstreymið.

ii. Hlutinn tekur aðeins til hluta sjóðstreymis frá fjáreign (eða flokki sambærilegra fjáreigna) sem er algerlega hlutfallslegur (pro rata). Þegar eining gerir til dæmis samning þar sem mótaðilinn öðlast rétt á 90% alls sjóðstreymis skuldagernings, er liðum 3.2.3–3.2.9 beitt á 90% þessa sjóðstreymis. Ef um er að ræða fleiri en einn mótaðila er ekki gerð krafa um að hver mótaðilanna fái hlutfallslegan hlut af sjóðstreyminu, að því tilskildu að yfirfærslueiningin fái algerlega hlutfallslegan hlut.

iii. Hlutinn tekur aðeins til hluta sérstaklega skilgreinds sjóðstreymis frá fjáreign (eða flokki sambærilegra fjáreigna) sem er algerlega hlutfallslegur (pro rata). Þegar eining gerir til dæmis samning þar sem mótaðilinn öðlast rétt á 90% af vaxtasjóðstreymi frá fjáreign er liðum 3.2.3–3.2.9 beitt á 90% þessa vaxtasjóðstreymis. Ef um er að ræða fleiri en einn mótaðila er ekki gerð krafa um að hver mótaðilanna fái hlutfallslegan hlut af sérstaklega skilgreindu sjóðstreymi, að því tilskildu að yfirfærslueiningin fái algerlega hlutfallslegan hlut,

b) Í öllum öðrum tilvikum er liðum 3.2.3–3.2.9 beitt á fjáreignina í heild (eða flokk sambærilegra fjáreigna í heild). Þegar eining yfirfærir til dæmis i. réttinn til fyrstu eða síðustu 90% af innheimtu handbæru fé af fjáreign (eða flokki fjáreigna) eða ii. réttinn til 90% af sjóðstreyminu frá flokki viðskiptakrafna en ábyrgist að bæta kaupandanum útlánatap allt að 8% af höfuðstól viðskiptakravnanna er liðum 3.2.3–3.2.9 beitt á fjáreignina (eða flokk sambærilegra fjáreigna) í heild.

Í liðum 3.2.3–3.2.9 vísar hugtakið „fjáreign“ annaðhvort til hluta fjáreignar (eða hluta af flokki sambærilegra fjáreigna), eins og hann er skilgreindur í a-lið hér að framan eða, að öðrum kosti, fjáreignar (eða flokks sambærilegra fjáreigna) í heild.

3.2.3. Eining skal afskrá fjáreign þá og því aðeins:

a) að samningsbundinn réttur til sjóðstreymis frá fjáreigninni renni út eða

b) að hún yfirfæri fjáreignina, eins og fram kemur í liðum 3.2.4 og 3.2.5, og yfirfærslan uppfylli skilyrði fyrir afskráningu í samræmi við lið 3.2.6.

(Sjá lið 3.1.2 með tilliti til reglubundinnar sölu á fjáreignum.)

3.2.4. Eining skal yfirfæra fjáreign þá og því aðeins að hún annaðhvort:

- a) yfirfæri samningsbundinn rétt til sjóðstreymis frá fjáreigninni eða
- b) haldi eftir samningsbundnum rétti til sjóðstreymis frá fjáreigninni en taki á sig samningsbundna skyldu til að greiða sjóðstreymið til eins viðtakanda eða fleiri samkvæmt samkomulagi sem uppfyllir skilyrði liðar 3.2.5.

3.2.5. Þegar eining heldur eftir samningsbundnum rétti til sjóðstreymis frá fjáreign („upphaflegu eigninni“) en tekur á sig samningsbundna skyldu til að greiða þetta sjóðstreymi til einnar einingar eða fleiri („endanlegra viðtakenda“) fer einingin með yfirfærsluna sem yfirfærslu á fjáreign þá og því aðeins að öll eftirfarandi þrjú skilyrði séu uppfyllt:

- a) Einingunni ber engin skylda til að inna af hendi greiðslur til endanlegra viðtakenda nema hún innheimti jafnháar fjárhæðir af upphaflegu eigninni. Skammtímaútlán, sem einingin veitir með rétti á fullri endurheimt lánsfjárhæðarinnar, að viðbættum áföllnum markaðsvöxtum, brjóta ekki í bága við þetta skilyrði.
- b) Einingunni er bannað samkvæmt skilmálum yfirfærslusamningsins að selja eða veðsetja upphaflegu eignina, þó ekki sem tryggingu fyrir endanlega viðtakendum vegna skuldbindingar um að greiða þeim sjóðstreymi.
- c) Einingunni ber skylda til að láta af hendi sjóðstreymi sem hún innheimtir fyrir hönd endanlegra viðtakenda án umtalsverðrar tafar. Auk þess hefur einingin ekki rétt á að endurfjárfesta slíkt sjóðstreymi ef undan eru skildar fjárfestingar í handbæru fé eða ígildi handbærs fjár (eins og það er skilgreint í IAS-staðli 7, yfirlit um sjóðstreymi) á því stutta greiðslutímabili frá innheimtudegi til þess dags þegar krafist er greiðslu til endanlegra viðtakenda, og vextir sem safnast á slíkar fjárfestingar greiðast endanlegum viðtakendum.

3.2.6. Þegar eining yfirfærir fjáreign (sjá lið 3.2.4) skal hún meta að hve miklu leyti hún heldur eftir áhættu og ávinningi af eignarhaldi á fjáreigninni. Í því tilviki:

- a) ef einingin yfirfærir að verulegu leyti alla áhættu og allan ávinning af eignarhaldi á fjáreigninni skal hún afskrá fjáreignina og færa sérstaklega sem eignir eða skuldir öll réttindi og allar skyldur sem stofnað er til eða haldið er eftir við yfirfærsluna,
- b) ef einingin heldur að verulegu leyti eftir allri áhættu og öllum ávinningi af eignarhaldi á fjáreign skal einingin halda áfram að færa fjáreignina,
- c) ef einingin hvorki yfirfærir né heldur að verulegu leyti eftir allri áhættu og öllum ávinningi af eignarhaldi á fjáreigninni skal einingin ákvarða hvort hún hafi haldið yfirráðum yfir fjáreigninni. Í því tilviki:
 - i. ef einingin hefur ekki haldið yfirráðum skal hún afskrá fjáreignina og færa sérstaklega sem eignir eða skuldir öll réttindi og allar skyldur sem stofnað er til eða haldið er eftir við yfirfærsluna,
 - ii. ef einingin hefur haldið yfirráðum skal hún halda áfram að færa fjáreignina að því marki sem nemur áframhaldandi aðild hennar að fjáreigninni (sjá lið 3.2.16).

3.2.7. Yfirfærsla á áhættu og ávinningi (sjá lið 3.2.6) er metin með því að bera áhættu fyrirtækisins fyrir og eftir yfirfærsluna saman við mismunandi fjárhæðir og tímasetningu hreins sjóðstreymis yfirfærðu eignarinnar. Eining hefur haldið að verulegu leyti eftir áhættu og ávinningi af eignarhaldi á fjáreign ef áhætta hennar vegna breytinga á núvirði hreins sjóðstreymis af fjáreigninni í framtíðinni breytist ekki umtalsvert vegna yfirfærslunnar (t.d. vegna þess að einingin hefur selt fjáreign sem hún er bundin samkomulagi um að kaupa aftur á föstu verði eða á söluverði að viðbættri ávöxtun lánveitanda). Eining hefur yfirfært að verulegu leyti áhættu og ávinning af eignarhaldi á fjáreign ef áhætta hennar vegna slíkra breytinga er ekki lengur umtalsverð miðað við

heildarbreytingar á núvirði hreins sjóðstreymi í tengslum við fjáreignina í framtíðinni (t.d. vegna þess að einingin hefur einungis selt fjáreign með þeim valrétti að hún kaupi hana aftur á gangvirði hennar á endurkaupadegi eða hefur yfirfært algerlega hlutfallslegan hlut sjóðstreymisins frá stærri fjáreign samkvæmt samkomulagi, s.s. með undirþátttöku í láni, sem uppfyllir skilyrði liðar 3.2.5).

- 3.2.8. Oft er það augljóst hvort einingin hefur yfirfært eða haldið að verulegu leyti eftir áhættu og ávinningi af eignaraðild og útreikningar verða óþarfir. Í öðrum tilvikum er nauðsynlegt að reikna áhættu einingarinnar og bera hana saman við breytingar á núvirði framtíðarsjóðstreymi fyrir og eftir yfirfærsluna. Við útreikninga og samanburð eru viðeigandi gildandi markaðsvextir notaðir sem afvöxtunarhlutfall. Tekið er tillit til allra breytinga á hreinu sjóðstreymi, sem með sanngjörnum hætti er hægt að gera ráð fyrir, og líklegri niðurstöðum gefið meira vægi.
- 3.2.9. Hvort einingin hefur haldið yferráðum (sjá c-lið í lið 3.2.6) yfir yfirfærðu eigninni fer eftir getu framsalshafa til að selja eignina. Ef framsalshafi hefur í reynd getu til að selja eignina í heild til ótengds þriðja aðila og til að nýta þá getu einhliða og án þess að þurfa að setja frekari takmarkanir á yfirfærsluna hefur einingin ekki haldið yferráðum. Í öllum öðrum tilvikum hefur einingin haldið yferráðum.

Yfirfærslur sem uppfylla skilyrði um afskráningu

- 3.2.10. Ef eining yfirfærir fjáreign í yfirfærslu, sem í heild uppfyllir skilyrði um afskráningu, og heldur eftir réttinum til umsýslu fjáreignarinnar gegn þóknun skal hún annaðhvort færa umsýslueign eða umsýsluskuld vegna þessa umsýslusamnings. Ef þess er ekki vænst að þóknunin, sem fæst fyrir umsýsluna sé einingunni nægileg skal færa umsýsluskuld á gangvirði vegna umsýsluskuldbindingarinnar. Ef þess er vænst að þóknunin, sem fæst fyrir umsýsluna, sé meira en nægileg þóknun skal færa umsýslueign fyrir umsýsluréttinn við fjárhæð sem er ákvörðuð á grundvelli skiptingar á bókfærðu verði stærri fjáreignarinnar í samræmi við lið 3.2.13.
- 3.2.11. Ef fjáreign er afskráð í heild í kjölfar yfirfærslu og afskráningin leiðir til þess að einingin öðlast nýja fjáreign eða tekur á sig nýja fjárskuld eða umsýsluskuldbindingu skal einingin færa nýju fjáreignina, fjárskuldina eða umsýsluskuldbindinguna á bókfærðu verði.
- 3.2.12. Þegar fjáreign er afskráð í heild skal mismunurinn á:

- a) bókfærðu verði (metið á afskráningardegi) og
- b) endurgjaldi sem tekið er við (þ.m.t. nýjar eignir sem er aflað, að frádregnum nýjum skuldum)

færður í rekstrarreikning.

- 3.2.13. Ef yfirfærða eignin er hluti af stærri fjáreign (t.d. þegar eining yfirfærir vaxtasjóðstreymi sem er hluti af skuldagerningi, sjá a-lið í lið 3.2.2) og hlutinn, sem er yfirfærður, uppfyllir skilyrði um afskráningu í heild skal skipta fyrri bókfærðu verði stærri fjáreignarinnar milli þess hluta, sem haldið er áfram að færa, og hlutans, sem er afskráður, miðað við hlutfallslegt gangvirði þessara hluta á yfirfærsludegi. Í þessum tilgangi er farið með umsýslueign, sem er haldið eftir, sem hluta sem haldið er áfram að færa. Mismunurinn á:

- a) bókfærðu verði (metið á afskráningardegi) sem er ráðstafað á hlutann sem er afskráður og
- b) endurgjaldi sem tekið er við fyrir þann hluta sem er afskráður (þ.m.t. nýjar eignir sem er aflað, að frádregnum nýjum skuldum)

skal færður í rekstrarreikning.

- 3.2.14. Þegar eining skiptir fyrri bókfærðu verði stærri fjáreignar milli hlutans, sem er haldið áfram að færa, og hlutans, sem er afskráður, þarf að ákvarða gangvirði þess hlutar sem haldið er áfram að meta. Þegar einingin hefur áður fengist við sölu hluta, sem eru sambærilegir við þann hluta sem haldið er áfram að færa, eða markaðsviðskipti eiga sér stað með slíka hluta er nýlegt verð raunverulegra viðskipta besta mat á gangvirði hans. Þegar ekki er um að ræða neitt skráð verð eða nýleg viðskipti á markaði til að byggja á gangvirði hlutans, sem er haldið áfram að færa, er besta mat gangvirðisins mismunurinn á gangvirði stærri fjáreignarinnar í heild og endurgjalds frá framsalshafanum fyrir hlutann sem er afskráður.

Yfirlærslur sem uppfylla ekki skilyrði fyrir afskráningu

- 3.2.15. Ef yfirlærsla leiðir ekki til afskráningar vegna þess að einingin hefur að verulegu leyti haldið eftir áhættu og ávinningi af eignarhaldi á yfirlærðu eigninni skal einingin halda áfram að færa yfirlærðu eignina í heild og skal færa fjárskuld vegna endurgjaldsins sem tekið er við. Á síðari tímabilum skal einingin færa allar tekjur vegna yfirlærðu eignarinnar og allan kostnað sem stofnað er til vegna fjárskuldarinnar.

Áframhaldandi aðild að yfirlærðum eignum

- 3.2.16. Ef eining hvorki yfirlærir né heldur að verulegu leyti eftir áhættu og ávinningi af eignarhaldi á yfirlærðri eign og heldur yfirlærðum yfir yfirlærðu eigninni heldur einingin áfram að færa yfirlærðu eignina að því marki sem nemur áframhaldandi aðild hennar. Umfang áframhaldandi aðildar einingarinnar að yfirlærðu eigninni takmarkast við það í hve miklum mæli hún er háð breytingum á virði yfirlærðu eignarinnar. Til dæmis:

- a) Þegar áframhaldandi aðild einingarinnar er í formi ábyrgðar á yfirlærðu eigninni nemur umfang áframhaldandi aðildar einingarinnar þeirri fjárhæð sem lægri er: i. fjárhæð eignarinnar eða ii. hámarksfjárhæð móttækis endurgjalds sem einingin gæti verið krafín um að endurgreiða („ábyrgðarfjárhæðinni“).
- b) Þegar áframhaldandi aðild einingarinnar er í formi útgefins eða keypts valréttarsamnings (eða hvors tveggja) nemur umfang áframhaldandi aðildar einingarinnar þeirri fjárhæð yfirlærðu eignarinnar sem einingin má kaupa aftur. Þegar um er að ræða útgefinn sölurétt á eign, sem metin er á gangvirði, miðast umfang áframhaldandi aðildar einingarinnar við það sem lægra er, gangvirði yfirlærðu eignarinnar eða nýtingarverð valréttarins (sjá lið B3.2.13).
- c) Þegar áframhaldandi aðild einingarinnar er í formi staðgreiðsluvalréttar eða með sambærilegum kjörum á yfirlærðu eigninni, er umfang áframhaldandi aðildar einingarinnar metið með sama hætti og leiðir af valréttarsamningum, sem ekki eru staðgreiddir, eins og fram kemur í b-lið hér að framan.

- 3.2.17. Þegar eining heldur áfram að færa eign að því marki sem nemur áframhaldandi aðild hennar færir hún einnig tengda skuldbindingu. Þrátt fyrir aðrar matskröfur í þessum staðli eru yfirlærða eignin og tengd skuldbinding metnar á grundvelli sem endurspeglar réttindi og skyldur sem einingin hefur haldið eftir. Tengda skuldbindingin er metin þannig að hreint bókfært verð yfirlærðu eignarinnar og tengdrar skuldbindingar er:

- a) afskrifað kostnaðarverð réttinda og skyldna sem einingin heldur eftir ef yfirlærða eignin er metin á afskrifuðu kostnaðarverði eða
- b) jafnt gangvirði réttinda og skyldna, sem einingin heldur eftir, þegar þau eru metin sérstaklega ef yfirlærða eignin er metin á gangvirði.

- 3.2.18. Einingin skal halda áfram að færa tekjur af yfirfærðu eigninni að því marki sem nemur áframhaldandi aðild hennar og skal færa kostnað sem stofnað er til vegna tengdrar skuldbindingar.
- 3.2.19. Vegna síðara mats eru færðar breytingar á gangvirði yfirfærðu eignarinnar og tengdrar skuldbindingar færðar hvor í samræmi við aðra samkvæmt lið 5.7.1 og skulu þær ekki jafnaðar út.
- 3.2.20. Ef áframhaldandi aðild einingar tekur einungis til hluta fjáreignar (t.d. þegar eining heldur eftir valrétti til endurkaupa á hluta yfirfærðrar eignar eða heldur eftir hlutdeild sem leiðir ekki til þess að hún haldi eftir að verulegu leyti áhættu og ávinningi af eignarhaldi og þess að einingin haldi yfirráðum) skiptir einingin fyrri bókfærðu verði fjáreignarinnar milli hlutans sem hún heldur áfram að færa samkvæmt áframhaldandi aðild og hlutans sem hún hættir að færa á grundvelli hlutfallslegs gangvirðis þessara hluta á yfirfærsludegi. Um þetta gilda kröfur liðar 3.2.14. Mismunurinn á:
- a) bókfærðu verði (metið á afskráningardegi) sem er ráðstafað á hlutann sem er hætt að færa og
 - b) endurgjaldinu sem er móttengið vegna hlutans sem er hætt að færa
- skal færður í rekstrarreikning.
- 3.2.21. Ef yfirfærð eign er metin á afskrifuðu kostnaðarverði á sá valkostur í þessum staðli að tilgreina fjárskuld á gangvirði í gegnum rekstrarreikning ekki við um tengda skuld.
- Allar yfirfærslur
- 3.2.22. Ef haldið er áfram að færa yfirfærða eign skal ekki jafna eignina og tengdu skuldbindinguna. Eins skal einingin ekki jafna tekjur af yfirfærðu eigninni og kostnað sem stofnað er til vegna tengdrar skuldbindingar (sjá 42. lið í IAS-staðli 32).
- 3.2.23. Ef framseljandi veitir framsalshafa tryggingu, sem er ekki í handbæru fé (s.s. skuldar- eða eiginfjárgerning), fer færsla framseljanda eða framsalshafa vegna tryggingarinnar eftir því hvort framsalhafi hefur rétt til að selja eða endurveðsetja trygginguna og því hvort vanskil hefur orðið hjá framseljanda. Framseljandi og framsalhafi skulu gera grein fyrir tryggingunni á eftirfarandi hátt:
- a) ef framsalhafi hefur rétt samkvæmt samningi eða venju til að selja eða endurveðsetja trygginguna skal framseljandinn endurflokka þá eign í efnahagsreikningi (t.d. sem eign í útláni, veðsettur eiginfjárgerningur eða endurkeypt viðskiptakrafa), óháð öðrum eignum,
 - b) ef framsalhafi selur trygginguna, sem er veðsett honum, skal hann færa andvirði sölunnar og skuld sem er metin á gangvirði vegna skuldbindingar hans um að skila tryggingunni,
 - c) ef framseljandi lendir í vanskilum samkvæmt samningsskilmálum og á ekki lengur rétt á að innleysa trygginguna skal hann afskrá trygginguna og framsalhafi skal færa trygginguna sem eign sína á upphaflega metnu gangvirði eða, ef hann hefur þegar selt trygginguna, afskrá skuldbindinguna um að skila henni,
 - d) að undanskildu því, sem kveðið er á um í c-lið, skal framseljandi halda áfram að færa trygginguna sem eign sína og framsalhafi skal ekki færa trygginguna sem eign.

3.3 AFSKRÁNING FJÁRSKULDA

- 3.3.1. Eining skal fjarlægja fjárskuld (eða hluta fjárskuldar) úr efnahagsreikningi þá og því aðeins að hún hafi verið ógilt, þ.e. þegar skuldbindingin, sem tilgreind er í samningnum, er uppfyllt, er numin úr gildi eða rennur út.

- 3.3.2. Skipti lántaka og lánveitanda á skuldagerningum með verulega ólíkum skilmálum skal færa sem ógildingu á upphaflegu fjárskuldinni og færslu nýrrar fjárskuldar. Eins skal færa verulegar breytingar, sem eru gerðar á skilmálum fyrirbyggjandi fjárskuldar eða hluta hennar (hvort sem þær stafa af fjárhagserfiðleikum skuldarans eða ekki), sem ógildingu á upphaflegu fjárskuldinni og færslu nýrrar fjárskuldar.
- 3.3.3. Mismunurinn á bókfærðu verði fjárskuldar (eða hluta fjárskuldar), sem er ógild eða yfirfærð til annars aðila, og mótteknu endurgjaldi, þ.m.t. yfirfærðra fjármuna utan veltu eða yfirtekinna fjárskulda, skal færður í rekstrarreikning.
- 3.3.4. Ef eining endurkaupir hluta fjárskuldar skal einingin skipta fyrri bókfærðu verði fjárskuldarinnar milli hlutans, sem haldið er áfram að færa, og hlutans, sem er afskráður, eftir hlutfallslegu gangvirði þessara hluta á endurkaupadegi. Mismuninn á a) bókfærðu verði, sem ráðstafað er á hlutann sem er afskráður, og b) endurgjaldinu, sem er greitt, þ.m.t. yfirfærðar eignir eða yfirteknar skuldir sem ekki eru staðgreiddar, fyrir hlutann sem er afskráður skal færa í rekstrarreikning.

4. KAFLI Flokkun

4.1 FLOKKUN FJÁREIGNA

- 4.1.1. Ef liður 4.1.5 á ekki við skal eining flokka fjáreignir, eins og þær eru síðar metnar á afskrifuðu kostnaðarverði, á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu eða gangvirði í gegnum rekstrarreikning á grundvelli beggja eftirfarandi þátta:

- a) viðskiptalíkans við stjórnun fjáreigna og
- b) einkenna samningsbundins sjóðstreymis fjáreignarinnar.

- 4.1.2. Meta skal fjáreign á afskrifuðu kostnaðarverði ef bæði eftirtalin skilyrði hafa verið uppfyllt:

- a) fjáreign er haldið innan viðskiptalíkans sem hefur það markmið að halda fjáreignum til þess að innheimta samningsbundið sjóðstreymi og
- b) samningsskilmálar fjáreignarinnar ákvarða tímasetningu sjóðstreymis sem samanstendur aðeins af greiðslum af höfuðstól og greiðslum vaxta af útistandandi höfuðstól.

Í liðum B4.1.1–B4.1.26 eru settar fram leiðbeiningar um það hvernig beita á þessum skilyrðum.

- 4.1.2 A Meta skal fjáreign á afskrifuðu kostnaðarverði í gegnum aðra heildarafkomu ef bæði eftirtalin skilyrði hafa verið uppfyllt:

- a) fjáreignum er haldið innan viðskiptalíkans sem nær markmiði sínu bæði með því að innheimta sjóðstreymi og selja fjáreignir og
- b) samningsskilmálar fjáreignarinnar ákvarða tímasetningu sjóðstreymis sem samanstendur aðeins af greiðslum af höfuðstól og greiðslum vaxta af útistandandi höfuðstól.

Í liðum B4.1.1–B4.1.26 eru settar fram leiðbeiningar um það hvernig beita á þessum skilyrðum.

- 4.1.3. Við beitingu b-liðar í lið 4.1.2 og b-liðar í lið 4.1.2 A:

- a) er höfuðstóll gangvirði fjáreignar við upphafsfærslu. Í lið B.4.1.7B eru frekari leiðbeiningar um hvað höfuðstóll felur í sér,

- b) samanstanda vextir af endurgjaldi vegna tímavirðis peninga, útlánaáhættu er tengist útistandandi höfuðstólsfjárhæð yfir tiltekið tímabil og vegna annarrar grundvallaráhættu og annars grundvallarkostnaðar við lánveitingar, auk hagnaðarhlutfalls. Í liðum B4.1.7 A og B4.1.9 A–B4.1.9E er kveðið á um viðbótarleiðbeiningar um vexti, þ.m.t. tímavirði peninga.

- 4.1.4. Meta skal fjáreign á gangvirði í gegnum rekstrarreikning nema hún sé metin á afskrifuðu kostnaðarverði í samræmi við lið 4.1.2 eða á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu í samræmi við lið 4.1.2 A. Eining getur þó valið með óafturkræfum hætti við upphafsfærslu tilteknar fjárfestingar í eiginfjárgerningum sem myndu að öðrum kosti vera metnar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning til að setja fram síðari breytingar á gangvirði í annarri heildarafkomu (sjá liði 5.7.5–5.7.6).

Val um að tilgreina fjáreignir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning

- 4.1.5. Þrátt fyrir liði 4.1.1–4.1.4 getur eining tilgreint við upphafsfærslu, með óafturkræfum hætti, fjáreign eins og hún er metin á gangvirði í gegnum rekstrarreikning ef það eyðir eða dregur verulega úr ósamræmi í mati eða færslum (stundum kallað „reikningsskilalegt ósamræmi“) sem annars stafaði af mati á eignum eða skuldum eða færslu á hagnaði og tapi á þeim á mismunandi grunni (sjá liði B4.1.29–B4.1.32).

4.2 FLOKKUN FJÁRSKULDA

- 4.2.1. Eining skal flokka allar fjárskuldir, sem metnar eru síðar á afskrifuðu kostnaðarverði, nema eftirfarandi:
- a) *fjárskuldir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning*; slíkar skuldir, þ.m.t. afleiður sem eru skuldir, skal meta síðar á gangvirði,
 - b) fjárskuldir sem verða til þegar yfirfærsla fjáreignar uppfyllir ekki skilyrði fyrir afskráningu eða þegar unnt er að nota aðferðina sem byggist á áframhaldandi aðild; liðir 3.2.15 og 3.2.17 gilda um mat á slíkum fjárskuldum,
 - c) *samninga með fjárhagslegri tryggingu*; eftir upphafsfærslu skal útgefandi slíks samnings (nema þegar a- eða b-liður liðar 4.2.1 gildir) síðan meta hann við þeirri fjárhæð sem er hærri:
 - i. fjárhæð niðurfærslu sem er ákveðin í samræmi við þátt 5.5 og
 - ii. þeirri fjárhæð sem var færð upphaflega (sjá lið 5.1.1), að frádreginni, þar sem við á, uppsafnaðri fjárhæð afkomu sem er færð í samræmi við IFRS-staðal 15,
 - d) skuldbindingar um að veita lán á vöxtum sem eru undir markaðsvöxtum. Útgefandi slíkrar skuldbindingar skal (nema a-liður liðar 4.2 gildi) meta hana síðan við þeirri fjárhæð sem er hærri:
 - i. fjárhæð niðurfærslu sem er ákveðin í samræmi við þátt 5.5 og
 - ii. þeirri fjárhæð sem var færð upphaflega (sjá lið 5.1.1), að frádreginni, þar sem við á, uppsafnaðri fjárhæð afkomu sem er færð í samræmi við IFRS-staðal 15,
 - e) óvissa greiðslu sem kaupandi færir í sameiningu fyrirtækja sem IFRS-staðall 3 gildir um. Síðar skal meta óvissa greiðslu af þessu tagi á gangvirði með breytingum sem eru færðar í rekstrarreikning.

Val um að tilgreina fjárskuld á gangvirði í gegnum rekstrarreikning

4.2.2. Við upphafsfærslu getur eining tilgreint með óafturkræfum hætti fjárskuld sem er metin á gangvirði í gegnum rekstrarreikning þegar liður 4.3.5 leyfir það eða þegar slíkt leiðir til betur viðeigandi upplýsingar af því að annaðhvort:

- a) eyðir hún eða dregur verulega úr ósamræmi í mati eða færslum (stundum nefnt „reikningsskilalegt ósamræmi“), sem annars stafaði af mati á eignum eða skuldum eða færslu á hagnaði og tapi á þeim á mismunandi grunni (sjá liði B4.1.2–B4.1.32) eða
- b) flokki fjárskulda eða fjäreigna og fjárskulda er stýrt og árangur af honum er metinn á grundvelli gangvirðis í samræmi við skjalfesta áhættustjórnun eða fjárfestingaráætlun og upplýsingar um flokkinn eru veittar innan einingarinnar á þeim grundvelli til lykilstjórnenda einingarinnar (eins og skilgreint er í IAS-staðli 24, upplýsingar um tengda aðila), t.d. framkvæmdastjórn og framkvæmdastjóra einingarinnar (sjá liði B4.1.33–B4.1.36).

4.3 INNBYGGÐAR AFLEIÐUR

4.3.1. Innbyggð afleiða er þáttur í blönduðum samningi sem felur einnig í sér óafleiddan grunnsamning, sem leiðir til þess að nokkuð af sjóðstreymi sameinaða gerningsins er breytilegt með sambærilegum hætti og sjálfstæð afleiða. Innbyggð afleiða veldur nokkru eða öllu sjóðstreyminu sem annars væri gerð krafa um í samningnum að breytt verði í samræmi við tilgreinda vexti, verð fjármálagerna, hrávöruverð, gengi erlendra gjaldmiðla, verð- eða vaxtavísitölu, lánshæfismat eða lánsklaravísitölu eða aðra breytu, að því tilskildu, í tilviki ófjárhagslegrar breytu, að breytan eigi ekki sérstaklega við aðila að samningnum. Afleiða, sem er tengd við *fjármálagerning* en er samkvæmt samningi yfirfæranleg óháð þeim gerningi eða hefur annan mótaðila, er ekki innbyggð afleiða heldur aðskilinn fjármálagerningur.

Samningum blandað saman við grunnsamninga fjäreigna

4.3.2. Ef blandaður samningur felur í sér grunnsamning, sem er eign innan gildissviðs þessa staðals, skal einingin beita kröfum liða 4.1.1–4.1.5 gagnvart blandaða samningnum í heild.

Aðrir blandaðir samningar

4.3.3. Ef blandaður samningur felur í sér grunnsamning, sem er ekki eign innan gildissviðs þessa staðals, skal innbyggða afleiðan vera aðskilin frá grunnsamningnum og færð sem afleiða samkvæmt þessum staðli þá og því aðeins að:

- a) efnahagsleg einkenni og áhætta vegna innbyggðu afleiðunnar sé ekki nátengd efnahagslegum einkennum og áhættu vegna grunnsamningsins (sjá liði B4.3.5 og B4.3.8),
- b) aðgreindur gerningur með sömu skilmála og innbyggða afleiðan falli að skilgreiningunni á afleiðu og
- c) blandaði samningurinn sé ekki metinn á gangvirði með breytingum á gangvirði sem fært er í rekstrarreikning (þ.e. afleiða, sem er innbyggð í fjárskuld á gangvirði í gegnum rekstrarreikning, er ekki aðgreind).

4.3.4. Ef innbyggð afleiða er aðskilin skal færa grunnsamninginn í samræmi við viðeigandi staðla. Í þessum staðli er ekki fjallað um það hvort innbyggð afleiða skuli sett fram sérstaklega í efnahagsreikningi.

4.3.5. Þrátt fyrir liði 4.3.3 og 4.3.4 getur eining, ef samningur felur í sér eina eða fleiri innbyggðar afleiður og grunnsamningur er ekki eign innan gildissviðs þessa staðals, tilgreint blandaðan samning í heild sinni á gangvirði í gegnum rekstrarreikning nema:

- a) innbyggða afleiðan (afleiðurnar) breyti ekki verulega sjóðstreyminu sem annars væri gerð krafa um með samningnum eða

- b) greinilegt sé með lítilli eða engri greiningu við fyrstu athugun á sambærilegum, blönduðum gerningi að aðgreining á innbyggðu afleiðunni (afleiðunum) er bönnuð, s.s. uppgreiðsluréttur sem er innbyggður í lán og heimilar handhafa að greiða upp lánið að fjárhæð sem nemur u.þ.b. afskrifuðu kostnaðarverði þess.

4.3.6. Ef gerð er krafa um það í þessum staðli að eining aðgreini innbyggða afleiðu frá grunnsamningnum en einingin getur ekki metið innbyggðu afleiðuna sérstaklega, annaðhvort við yfirtöku eða við lok síðara reikningsskilatímabils, skal hún tilgreina blandaða samninginn í heild sinni á gangvirði í gegnum rekstrarreikning.

4.3.7. Ef eining getur ekki metið gangvirði innbyggðrar afleiðu með áreiðanlegum hætti á grundvelli skilmála hennar og skilyrða er gangvirði innbyggðu afleiðunnar mismunurinn á gangvirði blandaða samningsins og gangvirði grunnsamningsins. Ef einingin getur ekki metið gangvirði innbyggðu afleiðunnar með því að nota þessa aðferð gildir liður 4.3.6 og blandaði samningurinn er tilgreindur á gangvirði í gegnum rekstrarreikning.

4.4 ENDURFLOKKUN

4.4.1. Þá og því aðeins að eining breyti viðskiptalíkani sínu hvað varðar stjórnun fjáreigna skal hún endurflokka allar fjáreignir, sem þetta hefur áhrif á, í samræmi við liði 4.1.1–4.1.4. Sjá liði 5.6.1–5.6.7, B4.4.1–B4.4.3 og B5.6.1–B5.6.2 að því er varðar viðbótarleiðbeiningar um endurflokkun fjáreigna.

4.4.2. Eining skal ekki endurflokka fjárskuld.

4.4.3. Eftirfarandi breytingar á aðstæðum eru ekki endurflokkanir að því er varðar liði 4.4.1–4.4.2:

- a) liður, sem var áður tilgreindur sem áhættuvarnargerningur og er virkur sem slíkur í sjóðstreymisvörn eða áhættuvörn hreinnar fjárfestingar, uppfyllir ekki lengur skilyrði sem slíkur,
- b) liður verður tilgreindur sem áhættuvarnargerningur og er virkur sem slíkur í sjóðstreymisvörn eða áhættuvörn hreinnar fjárfestingar og,
- c) breytingar á mati í samræmi við þátt 6.7.

5. KAFLI Mat

5.1 UPPHAFLEGT MAT

5.1.1. Við upphafs færslu skal eining meta fjáreign eða fjárskuld á gangvirði hennar, að viðbættum eða frádregnum viðskiptakostnaði ef um er að ræða fjáreign eða fjárskuld sem ekki er á gangvirði í gegnum rekstrarreikning, sem tengist yfirtöku eða útgáfu fjáreignar eða fjárskuldar með beinum hætti, nema að því er varðar viðskiptakröfur innan gildissviðs liðar 5.1.3.

5.1.1 A Eining skal þó beita lið B5.1.2 A ef gangvirði fjáreignarinnar eða fjárskuldarinnar við upphafs færslu er frábrugðið verðinu í viðskiptunum.

5.1.2. Þegar eining miðar við uppgjörsdag við færslu eignar, sem síðar er metin á afskrifuðu kostnaðarverði, er eignin upphaflega færð á gangvirði á viðskiptadegi (sjá liði B3.1.3–B3.1.6).

5.1.3. Þrátt fyrir kröfu liðar 5.1.1 skal eining meta við upphafs færslu viðskiptakröfur sem fela ekki í sér mikilvægan fjármögnunarþátt (ákvarðað í samræmi við IFRS-staðal 15) á viðskiptavirði þeirra (eins og skilgreint er í IFRS-staðli 15).

5.2 SÍÐARA MAT FJÁREIGNA

5.2.1. Einingin skal, að upphafsfærslunni lokinni, meta fjáreign í samræmi við liði 4.1.1–4.1.5 á:

- a) afskrifuðu kostnaðarverði,
- b) gangvirði í gegnum heildarafkomu eða
- c) gangvirði í gegnum rekstrarreikning.

5.2.2. Eining skal beita virðisrýrnunarkröfum í þætti 5.5 gagnvart fjáreignum sem eru metnar á afskrifuðu kostnaðarverði í samræmi við lið 4.1.2 og fjáreignum sem eru metnar á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu í samræmi við lið 4.1.2 A.

5.2.3. Eining skal beita kröfum liða 6.5.8–6.5.14 um áhættuvarnarreikningsskil (og, ef við á, 89.–94. lið IAS-staðals 39 að því er varðar áhættuvarnarreikningsskil á gangvirði vegna vaxtaáættu í safnvörn) gagnvart fjáreign sem er tilgreind sem áhættuvarinn liður ⁽¹⁾.

5.3 SÍÐARA MAT FJÁRSKULDA

5.3.1. Einingin skal, að upphafsfærslunni lokinni, meta fjáreign í samræmi við liði 4.2.1–4.2.2.

5.3.2. Eining skal beita kröfum liða 6.5.8–6.5.14 um áhættuvarnarreikningsskil (og, ef við á, 89.–94. lið IAS-staðals 39 að því er varðar áhættuvarnarreikningsskil á gangvirði vegna vaxtaáættu í safnvörn) gagnvart fjáreign sem er tilgreind sem áhættuvarinn liður.

5.4 AFSKRIFAÐ KOSTNAÐARVERÐ

Fjáreignir***Aðferð virkra vaxta***

5.4.1. Reikna skal vaxtatekjur með því að nota aðferð virkra vaxta (sjá viðbæti A og liði B5.4.1–B5.4.7). Þetta skal reiknað með því að beita aðferð virkra vaxta á vergt bókfært verð fjáreignar, þó ekki:

- a) *keyptar eða útgefnar virðisrýrðar fjáreignir*. Einingin skal, að því er þær fjáreignir varðar, beita *lánaleiðréttum virkum vöxtum á afskrifað kostnaðarverð* fjáreignarinnar frá upphafsfærslu,
- b) *fjáreignir sem eru ekki keyptar eða útgefnar virðisrýrðar fjáreignir en hafa síðar orðið virðisrýrðar fjáreignir*. Einingin skal, að því er þær fjáreignir varðar, beita *virkum vöxtum á afskrifað kostnaðarverð* fjáreignarinnar á síðari reikningsskilatímabilum.

5.4.2. Eining, sem reiknar á reikningsskilatímabili vaxtatekjur með því að beita aðferð virkra vaxta á afskrifað kostnaðarverð fjáreignar í samræmi við b-lið í lið 5.4.1, skal, á síðari reikningsskilatímabilum, reikna vaxtatekjur með því að beita virkum vöxtum á vergt bókfært verð ef útlánaáætla af fjármálagerningi lagast svo að fjáreignin er ekki lengur virðisrýrð og umbæturnar má tengja með hlutlægum hætti við atburð sem varð eftir að kröfum b-liðar í lið 5.4.1 var beitt (s.s. umbótum á lánshæfismati lántaka).

⁽¹⁾ Eining getur, í samræmi við lið 7.2.21, valið þá reikningsskilaaðferð að halda áfram að beita áhættuvarnarreikningsskilakröfum IAS-staðals 39 í stað krafna 6. kafla þessa staðals. Ef eining hefur valið þetta eiga vísanir í þessum staðli til tiltekinnar áhættuvarnarreikningsskilakrafna ekki við. Þess í stað beitir einingin viðeigandi áhættuvarnarreikningsskilakröfum IAS-staðals 39.

Breyting á samningsbundnu sjóðstreymi

- 5.4.3. Þegar samið er að nýju um samningsbundið sjóðstreymi eða því breytt á annan hátt og nýr samningur eða breyting leiðir ekki til afskráningar þeirrar fjáreignar í samræmi við þennan staðal skal eining endurreikna vergt bókfært verð fjáreignar og færa *breytingu hagnaðar eða taps* í rekstrarreikning. Endurreikna skal vergt bókfært verð fjáreignar sem núvirði endurreiknaðs eða breytts samningsbundins sjóðstreymis sem er afvaxtað á upprunalegum virkum vöxtum fjáreignarinnar (eða lánaleiðréttum virkum vöxtum keyptrar eða útgefinna virðisrýrðra fjáreigna) eða, ef við á, endurskoðuðum virkum vöxtum sem eru reiknaðir í samræmi við lið 6.5.10. Kostnaður eða þóknunir, sem stofnað er til, leiðréttá bókfært verð breyttrar fjáreignar og eru afskrifaðar á eftirstæðum gildistíma breyttu fjáreignarinnar.

Afskrift

- 5.4.4. Eining skal lækka vergt bókfært verð fjáreignar með beinum hætti ef hún hefur ekki réttmætar væntingar um að endurheimta fjáreign í heild eða að hluta. Afskrift telst vera afskráningaratburður (sjá r-lið í lið B3.2.16).

5.5 VIRÐISRÝRNUN

Færsla áætlaðs útlánataps**Almenn nálgun**

- 5.5.1. Eining skal færa niðurfærslu vænts útlánataps á fjáreign, sem er metin í samræmi við lið 4.1.2 eða 4.1.2 A, útistandandi leigu, samningseign eða lánsskuldbindingu og samning með fjárhagslegri tryggingu sem virðisrýrnunarkröfur gilda um í samræmi við lið 2.1 (g-liður), 4.2.1 (c-liður) eða 4.2.1 (d-liður).
- 5.5.2. Eining skal beita virðisrýrnunarkröfum við færslu og mat á niðurfærslu fjáreigna sem eru metnar á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu í samræmi við lið 4.1.2 A. Þó skal færa niðurfærsluna í aðra heildarafkomu og ekki skal lækka bókfært verð fjáreignarinnar í efnahagsreikningi.
- 5.5.3. Með fyrirvara um liði 5.5.13–5.5.16 skal eining meta, á hverjum reikningsskiladegi, niðurfærslu fjármálagernings á fjárhæð sem er jöfn væntu útlánatapi á líftíma ef útlánaáhættan af þeim fjármálagerningi hefur aukist verulega frá upphafs færslu.
- 5.5.4. Markmið virðisrýrnunarkrafnanna er að færa vænt útlánatap á líftíma fyrir alla fjármálagerninga þegar útlánaáhætta hefur aukist verulega frá upphafs færslu, hvort sem hún er metin í hverju tilviki fyrir sig eða sameiginlega, í ljósi allra raunhæfra og rökstuddra upplýsinga, þ.m.t. þeirra sem horfa til langs tíma.
- 5.5.5. Með fyrirvara um liði 5.5.13–5.5.16 skal eining meta, ef útlánaáhætta af fjármálagerningi hefur ekki aukist verulega frá upphafs færslu, niðurfærslu þessa fjármálagernings á fjárhæð sem er jöfn væntu útlánatapi yfir 12 mánaða tímabil.
- 5.5.6. Að því er varðar lánsskuldbindingar og samninga með fjárhagslegri tryggingu skal sá dagur þegar eining gerist aðili að óafturkræfri skuldbindingu teljast vera upphaflegur færsludagur með tilliti til beitingar virðisrýrnunarkrafnanna.
- 5.5.7. Ef eining hefur metið niðurfærslu fjármálagernings á fjárhæð sem er jöfn væntu útlánatapi á líftíma á fyrra reikningsskilatímabili en ákvarðar á yfirstandandi reikningsskiladegi að liður 5.5.3 sé ekki lengur uppfylltur skal hún meta niðurfærsluna á fjárhæð sem er jöfn væntu útlánatapi yfir 12 mánaða tímabil á yfirstandandi reikningsskiladegi.

- 5.5.8. Eining skal færa í rekstrarreikning, sem virðisrýrðan hagnað eða tap, fjárhæð vænts útlánataps (eða bakfæra tapið) sem krafist er til að leiðrétta niðurfærsluna á reikningsskiladegi að þeirri fjárhæð sem krafist er að verði færð í samræmi við þennan staðal.

Ákvörðun um verulega aukna útlánaáhættu

- 5.5.9. Eining skal meta á hverjum reikningsskiladegi hvort útlánaáhætta af fjármálagerningi hefur aukist verulega frá upphafsfærslu. Við matið skal einingin nota breytingu á vanskilaáhættu sem verður á væntum líftíma fjármálagerningsins í stað breytinga á fjárhæð vænts útlánataps. Í matinu skal einingin bera saman vanskilaáhættu fjármálagerningsins á reikningsskiladegi og vanskilaáhættu fjármálagerningsins á upphaflegum færsludegi og líta til raunhæfra og rökstuddra upplýsinga sem hægt er að nálgast án óhóflegs kostnaðar eða fyrirhafnar og gefa til kynna verulega aukna útlánaáhættu frá upphafsfærslu.
- 5.5.10. Eining getur gengið út frá því að útlánaáhætta af fjármálagerningi hafi ekki aukist verulega frá upphafsfærslu ef ákvarðað er að fjármálagerningurinn feli í sér litla útlánaáhættu á reikningsskiladegi (sjá liði B5.5.22–B5.5.24).
- 5.5.11. Ef eining hefur aðgang að raunhæfum og rökstuddum upplýsingum um framtíðina án óhóflegs kostnaðar eða fyrirhafnar getur hún ekki eingöngu reitt sig á upplýsingar um fjárhæðir sem eru fallnar í gjalddaga þegar hún ákvarðar hvort útlánaáhætta hafi aukist verulega frá upphafsfærslu. Þegar upplýsingar líta fremur til framtíðar en þess hve langt er liðið frá gjalddaga (annaðhvort á grundvelli einstakra tilvika eða sameiginlega) liggja ekki fyrir án óhóflegs kostnaðar eða fyrirhafnar getur eining þó notað upplýsingar um fjárhæðir sem fallnar eru í gjalddaga til að ákvarða hvort útlánaáhætta hefur aukist verulega frá upphafsfærslu. Án tillits til þess á hvern hátt eining metur verulega aukna útlánaáhættu þá liggur fyrir hrekjanleg forsenda um að útlánaáhætta af fjáreign hafi aukist verulega frá upphafsfærslu ef samningsbundnar greiðslur eru komnar 30 daga fram yfir gjalddaga. Eining getur hrakið þessa forsendu ef hún hefur aðgang að raunhæfum og rökstuddum upplýsingum án óhóflegs kostnaðar eða fyrirhafnar sem sýna fram á að útlánaáhætta hefur ekki aukist verulega frá upphafsfærslu þrátt fyrir að samningsbundnar greiðslur séu komnar meira en 30 daga fram yfir gjalddaga. Ef eining ákveður að útlánaáhætta hafi aukist verulega áður en samningsbundnar greiðslur ná því að vera komnar 30 daga fram yfir gjalddaga á hrekjanlega forsendan ekki við.

Breyttar fjáreignir

- 5.5.12. Ef endursamið hefur verið um samningsbundið sjóðstreymi fjáreignar eða því breytt og fjáreignin var ekki afskráð skal eining meta hvort útlánaáhætta af fjármálagerningnum hefur aukist verulega í samræmi við lið 5.5.3 með því að bera saman:

- a) vanskilaáhættu á reikningsskiladegi (byggt á breyttum samningsskilmálum) og
- b) vanskilaáhættu við upphafsfærslu (byggt á upphaflegum, óbreyttum samningsskilmálum).

Keyptar eða útgefnar virðisrýrðar fjáreignir

- 5.5.13. Þrátt fyrir liði 5.5.3 og 5.5.5 skal eining aðeins færa, á reikningsskiladegi, uppsafnaðar breytingar á væntu útlánatapi á líftíma frá upphafsfærslu sem niðurfærslu keyptrar eða útgefinna virðisrýrðra fjáreigna.
- 5.5.14. Á hverjum reikningsskiladegi skal eining færa í rekstrarreikning fjárhæð breytingar á væntu útlánatapi á líftíma sem virðisrýrðan hagnað eða tap. Eining skal færa hagfelldar breytingar á væntu útlánatapi á líftíma sem virðisrýrðan hagnað jafnvel þótt vænt útlánatap á líftíma sé minna en vænt útlánatap sem var felld inn í metið sjóðstreymi í upphafsfærslunni.

Einfölduð nálgun við viðskiptakröfur, samningseignir og útistandandi leigu

5.5.15. Þrátt fyrir liði 5.5.3 og 5.5.5 skal eining ætíð meta niðurfærslu á fjárhæð sem er jöfn væntu útlánatapi á líftíma að því er varðar:

a) viðskiptakröfur eða samningseignir sem leiðir af viðskiptum innan gildissviðs IFRS-staðals 15 sem:

i. fela ekki í sér mikilvægan fjármögnunarpátt (eða þegar eining beitir hagkvæmnisráðstöfun að því er varðar samninga til eins árs eða skemmri tíma) í samræmi við IFRS-staðal 15 eða

ii. fela í sér mikilvægan fjármögnunarpátt í samræmi við IFRS-staðal 15 ef einingin kys í reikningsskilaaðferð sinni að meta niðurfærslur á fjárhæð sem er jöfn væntu útlánatapi á líftíma. Beita skal reikningsskilaaðferðinni gagnvart öllum slíkum viðskiptakröfum eða samningseignum en henni má beita sérstaklega gagnvart viðskiptakröfum og samningseignum,

b) útistandandi leigu sem leiðir af viðskiptum innan gildissviðs IAS-staðals 17 ef einingin kys í reikningsskilaaðferð sinni að meta niðurfærslur á fjárhæð sem er jöfn væntu útlánatapi á líftíma. Beita skal reikningsskilaaðferðinni gagnvart allri útistandandi leigu en henni má beita sérstaklega gagnvart útistandandi fjármögnunarleigu og rekstrarleigu.

5.5.16. Eining getur valið reikningsskilaaðferð vegna viðskiptakrafna, útistandandi leigu og samningseigna, óháð hver annarri.

Mat á væntu útlánatapi

5.5.17. Eining skal meta vænt útlánatap af fjármálagerningi á þann hátt að endurspegli:

a) óhlutdræga og líkindavegna fjárhæð sem er ákvörðuð með því að meta ýmiss konar mögulegar niðurstöður,

b) tímavirði peninga og

c) raunhæfar og rökstuddar upplýsingar sem hægt er að nálgast án óhóflegs kostnaðar eða fyrirhafnar á reikningsskiladegi um liðna atburði, ríkjandi skilyrði og spár um efnahagsleg skilyrði í framtíðinni.

5.5.18. Við mat á væntu útlánatapi er ekki nauðsynlegt að eining greini sérhverja mögulega sviðsmynd. Hún skal þó hafa í huga hættu eða líkur á útlánatapi með því að endurspeгла möguleikann á útlánatapi og möguleikann á engu útlánatapi, jafnvel þótt möguleikinn á útlánatapi sé hverfandi.

5.5.19. Sá tími, sem gefst til að taka til athugunar mat á væntu útlánatapi, er aldrei lengri en sá hámarkssamningstími (þ.m.t. möguleikar á framlengingu) þegar einingin er óvarin fyrir útlánaáhættu jafnvel þótt lengra tímabil samrýmist viðskiptaháttum.

5.5.20. Þó felst í sumum fjármálagerningum bæði lánsþáttur og óáðreginn skuldbindingarþáttur og geta einingarinnar samkvæmt samningi til að krefjast endurgreiðslu og fella úr gildi lánsskuldbindingu takmarkar ekki hættu hennar á útlánatapi við samningsbundinn uppsagnarfrest. Að því er slíka fjármálagerninga varðar, og aðeins þá gerninga, skal einingin meta vænt útlánatap yfir það tímabil þegar hún er óvarin fyrir útlánaáhættu og lánaáhættustýring myndi ekki draga úr útlánaáhættu jafnvel þótt tímabilið væri lengra en hámarkssamningstíminn.

5.6 ENDURFLOKKUN FJÁREIGNA

5.6.1. Ef eining endurflokkar fjáreignir í samræmi við lið 4.4.1 skal hún beita endurflokkuninni framvirkt frá endurflokkunardeginum. Einingin skal ekki endurákvæða áður færðan hagnað, tap (þ.m.t. virðisrýrnunarhagnað eða -tap) eða vexti. Í liðum 5.6.2–5.6.7 eru settar fram kröfur um endurflokkanir.

- 5.6.2. Ef eining endurflokkar fjáreign úr matsflokki afskrifaðs kostnaðarverðs og í matsflokk gangvirðis í gegnum rekstrarreikning er gangvirðið metið á endurflokkunardegi. Hagnaður eða tap sem hlýst af mismun á milli fyrra afskrifaðs kostnaðarverðs fjáreignar og gangvirðis sem er fært í rekstrarreikning.
- 5.6.3. Ef eining endurflokkar fjáreign úr matsflokki gangvirðis í gegnum rekstrarreikning í matsflokk afskrifaðs kostnaðarverðs verður gangvirði á endurflokkunardegi hið nýja verga bókfærða verð. (Sjá lið B5.6.2 varðandi leiðbeiningar um ákvörðun virkra vaxta og niðurfærslu á endurflokkunardegi).
- 5.6.4. Ef eining endurflokkar fjáreign úr matsflokki afskrifaðs kostnaðarverðs og í matsflokk gangvirðis í gegnum aðra heildarafkomu er gangvirðið metið á endurflokkunardegi. Hagnaður eða tap sem hlýst af mismun á milli áður afskrifaðs kostnaðarverðs fjáreignar og gangvirðis sem er fært í aðra heildarafkomu. Virkir vextir og metið virkt útlánatap eru ekki leiðrétt í kjölfar endurflokkunar. (Sjá lið B5.6.1.)
- 5.6.5. Ef eining endurflokkar fjáreign úr matsflokki gangvirðis í gegnum aðra heildarafkomu og í matsflokk afskrifaðs kostnaðarverðs er fjáreign endurflokkuð á gangvirði á endurflokkunardegi. Þó er uppsafnaður hagnaður eða tap, sem var áður fært í aðra heildarafkomu, fært úr eigin fé og jafnað á móti gangvirði fjáreignar á endurflokkunardegi. Af þessu leiðir að fjáreign er metin á endurflokkunardegi líkt og hún hefði alltaf verið metin á afskrifuðu kostnaðarverði. Þessi leiðrétting hefur áhrif á aðra heildarafkomu en ekki á rekstrarreikning og því er hún ekki endurflokkunarleiðrétting (sjá IAS-staðall 1, framsetning reikningsskila). Virkir vextir og metið virkt útlánatap eru ekki leiðrétt í kjölfar endurflokkunar. (Sjá lið B5.6.1.)
- 5.6.6. Ef eining endurflokkar fjáreign úr matsflokki gangvirðis í gegnum rekstrarreikning og í matsflokk gangvirðis í gegnum aðra heildarafkomu verður fjáreign áfram metin á gangvirði. (Sjá lið B5.6.2 varðandi leiðbeiningar um ákvörðun virkra vaxta og niðurfærslu á endurflokkunardegi).
- 5.6.7. Ef eining endurflokkar fjáreign úr matsflokki gangvirðis í gegnum aðra heildarafkomu og í matsflokk gangvirðis í gegnum rekstrarreikning verður fjáreignin áfram metin á gangvirði. Uppsafnaður hagnaður eða tap, sem var áður fært í aðra heildarafkomu, er endurflokkað úr eigin fé í rekstrarreikningi sem endurflokkunarleiðrétting (sjá IAS-staðal 1) á endurflokkunardegi.

5.7 HAGNAÐUR OG TAP

- 5.7.1. Hagnaður eða tap á fjáreign eða fjárskuld, sem er metin á gangvirði, skal færð í rekstrarreikning nema:
- a) hún sé í áhættuvarnartengslum (sjá liði 6.5.8–6.5.14 og, ef við á, 89.–94. lið IAS-staðals 39 að því er varðar áhættuvarnarreikningsskil á gangvirði vegna vaxtaáhættu í safnvörn),
 - b) hún sé fjárfesting í eiginfjárgerningi og einingin hefur valið að setja hagnað og tap af þeirri fjárfestingu fram í annarri heildarafkomu í samræmi við lið 5.7.5,
 - c) hún sé fjárskuld sem er tilgreind í gegnum rekstrarreikning og þess er krafist að einingin setji fram áhrif af breytingum á útlánaáhættu skuldarinnar fram í annarri heildarafkomu í samræmi við lið 5.7.7 eða
 - d) hún sé fjáreign metin á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu í samræmi við lið 4.1.2 A og þess er krafist að einingin færi sumar breytingar á gangvirði í gegnum heildarafkomu í samræmi við lið 5.7.10.

5.7.1 A Arður er færður í rekstrarreikning aðeins þegar:

- a) réttur einingarinnar til að taka við arðgreiðslum er staðfestur,
- b) líklegt er að efnahagslegur ávinningur, sem tengist arðinum, renni til einingarinnar og
- c) unnt er að meta fjárhæð arðsins á áreiðanlegan hátt.

5.7.2. Færa skal í rekstrarreikning hagnað eða tap af fjáreign, sem er metin á afskrifuðu kostnaðarverði og er ekki í áhættuvarnartengslum (sjá liði 6.5.8–6.5.14 og, ef við á, 89.–94. lið í IAS-staðli 39 að því er varðar áhættuvarnarreikningsskil á gangvirði vegna vaxtaáhættu í safnvörn), þegar fjáreignin er afskráð, endurflokkuð í samræmi við lið 5.6.2, í gegnum afskriftaferli eða til þess að færa virðisrýrnunarhagnað eða -tap. Eining skal beita liðum 5.6.2 og 5.6.4 ef hún endurflokkar fjáreignir úr matsflokki afskrifaðs kostnaðarverðs. Færa skal í rekstrarreikning hagnað eða tap af fjárskuld, sem er metin á afskrifuðu kostnaðarverði og er ekki í áhættuvarnartengslum (sjá liði 6.5.8–6.5.14 og, ef við á, 89.–94. lið IAS-staðals 39 að því er varðar áhættuvarnarreikningsskil á gangvirði vegna vaxtaáhættu í safnvörn), þegar fjárskuldin er afskráð og í gegnum afskriftaferli. (Sjá lið B5.7.2 að því er varðar leiðbeiningar um gengishagnað eða gengistap.)

5.7.3. Hagnaður eða tap af fjáreignum eða fjárskuldum, sem eru áhættuvarðir liðir í áhættuvarnartengslum, skulu færðir í samræmi við liði 6.5.8–6.5.14 og, ef við á, 89.–94. lið IAS-staðals 39 að því er varðar áhættuvarnarreikningsskil á gangvirði vegna vaxtaáhættu í safnvörn.

5.7.4. Ef eining færir fjáreignir miðað við uppgjörsdag (sjá liði 3.1.2, B3.1.3 og B3.1.6), er breyting á gangvirði eignarinnar, sem verður móttækin á tímabilinu frá viðskiptadegi til uppgjörsdags, ekki færðar vegna eigna sem metnar eru á afskrifuðu kostnaðarverði. Breytingar á gangvirði eigna, sem metnar eru á gangvirði, skal þó færa í rekstrarreikning eða aðra heildarafkomu, eftir því sem við á í samræmi við lið 5.7.1. Viðskiptadagur skal teljast upphaflegur færsludagur með tilliti til beitingar virðisrýrnunarkrafna.

Fjárfesting í eiginfjárgerningum

5.7.5. Við upphafs færslu getur eining valið, með óafturkræfum hætti, að setja fram í annarri heildarafkomu síðari breytingar á gangvirði fjárfestingar í eiginfjárgerningi innan gildissviðs þessa staðals, sem er hvorki í veltuviðskiptum né óviss greiðsla sem yfirtökuaðili færir í sameiningu fyrirtækja sem IFRS-staðall 3 á við um. (Sjá lið B5.7.3 að því er varðar leiðbeiningar um gengishagnað eða gengistap.)

5.7.6. Ef einingin ákveður það val sem fram kemur í lið 5.7.5 skal hún færa í rekstrarreikning arð af fjárfestingunni í samræmi við lið 5.7.1 A.

Skuldir tilgreindar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning

5.7.7. Eining skal setja fram hagnað eða tap af fjárskuld sem er tilgreind á gangvirði í gegnum rekstrarreikning í samræmi við lið 4.2.2 eða lið 4.3.5 sem hér segir:

- a) setja skal fram í annarri heildarafkomu fjárhæð breytingar á gangvirði fjárskuldar sem rekja má til breytinga á útlánaáhættu af þeirri skuld (sjá liði B5.7.13–B5.7.20) og
- b) eftirstæð fjárhæð breytingar á gangvirði skuldar skal sett fram í rekstrarreikningi

nema meðferð áhrifa af breytingu á útlánaáhættu skuldarinnar, sem lýst er í a-lið, myndi leiða til eða auka reikningsskilalegt ósamræmi í rekstrarreikningi (í því tilviki gildir liður 5.7.8). Í liðum B5.7.5–B5.7.7 og B5.7.10–B5.7.12 eru settar fram leiðbeiningar til að ákvarða hvort reikningsskilalegt ósamræmi gæti myndast eða aukist.

5.7.8. Ef kröfur liðar 5.7.7 myndu leiða til eða auka á reikningsskilalegt ósamræmi í rekstrarreikningi skal eining setja fram allan hagnað eða tap af þeirri skuld (þ.m.t. áhrif af breytingum á útlánaáættu af þeirri skuld) í rekstrarreikningi.

5.7.9. Þrátt fyrir kröfur liðar 5.7.7 og 5.7.8 skal eining setja fram í rekstrarreikningi allan hagnað eða tap af lánsskuldbindingum og samningum með fjárhagslegri tryggingu sem eru tilgreindir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning.

Eignir metnar á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu

5.7.10. Færa skal í aðra heildarafkomu hagnað eða tap af fjáreign sem er metin í gegnum aðra heildarafkomu í samræmi við lið 4.1.2 A nema virðisrýrnunarhagnað eða -tap (sjá þátt 5.5) og gengishagnað og gengistap (sjá liði B5.7.2–B5.7.2 A) þar til fjáreignin er afskráð eða endurflokkuð. Þegar fjáreign er afskráð er uppsafnaður hagnaður eða tap, sem var áður fært í aðra heildarafkomu, endurflokkað úr eigin fé í rekstrarreikning sem endurflokkunarleiðrétting (sjá IAS-staðal 1). Ef fjáreign er endurflokkuð úr matsflokki gangvirðis í gegnum aðra heildarafkomu skal einingin gera grein fyrir uppsöfnuðum hagnaði eða tapi sem var áður fært í aðra heildarafkomu í samræmi við liði 5.6.5 og 5.6.7. Vextir, sem eru reiknaðir með aðferð virkra vaxta, eru færðir í rekstrarreikning.

5.7.11. Ef fjáreign er metin á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu í samræmi við lið 4.1.2 A, eins og lýst er í lið 5.7.10, eru þær fjárhæðir, sem eru færðar í rekstrarreikning, hinar sömu og hefðu verið færðar í rekstrarreikning ef fjáreignin hefði verið metin á afskrifuðu kostnaðarverði.

6. KAFLI Áhættuvarnarreikningsskil

6.1 MARKMIÐ OG GILDISSVIÐ ÁHÆTTUARNARREIKNINGSSKILA

6.1.1. Markmið áhættuvarnarreikningsskila er að færa í reikningsskil áhrif af áhættustjórnun einingar sem notar fjármálagerninga til að stjórna áhættuskuldbindingum sem leiðir af tiltekinni áhættu er gæti haft áhrif á rekstrarreikning (eða aðra heildarafkomu í tilviki fjárfestinga í eiginfjárgerningum sem eining hefur valið til að setja fram breytingar á gangvirði annarrar heildarafkomu í samræmi við lið 5.7.5). Í þessari nálgun er miðað að því að sýna fram á samhengi áhættuvarnargerninga sem falla undir áhættuvarnarreikningsskil til þess að veita innsýn í tilgang þeirra og áhrif.

6.1.2. Eining getur valið að tilgreina áhættuvarnantengsl milli áhættuvarnargerninga og áhættuvarins liðar í samræmi við liði 6.2.1–6.3.7 og B6.2.1–B6.3.25. Að því er varðar áhættuvarnantengsl sem uppfylla skilyrðin skal eining færa hagnað eða tap af áhættuvarnargerning og áhættuvörðum lið í samræmi við liði 6.5.1–6.5.14 og B6.5.1–B6.5.28. Þegar áhættuvarinn liður er flokkur liða skal eining uppfylla viðbótarkröfur í liðum 6.6.1–6.6.6 og B6.6.1–B6.6.16.

6.1.3. Eining getur beitt kröfum IAS-staðals 39 varðandi áhættuvarnarreikningsskil í stað krafna þessa staðals að því er varðar gangvirðisvörn vaxtaáættu eignasafns fjáreigna eða fjárskulda (og aðeins slíka vörn). Í því tilviki verður einingin einnig að beita sértækum kröfum að því er varðar áhættuvarnarreikningsskil á gangvirði vegna vaxtaáættu í safnvörn og tilgreina sem áhættuvarinn lið hluta sem er gjaldmiðilsfjárhæð (sjá liði 81A, 89A og AG114–AG132 í IAS-staðli 39).

6.2 ÁHÆTTUARNARGERNINGAR

Gerningar sem teljast áhættuvarnargerningar

6.2.1. Tilgreina má afleiðu sem er metin á gangvirði í gegnum rekstrarreikning sem áhættuvarnargerning nema að því er varðar suma útgefna valréttarsamninga (sjá lið B6.2.4).

6.2.2. Tilgreina má óafleidda fjáreign eða óafleidda fjárskuld sem er metin á gangvirði í gegnum rekstrarreikning sem áhættuvarnargerning nema hún sé fjárskuld, sem er tilgreind á gangvirði í gegnum rekstrarreikning en fjárhæð breytingar á henni á gangvirði sem tengja má breytingum á útlánaáhættu af skuldinni, fram í annarri heildarafkomu í samræmi við lið 5.7.7. Að því er gengisáhættu erlendra gjaldmiðla varðar má tilgreina gengisáhættuþátt erlendra gjaldmiðla í óafleiddri fjáreign eða óafleiddri fjárskuld sem varinn gerning að því tilskildu að ekki sé um að ræða fjárfestingu í eiginfjárgerningi sem eining hefur valið að setja fram á gangvirði í annarri heildarafkomu í samræmi við lið 5.7.5.

6.2.3. Í áhættuvarnarreikningsskilum er aðeins hægt að tilgreina sem áhættuvarnargerninga þá samninga við aðila utan einingarinnar sem reikningsskilin taka til (þ.e. utan þeirrar samstæðu eða stöku einingar sem reikningsskilin taka til).

Tilgreining áhættuvarnargerninga

6.2.4. Tilgreina verður gerning, sem telst áhættuvarnargerningur, í heild sinni sem áhættuvarnargerning. Einu leyfilegu undantekningarnar eru:

- a) að aðgreina innra virði og tímavirði valréttarsamnings og tilgreina aðeins breytingar á innra virði valréttarsamningsins sem áhættuvarnargerning en ekki breytingar á tímavirði hans (sjá liði 6.5.15 og B6.5.29–B6.5.33),
- b) að aðgreina framvirkan þátt og stundartengdan þátt framvirks samnings og tilgreina sem áhættuvarnargerning aðeins breytingu á virði stundartengds þáttar framvirks samnings en ekki framvirka þáttarins; á sama hátt má aðgreina grunnálag erlends gjaldmiðils og útiloka frá tilgreiningu fjármálagernings sem áhættuvarnargernings (sjá liði 6.5.16 og B6.5.34–B6.5.39) og
- c) að tilgreina má hlutfall af áhættuvarnargerningnum í heild sinni, t.d. 50% af nafnverði, sem áhættuvarnargerning í áhættuvarnartengslum. Ekki er þó hægt að tilgreina áhættuvarnargerning aðeins fyrir hluta breytingar á honum á gangvirði sem leiðir af því að aðeins hluti tímabils áhættuvarnargerningsins er útistandandi.

6.2.5. Eining getur skoðað í samsetningum, og tilgreint sameiginlega sem áhættuvarnargerning, hvers kyns samsetningu eftirfarandi (einnig þegar áhætta vegna nokkurra áhættuvarnargerninga jafnar út áhættu vegna annarra afleiðna):

- a) afleiðna eða hluta þeirra og
- b) óafleiðna eða hluta þeirra.

6.2.6. Afleiðugerningur, sem sameinar útgefinn valrétt og keyptan valrétt (t.d. vaxtakraga), uppfyllir þó ekki skilyrði fyrir áhættuvarnargerningi ef hann er í reynd hreinn, útgefinn valréttur á tilgreiningardegi (nema hann uppfylli skilyrði í samræmi við B6.2.4). Á sama hátt má tilgreina tvo eða fleiri gerninga (eða hluta þeirra) sem áhættuvarnargerning því aðeins að þeir séu ekki, í samsetningum, í reynd hreinn, útgefinn valréttur á tilgreiningardegi (nema hann uppfylli skilyrði í samræmi við lið B6.2.4).

6.3 ÁHÆTTUVARÐIR LIÐIR

Liðir sem teljast varðir fyrir áhættu

6.3.1. Hægt er að færa áhættuvarinn lið sem eign eða skuld, ófærða, fasta skuldbindingu, áætluð framtíðarviðskipti eða hreina fjárfestingu í erlendum rekstri. Áhættuvarinn liður getur verið:

- a) stakur liður eða
- b) flokkur liða (með fyrirvara um liði 6.6.1–6.6.6 og B6.6.1–B6.6.16).

Áhættuvarinn liður getur einnig verið þáttur í slíkum lið eða flokki liða (sjá liði 6.3.7 og B6.3.7–B6.3.25).

- 6.3.2. **Meta verður áhættuvarða liðinn með áreiðanlegum hætti.**
- 6.3.3. **Ef áhættuvarinn liður er áætluð framtíðarviðskipti (eða þáttur í þeim) verða viðskiptin að vera afar líkleg.**
- 6.3.4. Tilgreina má samanlagða áhættu, sem er samsetning áhættu sem kann að uppfylla skilyrði áhættuvarins liðar í samræmi við lið 6.3.1 og afleiðu, sem áhættuvarinn lið (sjá liði B6.3.3-B6.3.4). Þetta tekur til áætlaðra framtíðarviðskipta samanlagðrar áhættu (þ.e. óskuldbundinna en væntra framtíðarviðskipta sem myndu leiða til áhættu og afleiðu) ef sú áhætta er afar líkleg og, þegar hún hefur orðið og er þar með ekki lengur áætluð, er talin hafa sem áhættuvarinn liður.
- 6.3.5. Í áhættuvarnarreikningsskilum er aðeins hægt að tilgreina eignir, skuldir, fastar skuldbindingar eða afar líkleg, áætluð framtíðarviðskipti með aðila utan einingarinnar, sem reikningsskil taka til, sem áhættuvarða liði. Nota má áhættuvarnarreikningsskil þegar um er að ræða viðskipti milli eininga innan sömu samstæðu í sérstökum eða aðgreindum reikningsskilum þessara eininga en ekki í samstæðureikningsskilum samstæðunnar, nema í samstæðureikningsskilum fjárfestingareiningar, eins og það er skilgreint í IFRS-staðli 10, þar sem viðskipti milli fjárfestingareiningar og dótturfélaga hennar, sem eru færð á gangvirði í gegnum rekstrarreikning, eru ekki felld út við gerð samstæðureikningsskilanna.
- 6.3.6. Undantekning frá lið 6.3.5 er þó að gengisáhætta vegna gjaldmiðla, sem varðar peningalið innan samstæðu (t.d. innbyrðis viðskiptaskuldir/viðskiptakröfur tveggja dótturfélaga), getur talist til áhættuvarinna liða í samstæðureikningsskilum ef hún leiðir til óvarinnar stöðu að því er varðar gengishagnað eða -tap sem ekki er að fullu eytt með samstæðureikningsskilum í samræmi við IAS-staðal 21, *áhrif gengisbreytinga erlendra gjaldmiðla*. Í samræmi við IAS-staðal 21 er gengishagnaði eða -tapi á erlendum gjaldmiðlum að því er varðar peningalið innan samstæðu ekki að fullu eytt með samstæðureikningsskilum þegar peningaliðurinn felst í viðskiptum með hann milli tveggja eininga innan samstæðunnar sem hafa mismunandi starfrækslugjaldmiðla. Auk þess má telja að gengisáhætta vegna gjaldmiðla í afar líklegum, áætluðum framtíðarviðskiptum innan samstæðu uppfylli skilyrði áhættuvarins liðar í samstæðureikningsskilum, að því tilskildu að viðskiptin séu tilgreind í öðrum gjaldmiðli en starfrækslugjaldmiðli einingarinnar, sem ætlar að eiga slík viðskipti og að gengisáhættan hafi áhrif á hagnað eða tap samstæðunnar.

Tilgreining áhættuvarinna liða

- 6.3.7. Eining getur tilgreint allan liðinn eða þátt hans sem áhættuvarinn lið í áhættuvarnartengslum. Liður felur í heild sinni í sér allar breytingar á sjóðstreymi eða gangvirði liðar. Þáttur felur minna í sér en öll breytingin á gangvirði eða breytileiki á sjóðstreymi liðar. Í því tilviki getur eining tilgreint aðeins eftirfarandi tegundir þátta (þ.m.t. samsetningar) sem áhættuvarða liði:
- a) aðeins breytingar í sjóðstreymi eða á gangvirði liðar sem rekja má til sértækrar áhættu (áhættuþáttar), að því tilskildu að greina megi áhættuþáttinn sérstaklega og meta með áreiðanlegum hætti, byggt á mati í tengslum við tiltekið markaðsskipulag (sjá liði B6.3.8–B6.3.15). Áhættuþættir taka aðeins til tilgreiningar á breytingum í sjóðstreymi eða gangvirði áhættuvarins liðar sem er hærri eða lægri en tilgreint verð eða önnur breyta (einhliða áhætta),
 - b) valið, samningsbundið sjóðstreymi í einu eða fleiri tilvikum,
 - c) þætti nafnverðs, þ.e. sértækan hluta fjárhæðar liðar (sjá lið B6.3.16–B6.3.20).

6.4 SKILYRÐI VEGNA ÁHÆTTUVERNARREIKNINGSSKILA

- 6.4.1. **Áhættuvarnartengsl uppfylla skilyrði vegna áhættuvarnarreikningsskila þá og því aðeins að öll eftirfarandi skilyrði séu uppfyllt:**

- a) áhættuvarnartengsl samanstanda aðeins af áhættuvarnargerningum og hæfum áhættuvörðum liðum,

- b) þegar áhættuvarnartengslin eru tekin upp eru þau formlega tilgreind og gögn um þau skráð ásamt markmiðum og áætlun einingarinnar vegna áhættuvarnarinnar. Í skráningunni skal m.a. koma fram auðkenning áhættuvarnargerningsins, áhættuvarði liðurinn, eðli varinnar áhættu og hvernig eining mun meta hvort áhættuvarnartengsl uppfylla kröfur um skilvirkni áhættuvarnar (m.a. greiningu sína á uppsprettu óskilvirkni áhættuvarnar og hvernig hún ákvarðar áhættuvarnarhlutfallið),
- c) áhættuvarnartengsl sem uppfylla eftirfarandi kröfur um skilvirkni áhættuvarnar:
- fyrir liggja efnahagstengsl milli áhættuvarða liðarins og áhættuvarnargerningsins (sjá liði B6.4.4–B6.4.6),
 - áhrif útlánaáhættu er ekki ráðandi þáttur í breytingum á verðmæti sem leiðir af þeim efnahagstengslum (sjá liði B6.4.7–B6.4.8) og
 - áhættuvarnarhlutfall áhættuvarnartengslanna er hið sama og leiðir af magni áhættuvarins liðar sem einingin hefur í reynd varið áhættu og af magni áhættuvarnargerningsins sem einingin notar í reynd til að áhættuverja þetta magn áhættuvarins liðar. Þó skal tilgreining ekki endurspegla ójafnvægi milli vægis áhættuvarins liðar og áhættuvarnargerningsins sem myndi leiða til óskilvirkni áhættuvarnar (óháð því hvort færsla hefur átt sér stað) sem kann að leiða til reikningsskilaniðurstöðu sem væri í ósamræmi við tilgang áhættuvarnarreikningsskilanna (sjá liði B6.4.9–B6.4.11).

6.5 REIKNINGSSKIL SEM UPPFYLLA SKILYRÐI ÁHÆTTUARNARTENGLA

- 6.5.1. Eining beitir áhættuvarnarreikningsskilum gagnvart áhættuvarnartengslum sem uppfylla skilyrði í lið 6.4.1 (sem tekur til ákvörðunar einingarinnar um að tilgreina áhættuvarnartengsl).
- 6.5.2. Til eru þrjár tegundir áhættuvarnartengsla:
- gangvirðisvörn: áhættuvörn gegn breytingum á gangvirði færðrar eignar eða skuldar eða ófærðrar, fastrar skuldbindingar, eða hluti slíks liðar sem rekja má til sérstakrar áhættu og gæti haft áhrif á rekstrarreikning,
 - sjóðstreymisvörn: vörn gegn breytingum á sjóðstreymi sem má rekja til sérstakrar áhættu í tengslum við færða eign eða skuld í heild eða að hluta (s.s. allar eða nokkrar framtíðarvaxtagreiðslur á breytilegum vöxtum) eða afar líklegra, áætlaðra framtíðarviðskipta, og gæti haft áhrif á rekstrarreikning,
- c) vörn vegna hreinnar fjárfestingar í erlendum rekstri eins og hann er skilgreindur í IAS-staðli 21.
- 6.5.3. Ef áhættuvarinn liður er eiginfjárgerningur, sem eining hefur valið að setja fram breytingar fyrir á gangvirði í annarri heildarafkomu í samræmi við lið 5.7.5, verður áhættuskuldbindingin, sem um getur í a-lið í lið 6.5.2, að vera áhættuskuldbinding sem gæti hafi áhrif á aðra heildarafkomu. Þá og því aðeins er færð óskilvirkni áhættuvarnar sett fram í annarri heildarafkomu.
- 6.5.4. Áhættuvörn vegna gengisáhættu erlendra gjaldmiðla í fastri skuldbindingu má færa sem gangvirðisvörn eða sem sjóðstreymisvörn.
- 6.5.5. Ef áhættuvarnartengsl uppfylla ekki lengur kröfu um skilvirkni áhættuvarnar í tengslum við áhættuvarnarhlutfallið (sjá iii. lið í c-lið í lið 6.4.1) en markmið áhættustjórnunar í þeim tilgreindu áhættuvarnartengslum helst óbreytt skal eining leiðrétta áhættuvarnarhlutfall áhættuvarnartengslanna þannig að það uppfylli skilyrði á ný (vísað er til þessa í þessum staðli sem „endurstillingar“, sjá liði B6.5.7–B6.5.21).
- 6.5.6. Eining getur hætt áhættuvarnarreikningsskilum framvirkt einungis þegar áhættuvarnartengsl (eða hluti áhættuvarnartengsla) uppfylla ekki lengur skilyrði (að teknu tilliti til hvers kyns endurstillingar á áhættuvarnartengslum, ef við á). Þetta tekur til tilvika þar sem áhættuvarnargerningurinn rennur út eða er seldur, honum er slitið eða hann er nýttur. Þegar áhættuvarnargerningur er endurnýjaður eða framlengdur með öðrum áhættuvarnargerningi telst hann í þessu skyni ekki renna út eða vera slitið ef

slík skipti eða endurnýjun er hluti af og í samræmi við skráð markmið einingarinnar um áhættustjórnun. Til viðbótar við þetta rennur áhættuvarnargerningur hvorki út né er slitið ef:

- a) aðilar að áhættuvarnargerningnum koma sér saman um, vegna laga eða reglugerða eða innleiðingar á lögum eða reglugerðum, að einn eða fleiri mótaðilar komi í stað upphaflegs mótaðila þeirra og verði nýr mótaðili sérhvers aðila. Hvað þetta varðar er greiðslujöfnunarmótaðili miðlægur mótaðili (stundum kallaður „greiðslujöfnunarfyrirtæki“ eða „greiðslujöfnunarstofnun“) eða eining eða einingar, t.d. greiðslujöfnunaraðili greiðslujöfnunarfyrirtækis eða viðskiptavinur greiðslujöfnunaraðila eða greiðslujöfnunarfyrirtækis, sem kemur fram sem mótaðili við framkvæmd greiðslujöfnunar miðlægs mótaðila. Ef aðilarnir að áhættuvarnargerningnum skipta út upphaflegum mótaðilum sínum fyrir aðra mótaðila skal krafa þessarar undirgreinar þó aðeins gilda ef hver þessara aðila framkvæmir greiðslujöfnun hjá sama miðlæga mótaðila,
- b) aðrar breytingar, ef einhverjar eru, á áhættuvarnargerningnum takmarkast við þær sem eru nauðsynlegar til að framkvæma slík skipti á mótaðila. Slíkar breytingar takmarkast við þær sem eru í samræmi við skilmálana sem vænst er ef áhættuvarnargerningurinn væri upphaflega greiðslujafnaður hjá greiðslujöfnunarmótaðilanum. Þessar breytingar eru m.a. breytingar á kröfum um tryggingar, réttindum til að skuldajafna viðskiptakröfur og viðskiptaskuldir og á álögðum gjöldum.

Ef áhættuvarnarreikningsskilum er hætt getur það annaðhvort haft áhrif á áhættuvarnartengsl í heild sinni eða hluta þeirra (í því tilviki halda áhættuvarnarreikningsskil áfram til loka áhættuvarnartengslanna).

6.5.7. Eining skal beita:

- a) lið 6.5.10 þegar hún hættir áhættuvarnarreikningsskilum fyrir gangvirðisvörn þar sem áhættuvarði liðurinn er fjármálagerningur (eða er hluti af honum) metinn á afskrifuðu kostnaðarverði og
- b) lið 6.5.12 þegar hún hættir áhættuvarnarreikningsskilum fyrir sjóðstreymisvörn.

Gangvirðisvarnir

6.5.8. Svo framarlega sem gangvirðisvörn uppfyllir skilyrði liðar 6.4.1 skulu reikningsskil áhættuvarnartengsla vera sem hér segir:

- a) færa skal hagnað eða tap af áhættuvarnargerningi í rekstrarreikning (eða aðra heildarafkomu ef áhættuvarnargerningurinn ver eiginfjárgerning sem eining hefur valið að setja fram breytingar fyrir á gangvirði í annarri heildarafkomu í samræmi við lið 5.7.5),
- b) áhættuvarnarhagnaðurinn- eða tapið af áhættuvarða liðnum skal leiðrétta bókfært verð áhættuvarða liðarins (ef við á) og færa í rekstrarreikning. Ef áhættuvarinn liður er fjáreign (eða hluti hennar) sem er metin á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu í samræmi við lið 4.1.2 A skal færa áhættuvarnarhagnaðinn- eða tapið af áhættuvarða liðnum í rekstrarreikning. Ef áhættuvarinn liður er eiginfjárgerningur, sem eining hefur valið að setja fram breytingar fyrir á gangvirði í annarri heildarafkomu í samræmi við lið 5.7.5, skulu þessar fjárhæðir vera áfram í annarri heildarafkomu. Þegar áhættuvarinn liður er ófærð, föst skuldbinding (eða hluti hennar) er uppsöfnuð breyting á gangvirði áhættuvarða liðarins eftir tilgreiningu hans færð sem eign eða skuld og tilsvarendi hagnaður eða tap fært í rekstrarreikning.

- 6.5.9. Þegar áhættuvarinn liður í gangvirðisvörn er föst skuldbinding (eða hluti hennar) um að kaupa eign eða taka á sig skuld er upphaflegt bókfært verð eignarinnar eða skuldarinnar, sem leiðir af því að einingin stendur við föstu skuldbindinguna, leiðrétt þannig að það taki til uppsafnaðrar breytingar á gangvirði áhættuvarða liðarins sem var fært í efnahagsreikning.
- 6.5.10. Leiðréttingar, sem rekja má til b-liðar í lið 6.5.8, skal afskrifa í rekstrarreikningi ef áhættuvarði liðurinn er fjármálagerningur (eða hluti hans), metinn á afskrifuðu kostnaðarverði. Hefja má afskriftir jafnskjótt og leiðrétting hefur verið gerð og skal hefja þær eigi síðar en þegar hætt er að leiðrétta áhættuvarða liðinn vegna áhættuvarnarhagnaðar eða -taps. Afskrift miðast við endurreiknaða virka vexti daginn sem afskriftirnar hefjast. Þegar um er að ræða fjáreign (eða hluta hennar), sem er áhættuvarinn liður og er metin á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu í samræmi við lið 4.1.2 A, eiga afskriftir við með sama hætti en á fjárhæðinni sem sýnir uppsafnaðan hagnað eða tap, sem var áður fært í samræmi við b-lið í lið 6.5.8, í stað þess að leiðrétta bókfært verð.

Sjóðstreymisvarnir

- 6.5.11. Svo fremi að sjóðstreymisvörn uppfyllir skilyrði liðar 6.4.1 skulu reikningsskil áhættuvarnartengsla vera sem hér segir:
- a) sá aðgreindi þáttur eigin fjár sem tengist áhættuvarða liðnum (varasjóður sjóðstreymisvarnar) er leiðréttur miðað við það sem lægra er af eftirfarandi (í hreinum fjárhæðum):
- uppsafnaður hagnaður eða uppsafnað tap af áhættuvarnargerningnum frá því að vörnin tók gildi og
 - uppsöfnuð breyting á gangvirði (núvirði) áhættuvarða liðarins (þ.e. núvirði uppsafnaðrar breytingar á áhættuvörðu, væntu framtíðarsjóðstreymi) frá því að áhættuvörnin tók gildi,
- b) sá hluti hagnaðar eða taps af áhættuvarnargerningnum sem er ákvarðaður sem skilvirk áhættuvörn (þ.e. sá hluti sem er jafnaður með varasjóði sjóðstreymisvarnar sem er reiknaður út í samræmi við a-lið) skal færður í aðra heildarafkomu,
- c) eftirstæður hagnaður eða tap af áhættuvarnargerningnum (eða hagnaður eða tap sem þörf er á til að jafna breytingu á varasjóði sjóðstreymisvarnar sem er reiknaður út í samræmi við a-lið) er óskilvirk áhættuvörn sem færa skal í rekstrarreikning,
- d) uppsöfnuð fjárhæð í varasjóði sjóðstreymisvarnar í samræmi við a-lið skal færð sem hér segir:
- ef áhættuvarin, áætluð framtíðarviðskipti leiða síðar til færslu ófjárhagslegrar eignar eða ófjárhagslegrar skuldar eða áhættuvarin, áætluð framtíðarviðskipti vegna ófjárhagslegrar eignar eða ófjárhagslegrar skuldar verða að fastri skuldbindingu, sem áhættuvarnarreikningsskilum á gangvirði er beitt á, skal einingin færa fjárhæðina úr varasjóði sjóðstreymisvarnar og setja hana beint í upphaflegt kostnaðarverð eða annað bókfært verð eignar eða skuldar. Þetta er ekki endurflokkunarleiðrétting (sjá IAS-staðal 1) og hefur því ekki áhrif á aðra heildarafkomu,
 - að því er varðar sjóðstreymisvarnir, aðrar en þær sem fjallað er um í i. lið, skal endurflokka þessa fjárhæð úr varasjóði sjóðstreymisvarnar í rekstrarreikning sem endurflokkunarleiðréttingu (sjá IAS-staðal 1) á sama tímabili eða sömu tímabilum og áhættuvarið, vænt framtíðarsjóðstreymi hefur áhrif á rekstrarreikning (t.d. á tímabilum þegar vaxtatekjur eða vaxtakostnaður er færður eða fyrirhuguð sala fer fram),
 - ef þessi fjárhæð er tap og eining væntir þess að allt tapið, eða hluti þess, endurheimtist ekki á einu eða fleiri framtíðartímabilum skal hún þó þegar í stað endurflokka og færa í rekstrarreikning sem endurflokkunarleiðréttingu þá fjárhæð sem ekki er búist við að endurheimtist (sjá IAS-staðal 1).

6.5.12. Þegar eining hættir áhættuvarnarreikningsskilum vegna sjóðstreymisvarnar (sjá liði 6.5.6 og b-lið í lið 6.5.7) skal hún færa þá fjárhæð, sem hefur safnast í varasjóð sjóðstreymisvarnar í samræmi við a-lið í lið 6.5.11, sem hér segir:

- a) ef áhættuvarins framtíðarsjóðstreymi er enn vænst skal fjárhæðin vera áfram í varasjóði sjóðstreymisvarnar þar til framtíðarsjóðstreymi verður eða þar til iii. lið í d-lið í lið 6.5.11 er beitt. Þegar framtíðarsjóðstreymi verður gildir d-liður liðar 6.5.11,
- b) ef áhættuvarins framtíðarsjóðstreymi er ekki lengur vænst skal endurflokka fjárhæðina þegar í stað úr varasjóði sjóðstreymisvarnar í rekstrarreikning sem endurflokkunarleiðréttingu (sjá IAS-staðal 1). Áhættuvarið framtíðarsjóðstreymi sem ekki er lengur afar líklegt að muni verða kann enn að eiga sér stað.

Áhættuvarnir vegna hreinnar fjárfestingar í erlendum rekstri

6.5.13. Áhættuvarnir hreinnar fjárfestingar í erlendum rekstri, þ.m.t. varnir vegna peningaliðar sem er færður sem hluti hreinu fjárfestingarinnar (sjá IAS-staðal 21), skulu færðar með sambærilegum hætti og sjóðstreymisvarnir:

- a) sá hluti hagnaðar eða taps af áhættuvarnargerningnum, sem er ákvarðaður sem skilvirk áhættuvörn, skal færður í aðra heildarafkomu (sjá lið 6.5.11) og
- b) óskilvirki hlutinn skal færður í rekstrarreikning.

6.5.14. Uppsafnaðan hagnað eða tap af áhættuvarnargerningnum, sem tengist skilvirkum hluta áhættuvarnarinnar sem hefur verið safnað í varasjóð vegna umreiknings úr einum gjaldmiðli í annan, skal endurflokka úr eigin fé í rekstrarreikning sem endurflokkunarleiðréttingu (sjá IAS-staðal 1), í samræmi við 48.–49. lið í IAS-staðli 21, þegar erlenda rekstrinum eða hluta hans er ráðstafað.

Reikningsskil tímavirðis valréttarsamninga

6.5.15. Þegar eining aðskilur innra virði og tímavirði valréttarsamnings og tilgreinir sem áhættuvarnargerning einungis breytinguna sem verður á innra virði valréttarsamningsins (sjá a-lið í lið 6.2.4) skal hún færa tímavirði valréttarsamningsins sem hér segir (sjá lið B6.5.29–B6.5.33):

- a) Eining skal aðgreina tímavirði valréttarsamninga eftir tegund áhættuvarins liðar sem er varinn með valréttarsamningnum (sjá lið B6.5.29):
 - i. viðskiptatengdur áhættuvarinn liður eða
 - ii. tímatengdur áhættuvarinn liður.
- b) Breytingu á gangvirði tímavirðis valréttarsamnings, sem ver viðskiptatengdan áhættuvarinn lið, skal færa í aðra heildarafkomu að því marki sem hún tengist áhættuvarða liðnum og henni skal safnað í sérstakan eiginfjárbátt. Færa skal uppsafnaða breytingu á gangvirði, sem leiðir af tímavirði valréttarsamningsins sem hefur verið safnað upp í sérstakan eiginfjárbátt („fjárhæðin“), sem hér segir:
 - i. Ef áhættuvarinn liður leiðir síðar til færslu ófjárhagslegrar eignar eða ófjárhagslegrar skuldar eða fastrar skuldbindingar vegna ófjárhagslegrar eignar eða ófjárhagslegrar skuldar, sem áhættuvarnarreikningsskilum á gangvirði er beitt á, skal einingin færa fjárhæðina úr sérstökum eiginfjárbátti og setja hana beint í upphaflegt kostnaðarverð eða annað bókfært verð eignar eða skuldar. Þetta er ekki endurflokkunarleiðrétting (sjá IAS-staðal 1) og hefur því ekki áhrif á aðra heildarafkomu.
 - ii. Að því er áhættuvarnartengsl varðar, önnur en þau sem fjallað er um í i. lið, skal endurflokka fjárhæðina úr sérstökum eiginfjárbátti í rekstrarreikning sem endurflokkunarleiðréttingu (sjá IAS-staðal 1) á sama tímabili eða sömu tímabilum og áhættuvarið, vænt framtíðarsjóðstreymi hefur áhrif á rekstrarreikning (t.d. þegar fyrirhuguð sala fer fram).

iii. Ef þess er ekki vænst að unnt verði að endurheimta fjárhæðina í heild eða að hluta skal sá hluti hennar, sem ekki er gert ráð fyrir að endurheimtist, þó endurflokkaður þegar í stað í rekstrarreikning sem endurflokkunarleiðrétting (sjá IAS-staðal 1).

- c) Breyting á gangvirði tímavirðis valréttarsamnings sem ver tímatengdan áhættuvarinn lið skal færa í aðra heildarafkomu að því marki sem hún tengist áhættuvarða liðnum og skal safna í sérstakan eiginfjárbátt. Afskrifa skal tímavirði á þeim degi þegar valréttarsamningurinn er tilgreindur sem áhættuvarnargerningur, að því marki sem það tengist áhættuvarða liðnum, á kerfisbundinn og rökréttan hátt á því tímabili þegar áhættuvarin leiðrétting vegna innra virðis valréttarsamningsins gæti haft áhrif á rekstrarreikning (eða aðra heildarafkomu ef áhættuvarði liðurinn er eiginfjárgerningur sem einingin hefur valið að setja fram breytingar fyrir á gangvirði í annarri heildarafkomu í samræmi við lið 5.7.5). Að því leiðir að á hverju reikningsskilatímabili skal endurflokka afskrifaða fjárhæð úr sérstökum eiginfjárbátti í rekstrarreikning sem endurflokkunarleiðréttingu (sjá IAS-staðal 1). Ef áhættuvarnarreikningsskilum vegna áhættuvarnartengsla, er taka til breytingar á innra virði valréttarsamnings sem áhættuvarnargernings, er hætt skal þó endurflokka hreina fjárhæð (þ.e. að meðtöldum uppsöfnuðum afskriftum), sem hefur safnast upp í sérstakan eiginfjárbátt, þegar í stað í rekstrarreikning sem endurflokkunarleiðréttingu (sjá IAS-staðal 1).

Reikningsskil framvirks þáttar í framvirkum samningum og grunnálags erlendra gjaldmiðla í fjármálagerningum

- 6.5.16. Þegar eining aðgreinir framvirkan þátt og stundartengdan þátt framvirks samnings og tilgreinir sem áhættuvarnargerning einungis breytinguna á virði stundartengds þáttar í framvirkum samningi, eða þegar eining aðgreinir grunnáættu erlends gjaldmiðils frá fjármálagerningi og útilokar hana frá tilgreiningu þess fjármálagernings sem áhættuvarnargernings (sjá b-lið í lið 6.2.4) getur einingin beitt lið 6.5.15 á framvirka þáttinn í framvirka samningnum eða á grunnálag erlenda gjaldmiðilsins á sama hátt og hún beitir honum gagnvart tímavirði valréttarsamnings. Í því tilviki skal einingin nota leiðbeiningar um beitingu í liðum B6.5.34–B6.5.39.

6.6 ÁHÆTTUVÖRN FLOKKS LIÐA

Flokkur liða uppfyllir skilyrði sem áhættuvarinn liður

- 6.6.1. Flokkur liða (þ.m.t. flokkur liða sem telst vera hrein staða; sjá liði B6.6.1–B6.6.8) telst hæfur áhættuvarinn liður því aðeins að:

- a) hann samanstandi af liðum (þ.m.t. þáttum liða) sem eru, hver um sig, hæfur áhættuvarinn liður,
- b) liðunum í flokknum sé stjórnað sameiginlega á grundvelli flokksins að því er áhættustjórnun varðar og
- c) þegar um er að ræða sjóðstreymisvörn flokka liða þar sem ekki er gert ráð fyrir að breytileiki í sjóðstreymi sé nokkurn veginn hlutfallslegur miðað við heildarbreytileika í sjóðstreymi flokksins þannig að fram koma áhættustöður sem jafna hver aðra út:
 - i. hann sé vörn vegna gengisáhættu erlendra gjaldmiðla og
 - ii. greint sé frá reikningsskilatímabili í tilgreiningu á þessari hreinu stöðu þar sem þess er vænst að áætluð framtíðarviðskipti hafi áhrif á rekstrarreikning, og enn fremur eðli þeirra og magni (sjá liði B6.6.7–B6.6.8).

Tilgreining þáttar á nafnverði

- 6.6.2. Þáttur, sem er hluti af hæfum flokki liða, er hæfur áhættuvarinn liður að því tilskildu að tilgreiningin sé í samræmi við áhættustjórnunarmarkmið einingarinnar.

- 6.6.3. Lag í yfirskipuðum flokki liða (t.d. neðsta lag) er hæft til áhættuvarnarreikningsskila því aðeins að:

- a) það sé hægt að aðgreina og meta með áreiðanlegum hætti,
- b) áhættustjórnunarmarkmiðið sé að áhættuverja lag,

- c) liðir í yfirskipaða flokknum, sem lagið er greint í, séu varðar gegn sömu áhættu (þannig að mat á áhættuvörðu lagi verði ekki fyrir verulegum áhrifum af því hvaða liðir úr yfirskipuðum flokki mynda hluta áhættuvarins lags),
- d) eining geti, til að áhættuverja fyrirbyggjandi liði (t.d. ófærða, fasta skuldbindingu eða færða eign), greint og rakið yfirskipaðan flokk liða þaðan sem áhættuvarða lagið er komið (þannig að einingin geti uppfyllt kröfur varðandi reikningsskil áhættuvarnartengsla sem uppfylla skilyrði) og
- e) liðir í flokknum, sem fela í sér uppgreiðslurétt, uppfylli kröfur um nafnverðshætti (sjá lið B6.3.20).

Framsetning

- 6.6.4. Að því er varðar flokk liða með áhættustöður sem jafna hver aðra út (þ.e. í áhættuvörn hreinnar stöðu) þar sem áhætta, sem varið er gegn, hefur áhrif á mismunandi sérlínur í rekstrarreikningi og annarri heildarafkomu skal hvers kyns áhættuvarinn hagnaður eða tap í rekstrarreikningnum sett fram í sérlínu sem er aðgreind frá þessum áhættuvörðu liðum sem verða fyrir áhrifum. Þar af leiðir að fjárhæð í sérlínu, sem tengist sjálfum áhættuvarða liðnum (t.d. tekjur af eða kostnaðar við sölu), verður ekki fyrir áhrifum.
- 6.6.5. Að því er varðar eignir og skuldir, sem eru áhættuvarðar saman sem flokkur í gangvirðisvörn, skal færa hagnað eða tap í efnahagsreikningi af stökum eignum og skuldum sem leiðréttingu á bókfærðu verði viðkomandi stakra liða sem flokkurinn samanstendur af í samræmi við b-lið í lið 6.5.8.

Hreinar stöður á núlli

- 6.6.6. Þegar áhættuvarinn liður er flokkur, sem er hrein staða á núlli (þ.e. áhættuvörðu liðirnir jafna sín á milli út áhættuna sem er stjórnað á grundvelli flokksins), er einingu heimilt að tilgreina hann í áhættuvarnartengslum sem tekur ekki til áhættuvarnargernings, að því tilskildu að:
 - a) áhættuvörnin sé hluti af áætlun um framlengda hreina áhættuvörn þar sem einingin ver almennt nýjar stöður af sömu tegund með tímanum (t.d. þegar viðskipti koma inn í þann tímaramma sem einingin ver gegn áhættu),
 - b) stærð áhættuvarinnar hreinnar stöðu breytist á líftíma ætlunar um framlengda hreina áhættuvörn og einingin notar hæfa áhættuvarnargerninga til að verja hreina áhættu (þ.e. þegar hreina staðan er ekki á núlli),
 - c) áhættuvarnarreikningsskilum sé almennt beitt gagnvart slíkum hreinum stöðum þegar hreina staðan er ekki á núlli og ekki varin með hæfum áhættuvarnargerningum og
 - d) það að beita ekki áhættuvarnarreikningsskilum gagnvart hreinni stöðu á núlli leiddi til ósamkvæmra reikningsskilaniðurstæða vegna þess að reikningsskilin myndu ekki færa áhættustöður sem jafna hver aðra út sem annars yrðu færðar í áhættuvörn hreinnar stöðu.

6.7 MÖGULEIKI Á AÐ TILGREINA LÁNAÁHÆTTU SEM GANGVIRÐI Í GEGNUM REKSTRARREIKNING

Lánaáhætta uppfyllir skilyrði fyrir því að vera tilgreind á gangvirði í gegnum rekstrarreikning

- 6.7.1. Ef eining notar lánaafleiðu, sem er metin á gangvirði í gegnum rekstrarreikning, til að stjórna lánaáhættu fjármálagernings í heild eða að hluta (lánaáhætta) getur hún tilgreint þann fjármálagerning, að því marki sem honum er stjórnað með þessum hætti (þ.e. í heild eða að hluta), og metið á gangvirði í gegnum rekstrarreikning ef:
 - a) heiti lánaáhættu (t.d. lántaki eða handhafi lánsskuldbindingar) passar við tilgreindan aðila á lánaafleiðunni („nafnapörun“) og
 - b) forgangur fjármálagerningsins passar við forgang þeirra gerninga sem hægt er að afhenda í samræmi við lánaafleiðuna.

Eining getur sett þessa tilgreiningu fram óháð því hvort fjármálagerningurinn, sem er í stýringu vegna útlánaáðættu, sé innan gildissviðs þessa staðals (t.d. getur eining tilgreint lánsskuldbindingar sem eru utan gildissviðs þessa staðals). Einingin skal tilgreina fjármálagerninginn við upphafsærslu, eða í kjölfar hennar, eða á meðan hún er ófærð. Einingin skal skrá tilgreininguna á sama tíma.

Reikningsskil vegna lánaáðættu sem er tilgreind á gangvirði í gegnum rekstrarreikning

- 6.7.2. Ef fjármálagerningur er tilgreindur í samræmi við lið 6.7.1 á gangvirði í gegnum rekstrarreikning eftir upphafsærslu hans, eða ef hann var ekki færður áður, skal mismunurinn við tilgreiningu milli bókfærðs verðs, ef það er fyrir hendi, og gangvirðis þegar í stað fært í rekstrarreikning. Endurflokkka skal uppsafnaðan hagnað eða tap, sem var áður fært í aðra afkomu, þegar í stað úr eigið fé í rekstrarreikning sem endurflokkunarleiðréttingu (sjá IAS-staðal 1) að því er varðar fjáreignir sem eru metnar á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu í samræmi við lið 4.1.2 A.
- 6.7.3. Eining skal hætta að meta fjármálagerninginn, sem leiddi til útlánaáðættu, eða hluta hans á gangvirði í gegnum rekstrarreikning ef:
- a) þau skilyrði, sem þarf að uppfylla í lið 6.7.1, eru ekki lengur uppfyllt, t.d.:
 - i. lánaafleiða eða tengdur fjármálagerningur sem leiðir til þess að útlánaáðætta rennur út eða er seld, henni slitið eða hún gerð upp eða
 - ii. útlánaáðætta af fjármálagerningnum er ekki lengur stjórnað með lánaafleiðum. Þetta gæti t.d. orðið vegna umbóta á útlánagæðum lántaka eða handhafa lánsskuldbindingar eða breytinga á eiginfjárkröfum sem gerðar eru gagnvart einingu og
 - b) ekki er nauðsynlegt að meta fjármálagerning, leiðir til útlánaáðættu, að öðru leyti á gangvirði í gegnum rekstrarreikning (þ.e. viðskiptalíkan einingarinnar hefur ekki breyst í millitíðinni þannig að endurflokkun í samræmi við lið 4.4.1 var nauðsynleg).
- 6.7.4. Þegar eining hættir að meta fjármálagerning, sem leiðir til útlánaáðættu, eða hluta hans á gangvirði í gegnum rekstrarreikning verður gangvirði hans á stöðvunardegi nýtt bókfært verð hans. Síðan skal beita sama mati og var notað fyrir tilgreiningu fjármálagerningsins á gangvirði í gegnum rekstrarreikning (þ.m.t. afskriftir sem leiðir af nýju bókfærðu verði). Til dæmis myndi fjáreign, sem var í upphafi flokkuð þannig að hún sé metin á afskrifuðu kostnaðarverði, taka aftur upp það mat og skilvirkir vextir hennar endurreiknaðir á grundvelli hins nýja verga bókfærða verðs á þeim degi þegar mat á gangvirði í gegnum rekstrarreikning var hætt.

7. KAFLI Gildistökudagur og umbreytingarákvæði

7.1 GILDISTÖKUDAGUR

- 7.1.1. Eining skal beita þessum staðli að því er varðar árleg tímabil sem hefjast 1. janúar 2018 eða síðar. Fyrri beiting er heimil. Ef eining velur að beita þessum staðli fyrir verður hún að birta þær upplýsingar og beita jafnframt öllum kröfum þessa staðals (en sjá einnig liði 7.1.2, 7.2.21 og 7.3.2). Hún skal einnig beita breytingunum í viðbæti C á sama tíma.
- 7.1.2. Þrátt fyrir kröfur liðar 7.1.1 getur eining valið að beita, að því er varðar árleg tímabil sem hefjast fyrir 1. janúar 2018, kröfunum fyrir aðeins að því er varðar kröfur um framsetningu hagnaðar og taps af fjárskuldum sem eru tilgreindar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning í c-lið í lið 5.7.1, liðum 5.7.7–5.7.9, 7.2.14 og B5.7.5–B5.7.20, án þess að beita öðrum kröfum þessa staðals. Ef eining velur að beita þessum liðum skal hún birta upplýsingar um það og láta áfram í té skyldar upplýsingar sem eru settar fram í 10.–11. lið í IFRS-staðli 7 (eins og honum er breytt með IFRS-staðli 9 (2010)). (Sjá einnig liði 7.2.2 og 7.2.15.)

- 7.1.3. Í *Árlegum endurbótum á alþjóðlegum reikningsskilastöðlum (IFRS) 2010–2012*, gefnar út í desember 2013, var gerð breyting á lið 4.2.1 og 5.7.5 sem er breyting sem leiðir af breytingunni á IFRS-staðli 3. Eining skal beita þessari breytingu framvirkt gagnvart sameiningu fyrirtækja sem breytingin á IFRS-staðli 3 á við um.
- 7.1.4. IFRS-staðall 15, gefinn út í maí 2014, breytti liðum 3.1.1, 4.2.1, 5.1.1, 5.2.1, 5.7.6, B3.2.13, B5.7.1, C5 og C42 og felldi brott lið C16 og tengda fyrirsögn. Liðum 5.1.3 og 5.7.1 A var bætt við og skilgreiningu í viðbæti A. Eining skal beita þessum breytingum þegar hún beitir IFRS-staðli 15.

7.2 UMBREYTING

- 7.2.1. Eining skal beita þessum staðli afturvirk, í samræmi við IAS-staðal 8, *reikningsskilaaðferðir, breytingar á reikningshaldslegu mati og skekkjur*, nema að því leyti sem tilgreint er í liðum 7.2.4–7.2.26 og 7.2.28. Þessi staðall gildir ekki um liði sem hafa þegar verið afskráðir á þeim degi sem beiting hefst.
- 7.2.2. Að því er varðar umbreytingarákvæði í liðum 7.2.1, 7.2.3–7.2.28 og 7.3.2 er upphafsdagur beitingar sá dagur þegar eining beitir fyrst þessum kröfum þessa staðals, sem verður að vera upphaf reikningsskilatímabils eftir útgáfu þessa staðals. Með hliðsjón af þeirri nálgun sem einingin kýs að nota við beitingu IFRS-staðals 9 getur umbreytingin tekið til einnar eða fleiri upphafsdagsetninga fyrir mismunandi kröfur.

Umbreyting vegna flokkunar og mats (4. og 5. kafli)

- 7.2.3. Við upphafsdag beitingar skal eining meta hvort fjáreign uppfylli skilyrði a-liðar í lið 4.1.2 eða a-liðar í lið 4.1.2 A á grundvelli málsatvika og aðstæðna sem eiga við á þeim degi. Beita skal þeirri flokkun sem af þessu leiðir afturvirk óháð viðskiptalíkani einingarinnar á fyrri reikningsskilatímabilum.
- 7.2.4. Ef það er ógerlegt fyrir einingu við upphafsdag beitingar (eins og það er skilgreint í IAS-staðli 8) að meta breytt tímavirði peninga í samræmi við liði B4.1.9B–B4.1.9D á grundvelli málsatvika og aðstæðna sem fyrir hendi voru við upphafsfræslu fjáreignarinnar skal eining meta einkenni samningsbundins sjóðstreymis fjáreignarinnar á grundvelli málsatvika og aðstæðna sem fyrir hendi voru við upphafsfræslu fjáreignarinnar án hliðsjónar af kröfum er varða breytingu á tímavirði peninga í liðum B4.1.9B–B4.1.9D. (Sjá einnig lið 42R í IFRS-7.)
- 7.2.5. Ef það er ógerlegt fyrir einingu við upphafsdag beitingar (eins og það er skilgreint í IAS-staðli 8) að meta hvort gangvirði á uppgreiðsluþætti var óverulegt í samræmi við c-lið í lið B4.1.12 á grundvelli málsatvika og aðstæðna sem fyrir hendi voru við upphafsfræslu fjáreignarinnar skal eining meta einkenni samningsbundins sjóðstreymis fjáreignarinnar á grundvelli málsatvika og aðstæðna sem fyrir hendi voru við upphafsfræslu fjáreignarinnar án hliðsjónar af undantekningu vegna uppgreiðsluþátta í lið B4.1.12. (Sjá einnig lið 42S í IFRS-7.)
- 7.2.6. Ef eining metur blandaðan samning á gangvirði í samræmi við liði 4.1.2 A, 4.1.4 eða 4.1.5 en gangvirði blandaða samningsins hefur ekki verið metið á sambærilegum reikningsskilatímabilum skal gangvirði blandaða samningsins á sambærilegum reikningsskilatímabilum vera summa gangvirðis hlutanna (þ.e. grunnsamnings sem er ekki afleiða og innbyggðar afleiðu) við lok hvers sambærilegs reikningsskilatímabils ef einingin endurgerir reikningsskil fyrri tímabila (sjá lið 7.2.15).
- 7.2.7. Ef eining hefur síðan beitt lið 7.2.6 á upphafsdegi beitingar skal hún færa hvers kyns mismun milli gangvirðis blandaða samningsins í heild á upphafsdegi beitingar og samtölu gangvirðis hluta blandaða samningsins á upphafsdegi beitingar sem óráðstafað eigið fé (eða annan eiginfjárbátt, eftir því sem við á) á reikningsskilatímabilinu sem felur í sér upphaflega beitingu.

7.2.8. Á upphafsdegi beitingar getur eining tilgreint:

- a) fjáreign, eins og hún er metin á gangvirði í gegnum rekstrarreikning í samræmi við lið 4.1.5 eða
- b) fjárfestingu í eiginfjárgerningi, eins og hann er metin á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu í samræmi við lið 5.7.5.

Slík tilgreining skal gerð á grundvelli fyrirbyggjandi málsatvika og aðstæðna á upphafsdegi beitingar. Beita skal slíkri flokkun afturvírt.

7.2.9. Á upphafsdegi beitingar:

- a) skal eining afturkalla fyrri tilgreiningu á fjáreign, eins og hún er metin á gangvirði í gegnum rekstrarreikning, ef fjáreignin uppfyllir ekki skilyrði liðar 4.1.5,
- b) má eining afturkalla fyrri tilgreiningu á fjáreign, eins og hún er metin á gangvirði í gegnum rekstrarreikning, ef fjáreignin uppfyllir skilyrði liðar 4.1.5.

Slík afturköllun skal gerð á grundvelli fyrirbyggjandi málsatvika og aðstæðna á upphafsdegi beitingar. Beita skal slíkri flokkun afturvírt.

7.2.10. Á upphafsdegi beitingar:

- a) má eining tilgreina fjárskuld á gangvirði í gegnum rekstrarreikning í samræmi við a-lið í lið 4.2.2,
- b) skal eining afturkalla fyrri tilgreiningu sína á fjáreign, eins og hún er metin á gangvirði í gegnum rekstrarreikning, ef slík tilgreining var gerð við upphafsferð í samræmi við skilyrðið sem er nú í a-lið í lið 4.2.2 og slík tilgreining uppfyllir ekki það skilyrði á upphafsdegi beitingar,
- c) má eining afturkalla fyrri tilgreiningu sína á fjáreign, eins og hún er metin á gangvirði í gegnum rekstrarreikning, ef slík tilgreining var gerð við upphafsferð í samræmi við skilyrðið sem er nú í a-lið í lið 4.2.2 og slík tilgreining uppfyllir það skilyrði á upphafsdegi beitingar.

Slík tilgreining og afturköllun skulu gerðar á grundvelli fyrirbyggjandi málsatvika og aðstæðna á upphafsdegi beitingar. Beita skal slíkri flokkun afturvírt.

7.2.11. Ef það er ógerlegt (eins og skilgreint er í IAS-staðli 8) fyrir einingu að beita skilvirkri vaxtaaðferð afturvírt skal hún fara með:

- a) gangvirði fjáreignarinnar eða fjárskuldarinnar við lok hvers samanburðartímabils sem vergt bókfært verð fjáreignarinnar eða afskrifað kostnaðarverð fjárskuldarinnar ef einingin endurgerir reikningsskil fyrri tímabila og
- b) gangvirði fjáreignarinnar eða fjárskuldarinnar á upphafsdegi beitingar sem nýtt vergt bókfært verð fjáreignarinnar eða nýtt afskrifað kostnaðarverð fjárskuldarinnar á upphafsdegi beitingar þess staðals.

7.2.12. Hafi eining áður fært fjárfestingu í eiginfjárgerningi, sem hefur ekki skráð verð á virkum markaði með sambærilegan gerning (þ.e. 1. stigs aðföng) (eða afleidda eign sem er tengd við og verður að vera gerð upp með afhendingu slíks eiginfjárgernings) á kostnaðarverði (í samræmi við IAS-staðal 39), skal hún meta þann gerning á gangvirði á upphafsdegi beitingar. Hvers kyns mismunur milli fyrri bókfærðs verðs og gangvirðis skal færa sem óráðstafað eigið fé (eða annan eiginfjárbátt, eftir því sem við á) á reikningsskilatímabilinu sem felur í sér upphafsdag beitingar.

7.2.13. Hafi eining áður fært afleiðuskuld, sem er tengd við, og þarf að greiða með, afhendingu eiginfjárgernings sem hefur ekki skráð verð á virkum markaði fyrir sambærilegan gerning (þ.e. 1. stigs aðföng) á kostnaðarverði í samræmi við IAS-staðal 39, skal hún meta þá afleiðuskuld á gangvirði á upphafsdegi beitingar. Hvers kyns mismunur milli fyrri bókfærðs verðs og gangvirðis skal færa sem óráðstafað eigið fé á reikningsskilatímabilinu sem felur í sér upphafsdag beitingar.

- 7.2.14. Á upphafsdegi beitingar skal eining ákvarða hvort meðferðin í lið 5.7.7 myndi leiða til reikningsskilalegs ósamræmis í rekstrarreikningi eða auka það á grundvelli fyrirbyggjandi málsatvika og aðstæðna á upphafsdegi beitingar. Beita skal þessum staðli afturvirkir á grundvelli slíkrar ákvörðunar.
- 7.2.15. Þrátt fyrir kröfur liðar 7.2.1 skal eining, sem samþykkir flokkunar- og matskröfur þessa staðals (sem taka til krafna er tengjast mati á afskrifuðu kostnaðarverði fjáreigna og virðisrýrnun í þætti 5.4 og 5.5), láta í té upplýsingar sem fram koma í liðum 42L–42O í IFRS-staðli 7 en þarf ekki að endurgera fyrir tímabil. Einingin getur endurgert fyrir tímabil þá og því aðeins að slíkt sé hægt án eftiraskýringa. Ef eining endurgerir ekki fyrir tímabil skal hún færa hvers kyns mismun milli fyrra bókfærðs verðs og bókfærðs verðs við upphaf árlegs reikningsskilatímabils, sem tekur til upphafsdags beitingar, í óráðstafað eigið fé (eða annan eiginfjárbátt, eftir því sem við á) á árlega reikningsskilatímabilinu sem felur í sér upphafsdag beitingar. Ef eining endurgerir fyrir tímabil verða endurgerð reikningsskil þó að endurspegla allar kröfur þessa staðals. Ef sú leið, sem eining hefur valið við beitingu IFRS-staðals 9, leiðir til fleiri en eins upphafsdags beitingar mismunandi krafna gildir þessi liður á hverjum upphafsdegi beitingar (sjá lið 7.2.2). Þetta væri reyndin ef eining velur t.d. snemmbúna beitingu á einungis kröfum um framsetningu hagnaðar og taps af fjárskuldum, tilgreint sem gangvirði í gegnum rekstrarreikning í samræmi við lið 7.1.2, áður en hún beitir öðrum kröfum þessa staðals.
- 7.2.16. Ef eining tekur saman árshlutareikningsskil í samræmi við IAS-staðal 34, *árshlutareikningsskil*, þarf hún ekki að beita kröfum þessa staðals vegna árshluta fyrir upphafsdag beitingar ef það er ógerlegt (eins og það er skilgreint í IAS-staðli 8).

Virðisrýrnun (þáttur 5.5)

- 7.2.17. Eining skal beita virðisrýrnunarkröfum þáttar 5.5 afturvirkir í samræmi við IAS-staðal 8 með fyrirvara um liði 7.2.15 og 7.2.18–7.2.20.
- 7.2.18. Á upphafsdegi beitingar skal eining nota raunhæfar og rökstuddar upplýsingar, sem hægt er að nálgast án óhóflegs kostnaðar eða fyrirhafnar, til að ákvarða útlánaáhættu á þeim degi þegar fjármálagerningur var fyrst færður (eða vegna lánskuldbindinga og samninga með fjárhagslegri tryggingu á þeim degi þegar einingin gerðist aðili að óafturkræfri skuldbindingu í samræmi við lið 5.5.6), og bera þær saman við útlánaáhættu á upphafsdegi beitingar þessa staðals.
- 7.2.19. Við ákvörðun á því hvort útlánaáhætta hefur aukist umtalsvert frá upphafsfærslu getur einingin beitt:
- a) kröfum liðar 5.5.10 og B5.5.22–B5.5.24 og
 - b) þeirri hrekjanlegu forsendu í lið 5.5.11 varðandi samningsbundnar greiðslur, sem eru komnar 30 daga fram yfir gjalddaga, ef hún beitir virðisrýrnunarkröfum með því að greina verulega aukna útlánaáhættu frá upphafsfærslu fyrir þessa fjármálagerninga á grundvelli upplýsinga um fjárhæðir sem fallnar eru í gjalddaga.
- 7.2.20. Ef það krefst óhóflegs kostnaðar eða fyrirhafnar á upphafsdegi beitingar að ákvarða hvort útlánaáhætta hafi aukist verulega frá upphafsfærslu skal eining færa niðurfærslu taps sem fjárhæð sem er jöfn væntu útlánatapi á líftíma á hverjum reikningsskiladegi þar til fjármálagerningur er afskráður (nema fjármálagerningurinn beri litla útlánaáhættu á reikningsskiladegi en í því tilviki er a-lið í lið 7.2.19 beitt).

Umbreyting vegna áhættuvarnarreikningsskila

- 7.2.21. Þegar eining beitir þessum staðli í fyrsta sinn getur hún valið þá reikningsskilaaðferð að halda áfram að beita kröfum IAS-staðals 39 varðandi áhættuvarnarreikningsskil í stað krafna 6. kafla þessa staðals. Eining skal beita þeirri stefnu gagnvart öllum áhættuvarnartengslum sínum. Eining sem velur þá stefnu skal einnig beita IFRIC-túlkun 16, áhættuvarnir vegna hreinnar fjárfestingar í erlendum rekstri, án þeirra breytinga sem laga túlkunina að kröfum 6. kafla þessa staðals.

- 7.2.22. Eining skal beita kröfum þessa staðals um áhættuvarnarreikningsskil með framvirkum hætti nema kveðið sé á um annað í lið 7.2.26.
- 7.2.23. Uppfylla verður öll skilyrði á upphafsdegi beitingar krafna þessa staðals um áhættuvarnarreikningsskil til að beita áhættuvarnarreikningsskilum frá þeim degi.
- 7.2.24. Litið skal á áhættuvarnartengsl, sem uppfylla skilyrði fyrir áhættuvarnarreikningsskilum í samræmi við IAS-staðal 39 og uppfylla einnig skilyrði fyrir áhættuvarnarreikningsskilum í samræmi við skilyrði þessa staðals (sjá lið 6.4.1), að teknu tilliti til þess að endurstilla áhættuvarnartengslin við umbreytingu (sjá b-lið í lið 7.2.25), sem áframhaldandi áhættuvarnartengsl.
- 7.2.25. Við upphaflega beitingu krafna þessa staðals um áhættuvarnarreikningsskil:
- a) getur eining hafið beitingu þessara krafna um leið og hún hættir beitingu krafna IAS-staðals 39 um áhættuvarnarreikningsskil og
 - b) skal eining líta á áhættuvarnarhlutfall í samræmi við IAS-staðal 39 sem upphaf endurstillingar áhættuvarnarhlutfalls af áframhaldandi áhættuvarnartengslum, ef við á. Færa skal hagnað eða tap af slíkri endurstillingu í rekstrarreikning.
- 7.2.26. Sem undantekningu frá framvirkri beitingu krafna þessa staðals um áhættuvarnarreikningsskil:
- a) skal eining beita reikningsskilum fyrir tímavirði valréttarsamninga í samræmi við lið 6.5.15 afturvirk ef aðeins breytingin á innra virði valréttarsamningsins var tilgreind, í samræmi við IAS-staðal 39, sem áhættuvarnargerningur í áhættuvarnartengslum. Afturvirk beiting gildir aðeins um þau áhættuvarnartengsl sem lágu fyrir við upphaf fyrsta samanburðartímabilsins eða tilgreind eftir það,
 - b) má eining beita reikningsskilum fyrir framvirkan þátt framvirkra samninga í samræmi við lið 6.5.16 afturvirk ef aðeins breytingin á stundartengdum þætti framvirka samningsins var tilgreind, í samræmi við IAS-staðal 39, sem áhættuvarnargerningur í áhættuvarnartengslum. Afturvirk beiting gildir aðeins um þau áhættuvarnartengsl sem lágu fyrir við upphaf fyrsta samanburðartímabilsins eða tilgreind eftir það. Ef eining velur afturvirka beitingu þessara reikningsskila skal henni enn fremur beitt gangvart öllum áhættuvarnartengslum sem uppfylla skilyrði fyrir slíku vali (þ.e. við umbreytingu stendur þetta val ekki til boða gagnvart stökum áhættuvarnartengslum). Beita má reikningsskilum vegna grunnálags erlends gjaldmiðils (sjá lið 6.5.16) afturvirk gagnvart áhættuvarnartengslum sem lágu fyrir við upphaf fyrsta samanburðartímabilsins eða voru tilgreind eftir það,
 - c) skal eining beita afturvirk kröfu liðar 6.5.6 um að áhættuvarnargerningur renni hvorki út né sé slitið ef:
 - i. aðilarnir að áhættuvarnargerningnum koma sér saman um, vegna laga eða reglugerða eða innleiðingar á lögum eða reglugerðum, að einn eða fleiri mótaðilar komi í stað upphaflegs mótaðila þeirra og verði nýr mótaðili sérhvers aðila og
 - ii. aðrar breytingar, ef einhverjar eru, á áhættuvarnargerningnum takmarkast við þær sem eru nauðsynlegar til að framkvæma slík skipti á mótaðila.

Einingar sem hafa beitt IFRS-staðli 9 (2009), IFRS-staðli 9 (2010) eða IFRS-staðli 9 (2013) snemma

- 7.2.27. Eining skal beita umbreytingarkröfum liða 7.2.1–7.2.26 á viðeigandi upphafsdegi beitingar. Eining skal beita hverju umbreytingarákvæði í liðum 7.2.3–7.2.14 og 7.2.17–7.2.26 aðeins einu sinni (þ.e. ef eining velur þá nálgun að beita IFRS-staðli 9 sem felur í sér fleiri en einn upphafsdag beitingar, en þá getur hún ekki beitt neinu þessara ákvæða aftur hafi þeim verið beitt áður). (Sjá liði 7.2.2 og 7.3.2.)
- 7.2.28. Eining, sem beitti IFRS-staðli 9 (2009), IFRS-staðli 9 (2010) eða IFRS-staðli 9 (2013) og því næst þessum staðli:
- a) skal afturkalla fyrri tilgreiningu sína á fjáreign, eins og hún er metin á gangvirði í gegnum rekstrarreikning, ef slík tilgreining var gerð áður í samræmi við skilyrði liðar 4.1.5 en því skilyrði er ekki lengur fullnægt í kjölfar beitingar þessa staðals,

- b) getur tilgreint fjáreign, eins og hún er metin á gangvirkni í gegnum rekstrarreikning, ef slík tilgreining var ekki gerð áður í samræmi við skilyrði liðar 4.1.5 en því skilyrði er nú fullnægt í kjölfar beitingar þessa staðals,
- c) skal afturkalla fyrri tilgreiningu sína á fjárskuld, eins og hún er metin á gangvirkni í gegnum rekstrarreikning, ef slík tilgreining var gerð áður í samræmi við skilyrði a-liðar 4.2.2 en því skilyrði er ekki lengur fullnægt í kjölfar beitingar þessa staðals og
- d) getur tilgreint fjárskuld, eins og hún er metin á gangvirkni í gegnum rekstrarreikning, ef slík tilgreining var ekki gerð áður í samræmi við skilyrði a-liðar 4.2.2 en því skilyrði er nú fullnægt í kjölfar beitingar þessa staðals.

Slík tilgreining og afturköllun skal gerð á grundvelli fyrirbyggjandi málsatvika og aðstæðna á upphafsdegi beitingar þessa staðals. Beita skal slíkri flokkun afturvirk.

7.3 AFTURKÖLLUN IFRIC-TÚLKUNAR 9, IFRIC-TÚLKUNAR 9 (2009), IFRIC-TÚLKUNAR 9 (2010) OG IFRIC-TÚLKUNAR 9 (2013)

- 7.3.1. Þessi staðall leysir af hólmi IFRIC-túlkun 9, *endurmat innbyggðra afleiðna*. Þær kröfur, sem bætt var við IFRS-staðal 9 í október 2010, felldu inn þær kröfur sem voru áður settar fram í 5. og 7. lið IFRIC-túlkunar 9. Afleidd breyting, IFRS-staðall 1, *innleiðing alþjóðlegra reikningsskilastaðla*, var felld inn í kröfur sem voru áður settar fram í 8. lið IFRIC-túlkunar 9.
- 7.3.2. Þessi staðall leysir af hólmi IFRS-staðal 9 (2009), IFRS-staðal 9 (2010) IFRS-staðal 9 (2013). Eining getur þó, að því er varðar árleg tímabil sem hefjast fyrir 1. janúar 2018, valið að beita fyrri útgáfum IFRS-staðals 9 í stað þessa staðals þá og því aðeins að viðeigandi upphafsdagur beitingar einingarinnar sé fyrir 1. febrúar 2015.

Viðbætur A

Skilgreiningar á hugtökum

Þessi viðbætur er óaðskiljanlegur hluti staðalsins.

vænt útlánatap á 12 mánaða tímabili	Sá hluti vænts útlánataps á líftíma sem telst vera vænt útlánatap sem leiðir af mögulegum vanskilum á fjármálagerningi innan 12 mánaða frá reikningsskiladegi.
afskrifað kostnaðarverð fjáreignar eða fjárskuldar	Sú fjárhæð sem fjáreign eða fjárskuld er metin á við upphafsfaerslu, að frádregnum endurgreiðslum á höfuðstól, að viðbættum eða frádregnum uppsöfnuðum afskriftum þar sem notuð er aðferð virkra vaxta á hvers kyns mismun á upphaflegri fjárhæð og fjárhæð á gjalddaga og leiðrétt, að því er varðar fjáreignir, vegna niðurfærslu .
samningseignir	Þau réttindi sem IFRS-staðall 15, reglulegar tekjur af samningum við viðskiptavinum , tilgreinir að færa skuli í samræmi við þennan staðal í þeim tilgangi að færa og meta virðisrýrnunarhagnað eða -tap.
virðisrýrð fjáreign	Fjáreign er virðisrýrð ef einn eða fleiri atburðir, sem hafa skaðleg áhrif á vænt framtíðarsjóðstreymi frá fjáreigninni, hafa orðið. Vísbendingar um að virði fjáreignar hafi rýrnað fela í sér sannreynanlegar upplýsingar um eftirfarandi atburði: a) umtalsverða fjárhagserfiðleika útgefanda eða lántaka, b) samningsbrot, s.s. greiðslufall eða farið fram yfir gjalddaga, c) lánveitandi, einn eða fleiri, veitir lántaka tilslakanir af fjárhagslegum eða samningstengdum ástæðum í tengslum við fjárhagserfiðleika lántaka, sem lánveitandi tæki að öðrum kosti ekki í mál, d) líkur eru á að lántaki fari í gjaldþrot eða aðra fjármálalega endurskipulagningu,

- e) virkur markaður fyrir þessa fjáreign er ekki lengur fyrir hendi vegna fjárhagserfiðleika eða
- f) kaup eða útgáfa fjáreignar á mjög niðursettu verði sem endurspeglar það **útlánatap sem** orðið hefur.

Ef til vill er ekki unnt að greina neinn einstakan atburð en þess í stað kunna sameinuð áhrif nokkurra atburða að hafa þau áhrif að virði fjáreigna rýrni.

útlánatap

Mismunur milli alls samningsbundins sjóðstreymis sem einingu ber í samræmi við samninginn og alls sjóðstreymis sem eining væntir (þ.e. allt óinnheimt reiðufé), afvaxtaður á upprunalegum **virðum vöxtum** (eða **lánaleiðréttum, virðum vöxtum keyptra eða útgefinna virðisrýrðra fjáreigna**). Eining skal meta sjóðstreymi með því að kanna alla samningsskilmála fjármálagerningsins (t.d. uppgreiðslu, framlengingu, kauprétt og sambærilegar vilnanir) á væntum líftíma fjármálagerningsins. Það sjóðstreymi sem er kannað skal fela í sér sjóðstreymi frá sölu tryggingar eða annarra endurbóta á láns hæfi sem eru óaðskiljanlegur hluti samningsskilmála. Litið er svo á að unnt sé að meta væntan líftíma fjármálagernings með áreiðanlegum hætti. Í þeim fáu tilvikum þegar ekki er mögulegt að meta væntan líftíma fjármálagernings með áreiðanlegum hætti skal einingin þó nota eftirstæðan samningstíma fjármálagerningsins.

lánaleiðréttir virkir vextir

Vextir sem afvaxta nákvæmlega áætlaðar framtíðarútgreiðslur eða -inngreiðslur handbærs fjár á væntum líftíma fjáreignarinnar til **afskrifaðs kostnaðarverðs fjáreignar** sem er **keypt eða útgefin virðisrýrð fjáreign**. Þegar lánaleiðréttir virkir vextir eru reiknaðir skal eining meta vænt sjóðstreymi með því að kanna samningsskilmála fjáreignarinnar (t.d. uppgreiðslu, framlengingu, kauprétt og sambærilegar vilnanir) og **vænt útlánatap**. Útreikningarnir taka til allra þóknana og vaxtaútgreiðslna eða -inngreiðslna milli samningsaðila, sem eru óaðskiljanlegur hluti virkra vaxta (sjá liði B6.5.1–B5.4.3), viðskiptakostnaðar og alls annars yfir- eða undirverðs. Litið er svo á að unnt sé að meta sjóðstreymið og væntanlegan líftíma flokks sambærilegra fjármálagerninga með áreiðanlegum hætti. Í þeim fáu tilvikum þegar ekki er mögulegt að meta sjóðstreymið eða eftirstæðan líftíma fjármálagernings (eða flokks fjármálagerninga) með áreiðanlegum hætti skal einingin þó nota samningsbundið sjóðstreymi á öllu samningstímabili fjármálagerningsins (eða flokks fjármálagerninga).

afskráning

Þegar fjáreign eða fjárskuld, sem hefur áður verið færð, er fjarlægð úr efnahagsreikningi einingarinnar.

afleiða

Fjármálagerningur eða annar samningur sem fellur undir gildissvið þessa staðals sem ber öll eftirfarandi einkenni:

- a) virði hans í ljósi breytinga á tilgreindum vöxtum, verði fjármálagernings, hrávöruverði, gengi gjaldmiðla, verð- eða vaxtavísitölu, láns hæfismati eða lánskjaravísitölu eða annarri breytu, að því tilskildu, ef um ófjárhagslega breytu er að ræða, að breytan eigi ekki sérstaklega við um aðila að samningnum (stundum kallað „undirliggjandi“ breyta),
- b) hann krefst ekki hreinnar upphafs fjárfestingar eða hreinnar upphafs fjárfestingar sem er minni en krafa væri gerð um vegna annarra samningstegunda sem gera mætti ráð fyrir að hefðu sambærilega svörun gagnvart breytingum á markaðsþáttum,
- c) uppgjörsgdagsetning hans er í framtíðinni.

arðgreiðslur

Útgreiðslur hagnaðar til handhafa eigin fjárgerninga í samræmi við eignarhlut þeirra í tilteknum flokki hlutafjár.

aðferð virkra vaxta

Aðferðin er notuð til að reikna út **afskrifað kostnaðarverð fjáreignar** eða **fjárskuldar** og við ráðstöfun og færslu vaxtatekna eða vaxtakostnaðar í rekstrarreikning á viðkomandi tímabili.

virkir vextir	Vextir sem afvaxta nákvæmlega áætlaðar framtíðarútgreiðslur eða -inngreiðslur handbærs fjár á væntanlegum líftíma fjáreignar eða fjárskuldar til vergs bókfærðs verðs fjáreignar eða afskrifaðs kostnaðarverðs fjárskuldar . Þegar virkir vextir eru reiknaðir skal eining meta vænt sjóðstreymi með því að kanna alla samningsskilmála fjármálagerningsins (t.d. uppgreiðslu, framlengingu, kauprétt og sambærilegar vilnanir) en skal ekki taka tillit til vænts útlánataps . Útreikningarnir taka til allra þóknana og vaxtaútgreiðslna eða -inngreiðslna milli samningsaðila, sem eru óaðskiljanlegur hluti virkra vaxta (sjá liði B6.5.1–B5.4.3), viðskiptakostnaðar og alls annars yfir- eða undirverðs. Litið er svo á að unnt sé að meta sjóðstreymið og væntan líftíma flokks sambærilegra fjármálagerninga með áreiðanlegum hætti. Í þeim fáu tilvikum, þegar ekki er mögulegt að meta sjóðstreymið eða væntan líftíma fjármálagernings (eða flokks fjármálagerninga) með áreiðanlegum hætti, skal einingin þó nota samningsbundið sjóðstreymi á öllu samningstímabili fjármálagerningsins (eða flokks fjármálagerninga).
vænt útlánatap	Vegið meðaltal útlánataps þar sem vanskilaáhætta er, eftir því sem við á, vægið.
samningur með fjárhagslegri tryggingu	Samningur þar sem þess er krafist að útgefandinn inni tilgreindar greiðslur af hendi til að endurgreiða handhafa vegna taps sem hann verður fyrir vegna þess að tilgreindum skuldara tekst ekki að inna af hendi greiðslu þegar hún fellur í gjalddaga í samræmi við upphaflega eða breytta skilmála skuldagernings.
fjárskuld á gangvirði í gegnum rekstrarreikning	Fjárskuld sem uppfyllir eitt af eftirfarandi skilyrðum: a) uppfyllir skilgreiningu á veltuviðskiptum, b) við upphafs færslu tilgreinir einingin hana á gangvirði í gegnum rekstrarreikning í samræmi við liði 4.2.2 eða 4.3.5, c) hana má tilgreina annaðhvort við upphafs færslu eða síðar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning í samræmi við lið 6.7.1.
föst skuldbinding	Bindandi samningur um viðskipti með tilgreint magn verðmæta á tilgreindu verði á tilgreindum degi eða dögum í framtíðinni.
áætluð framtíðarviðskipti	Viðskipti sem er vænst en fyrirtækið hefur ekki skuldbundið sig til.
vergt bókfært verð fjáreignar	Afskrifað kostnaðarverð fjáreignar áður en leiðrétt er fyrir niðurfærslu.
áhættuvarnarhlutfall	Tengsl milli magns áhættuvarnargernings og magns áhættuvarins liðar með tilliti til hlutfallslegs vægis þeirra.
veltuviðskipti	Fjáreign eða fjárskuld sem: a) er keypt eða stofnað er til hennar með það fyrir augum, fyrst og fremst, að selja eða endurkaupa hana innan skamms tíma, b) er við upphafs færslu hluti eignasafns skilgreindra fjármálagerninga, sem er stýrt sameiginlega, og gögn sýna nýlegt mynstur raunverulegs skammtímahagnaðar af því eða c) er afleiða (að undanskilinni afleiðu sem er samningur með fjárhagslegri tryggingu eða sem er tilgreind sem áhættuvarnargerningur og er virk sem slík).
virðisrýrnunarhagnaður eða -tap	Hagnaður eða tap sem er fært í rekstrarreikningi í samræmi við lið 5.5.8 og leiðir af beitingu virðisrýrnunarkrafna í þætti 5.5.
vænt útlánatap á líftíma	Vænt útlánatap sem stafar af öllum mögulegum vanskilaatburðum á væntum líftíma fjármálagernings.

niðurfærsla	Niðurfærsla vegna vænts útlánataps af fjáreignum, sem eru metnar í samræmi við lið 4.1.2, útistandandi leigu og samningseigna , uppsafnaðrar virðisrýrnunarfjárhæðar vegna fjáreigna sem eru metnar í samræmi við lið 4.1.2 A og vænts útlánataps af lánsskuldbindingum og samninga með fjárhagslegri tryggingu .
breyting hagnaðar eða taps	Fjárhæð sem stafar af breytingu á vergu bókfærðu verði fjáreignar til að endurspegla samningsbundið sjóðstreymi sem samið er um að nýju eða breytt. Eining endurreiknar vergt bókfært verð fjáreignar sem núvirði áætlaðra framtíðarútgreiðslna eða -innngreiðslna handbærs fjár á væntum líftíma endurumsaminnar eða breyttrar fjáreignar sem eru afvaxtaðar á upprunalegum virikum vöxtum fjáreignarinnar (eða upprunalegum lánaleiðrétum, virikum vöxtum keyptra eða útgefinna virðisrýrðra fjáreigna) eða, ef við á, endurskoðuðum virikum vöxtum sem eru reiknaðir í samræmi við lið 6.5.10. Við mat á væntu sjóðstreymi fjáreignar skal eining kanna alla samningsskilmála fjáreignarinnar (t.d. uppgreiðslu, kauprétt og sambærilegar vilnanir) en ekki vænt útlánatap nema fjáreignin sé keypt eða útgefin virðisrýrð fjáreign en í því tilviki skal eining einnig kanna upphaflegt, vænt útlánatap sem litið var til við útreikning upphaflegra lánaleiðréttra, virkra vaxta .
fallið í gjalddaga	Fjáreign er gjaldfallin þegar mótaðila tekst ekki að inna af hendi greiðslu á umsömdum gjalddaga.
keypt eða útgefin virðisrýrð fjáreign	Keypt eða útgefin fjáreign, ein eða fleiri, sem er virðisrýrð við upphafsferlu.
endurflokkunar-dagsetning	Á fyrsta degi fyrsta reikningsskilatímabils í kjölfar breytingar á viðskiptalíkani sem leiðir til endurflokkunar einingar á fjáreignum.
reglubundin kaup eða sala	Kaup eða sala á fjáreign samkvæmt samningi þar sem í skilmálum er gerð krafa um afhendingu eignarinnar innan tímamarka sem ákvarðast yfirleitt af reglum eða venju á viðkomandi markaði.
viðskiptakostnaður	Jaðarkostnaður sem rekja má beint til yfirtöku, útgáfu eða ráðstöfunar fjáreignar eða fjárskuldar (sjá lið B5.4.8). Jaðarkostnaður er kostnaður sem hefði ekki verið stofnað til ef einingin hefði ekki eignast, gefið út eða ráðstafað fjármálagerningi.

Eftirfarandi hugtök eru skilgreind í 11. lið í IAS-staðli 32, viðbæti A við IFRS-staðal 7, viðbæti A við IFRS-staðal 13 eða viðbæti A við IFRS-staðal 15 og eru notuð í þessum staðli í þeim skilningi sem tilgreindur er í IAS-staðli 32, IFRS-staðli 7, IFRS-staðli 13 eða IFRS-staðli 15:

- a) útlánaáætla (¹),
- b) eiginfjárgerningur,
- c) gangvirði,
- d) fjáreign,
- e) fjármálagerningur,
- f) fjárskuld,
- g) verð í viðskiptum.

(¹) Þetta hugtak (eins og það er skilgreint í IFRS-staðli 7) er notað í kröfum varðandi framsetningu áhrifa af breytingum á útlánaáættu skulda sem tilgreindar eru á gangvirði í gegnum rekstrarreikning (sjá lið 5.7.7).

Viðbætur B

Leiðbeiningar um beitingu

Þessi viðbætur er óaðskiljanlegur hluti staðalsins.

GILDISSVIÐ (2. KAFLI)

- B2.1 Í sumum samningum er krafist greiðslu sem byggð er á loftslagsbreytum, jarðfræðibreytum eða öðrum eðlisfræðilegum breytum. (Þær sem byggjast á loftslagsbreytum eru stundum nefndar „veðurafleiður“.) Ef þeir samningar falla ekki innan gildissviðs IFRS-staðals 4 falla þeir innan gildissviðs þessa staðals.
- B2.2 Þessi staðall breytir ekki kröfum í tengslum við lífeyrissjóði, sem fylgja IAS-staðli 26, *reikningshald og reikningsskil eftirlaunasjóða*, og samninga um einkaleyfaþóknunir sem miðast við sölumagn eða þjónustutekjur sem eru færðar samkvæmt IFRS-staðli 15, *reglulegar tekjur af samningum við viðskiptavinum*.
- B2.3 Stundum fjárfestir eining í því sem hún telur vera „stefnumiðaða fjárfestingu“ í eiginfjárgerningum, sem önnur eining gefur út, í því augnamiði að koma á eða viðhalda langtímarekstrartengslum við eininguna sem fjárfest er í. Fjárfestirinn eða samrekstrareiningin notar IAS-staðal 28 til að ákvarða hvort hlutdeildaraðferðin í reikningshaldi skuli eiga við um slíka fjárfestingu.
- B2.4 Þessi staðall gildir um fjáreignir og fjárskuldir váttryggjenda aðrar en réttindi og skyldur sem e-liður liðar 2.1 undanskilur vegna þess að þær verða til samkvæmt samningum sem falla innan gildissviðs IFRS-staðals 4, *váttryggingasamningar*.
- B2.5 Samningar með fjárhagslegri tryggingu geta verið á ýmiss konar lagalegu formi, s.s. trygging, nokkrar gerðir loforða um lánveitingu, vanskilaáhættusamningur eða váttryggingasamningur. Reikningshaldsleg meðferð veltur ekki á lagalegu formi þeirra. Hér á eftir fara dæmi um viðeigandi meðferð (sjá e-lið í lið 2.1):
- a) Þótt samningur með fjárhagslegri tryggingu samrýmist skilgreiningunni á váttryggingasamningi í IFRS-staðli 4 beitir útgefandinn þessum staðli ef yfirfærð áhætta er veruleg. Ef útgefandinn hefur engu að síður haldið því ótvírætt fram áður að hann líti á slíka samninga sem váttryggingasamninga og hefur beitt reikningsskilum sem gilda um váttryggingasamninga getur útgefandinn valið að beita annaðhvort þessum staðli eða IFRS-staðli 4 á slíka samninga með fjárhagslegri tryggingu. Ef þessi staðall gildir er gerð krafa um það í lið 5.1.1 að útgefandi færi samning með fjárhagslegri tryggingu upphaflega á gangvirði. Ef samningur með fjárhagslegri tryggingu var gefinn út til ótengds aðila í sjálfstæðum viðskiptum ótengdra aðila er líklegt að gangvirði hans við gildistöku jafngildi mótteknu framlagi nema vísbending sé um annað. Síðar, nema samningur með fjárhagslegri tryggingu hafi verið tilgreindur á gangvirði í gegnum rekstrarreikning við gildistöku eða liðir 3.2.15–3.2.23 og B3.2.12–B3.2.17 gildi (þegar yfirfærsla fjáreignar uppfyllir ekki skilyrði fyrir afskráningu eða þegar notuð er aðferð sem byggist á áframhaldandi aðild), metur útgefandi hann við þeirri fjárhæð sem er hærri:
 - i. fjárhæðinni sem er ákvörðuð í samræmi við þátt 5.5 og
 - ii. fjárhæðinni sem var færð upphaflega, að frádreginni, þar sem við á, uppsafnaðri fjárhæð afkomu færðri í samræmi við meginreglur IAS-staðals 15 (sjá c-lið í lið 4.2.1).
 - b) Að því er varðar sumar lánstengdar ábyrgðir er það ekki gert að skilyrði fyrir greiðslu að handhafinn eigi á hættu tap og hafi orðið fyrir tapi vegna þess að skuldari innti ekki af hendi greiðslur af eigninni, sem ábyrgð er á, þegar þær féllu í gjalddaga. Dæmi um slíka ábyrgð er þegar krafist er greiðslu vegna breytinga á tilgreindu lánshæfismati eða lánskjaravísitölu. Slíkar ábyrgðir eru ekki samningar með fjárhagslegri tryggingu, eins og þeir eru skilgreindir í þessum staðli, og eru ekki váttryggingasamningar, eins og þeir eru skilgreindir í IFRS-staðli 4. Slíkar ábyrgðir eru afleiður og útgefandinn beitir þessum staðli á þær.
 - c) Ef samningur með fjárhagslegri tryggingu var gefinn út í tengslum við sölu vara beitir útgefandi IFRS-staðli 15 þegar hann ákveður hvenær hann færir tekjur af ábyrgðinni og af sölu varanna.

- B2.6 Fullyrðingar um að útgefandi líti á samninga sem váttryggingasamninga er að jafnaði að finna í orðsendingum útgefandans til viðskiptavina og eftirlitsaðila, í samningum, viðskiptaskjölum og reikningsskilum. Váttryggingasamningar falla enn fremur oft undir reikningsskilakröfur sem eru frábrugðnar kröfunum sem gilda um aðrar tegundir viðskipta, s.s. samninga sem bankar eða félög í atvinnurekstri gefa út. Í þeim tilvikum er venjulega að finna yfirlýsingu í reikningsskilum útgefanda um að hann hafi fylgt þessum reikningsskilakröfum.

FÆRSLA OG AFSKRÁNING (3. KAFLI)

Upphafsfærsla (þáttur 3.1)

- B3.1.1 Meginreglan í lið 3.1.1 hefur það í för með sér að eining færir öll samningsbundin réttindi og skuldbindingar samkvæmt afleiðum í efnahagsreikningi sem eignir og skuldir, eftir því sem við á, að undanskildum afleiðum sem koma í veg fyrir að yfirfærsla fjáreigna sé færð sem sala (sjá lið B3.2.14). Ef yfirfærsla fjáreignar uppfyllir ekki skilyrði um afskráningu færir yfirtökuaðili ekki yfirfærðu eignina sem sína eign (sjá lið B3.2.15).
- B3.1.2 Eftirfarandi eru dæmi um beitingu meginreglunnar í lið 3.1.1:
- a) óskilyrtar viðskiptakröfur og viðskiptaskuldir eru færðar sem eignir eða skuldir þegar einingin verður aðili að samningnum og hefur, af þeim sökum, lagalegan rétt til að fá eða lagalega skyldu til að láta af hendi handbært fé,
 - b) eignir, sem kaupa á, og skuldir, sem stofna á til, vegna fastrar skuldbindingar um að kaupa eða selja vörur eða þjónustu, eru yfirleitt ekki færðar fyrr en a.m.k. einn af aðilunum hefur staðið við sinn hluta samkomulagsins. Eining, sem fær t.d. bindandi pöntun, færir yfirleitt ekki eign (og einingin, sem pantar, færir ekki skuld) þegar skuldbindingin á sér stað heldur frestar hún færslunni þar til pöntuðu vörurnar hafa verið sendar eða afhentar eða þjónustan innt af hendi. Ef föst skuldbinding um að kaupa eða selja ófjárhagslega liði fellur innan gildissviðs þessa staðals í samræmi við liði 2.4–2.7 er hreint gangvirði þeirra fært sem eign eða skuld daginn sem skuldbindingin á sér stað (sjá c-lið í lið B4.1.30). Auk þess er föst skuldbinding, ef hún hefur ekki verið færð áður, tilgreind sem áhættuvarinn liður í gangvirðisvörn og allar breytingar á hreinu gangvirði, sem rekja má til áhættunnar sem varið er gegn, eru færðar sem eign eða skuld eftir að áhættuvörnin er komið á (sjá b-lið í lið 6.5.8 og 6.5.9),
 - c) framvirkur samningur, sem fellur innan gildissviðs þessa staðals (sjá lið 2.1), er færður sem eign eða skuld daginn sem skuldbindingin á sér stað fremur en daginn sem greiðsla fer fram. Þegar eining verður aðili að framvirkum samningi er gangvirði réttar og skyldu oft hið sama svo að hreint gangvirði framvirka samningsins er núll. Ef hreint gangvirði réttar og skyldu er ekki núll er samningurinn færður sem eign eða skuld,
 - d) valréttarsamningar, sem falla innan gildissviðs þessa staðals (sjá lið 2.1), eru færðir sem eignir eða skuldir þegar handhafi eða seljandi verður aðili að samningnum,
 - e) ráðgerð framtíðarviðskipti, hve líkleg sem þau eru, eru ekki eignir og skuldir vegna þess að einingin er ekki orðin aðili að samningi.

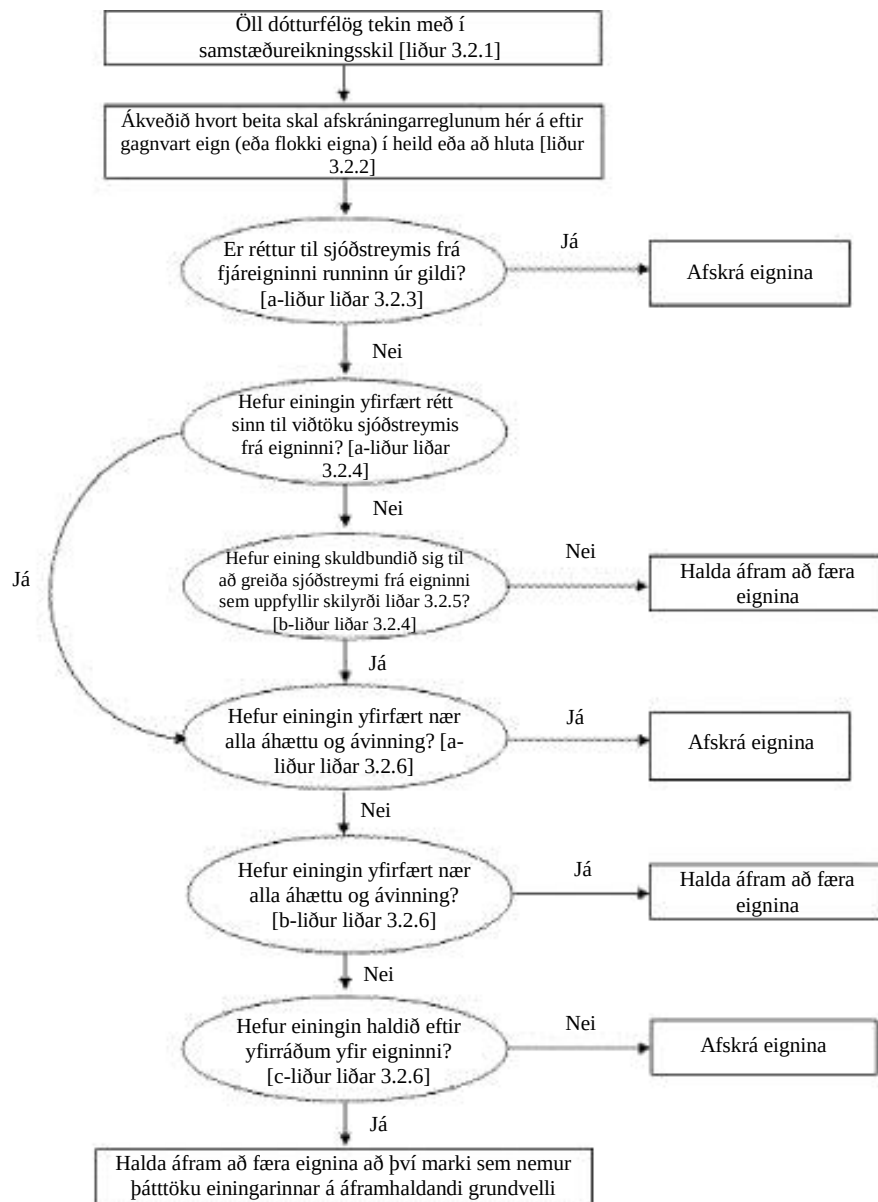
Reglubundin kaup eða sala fjáreigna

- B3.1.3 Reglubundin kaup eða sala fjáreigna er færð samkvæmt þeirri aðferð að miða annaðhvort við viðskiptadag eða uppgjörsdag, eins og lýst er í liðum B3.1.5 og B3.1.6. Eining skal beita sömu aðferð ávallt við öll kaup og alla sölu fjáreigna sem eru flokkaðar á sama hátt í samræmi við þennan staðal. Í þeim tilgangi eru eignir, sem skylt er að meta á gangvirði í gegnum rekstrarreikning, í flokki sem er aðgreindur frá eignum sem tilgreindar eru á gangvirði í gegnum rekstrarreikning. Enn fremur mynda fjárfestingar í eiginfjárgerningum, sem eru færðar við það val sem kveðið er á um í lið 5.7.5, sérstakan flokk.

- B3.1.4 Samningur þar sem þess er krafist eða heimilað er að breytingar, sem verða á virði samningsins, verði gerðar upp er ekki reglubundinn samningur. Þess í stað er slíkur samningur færður sem afleiða á tímabilinu frá viðskiptadegi til uppgjörss dags.
- B3.1.5 Viðskiptadagurinn er dagurinn þegar eining skuldbindur sig til að kaupa eða selja eign. Í reikningshaldi, sem miðast við viðskiptadag, felst a) færsla eignar, sem einingin á að fá og skuldbindingin að greiða fyrir hana á viðskiptadegi, og b) afskráning eignar, sem er seld, færsla hagnaðar eða taps við ráðstöfun og færsla viðskiptakröfu á kaupanda vegna greiðslu á viðskiptadegi. Venjulega falla vextir ekki á eignina og samsvarandi skuld fyrir en á uppgjörssdegi þegar eignarréttur er yfirfærður.
- B3.1.6 Uppgjörssdagurinn er dagurinn þegar eining fær eign afhenta eða afhendir eign. Í reikningshaldi, sem miðast við uppgjörssdag, felst a) færsla eignar daginn þegar einingin tekur við henni og b) afskráning eignar og færsla hagnaðar eða taps við ráðstöfun daginn þegar einingin afhendir eignina. Þegar reikningshald miðast við uppgjörssdag færir eining allar breytingar á gangvirði eignarinnar, sem hún á að taka við, á tímabilinu frá viðskiptadegi til uppgjörss dags á sama hátt og hún færir eign sem hún eignast. Með öðrum orðum er breyting á virði ekki færð vegna eigna sem eru metnar á afskrifuðu kostnaðarverði, hún er færð í rekstrarreikning vegna eigna sem eru flokkaðar sem fjáreignir metnar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning og hún er færð í aðra heildarafkomu vegna fjáreigna sem eru metnar á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu í samræmi við lið 4.1.2 A og vegna fjárfestinga í eiginfjárgerningum sem eru færðir í samræmi við lið 5.7.5.

Afskráning fjáreigna (liður 3.2)

B3.2.1 Á eftirfarandi flæðiriti kemur fram mat á því hvort og að hve miklu leyti fjáreignir eru afskráðar.

Samkomulag sem felur í sér að eining haldi eftir samningsbundnum rétti til sjóðstreymis frá fjáreign en taki á sig samningsbundna skyldu til að greiða sjóðstreymi til eins eða fleiri viðtakenda (b-liður liðar 3.2.4)

B3.2.2 Sú staða, sem lýst er í b-lið í lið 3.2.4 (þegar eining heldur eftir samningsbundnum rétti til sjóðstreymis frá fjáreign en tekur á sig samningsbundna skyldu til að greiða sjóðstreymi til eins eða fleiri viðtakenda), kemur t.d. upp þegar einingin er fjárvörslusjóður og gefur út til fjárfesta hagstæða hlutdeild í þeim fjáreignum, sem liggja til grundvallar og hún á, og annast umsýslu þessara fjáreigna. Í því tilviki uppfylla fjáreignirnar skilyrði fyrir afskráningu ef skilyrðunum í liðum 3.2.5. og 3.2.6 er fullnægt.

B3.2.3 Við beitingu liðar 3.2.5 gæti einingin t.d. útgefandi fjáreignarinnar eða hún gæti verið samstæða sem tekur til dótturfélags sem hefur eignast fjáreignina og skilar sjóðstreymi áfram til ótengdra fjárfesta sem eru þriðju aðilar.

Mat á yfirfærslu á áhættu og ávinningi af eignarhaldi (liður 3.2.6)

B3.2.4 Dæmi um það þegar eining hefur yfirfært að verulegu leyti áhættu og ávinning, sem fylgir eignarhaldi, eru:

- a) skilyrðislaus sala fjáreignar,
- b) sala fjáreignar ásamt valrétti um endurkaup á fjáreigninni á gangvirðinu sem hún er á þegar hún er keypt aftur og
- c) sala fjáreignar ásamt sölu- eða kauprétti sem er í umtalsverðu tapi (þ.e. valréttur sem er í svo miklu tapi að mjög ólíklegt er að hann muni verða í gróða áður en hann rennur út).

B3.2.5 Dæmi um það þegar eining hefur haldið eftir að verulegu leyti áhættu og ávinningi, sem fylgir eignarhaldi, eru:

- a) sölu- og endurkaupaviðskipti þegar endurkaupsverðið er fast verð eða söluverðið að viðbætti ávöxtun lánveitanda,
- b) samningur um verðbréfalánveitingu,
- c) sala fjáreignar ásamt heildarskiptasamningi sem yfirfærir áhættu markaðarins aftur til einingarinnar,
- d) sala fjáreignar ásamt sölu- eða kauprétti sem er í umtalsverðum gróða (þ.e. valréttur sem er í svo miklum gróða að mjög ólíklegt er að hann verði í tapi áður en hann rennur út) og
- e) sala á skammtímakröfum þar sem einingin ábyrgist að bæta yfirtökuaðila útlánatöp sem líklegt er að verði.

B3.2.6 Ef eining ákvarðar að hún hafi með yfirfærslunni yfirfært að verulegu leyti áhættu og ávinning af eignarhaldi á yfirfærðu eigninni færir hún ekki yfirfærðu eignina aftur á framtíðartímabili nema hún kaupir aftur yfirfærðu eignina í nýjum viðskiptum.

Mat á yfirfærslu á yfirráðum

B3.2.7 Eining hefur ekki haldið yfirráðum yfir yfirfærðri eign ef yfirtökuaðilinn hefur í reynd getu til að selja yfirfærðu eignina. Eining hefur haldið yfirráðum yfir yfirfærðri eign ef yfirtökuaðilinn hefur í reynd ekki getu til að selja yfirfærðu eignina. Yfirtökuaðili hefur í reynd getu til að selja yfirfærðu eignina ef verslað er með hana á virkum markaði vegna þess að yfirtökuaðilinn gæti endurkeypt yfirteknu eignina á markaðnum ef hann þarf að skila eigninni aftur til einingarinnar. Yfirtökuaðili getur t.d. í reynd haft getu til að selja yfirfærða eign ef yfirfærða eignin er með fyrirvara um valrétt sem heimilar einingunni að endurkaupa hana en yfirtökuaðilinn getur auðveldlega komist yfir yfirfærðu eignina á markaðnum ef valrétturinn er nýttur. Yfirtökuaðili hefur í reynd ekki getu til að selja yfirfærðu eignina ef einingin heldur eftir slíkum valrétti og yfirtökuaðilinn getur ekki auðveldlega komist yfir yfirfærðu eignina á markaðnum ef einingin nýtir valréttinn.

B3.2.8 Yfirtökuaðilinn hefur í reynd aðeins getu til að selja yfirfærðu eignina ef yfirtökuaðilinn getur selt yfirfærðu eignina í heild til ótengds þriðja aðila og nýtt þá getu einhliða og án þess að þurfa að setja frekari takmarkanir á yfirfærsluna. Spurningin, sem allt veltur á, er hvað yfirtökuaðilinn getur gert í reynd en ekki hvaða samningsbundinn rétt hann hefur að því er varðar það sem hann getur gert við yfirfærðu eignina eða hvaða samningsbundin bönn eru fyrir hendi. Einkum:

- a) samningsbundinn réttur til að ráðstafa yfirfærðu eigninni hefur lítil áhrif í reynd ef enginn markaður er fyrir yfirfærðu eignina og
- b) geta til að ráðstafa yfirfærðu eigninni hefur lítil áhrif í reynd ef frelsi til að nota hana er ekki fyrir hendi. Af þeirri ástæðu:
 - i. verður geta yfirtökuaðila til að ráðstafa yfirfærðu eigninni að vera óháð aðgerðum annarra (þ.e. getan verður að vera einhliða) og
 - ii. yfirtökuaðilinn verður að hafa getu til að ráðstafa yfirfærðu eigninni án þess að þurfa að setja takmarkandi skilyrði eða „hömlur“ á yfirfærsluna (t.d. skilyrði um það hvernig umsýslu við útlánseign er háttáð eða valrétt sem veitir yfirtökuaðila rétt til endurkaupa á eigninni).

B3.2.9 Það að ólíklegt sé að framsalshafi selji yfirfærðu eignina felur sem slíkt ekki í sér að framseljandi hafi haldið yfirráðum yfir yfirfærðu eigninni. Ef söluréttur eða ábyrgð hindrar framsalshafa í að selja yfirfærðu eignina hefur framseljandinn á hinn bóginn haldið eftir yfirráðum í yfirfærðu eigninni. Ef t.d. söluréttur eða ábyrgð er nægilega verðmæt dregur það úr möguleikum framsalshafans á að selja yfirfærðu eignina vegna þess að framsalshafinn myndi í reynd ekki selja yfirfærðu eignina til þriðja aðila án þess að tengja við hana sambærilegan valrétt eða önnur takmarkandi skilyrði. Þess í stað héldi yfirtökuaðilinn yfirfærðu eigninni til að fá greiðslur samkvæmt ábyrgðinni eða söluréttinum. Við þessar aðstæður hefur framseljandi haldið yfirráðum yfir eigninni.

Yfirfærslur sem uppfylla skilyrði um afskráningu

B3.2.10 Eining getur haldið eftir rétti til hluta vaxtagreiðslna af yfirfærðum eignum sem þóknun fyrir umsýslu við þær eignir. Þeim hluta vaxtagreiðslna, sem einingin gæfi eftir við uppsögn eða yfirfærslu á umsýslusamningi, er úthlutað á umsýslueignina eða umsýsluskuld. Hluti vaxtagreiðslnanna, sem einingin gæfi ekki eftir, er aðeins vaxtaræmukrafa. Ef einingin gæfi t.d. ekki eftir neina vexti við uppsögn eða yfirfærslu á umsýslusamningnum er allt vaxtaálagið aðeins vaxtaræmukrafa. Þegar lið 3.2.13 er beitt er gangvirði umsýslueignarinnar og vaxtaræmukröfunnar notað til að skipta bókfærðu verði kröfunnar milli þess hluta eignarinnar sem er afskráður og hlutans sem er færður áfram. Ef ekki er tilgreind nein umsýsluþóknun eða ekki er vænst þóknunar, sem bætir einingunni nægilega fyrir að inna umsýsluna af hendi, er skuld vegna umsýsluskyldu færð á gangvirði.

B3.2.11 Við mat á gangvirði hlutans, sem haldið er áfram að færa og hlutans sem er afskráður við beitingu liðar 3.2.13, notar eining gangvirðismatskröfunnar í IFRS-staðli 13 til viðbótar við lið 3.2.14.

Yfirfærslur sem uppfylla ekki skilyrði fyrir afskráningu

B3.2.12 Eftirfarandi eru dæmi um beitingu meginreglunnar í lið 3.2.15. Ef ábyrgð á tapi vegna vanskila á yfirfærðu eigninni, sem einingin leggur fram, kemur í veg fyrir að yfirfærða eignin sé afskráð vegna þess að einingin hefur haldið eftir nær allri áhættu og ávinningi af eignarhaldi á yfirfærðu eigninni, er haldið áfram að færa yfirfærðu eignina í heild og móttakið endurgjald fært sem skuld.

Áframhaldandi aðild að yfirfærðum eignum

B3.2.13 Eftirfarandi eru dæmi um það hvernig eining metur yfirfærða eign og tengda skuld skv. lið 3.2.16:

Allar eignir

- a) Ef ábyrgð á tapi vegna vanskila á yfirfærðri eign, sem eining leggur fram, kemur í veg fyrir að yfirfærða eignin sé afskráð að því marki sem nemur áframhaldandi aðild er yfirfærða eignin metin á því sem nemur þeirri fjárhæð sem lægri er á yfirfærsludegi i. bókfærðu verði eignarinnar eða ii. hámarksfjárhæð móttækis endurgjalds við yfirfærsluna sem einingin gæti þurft að endurgreiða („ábyrgðarfjárhæðinni“). Tengda skuldbindingin er upphaflega metin á því sem nemur ábyrgðarfjárhæðinni, að viðbættu gangvirði ábyrgðarinnar (sem er venjulega móttekið endurgjald fyrir ábyrgðina). Síðar er upphaflegt gangvirði ábyrgðarinnar fært í rekstrarreikning þegar (eða eftir því sem) skuldbinding er uppfyllt (í samræmi við meginreglur IFRS-staðals 15) og bókfært verð eignarinnar er lækkað um það sem nemur niðurfærslu.

Eignir metnar á afskrifuðu kostnaðarverði

- b) Ef skuldbinding vegna söluréttar, sem eining selur, eða kaupréttur, sem eining á, kemur í veg fyrir að yfirfærð eign sé afskráð og einingin meti yfirfærðu eignina á afskrifuðu kostnaðarverði, er tengda skuldbindingin metin á kostnaðarverði (þ.e. móttekið endurgjald), leiðrétt vegna afskrifta á öllum mismun milli þess kostnaðarverðs og vergs bókfærðs verðs yfirfærðu eignarinnar daginn sem valrétturinn rennur út. Til dæmis er gert ráð fyrir að vergt bókfært verð eignarinnar á yfirfærsludegi sé 98 GE og móttekið endurgjald sé 95 GE. Vergt bókfært verð eignarinnar daginn, sem valrétturinn er nýttur, verður 100 GE. Upphaflegt bókfært verð tengdrar skuldbindingar er 95 GE og mismunurinn á 95 GE og 100 GE er færður í rekstrarreikning með því að nota aðferð virkra vaxta. Ef valréttur er nýttur er allur mismunur á bókfærðu verði tengdrar skuldbindingar og nýtingarverðsins færður í rekstrarreikning.

Eignir metnar á gangvirði

- c) Ef kaupréttur, sem einingin heldur eftir, kemur í veg fyrir að yfirfærð eign sé afskráð og einingin metur yfirfærðu eignina á gangvirði er haldið áfram að meta eignina á gangvirði. Tengda skuldbindingin er metin á i. nýtingarverði valréttarins að frádregnu tímavirði valréttarins ef hann er í gróða eða á sléttu eða ii. gangvirði yfirfærðu eignarinnar að frádregnu tímavirði valréttarins ef hann er í tapi. Leiðréttingin á matinu á tengdu skuldbindingunni tryggir að hreint, bókfært verð eignarinnar og tengdu skuldbindingarinnar sé gangvirði kaupréttarins. Ef t.d. gangvirði eignarinnar, sem liggur til grundvallar, er 80 GE er nýtingarverð valréttarins 95 GE og tímavirði valréttarins 5 GE, bókfært verð tengdu skuldbindingarinnar er 75 GE (80 GE – 5 GE) og bókfært verð yfirfærðu eignarinnar er 80 GE (þ.e. gangvirði hennar).
- d) Ef söluréttur, sem eining selur, kemur í veg fyrir að yfirfærð eign sé afskráð og einingin metur yfirfærðu eignina á gangvirði, er tengda skuldbindingin metin á nýtingarverði valréttarins að viðbættu tímavirði valréttarins. Mat eignarinnar á gangvirði takmarkast við það sem lægra er, gangvirði eða nýtingarverð valréttarins, vegna þess að einingin hefur engan rétt til hækkunar á gangvirði yfirfærðu eignarinnar sem er umfram nýtingarverð valréttarins. Þetta tryggir að hreint, bókfært verð eignarinnar og tengdu skuldbindingarinnar er gangvirði söluréttarskuldbindingarinnar. Ef t.d. gangvirði eignarinnar, sem liggur til grundvallar, er 120 GE er nýtingarverð valréttarins 100 GE og tímavirði valréttarins 5 GE, bókfært verð tengdu skuldbindingarinnar er 105 GE (100 GE + 5 GE) og bókfært verð eignarinnar er 100 GE (í þessu tilviki nýtingarverð valréttarins).
- e) Ef kragi, sem myndaður er af keyptum kauprétti og seldum sölurétti, kemur í veg fyrir að yfirfærð eign sé afskráð og einingin metur eignina á gangvirði heldur hún áfram að meta eignina á gangvirði. Tengda skuldbindingin er metin á i. samtölu nýtingarverðs kaupréttar og gangvirðis söluréttarins að frádregnu tímavirði kaupréttarins ef kauprétturinn er í gróða eða á sléttu eða ii. samtölu gangvirðis eignarinnar og gangvirðis söluréttarins að frádregnu tímavirði kaupréttarins ef kauprétturinn er í tapi. Leiðréttingin á tengdu skuldbindingunni tryggir að hreint, bókfært verð eignarinnar og tengdu skuldbindingarinnar er gangvirði valréttanna sem einingin á og hefur gefið út. Til dæmis er gert ráð fyrir að einingin yfirfæri

fjáreign, sem er metin á gangvirði, og kaupi jafnframt kauprétt á nýtingarverðinu 120 GE og selji sölurétt á nýtingarverðinu 80 GE. Einnig er gert ráð fyrir að gangvirði eignarinnar sé 100 GE á yfirfærsludegi. Tímavirði sölu- og kaupréttarins er 1 GE og 5 GE í þeirri röð. Í þessu tilviki færir einingin eign á 100 GE (gangvirði eignarinnar) og skuld á 96 GE $[(100 \text{ GE} + 1 \text{ GE}) - 5 \text{ GE}]$. Þetta gerir hreint eignarvirði 4 GE sem er gangvirði valréttanna sem einingin á og hefur gefið út.

Allar yfirfærslur

- B3.2.14 Að því marki sem yfirfærsla fjáreignar uppfyllir ekki skilyrði fyrir afskráningu er samningsbundinn réttur eða samningsbundin skylda framseljanda í tengslum við yfirfærsluna ekki færð sérstaklega sem afleiða ef bæði færsla afleiðunnar og annaðhvort yfirfærðu eignarinnar eða skuldarinnar, sem stofnast við yfirfærsluna, leiddi til þess að sama réttur eða sama skylda væri færð tvisvar. Kaupréttur, sem framseljandi héldi eftir, gæti t.d. komið í veg fyrir að yfirfærsla fjáreigna væri færð sem sala. Í því tilviki er kauprétturinn ekki færður sérstaklega sem afleidd eign.
- B3.2.15 Að því marki sem yfirfærsla fjáreignar uppfyllir ekki skilyrði fyrir afskráningu færir framsalshafi ekki yfirfærðu eignina sem eign sína. Framsalshafinn afskráir handbært fé eða annað endurgjald sem er greitt og færir viðskiptakröfu frá framseljanda. Ef framseljandinn hefur bæði rétt og skyldu til að endurheimta yfirráð í allri yfirfærðu eigninni fyrir fasta fjárhæð (s.s. samkvæmt endurkaupasamningi) getur framsalshafi metið viðskiptakröfu á afskrifuðu kostnaðarverði ef hún uppfyllir skilyrði í lið 4.1.2.

Dæmi

- B3.2.16 Eftirfarandi dæmi skýra hvernig afskráningarreglunum í þessum staðli er beitt.
- a) *Endurkaupasamningar og verðbréfalánveiting.* Ef fjáreign er seld samkvæmt samningi um endurkaup á henni á föstu verði eða á söluverði, að viðbætti ávöxtun lánveitanda, er hún ekki afskráð vegna þess að framseljandi heldur eftir nær allri áhættu og öllum ávinningi af eignarhaldinu. Ef framsalshafi öðlast rétt til að selja eða veðsetja eignina endurflokkar framseljandi eignina í efnahagsreikningi sínum t.d. sem eign í útláni eða endurkeypta viðskiptakröfu.
- b) *Endurkaupasamningar og verðbréfalánveiting — eignir sem eru að verulegu leyti eins.* Ef fjáreign er seld samkvæmt samningi um endurkaup á sömu, eða að verulegu leyti sömu, eign á föstu verði eða á söluverði að viðbætti ávöxtun lánveitanda eða ef fjáreign er fengin að láni eða lánuð út samkvæmt samningi um að skila sömu, eða að verulegu leyti sömu, eign til framseljanda er hún ekki afskráð vegna þess að yfirfærsluaðilinn heldur eftir nær allri áhættu og öllum ávinningi af eignarhaldinu.
- c) *Endurkaupasamningar og verðbréfalánveiting — réttur til að skipta út eignum fyrir aðrar eignir.* Ef endurkaupasamningur á föstu endurkaupsverði eða verð, sem er jafnt söluverði, að viðbætti ávöxtun lánveitanda eða sambærileg verðbréfalánveiting, veitir framsalshafanum rétt til að skipta út eignum fyrir aðrar eignir sem eru sambærilegar og á sama gangvirði og yfirfærða eignin á endurkaupadegi er eignin, sem er seld eða lánuð út samkvæmt endurkaupasamningi eða verðbréfalánveitingarviðskiptum, ekki afskráð vegna þess að framseljandinn heldur eftir nær allri áhættu og öllum ávinningi af eignarhaldi.
- d) *Forkaupsréttur til endurkaupa á gangvirði.* Ef eining selur fjáreign og heldur aðeins eftir forkaupsrétti til endurkaupa á yfirfærðu eigninni á gangvirði ef yfirtökuaðilinn selur hana síðar afskráir einingin eignina vegna þess að hún hefur yfirfært nær alla áhættu og allan ávinning af eignarhaldi.

- e) *Sýndarviðskipti*. Endurkaup á fjáreign skömmu eftir að hún var seld eru stundum nefnd sýndarsala. Slík endurkaup útiloka ekki afskráningu að því tilskildu að upphaflegu viðskiptin uppfylli skilyrði fyrir afskráningu. Ef gerður er samningur um sölu fjáreignar samhliða samningi um endurkaup á sömu eign á föstu verði eða söluverði, að viðbætti ávöxtun lánveitanda, er eignin þó ekki afskráð.
- f) *Söluréttur og kaupréttur sem eru í umtalsverðum gróða*. Ef framseljandi getur keypt aftur yfirfærða fjáreign og kauprétturinn er í umtalsverðum gróða uppfyllir yfirfærslan ekki skilyrði fyrir afskráningu vegna þess að framseljandinn hefur haldið eftir nær allri áhættu og öllum ávinningi af eignarhaldi. Eins er ef framsalshafinn getur selt aftur yfirfærða fjáreign og sölurétturinn er í umtalsverðum gróða uppfyllir yfirfærslan ekki skilyrði fyrir afskráningu vegna þess að framseljandinn hefur haldið eftir nær allri áhættu og öllum ávinningi af eignarhaldi.
- g) *Söluréttur og kaupréttur sem eru í umtalsverðu tapi*. Fjáreign, sem er því aðeins yfirfærð að hún sé söluréttur í umtalsverðu tapi í eigu framsalshafa eða kaupréttur sem er kaupréttur í umtalsverðu tapi í eigu framseljanda, er afskráð. Þetta stafar af því að framseljandinn hefur yfirfært að verulegu leyti áhættu og ávinning sem fylgir eignarhaldi.
- h) *Auðfáanlegar eignir með fyrirvara um kauprétt sem er hvorki í umtalsverðum gróða né umtalsverðu tapi*. Ef eining á kauprétt á eign, sem er auðfáanleg á markaðnum og valrétturinn er hvorki í umtalsverðum gróða né umtalsverðu tapi, er eignin afskráð. Þetta stafar af því að einingin i. hefur hvorki haldið eftir né yfirfært að verulegu leyti áhættu og ávinning af eignarhaldi og ii. hefur ekki haldið yfirráðum. Ef eignin er ekki auðfáanleg á markaðnum er afskráning þó útilokuð fyrir þá fjárhæð eignarinnar sem ræðst af kaupréttinum vegna þess að einingin hefur haldið yfirráðum yfir eigninni.
- i) *Eign sem er ekki auðfáanleg með fyrirvara um sölurétt sem eining hefur gefið út og er hvorki í umtalsverðum gróða né umtalsverðu tapi*. Ef eining yfirfærir fjáreign sem er ekki auðfáanleg á markaðnum og gefur út sölurétt sem er ekki í umtalsverðu tapi heldur einingin hvorki eftir né yfirfærir að verulegu leyti áhættu og ávinning af eignarhaldi vegna útgefna söluréttarins. Einingin heldur yfirráðum yfir eigninni ef sölurétturinn er nægilega verðmætur til að koma í veg fyrir að framsalshafinn selji eignina en í því tilviki er haldið áfram að færa eignina að því marki sem nemur aðildinni sem framseljandinn heldur (sjá lið B3.2.9). Einingin yfirfærir yfirráð yfir eigninni ef sölurétturinn er ekki nægilega verðmætur til að koma í veg fyrir að yfirtökuaðilinn selji eignina en í því tilviki er eignin afskráð.
- j) *Eignir sem eru með fyrirvara um sölu- eða kauprétt á gangvirði eða framvirkun endurkaupasamning*. Yfirfærsla á fjáreign, sem einvörðungu á sér stað gegn sölu- eða kauprétti eða framvirkum endurkaupasamningi á nýtingar- eða endurkaupsverði sem er jafnt gangvirði fjáreignarinnar þegar endurkaupin fara fram, leiðir til afskráningar vegna yfirfærslu á nær allri áhættu og öllum ávinningi af eignarhaldi.
- k) *Uppgjör kaup- eða söluréttar með handbæru fé*. Eining metur yfirfærslu á fjáreign, sem einvörðungu á sér stað gegn sölu- eða kauprétti eða framvirkum endurkaupasamningi sem er gerður upp með handbæru fé, til að ákvarða hvort hún hafi haldið eftir eða yfirfært nánast alla áhættu og allan ávinning af eignarhaldi. Ef einingin hefur ekki haldið eftir nánast allri áhættu og öllum ávinningi af eignarhaldi á yfirfærðu fjáreigninni ákvarðar hún hvort hún hafi haldið yfirráðum yfir yfirfærðu fjáreigninni. Það að sölu- eða kauprétturinn eða framvirkni endurkaupasamningurinn er gerður upp með handbæru fé táknar ekki að einingin hafi þar með yfirfært yfirráðin (sjá lið B3.2.9 og g-, h- og i-lið hér að framan).

- l) *Endurkræf yfirfærsla.* Endurkræf yfirfærsla er óskilyrtur endurkauparéttur (kaupréttur) sem veitir einingunni rétt til að endurheimta yfirfærðar eignir með nokkrum takmörkunum. Að því tilskildu að þess háttar valréttur leiði til þess að einingin hvorki haldi eftir né yfirfæri nánast alla áhættu og allan ávinning af eignarhaldi útilokar hún aðeins afskráningu að því marki sem nemur fjárhæðinni sem endurkaupin ná til (ef gert er ráð fyrir að yfirtökuaðilinn geti ekki selt eignina). Ef bókfært verð og söluandvirði af yfirfærslu útlánseigna eru t.d. 100 000 GE og unnt væri að afturkalla hvert einstakt útlán en samanlögð fjárhæð lána sem hægt væri að kaupa aftur gæti ekki verið farið yfir 10 000 GE, uppfylltu 90 000 GE af lánunum kröfur um afskráningu.
- m) *Uppkauparéttur.* Eining, sem getur verið framseljandi, sem hefur umsjón með yfirfærðum eignum getur ráðið yfir uppkauparétti til að kaupa eftirstæðar yfirfærðar eignir þegar fjárhæð útistandandi eigna fellur á tiltekið stig þar sem kostnaður við umsjón með þessum eignum verður íþyngjandi borið saman við ávinning af umsjóninni. Að því tilskildu að slíkur uppkauparéttur leiði til þess að einingin hvorki haldi eftir né yfirfæri nánast alla áhættu og allan ávinning af eignarhaldi og yfirtökuaðilinn geti ekki selt eignirnar, útilokar það aðeins afskráningu að því marki sem nemur fjárhæðinni sem uppkauparétturinn nær til.
- n) *Víkjandi eftirstæðir hagsmunir og lánsábyrgðir.* Eining getur endurbætt lánshæfi yfirtökuaðilans með því að gera eftirstæða hagsmuni í yfirfærðu eigninni víkjandi í heild eða að hluta. Einingin getur einnig endurbætt lánshæfi yfirtökuaðilans með lánsábyrgð sem getur verið ótakmörkuð eða takmarkast við tilgreinda fjárhæð. Ef einingin heldur eftir nánast allri áhættu og öllum ávinningi af eignarhaldi á yfirfærðu eigninni heldur einingin áfram að færa eignina í heild. Ef einingin heldur eftir nokkru af áhættu og ávinningi af eignarhaldi, en ekki að verulegu leyti, og hefur haldið yfirráðum, er afskráning þó útilokuð að því marki sem nemur handbæru fé eða öðrum eignum sem einingin gæti verið krafín um að greiða.
- o) *Heildarskiptasamningar.* Eining getur selt yfirtökuaðila fjáreign og samið um heildarskipti við yfirtökuaðilann en þá rennur allt sjóðstreymi vegna vaxtagreiðslna af eigninni, sem liggur til grundvallar, til einingarinnar gegn fastri greiðslu eða greiðslu með breytilegum vöxtum, og einingin tekur á sig allar hækkanir eða lækkunir á gangvirði eignarinnar sem liggur til grundvallar. Í því tilviki er afskráning allrar eignarinnar bönnuð.
- p) *Vaxtaskiptasamningar.* Eining getur yfirfært fjáreign á föstum vöxtum til yfirtökuaðila og gert vaxtaskiptasamning við yfirtökuaðilann um að fá fasta vexti og greiða breytilega vexti sem byggjast á grundvallarfjárhæð sem er jöfn höfuðstól yfirfærðu fjáreignarinnar. Vaxtaskiptasamningurinn kemur ekki í veg fyrir afskráningu yfirfærðu eignarinnar að því gefnu að greiðslurnar af vaxtaskiptasamningnum séu ekki háðar greiðslum af yfirfærðu eigninni.
- q) *Vaxtaskiptasamningur með breytilegum höfuðstól.* Eining getur yfirfært fjáreign, sem er á föstum vöxtum og greiðist á tilteknu tímabili, til yfirtökuaðila og gert vaxtaskiptasamning með breytilegum höfuðstól við yfirtökuaðilann um að fá fasta vexti og greiða breytilega vexti sem byggjast á grundvallarfjárhæð. Ef grundvallarfjárhæð vaxtaskiptasamningsins er afskrifuð þannig að hún sé jöfn höfuðstóli yfirfærðu eignarinnar sem er útistandandi á hverjum tíma myndi vaxtaskiptasamningurinn leiða til þess að einingin héldi eftir verulegri fyrirframgreiðsluáhættu en þá heldur einingin annaðhvort áfram að færa alla yfirfærðu eignina eða heldur áfram að færa yfirfærðu eignina að því marki sem nemur áframhaldandi aðild hennar. Ef á hinn bóginn afskriftir grundvallarfjárhæðar vaxtaskiptasamningsins tengjast ekki þeirri fjárhæð höfuðstóls, sem er útistandandi af yfirfærðu eigninni, leiddi slíkur samningur ekki til þess að einingin héldi eftir fyrirframgreiðsluáhættu vegna eignarinnar. Þar af leiðandi útilokaði það ekki afskráningu yfirfærðu eignarinnar, að því tilskildu að greiðslurnar af vaxtaskiptasamningnum séu ekki háðar vaxtagreiðslum af yfirfærðu eigninni og vaxtaskiptasamningurinn leiddi ekki til þess að einingin héldi eftir umtalsverðri áhættu og ávinningi af eignarhaldi á yfirfærðu eigninni.

- r) *Afskriftir*. Eining hefur ekki réttmætar væntingar um að endurheimta samningsbundið sjóðstreymi af fjáreign í heild eða að hluta.

B3.2.17 Í þessum lið er skýrð beiting aðferðar áframhaldandi aðildar þegar áframhaldandi aðild einingar felst í hluta fjáreignar.

Gerum ráð fyrir því að eining hafi lánasafn sem hægt er að greiða fyrir fram þar sem nafnvextir og virkir vextir af því nema 10% og höfuðstóll og afskrifað kostnaðarverð eru 10000 GE. Hún tekur þátt í viðskiptum þar sem yfirtökuaðilinn fær, í skiptum fyrir greiðslu að fjárhæð 9115 GE, rétt til 9000 GE af hvers konar innngreiðslum höfuðstóls, að viðbættum 9,5% vöxtum. Einingin heldur eftir rétti til 1000 GE af öllum innngreiðslum höfuðstóls að viðbættum vöxtum af þeim sem nema 10% og aukaáhættuálagi sem nemur 0,5% af þeim 9000 GE sem eftir standa af höfuðstólum. Innngreiðslum vegna fyrirframgreiðslna er skipt milli einingarinnar og yfirtökuaðilans í hlutföllunum 1:9 en vanskil eru dregin frá vöxtum einingarinnar af 1000 GE þar til þeir vextir eru uppnir. Gangvirði lánanna á viðskiptadegi er 10100 GE og gangvirði aukaáhættuálags, sem nemur 0,5%, er 40 GE.

Einingin ákvarðar að hún hafi yfirfært einhverja umtalsverða áhættu og ávinning af eignarhaldi (t.d. umtalsverða áhættu á uppgreiðslum útlána) en hefur einnig haldið eftir umtalsverðri áhættu og ávinningi af eignarhaldi (vegna víkjandi eftirstæðra hagsmuna) og hún hefur haldið yfirráðum. Hún beitir því aðferð áframhaldandi aðildar.

Til að beita þessum staðli greinir einingin viðskiptin sem a) eftirstæða hagsmuni á fullum, hlutfallslegum vöxtum af 1000 GE að viðbættu b) því að eftirstæðir hagsmunir verða víkjandi til að endurbæta lánshæfi yfirtökuaðila vegna útlánataps.

Einingin reiknar að 9090 GE (90% af 10100 GE) af mótteknu endurgjaldi, sem nemur 9115 GE, sé endurgjaldið fyrir fullan, hlutfallslegan hlut sem nemur 90%. Það sem eftir er af mótteknu endurgjaldi (25 GE) er móttekið endurgjald fyrir að gera eftirstæða hagsmuni víkjandi og endurbæta með því lánshæfi yfirtökuaðilans vegna útlánataps. Auk þess er aukaáhættuálag, sem nemur 0,5%, móttekið endurgjald fyrir endurbætt lánshæfi. Til samræmis við það er móttekið heildarendurgjald fyrir endurbætt lánshæfi 65 GE (25 GE + 40 GE).

Einingin reiknar hagnað eða tap af sölnni af 90% hlut af sjóðstreymi. Ef gert er ráð fyrir að sérstakt gangvirði 90% hlutans, sem er yfirfærður, og 10% hlutans, sem haldið er eftir, sé ekki tiltækt á yfirfærsludegi skiptir einingin bókfærðu verði eignarinnar í samræmi við lið 3.2.14 í IFRS-staðli 9 á eftirfarandi hátt:

	<i>Gangvirði</i>	<i>Hlutfall</i>	<i>Úthlutað bókfært verð</i>
Yfirfærður hluti	9090	90%	9000
Hluti sem haldið er eftir	1010	10%	1000
Samtals	10100		10000

Einingin reiknar hagnað sinn og tap á sölnni á 90% hlutum í sjóðstreyminu með því að draga úthlutað bókfært verð hlutarins, sem er yfirfærður, frá mótteknu endurgjaldi, þ.e. 90 GE (9090 GE – 9000 GE). Bókfært verð hlutans, sem einingin heldur eftir, er 1000 GE.

Auk þess færir einingin áframhaldandi aðild sem leiðir af því að eftirstæðir hagsmunir hennar verða víkjandi við útlánatap. Í samræmi við það færir hún eign, sem nemur 1000 GE (hámarksfjárhæð sjóðstreymis sem hún fengi ekki af víkjandi láni), og tengda skuld að fjárhæð 1065 GE (sem er hámarksfjárhæð sjóðstreymisins sem hún fengi ekki af víkjandi láni, þ.e. 1000 GE að viðbættu gangvirði álags vegna víkjandi láns sem nemur 65 GE).

Einingin notar allar framangreindar upplýsingar til að færa viðskiptin á eftirfarandi hátt:

	<i>Debet</i>	<i>Kredit</i>
Upphafleg eign	—	9000
Eign færð vegna víkjandi láns eða eftirstæðrar hlutdeildar, að frádregnum skuldum	1000	—
Eign vegna móttækis endurgjalds í formi aukaáættuálags	40	—
Rekstrarreikningur (hagnaður við yfirfærslu)	—	90
Bótaábyrgð	—	1065
Móttekið handbært fé	9115	—
Samtals	10155	10155

Strax í kjölfar viðskiptanna er bókfært verð eignarinnar 2040 GE, sem samanstendur af 1000 GE sem er úthlutað kostnaðarverð eftirstæða hlutans og 1040 GE sem er viðbót við áframhaldandi aðild vegna eftirstæðrar hlutdeildar af hinni yfirfærðu eign vegna útlánataps (sem felur í sér aukaáættuálág að fjárhæð 40 GE).

Á síðari tímabilum færir einingin fengið endurgjald af endurbættu lánshæfi (65 GE) hlutfallslega á greiðslutíma, safnar vöxtum á færðu eignina með aðferð virkra vaxta og færir hugsanlegt virðisrýrnunartap af útlánum á færðar eignir. Sem dæmi um hið síðastnefnda væri ef á næsta ári yrði virðisrýrnunartap 300 GE af útlánunum sem liggja til grundvallar. Einingin lækkar færðar eignir sínar um 600 GE (300 GE vegna eftirstæðra hagsmuna og 300 GE vegna viðbótar við áframhaldandi aðild sem rekja má til álags vegna virðisrýrnunartaps á víkjandi eftirstæðum hagsmunum) og lækkar færða skuldbindingu sína um 300 GE. Niðurstaðan er gjaldfærsla í rekstrarreikningi vegna virðisrýrnunartaps að fjárhæð 300 GE.

Afskráning fjárskulda (þáttur 3.3)

- B3.3.1 Fjárskuld (eða hluti hennar) fellur úr gildi þegar skuldari annaðhvort:
- a) stendur við skuldbindinguna (eða hluta hennar) með því að greiða lánveitanda, venjulega með handbæru fé, öðrum fjáreignum, vörum eða þjónustu eða
 - b) er löglega leystur undan aðalábyrgð á skuldinni (eða hluta hennar), annaðhvort með málsmeðferð að lögum eða af lánveitanda. (Ef skuldarinn hefur sett tryggingu er engu að síður hægt að fullnægja þessu skilyrði.)
- B3.3.2 Ef útgefandi skuldagernings endurkaupir þann gerning er skuldin úr gildi fallin, jafnvel þótt útgefandinn sé viðskiptavaki í þeim gerningi eða áformi að selja hann aftur í náninni framtíð.
- B3.3.3 Greiðsla til þriðja aðila, þ.m.t. fjárvörslusjóður (stundum nefndur skuldajöfnunarsjóður), leysir sem slík skuldara ekki undan skuldbindingu sinni við lánveitanda þegar ekki er um að ræða lagalega lausn hennar.
- B3.3.4 Ef skuldari greiðir þriðja aðila til að hann taki á sig skuldbindingu sína og tilkynnir lánveitanda að þriðji aðilinn hafi tekið á sig skuldbindinguna afskráir skuldarinn ekki skuldbindinguna nema skilyrðið í b-lið í lið B3.3.1 sé uppfyllt. Ef skuldari greiðir þriðja aðila til að hann taki á sig skuldbindingu og er lagalega leystur frá henni af hendi lánveitanda síns hefur skuldarinn felld skuldina úr gildi. Ef á hinn bóginn skuldarinn samþykkir að greiða af skuldinni til þriðja aðila eða beint til upphaflegs lánveitanda færir skuldarinn nýja skuldbindingu við þriðja aðilann.
- B3.3.5 Þótt lagaleg lausn, hvort sem það er fyrir dómi eða af hálfu lánveitanda, leiði til afskráningar skuldar getur einingin fært nýja skuldbindingu ef afskráningarskilyrðin í liðum 3.2.1–3.2.23 eru ekki uppfyllt vegna yfirfærðu fjáreignanna. Ef þessi skilyrði eru ekki uppfyllt eru yfirfærðu eignirnar ekki afskráðar og einingin færir nýja skuldbindingu í tengslum við yfirfærðu eignirnar.

- B3.3.6 Að því er varðar lið 3.3.2 eru skilmálarnir að verulegu leyti aðrir ef mismunur á afvöxtuðu núvirði sjóðstreymisins samkvæmt nýju skilmálunum, þ.m.t. þóknun, sem greidd er umfram fengna þóknun og afvöxtuð á upphaflegu, virku vöxtunum, og afvöxtuðu núvirði eftirstæðs sjóðstreymis upphaflegu fjárskuldarinnar er a.m.k. 10%. Ef skipti á skuldagerningum eða breyting á skilmálum er færð sem uppgerður gerningur er kostnaður, sem stofnað er til, eða þóknun færð sem hluti af hagnaði eða tapi á því að gera upp gerninginn. Ef skiptin eða breytingin er ekki færð sem uppgerður gerningur leiðréttir kostnaður eða þóknun, sem stofnað er til, bókfært verð skuldbindingarinnar og eru afskrifuð á eftirstæðum gildistíma breyttu skuldbindingarinnar.
- B3.3.7 Í sumum tilvikum leysir lánveitandi skuldara undan gildandi skuldbindingu um greiðslur en skuldari tekur á sig ábyrgðarskuldbindingu á greiðslu við vanskil aðalskuldara. Við þær aðstæður gerir skuldari eftirfarandi:
- a) færir nýja fjárskuld sem byggist á gangvirði ábyrgðarskuldbindingarinnar og
 - b) færir hagnað eða tap sem byggist á mismuninum á i. mögulegri greiðslu og ii. bókfærðu verði upphaflegu fjárskuldarinnar að frádregnu gangvirði nýju fjárskuldarinnar.

FLOKKUN (4. KAFLI)

Flokkun fjáreigna (þáttur 4.1)

Viðskiptalíkan einingar vegna stjórnunar fjáreigna

- B4.1.1 Í a-lið í lið 4.1.1 er þess krafist að eining flokki fjáreignir á grundvelli viðskiptalíkans síns vegna stjórnunar fjáreigna nema liður 4.1.5 eigi við. Eining metur hvort fjáreignir hennar uppfylli skilyrðið í a-lið í lið 4.1.2 eða skilyrðið í a-lið í lið 4.1.2 A á grundvelli viðskiptalíkansins samkvæmt ákvörðun lykilstjórnenda einingarinnar (eins og skilgreint er í IAS-staðli 24, *upplýsingar um tengda aðila*).
- B4.1.2 Viðskiptalíkan einingar er ákveðið á stigi sem endurspeglar hvernig flokki fjáreigna er stjórnað sameiginlega til að ná tilteknu viðskiptatengdu markmiði. Viðskiptalíkan einingarinnar veltur ekki á fyrirætlanum yfirstjórnar hvað varðar staka gerninga. Af því leiðir að þetta skilyrði er ekki aðferð við flokkun stakra gerninga heldur skal ákvarða það á efra flokkunarþrepi. Þó kann stök eining að búa yfir fleiri en einu viðskiptalíkani til að stjórna fjármálagerningum sínum. Því þarf ekki að ákvarða flokkun á stigi einingar sem reikningsskil taka til. Til dæmis getur eining átt eignasafn fjárfestinga sem hún stjórnar til þess að innheimta samningsbundið sjóðstreymi og annað eignasafn fjárfestinga sem hún stjórnar til þess að eiga viðskipti í því skyni að innleisa breytingar á gangvirði. Á sama hátt kann að vera viðeigandi, í vissum aðstæðum, að skipta eignasafni fjáreigna upp í undirsöfn til þess að endurspegla í hvaða umfangi eining stjórnar þessum fjáreignum. Það kann t.a.m. að vera reyndin ef eining gefur út eða kaupir eignasafn húsnæðislána og stjórnar sumum lánanna með það að markmiði að innheimta samningsbundið sjóðstreymi og stjórnar öðrum lánunum með það að markmiði að selja þau.
- B4.1.2 A Viðskiptalíkan einingar vísar til þess hvernig eining stjórnar fjáreignum sínum til þess að mynda sjóðstreymi. Það er, viðskiptalíkan einingarinnar ákvarðar hvort sjóðstreymi verður til vegna innheimtu samningsbundins sjóðstreymis, sölu fjáreigna eða hvors tveggja. Af þessum sökum fer þetta mat ekki fram á grundvelli sviðsmynda sem einingin hefur ekki með góðu móti ástæðu til að ætla að verði að veruleika, t.d. svokallaðar „versta hugsanlega sviðsmynd“ eða „álagssviðsmynd“. Ef eining væntir þess til dæmis að hún muni selja tiltekið eignasafn fjáreigna einungis í álagssviðsmynd myndi sú sviðsmynd ekki hafa áhrif á mat einingarinnar á viðskiptalíkani fyrir þær eignir ef hún hefur ástæðu til að ætla að slík sviðsmynd komi ekki upp. Ef sjóðstreymi er innleyst með öðrum hætti en einingin hafði væntingar um á þeim degi þegar hún mat viðskiptalíkanið (t.d. ef

einingin selur fleiri eða færri fjáreignir en hún gerði ráð fyrir þegar hún flokkaði eignirnar) sem gefur ekki tilefni til villu á fyrri tímabili í efnahagsreikningum einingarinnar (sjá IAS-staðal 8) né heldur breytir það flokkun eftirstæðra fjáreigna í því viðskiptalíkani (þ.e. þær eignir sem einingin innleysir á fyrri tímabilum og ræður enn yfir) svo fremi að einingin hafi skoðað allar viðeigandi upplýsingar sem fyrir lágu á þeim tíma þegar hún lagði mat á viðskiptalíkanið. Þegar einingin metur viðskiptalíkanið fyrir nýlega útgefnar eða keyptar fjáreignir skal hún þó skoða upplýsingar um hvernig sjóðstreymi var innleyst áður, svo og allar aðrar viðeigandi upplýsingar.

B4.1.2B Viðskiptalíkan einingar vegna stjórnunar fjáreigna er byggt á staðreyndum en ekki einungis staðhæfingum. Þetta má almennt sjá af þeirri starfsemi sem einingin stundaði til að ná markmiði viðskiptalíkansins. Eining verður að beita mati sínu þegar hún leggur mat á viðskiptalíkan sitt vegna stjórnunar fjáreigna og það mat er ekki ákvarðað af einum þætti eða starfsþætti. Þess í stað verður einingin að líta til allra viðeigandi vísbendinga sem fyrir liggja á matsdegi. Í viðeigandi vísbendingu felst en hún einskorðast þó ekki við:

- a) það hvernig frammistaða viðskiptalíkansins og fjáreignir í því viðskiptalíkani eru metnar og lykilstjórnendur einingarinnar upplýstir um það,
- b) áhættu sem kann að hafa áhrif á árangur viðskiptalíkansins (og fjáreigna í því viðskiptalíkani) og einkum á hvaða hátt áhættunni er stjórnað og
- c) það hvernig stjórnendum viðskiptanna er umbunað (t.d. hvort umbunin er byggð á gangvirði þeirra eigna sem er stjórnað eða innheimtu samningsbundins sjóðstreymis).

Viðskiptalíkan hefur það markmið að halda fjáreignum til þess innheimta samningsbundið sjóðstreymi

B4.1.2C Fjáreignum, sem er haldið í viðskiptalíkani sem hefur það markmið að halda eignum til þess að innheimta samningsbundið sjóðstreymi, er stjórnað til að innleysa sjóðstreymi með því að innheimta samningsbundnar greiðslur á líftíma gerningsins. Það er að segja einingin stjórnar eignum sem eru í eignasafni til þess að innheimta þetta tiltekna samningsbundna sjóðstreymi (í stað þess að stjórna heildararði af eignarsafninu með því að halda eignum og selja eignir). Þegar ákvarðað er hvort sjóðstreymi verður innleyst með því að innheimta samningsbundið sjóðstreymi fjáreignanna er nauðsynlegt að líta til tíðni, virðis og tímasetningar sölu á fyrri tímabilum, ástæðna að baki henni og væntinga um sölustarfsemi í framtíðinni. Sala ákvarðar þó ekki í sjálfu sér viðskiptalíkanið og því er ekki hægt að líta til hennar án tillits til annarra þátta. Þess í stað gefa upplýsingar um fyrri sölu og væntingar um síðari sölu vísbendingu um það hvernig yfirlýstu markmiði einingarinnar um stjórnun fjáreigna er náð og, einkum, hvernig sjóðstreymi er innleyst. Eining verður að líta til upplýsinga um fyrri sölu í samhengi við ástæðurnar að baki henni og fyrirbyggjandi skilyrði á þeim tíma borið saman við gildandi skilyrði.

B4.1.3 Enda þótt markmið viðskiptalíkans einingar geti verið það að halda fjáreignum í því skyni að innheimta samningsbundið sjóðstreymi þarf einingin ekki að halda öllum þessum gerningum til gjalddaga. Þannig getur viðskiptalíkan einingar haldið fjáreignum til að innheimta samningsbundið sjóðstreymi jafnvel þótt sala fjáreigna eigi sér stað eða gert sé ráð fyrir henni í framtíðinni.

B4.1.3 A Í þessu viðskiptalíkani má halda eignum til að innheimta samningsbundið sjóðstreymi jafnvel þótt einingin selji fjáreignir þegar fyrir hendi er aukin útlánaáhætta af eignunum. Til að ákvarða hvort fyrir hendi er aukin útlánaáhætta af eignunum lítur einingin til raunhæfra og rökstuddra upplýsinga, þ.m.t. þeirra sem horfa til langs tíma. Óháð tíðni og virði er sala vegna aukinnar útlánaáhattu eignanna ekki í ósamræmi við viðskiptalíkan sem hefur það að markmiði að halda fjáreignum til að innheimta samningsbundið sjóðstreymi vegna þess að útlánagæði fjáreigna er í hlutfalli við getu einingarinnar til að innheimta samningsbundið sjóðstreymi.

Áhættustjórnun lána sem miðar að því að draga svo sem kostur er úr mögulegu útlánatapi vegna skerðingar á lánstrausti er óaðskiljanlegur þáttur í slíku viðskiptalíkani. Dæmi um sölu vegna aukinnar útlánaáhættu er sala fjáreignar sem uppfyllir ekki lengur lánsviðmiðanir sem eru tilgreindar í skráðri fjárfestingarstefnu einingarinnar. Ef slík stefna er ekki fyrir hendi getur einingin þó sýnt með öðrum hætti fram á að salan hafi átt sér stað vegna aukinnar útlánaáhættu.

B4.1.3B Sala af öðrum ástæðum, s.s. sala til að stjórna samþjöppun útlánaáhættu (án aukinnar útlánaáhættu eignanna), getur einnig verið í samræmi við viðskiptalíkan sem hefur það að markmiði að halda fjáreignum til þess að innheimta samningsbundið sjóðstreymi. Slík sala skal einkum vera í samræmi við viðskiptalíkan sem hefur það að markmiði að halda fjáreignum til þess að innheimta samningsbundið sjóðstreymi ef hún er fátíð (jafnvel þótt virði sé umtalsvert) eða virði hennar óverulegt, bæði í stökum tilvikum og samanlagt (jafnvel þótt hún sé tíð). Ef slík sala úr eignasafni er tíð og virði verulegt (annaðhvort í stökum tilvikum eða samanlagt) verður einingin að meta hvort og hvernig slík sala samrýmist markmiði um innheimtu samningsbundins sjóðstreymis. Það hefur ekki þýðingu fyrir þetta mat hvort þriðji aðili gerir kröfu um sölu á fjáreignum eða að slík aðgerð lúti aðeins ákvörðun einingarinnar. Aukin tíðni eða virði sölu á tilteknu tímabili er ekki endilega í ósamræmi við markmið um að halda fjáreignum til þess að innheimta samningsbundið sjóðstreymi ef eining getur skýrt ástæður að baki slíkri sölu og sýnt fram á af hverju hún endurspeglar ekki breytingu á viðskiptalíkani einingarinnar. Auk þess kann sala að vera í samræmi við markmiðið um að halda fjáreignum til þess að innheimta samningsbundið sjóðstreymi ef hún fer fram nálægt gjalddaga fjáreignanna og ávinningur af henni fer nærri innheimtu eftirstæðs samningsbundins sjóðstreymis.

B4.1.4 Hér á eftir fara dæmi um það hvenær markmið viðskiptalíkans einingar má vera það að halda fjáreignum til að innheimta samningsbundið sjóðstreymi. Þessi dæmalisti er ekki tæmandi. Enn fremur eru dæmin ekki til þess ætluð að fjalla um alla þætti sem kunna að eiga við í mati á viðskiptalíkani einingarinnar né heldur tilgreina hlutfallslegt mikilvægi þáttanna.

Dæmi	Greining
Dæmi 1 Eining heldur fjárfestingum til að innheimta samningsbundið sjóðstreymi. Fjármögnunarþörf einingarinnar er fyrirsjáanleg og gjalddagar fjáreigna hennar passa við áætlaða fjármögnunarþörf hennar. Einingin annast stjórnun útlánaáhættu með það að markmiði að draga svo sem kostur er úr útlánatapi. Áður hefur sala almennt farið fram þegar útlánaáhætta fjáreigna hefur aukist að því marki að eignirnar uppfylla ekki lengur lánsviðmiðanir sem eru tilgreindar í skráðri fjárfestingarstefnu einingarinnar. Auk þess hefur fátíð sala átt sér stað vegna ófyrirséðra fjármögnunarþarfa. Í skýrslum til lykilstjórnenda er lögð áhersla á útlánagæði fjáreignanna og samningsbundna ávöxtun. Einingin vaktar einnig gangvirði fjáreignanna, ásamt öðrum upplýsingum.	Enda þótt eining líti til gangvirðis fjáreignanna, ásamt öðrum upplýsingum, með tilliti til lausafjárstöðu (þ.e. fjárhæð handbærs fjár sem innleysa má ef einingin þarf að selja eignir) skal markmið einingarinnar vera það að halda fjáreignunum til þess að innheimta samningsbundið sjóðstreymi. Sala myndi ekki ganga gegn því markmiði ef hún er til að bregðast við aukinni útlánaáhættu af eignunum, t.d. ef eignirnar uppfylla ekki lengur lánsviðmiðanir sem tilgreindar eru í skráðri fjárfestingarstefnu einingarinnar. Fátíð sala sem stafar af ófyrirséðri fjármögnunarþörf (t.d. í álagssviðsmynd) skal heldur ekki ganga gegn því markmiði, jafnvel þótt virði sölnnar sé umtalsvert.

Dæmi	Greining
Dæmi 2 Viðskiptalíkan einingar gengur út á að kaupa eignasöfn fjáreigna, s.s. lán. Í þessum eignasöfnum geta m.a. verið virðisrýrðar fjáreignir. Ef ekki er greitt tímanlega af lánum reynir einingin að innleysa samningsbundið sjóðstreymi eftir ýmsum leiðum, t.d. þeirri að hafa samband við skuldara með pósti, símtali eða með öðrum aðferðum. Markmið einingarinnar er að innheimta samningsbundið sjóðstreymi og hún stjórnar engu lánanna í þessu eignasafni með það að markmiði að innleysa sjóðstreymi með sölu þeirra. Í sumum tilvikum gerir einingin vaxtaskiptasamninga til þess að breyta vöxtum á tilteknum fjáreignum í eignasafni úr því að vera breytilegir vextir yfir í fasta vexti.	Markmið viðskiptalíkans einingarinnar er að halda fjáreignum til þess að innheimta samningsbundið sjóðstreymi. Sama greining myndi eiga við jafnvel þótt einingin vænti þess ekki að fá allt samningsbundna sjóðstreymið (t.d. þegar sumar fjáreignanna eru virðisrýrðar við upphafsferlu). Enn fremur breytir sú staðreynd að einingin gerir afleiðusamninga til að breyta sjóðstreymi eignasafnsins í sjálfu sér ekki viðskiptalíkani einingarinnar.
Dæmi 3 Eining hefur viðskiptalíkan sem hefur það markmið að veita viðskiptavinum lán og síðan selja þau lán áfram til verðbréfunarfyrirtækja. Verðbréfunarfyrirtækið gefur út gerninga til fjárfesta. Einingin, sem gaf út lánið, stjórnar verðbréfunarfyrirtækinu og tekur það því með í samstæðu-reikningsskil. Verðbréfunarfyrirtækið innheimtir samningsbundið sjóðstreymi frá lánunum og sendir áfram til fjárfesta sinna. Gert er ráð fyrir því í þessu dæmi að lán séu áfram færð í efnahagsreikningi samstæðunnar vegna þess að verðbréfunarfyrirtækið afskráir þau ekki.	Samstæðan gaf út lán með það að markmiði að halda þeim til að innheimta samningsbundið sjóðstreymi. Einingin, sem gefur út lánið, hefur þó það markmið að innleysa sjóðstreymi af lánasafninu með því að selja lán til verðbréfunarfyrirtækisins þannig að í sínum aðgreindu reikningsskilum myndi ekki litið svo á að hún stjórni þessu eignasafni í því skyni að innheimta samningsbundið sjóðstreymi.
Dæmi 4 Fjármálastofnun heldur fjáreignum til að mæta lausafjárþörf í álagssviðsmynd (t.d. áhlaup á innstæður í bönkum). Einingin gerir ekki ráð fyrir sölu þessara eigna nema slíkar sviðsmyndir komi upp. Einingin vaktar útlánagæði fjáreignanna og markmið hennar með stjórnun fjáreigna er að innheimta samningsbundið sjóðstreymi. Einingin metur árangur af eignunum á grundvelli vaxtatekna og útlánataps.	Markmið viðskiptalíkans einingarinnar er að halda fjáreignum til þess að innheimta samningsbundið sjóðstreymi. Greiningin myndi ekki breytast jafnvel þótt einingin hafi í fyrri álagssviðsmynd sett af stað sölu að verulegu virði til þess að mæta lausafjárþörf sinni. Á sama hátt er endurtekin sala að óverulegu virði ekki í ósamræmi við fjáreignir sem haldið er til að innheimta samningsbundið sjóðstreymi. Ef eining heldur fjáreignum til að uppfylla daglegar lausafjárþarfir sínar og það markmið krefst tíðrar sölu að verulegu virði er það aftur á móti ekki markmið viðskiptalíkans einingarinnar að halda fjáreignir til að innheimta samningsbundið sjóðstreymi.

Dæmi	Greining
Einingin vaktar einnig gangvirði fjáreignanna með tilliti til lausafjárstöðu til að tryggja að fjárhæð handbærs fjár, sem yrði innleyst ef einingin þarf að selja eignir í álagssviðsmynd, nægði þó til að uppfylla lausafjárþörf einingarinnar. Einingin setur með reglulegu millibili af stað sölu að óverulegu virði til að sýna fram á lausafjárstöðu.	Á sama hátt heldur viðskiptalíkan einingarinnar ekki fjáreignum til að innheimta samningsbundið sjóðstreymi ef stjórnvald gerir þá kröfu að einingin selji fjáreignir reglubundið til að sýna fram á að seljanleika eignanna og ef virði seldra eigna er verulegt. Það hefur ekki þýðingu fyrir greininguna hvort þriðji aðili gerir kröfu um sölu á fjáreignum eða að slík aðgerð lúti aðeins ákvörðun einingarinnar.

Viðskiptalíkan sem nær markmiði sínu bæði með því að innheimta samningsbundið sjóðstreymi og selja fjáreignir

- B4.1.4 A** Eining getur haldið fjáreignum í viðskiptalíkani sem nær markmiði sínu bæði með því að innheimta samningsbundið sjóðstreymi og selja fjáreignir. Í þessari tegund viðskiptalíkans hafa lykilstjórnendur einingarinnar tekið þá ákvörðun að bæði séu innheimta samningsbundins sjóðstreymis og sala fjáreigna óaðskiljanlegur þáttur í því að ná markmiði viðskiptalíkansins. Ýmiss konar markmið kunna að vera í samræmi við þessa tegund viðskiptalíkans. Markmið viðskiptalíkansins getur til dæmis verið það að stjórna daglegri lausafjárþörf, viðhalda tilteknu yfirliti yfir vaxtaafrakstur eða para saman tímalengd fjáreignanna og tímalengd skuldanna sem eignirnar fjármagna. Til að ná því markmiði mun einingin bæði innheimta samningsbundið sjóðstreymi og selja fjáreignir.
- B4.1.4B** Borið saman við viðskiptalíkan, sem hefur það markmið að halda fjáreignum til að innheimta samningsbundið sjóðstreymi, mun þetta viðskiptalíkan venjulega fela í sér aukna tíðni og virði sölu. Ástæðan er sú að sala fjáreigna er óaðskiljanlegur hluti þess að ná markmiði viðskiptalíkansins í stað þess að vera tilfallandi hluti þess. Þó eru engin viðmiðunarmörk að því er varðar tíðni eða virði sölu í þessu viðskiptalíkani vegna þess að bæði innheimta samningsbundins sjóðstreymis og sala fjáreigna eru óaðskiljanlegur þáttur í að ná markmiði þess.
- B4.1.4C** Hér á eftir fara dæmi um það hvenær ná má markmiði viðskiptalíkans einingarinnar bæði með því að innheimta samningsbundið sjóðstreymi og selja fjáreignir. Þessi dæmalisti er ekki tæmandi. Enn fremur eru dæmin ekki til þess ætluð að fjalla um alla þætti sem kunna að eiga við í mati á viðskiptalíkani einingarinnar né heldur tilgreina hlutfallslegt mikilvægi þáttanna.

Dæmi	Greining
Dæmi 5 Eining gerir ráð fyrir fjárfestingarútgjöldum innan fárra ára. Einingin fjárfestir umframmagn handbærs fjár í fjáreignum til skamms og meðallangs tíma þannig að hún geti fjármagnað útgjöldin þegar þörf krefur. Samningsbundinn gildistími margra fjáreigna er lengra en áætlað fjárfestingatímabil einingarinnar.	Markmið viðskiptalíkansins næst bæði með því að innheimta samningsbundið sjóðstreymi og selja fjáreignir. Einingin tekur áfram ákvarðanir um það hvort innheimta samningsbundins sjóðstreymis eða sala fjáreigna muni hámarka ávöxtun eignasafnsins þar til fram kemur þörf fyrir fjárfesta handbæra féð.

Dæmi	Greining
Einingin mun halda fjáreignum til að innheimta samningsbundið sjóðstreymi og hún mun, þegar tækifæri gefst, selja fjáreignir til að endurfjárfesta handbæra féð í fjáreignum sem gefa hærri ávöxtun. Þeim stjórnendum, sem bera ábyrgð á eignasafninu, fá laun á grundvelli heildarávöxtunar af eignasafninu.	Aftur á móti skal litið svo á að eining, sem gerir ráð fyrir útstreymi handbærs fjár eftir fimm ár, fjármagni fjárfestingarútgjöld og fjárfesti umframmagn handbærs fjár í fjáreignum til skamms tíma. Þegar fjárfestingar falla í gjalddaga endurfjárfestir einingin handbært fé í nýjum fjáreignum til skamms tíma. Einingin heldur stefnu sinni þar til þörf verður fyrir fjármagnið en þá notar einingin afrakstur af fjáreignum á gjalddaga til þess að fjármagna fjárfestingarútgjöld. Aðeins sala að óverulegu virði á sér stað fyrir gjalddaga (nema útlánaáhætta hafi aukist). Markmið þessa ólíka viðskiptalíkans er að halda fjáreignum til þess að innheimta samningsbundið sjóðstreymi.
Dæmi 6 Fjármálastofnun heldur fjáreignum til þess að mæta daglegri lausafjárþörf sinni. Einingin leitast við að draga svo sem kostur er úr kostnaði við að stjórna þessari lausafjárþörf og stjórnar því ávöxtun eignasafnsins með virkum hætti. Sú ávöxtun samanstendur af innheimtu samningsbundinna greiðslna og hagnaði og tapi af sölu fjáreigna. Þar af leiðandi heldur einingin fjáreignum til að innheimta samningsbundið sjóðstreymi og selur fjáreignir til að endurfjárfesta í fjáreignum sem gefa hærri ávöxtun eða til að passa betur við tímalengd skulda sinna. Áður fyrr hefur þessi stefna leitt til tíðrar sölu og virði þeirrar sölu verið verulegt. Gert er ráð fyrir að slík starfsemi haldi áfram.	Markmið viðskiptalíkansins er að hámarka ávöxtun af eignasafninu til þess að uppfylla daglega lausafjárþörf og einingin nær því markmiði bæði með því að innheimta samningsbundið sjóðstreymi og selja fjáreignir. Með öðrum orðum er bæði innheimta samningsbundins sjóðstreymis og sala fjáreigna óaðskiljanlegur þáttur í því að ná markmiði viðskiptalíkansins.
Dæmi 7 Vátryggjandi heldur fjáreignum til þess að fjármagna skuldbindingar vátryggingarsamnings. Vátryggjandinn notar afrakstur af samningsbundnu sjóðstreymi af fjáreignum til þess að gera upp skuldbindingar vátryggingarsamnings eftir því sem þær falla í gjalddaga. Til þess að tryggja að samningsbundið sjóðstreymi af fjáreignunum nægi til að gera upp þessar skuldbindingar annast vátryggjandi verulega sölu og kaup með reglubundnum hætti til þess að koma eignasafni sínu í jafnvægi á ný og uppfylla sjóðstreymisþörf eftir því sem hún kemur upp.	Markmið viðskiptalíkansins er að fjármagna skuldbindingar vátryggingarsamningsins. Til að ná þessu markmiði innheimtir einingin samningsbundið sjóðstreymi eftir því sem það fellur í gjalddaga og selur fjáreignir til að viðhalda æskilegu sniði eignasafnsins. Þannig er bæði innheimta samningsbundins sjóðstreymis og sala fjáreigna óaðskiljanlegur þáttur í því að ná markmiði viðskiptalíkansins.

Önnur viðskiptalíkön

- B4.1.5 Fjáreignir eru metnar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning ef þeim er ekki haldið í viðskiptalíkani sem hefur það markmið að halda eignum til að innheimta samningsbundið sjóðstreymi eða í viðskiptalíkani þar sem markmiði er náð með því að innheimta samningsbundið sjóðstreymi og selja fjáreignir (sjá þó einnig lið 5.7.5). Eitt viðskiptalíkan sem leiðir til mats á gangvirði í gegnum rekstrarreikning er líkan þar sem eining stjórnar fjáreignum með það að markmiði að innleysa sjóðstreymi með sölu á eignum. Einingin tekur ákvarðanir sem byggjast á gangvirði eignanna og stjórnar eignunum til að innleysa það gangvirði. Í því tilviki leiðir markmið einingarinnar alla jafna til virkra kaupa og sölu. Enda þótt einingin innheimti samningsbundið sjóðstreymi á meðan hún heldur fjáreignum er markmiði slíks viðskiptalíkans ekki náð með því að bæði innheimta samningsbundið sjóðstreymi og selja fjáreignir. Ástæðan er sú að innheimta samningsbundins sjóðstreymis er ekki óaðskiljanlegur hluti þess að ná markmiði viðskiptalíkansins heldur fremur tilfallandi.
- B4.1.6 Safni fjáreigna, sem er stjórnað og árangur þess metinn á gangvirði (eins og lýst er í b-lið í lið 4.2.2), er hvorki haldið til að innheimta samningsbundið sjóðstreymi né heldur bæði til að innheimta samningsbundið sjóðstreymi og selja fjáreignir. Einingin leggur fyrst og fremst áherslu á upplýsingar um gangvirði og notar þær til að meta árangur eignanna og taka ákvarðanir. Enn fremur er safni fjáreigna, sem uppfyllir skilgreiningu fyrir því að vera ætlað til veltuviðskipta, ekki haldið til að innheimta samningsbundið sjóðstreymi eða bæði til að innheimta samningsbundið sjóðstreymi og selja fjáreignir. Að því er slík eignasöfn varðar er innheimta samningsbundins sjóðstreymis einungis tilfallandi til þess að ná markmiði viðskiptalíkansins. Af því leiðir að meta verður slík söfn fjáreigna á gangvirði í gegnum rekstrarreikning.

Samningsbundið sjóðstreymi sem er aðeins greiðslur af höfuðstól og greiðslur vaxta af útistandandi höfuðstól

- B4.1.7 Í b-lið í lið 4.1.1 er þess krafist að eining flokki fjáreign á grundvelli einkenna samningsbundins sjóðstreymis þess ef fjáreigninni er haldið í viðskiptalíkani sem hefur það markmið að halda eignum til að innheimta samningsbundið sjóðstreymi eða í viðskiptalíkani þar sem markmiðið er bæði að innheimta samningsbundið sjóðstreymi og selja fjáreignir nema liður 4.1.5 eigi við. Til þess að svo verði gerir skilyrðið í b-lið í lið 4.1.2 og b-lið í lið 4.1.2 A þá kröfu að eining ákveði hvort samningsbundið sjóðstreymi eignar sé einungis greiðslur af höfuðstól og greiðslur vaxta af útistandandi höfuðstól.
- B4.1.7 A Samningsbundið sjóðstreymi, sem er aðeins greiðslur af höfuðstól og greiðslur vaxta af útistandandi höfuðstól, er í samræmi við grundvallarfyrirkomulag við lánveitingar. Í grundvallarfyrirkomulagi við lánveitingar er endurgjald vegna tímavirðis peninga (sjá liði B4.1.9 A-B4.1.9E) og útlánaáhætta yfirleitt mikilvægustu þættir vaxta. Í slíku fyrirkomulagi taka vextir þó til endurgjalds vegna grundvallarútlánaáhattu (til dæmis lausafjáráhattu) og kostnaðar (t.d. stjórnsýslukostnaður) sem tengjast haldi á fjáreignum í tiltekinn tíma. Auk þess geta vextir tekið til hagnaðarálagningar sem er í samræmi við grundvallarfyrirkomulag við lánveitingar. Við brýnar efnahagsaðstæður geta vextir verið neikvæðir ef handhafi fjáreignar greiðir t.d. beint eða óbeint fyrir að leggja peninga sína inn í tiltekinn tíma (og þóknunin er hærri en endurgjaldið sem handhafinn tekur við vegna tímavirðis peninga, útlánaáhattu og grundvallaráhattu og kostnaðar við lánveitingar). Hins vegar gefa samningsskilmálar, sem lýsa óvarinni áhættu eða óstöðugleika í samningsbundnu sjóðstreymi, sem er ótengt grundvallarfyrirkomulagi við lánveitingar, t.d. áhættu gagnvart breytingum á gengi hlutabréfa eða hrávöruverði, ekki tilefni til samningsbundins sjóðstreymis sem er eingöngu greiðslur af höfuðstól og greiðslur vaxta af útistandandi höfuðstól. Útgefin eða keypt fjáreign getur verið grundvallarfyrirkomulag við lánveitingu óháð því hvort lagalegt form hennar er lán.

- B4.1.7B Höfuðstóll er gangvirði fjáreignar við upphafsfærslu í samræmi við a-lið í lið 4.1.3. Þó getur fjárhæð höfuðstóls breyst á líftíma fjáreignarinnar (t.d. ef greiddar hafa verið endurgreiðslur af höfuðstól).
- B4.1.8 Eining skal meta hvort samningsbundið sjóðstreymi sé eingöngu greiðslur af höfuðstól og greiðslur vaxta af útistandandi höfuðstól í þeim gjaldmiðli sem fjáreignin er tilgreind í.
- B4.1.9 Skuldsetning er einkenni samningsbundins sjóðstreymis sumra fjáreigna. Skuldsetning eykur breytileika samningsbundins sjóðstreymis með þeim árangri að það hefur ekki efnahagsleg einkenni vaxta. Sjálfstæðir valréttarsamningar, framvirkir samningar og skiptasamningar eru dæmi um fjáreignir sem fela í sér slíka skuldsetningu. Þannig uppfylla slíkir samningar ekki skilyrðið í b-lið í lið 4.1.2 og b-lið í lið 4.1.2 A og geta ekki verið metnir síðar á afskrifuðu kostnaðarverði eða gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu.

Endurgjald fyrir tímavirði peninga

- B4.1.9 A Tímavirði peninga er sá þáttur vaxta sem sér fyrir endurgjaldi aðeins vegna framrásar tímans. Það er að segja tímavirði peninga gefur ekki endurgjald fyrir aðra áhættu eða kostnað sem tengist því að halda fjáreign. Til þess að meta hvort þátturinn sjái fyrir endurgjaldi aðeins vegna framrásar tímans beitir eining eigin mati og skoðar viðeigandi þætti, s.s. þann gjaldmiðil sem fjáreignin er tilgreind í og tímabilið sem vextirnir taka til.
- B4.1.9B Í sumum tilvikum má þó breyta tímavirði peninga (þ.e. takmarkað). Þetta væri reyndin t.a.m. ef vextir fjáreignar eru endurákværðir með reglulegu millibili en tíðni endurákvörðunarinnar passar ekki við binditíma vaxta (vextir eru t.d. endurákværðir mánaðarlega til eins árs) eða ef vextir fjáreignar eru endurákværðir með reglulegu millibili að meðaltal tiltekinna skammtíma- og langtímavaxta. Í því tilviki verður eining að meta breytinguna til að ákvarða hvort samningsbundið sjóðstreymi sýni aðeins greiðslur af höfuðstól og greiðslur vaxta af útistandandi höfuðstól. Við vissar aðstæður getur einingin ákvarðað þetta með því að framkvæma eiginlegt mat á tímavirði peninga en í öðrum aðstæðum kann að vera nauðsynlegt að framkvæma megindlegt mat.
- B4.1.9C Við mat á breyttu tímavirði peninga er markmiðið að ákveða hve ólíkt (óafvaxtað) samningsbundið sjóðstreymi er (óafvöxtuðu) sjóðstreymi sem myndi verða ef tímavirði peninga yrði ekki breytt (viðmiðun sjóðstreymis). Ef fjáreign, sem verið er að meta, felur t.d. í sér breytilega vexti sem eru endurákværðir mánaðarlega til eins árs myndi einingin bera þá fjáreign saman við fjármálagerning með sömu samningsskilmálum og sams konar útlánaáættu en breytilegu vextirnir yrðu þó endurákværðir mánaðarlega til eins mánaðar. Ef breytt tímavirði peninga leiðir til (óafvaxtaðs) samningsbundins sjóðstreymis sem er verulega frábrugðið (óafvöxtuðu) viðmiðunarsjóðstreymi uppfyllir fjáreignin ekki skilyrði b-liðar í lið 4.1.2 og b-liðar í lið 4.1.2. Til að taka þessa ákvörðun verður einingin að líta til áhrifa af breyttu tímavirði peninga á hverju reikningsskilatímabili og uppsafnað yfir líftíma fjármálagerningsins. Ástæðan fyrir því að vextir eru stilltir með þessum hætti varðar ekki greininguna. Ef það liggur ljóst fyrir, með engri eða lítilli greiningu, hvort (óafvaxtað) samningsbundið sjóðstreymi af fjáreigninni samkvæmt matinu gæti (eða gæti ekki) verið verulega frábrugðið (óafvöxtuðu) viðmiðunarsjóðstreymi þarf eining ekki að framkvæma ítarlegt mat.
- B4.1.9D Við mat á breyttu tímavirði peninga verður eining að líta til þátta sem gætu haft áhrif á samningsbundið sjóðstreymi. Ef eining metur t.d. skuldabréf til fimm ára og breytilegir vextir eru endurákværðir á sex mánaða fresta til fimm ára getur einingin ekki dregið þá ályktun að samningsbundið sjóðstreymi sé eingöngu greiðslur af höfuðstól og greiðslur vaxta af útistandandi höfuðstól einfaldlega vegna þess að vaxtaferillinn á þeim tíma þegar matið er framkvæmt er með þeim hætti að munur á vöxtum til fimm ára og vöxtum til sex mánaða er óverulegur. Þess í stað verður einingin að líta til þess hvort tengsl milli fimm ára vaxta og sex mánaða vaxta gætu breyst á líftíma gerningsins þannig að (óafvaxtað) samningsbundið sjóðstreymi á líftíma gerningsins gæti verið verulega

ólíkt (óafvöxtuðu) viðmiðunarsjóðstreymi. Eining verður þó að líta einungis til nokkuð líklegra sviðsmynda í stað sérhverrar mögulegrar sviðsmyndar. Ef eining kemst að þeirri niðurstöðu að (óafvaxtað) samningsbundið sjóðstreymi kunni að vera verulega ólíkt (óafvöxtuðu) viðmiðunarsjóðstreymi uppfyllir fjáreign ekki skilyrði b-liðar í lið 4.1.2 og b-liðar í lið 4.1.2 A og er því ekki hægt að meta hana á afskrifuðu kostnaðarverði eða gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu.

- B4.1.9E Í sumum lögsagnarumdæmum ákveður hið opinbera eða eftirlitsyfirvald vexti. Þannig geta slík opinber afskipti af vöxtum verið liður í viðtækri stefnu í efnahagsmálum eða tekin upp til að hvetja einingar til þess að fjárfesta í tilteknum atvinnugreinum. Í sumum þessara tilvika er markmið tímavirðis peninga ekki það að veita endurgjald aðeins vegna framrásar tímans. Þrátt fyrir liði B4.1.9 A–B4.1.9D skal þó líta á stýrða vexti sem tímavirði peninga að því er varðar beitingu skilyrðisins í b-lið í lið 4.1.2 og b-lið í lið 4.1.2 A ef stýrðu vextirnir sjá fyrir endurgjaldi sem er í stærstum dráttum í samræmi við framrás tímans og gerir ekki ráð fyrir óvarinni áhættu eða óstöðugleika í samningsbundnu sjóðstreymi sem er ekki í samræmi við grundvallarfyrirkomulag við lánveitingar.

Samningsskilmálar sem breyta tímasetningu eða fjárhæð samningsbundins sjóðstreymis

- B4.1.10 Ef fjáreign felur í sér samningsskilmála sem gæti breytt tímasetningu eða fjárhæð samningsbundins sjóðstreymis (t.d. ef greiða má eignina upp fyrir gjalddaga eða framlengja skilmála hennar) verður einingin að ákveða hvort samningsbundna sjóðstreymið, sem kann að verða á líftíma gerningsins vegna þessa samningsskilmála, er einvörðungu greiðslur af höfuðstól og greiðslur vaxta af útistandandi höfuðstól. Við þessa ákvörðun verður einingin að meta samningsbundið sjóðstreymi sem gæti orðið fyrir eða eftir breytinguna á samningsbundnu sjóðstreymi. Einingin gæti einnig þurft að meta eðli ófyrirséðs atburðar (þ.e. kveikjan) sem myndi breyta tímasetningu eða fjárhæð samningsbundins sjóðstreymis. Þótt ófyrirséður atburður sé í sjálfu sér ekki ákvarðandi þáttur við mat á því hvort samningsbundna sjóðstreymið er eingöngu greiðslur af höfuðstól og vöxtum kann hann að vera vísbending. Til dæmis má bera saman fjármálagerning með vöxtum sem eru hækkaðir ef skuldari hefur ekki greitt nokkrar greiðslur af honum og vexti sem eru hækkaðir ef tilgreind hlutabréfavísitala nær tilteknu stigi. Það eru meiri líkur á því í fyrra tilvikinu að samningsbundið sjóðstreymi á líftíma gerningsins verði eingöngu greiðslur af höfuðstól og greiðslur vaxta af útistandandi höfuðstól vegna þeirra tengsla sem eru milli vangoldinna greiðslna og aukinnar útlánaáættu. (Sjá einnig lið B4.1.18.)
- B4.1.11 Hér á eftir fara dæmi um samningsskilmála sem leiða til samningsbundins sjóðstreymis sem er eingöngu greiðslur af höfuðstól og greiðslur vaxta af útistandandi höfuðstól:
- a) breytilegir vextir sem samanstanda af endurgjaldi vegna tímavirðis peninga, útlánaáættu er tengist útistandandi höfuðstólsfjárhæð yfir tiltekið tímabil (ákveða má endurgjald vegna útlánaáættu eingöngu við upphafsferlu og festa það þar með) og vegna annarrar grundvallaráættu og annars grundvallarkostnaðar við lánveitingar, auk hagnaðarlutfalls,
 - b) samningsskilmáli sem heimilar útgefanda (þ.e. skuldara) að greiða upp skuldagerning eða heimilar handhafa (þ.e. lánveitanda) að koma skuldaskjali aftur til útgefanda fyrir gjalddaga og uppgreiðslufjárhæð samsvarar að miklu leyti ógreiddum höfuðstólsfjárhæðum og vöxtum af útistandandi höfuðstól sem kann að taka til hæfilegs viðbótarendurgjalds fyrir að rifta samningnum fyrir lok samningstímans og
 - c) samningsskilmáli sem heimilar útgefanda eða handhafa að framlengja samningsskilmála skuldagernings (þ.e. möguleiki á framlengingu) og skilmálar framlengingar leiða til samningsbundins sjóðstreymis á framlengingartímabilinu sem eru einungis greiðslur af höfuðstól og greiðslur vaxta af útistandandi höfuðstól sem kann að taka til hæfilegs viðbótarendurgjalds vegna framlengingar á samningnum.

- B4.1.12 Þrátt fyrir lið B4.1.10 uppfyllir fjáreign, sem myndi að öðrum kosti uppfylla skilyrðið í b-lið í lið 4.1.2 og b-lið í lið 4.1.2 A en ekki einungis vegna samningsskilmála sem heimilar (eða gerir þá kröfu) að útgefandi greiði upp

skuldagerning eða heimilar (eða gerir þá kröfu) að handhafi komi skuldagerningi aftur til útgefanda fyrir gjalddaga, skilyrði fyrir því að vera metin á afskrifuðu kostnaðarverði eða gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu (með fyrirvara um að skilyrði a-liðar í lið 4.1.2 eða a-liðar í lið 4.1.2 A sé uppfyllt) ef:

- a) einingin kaupir eða gefur út fjáreignina á yfir- eða undirverði miðað við samningsbundið nafnverð,
- b) uppgreiðslufjárhæðin samsvarar að miklu leyti samningsbundnu nafnverði og áföllnum (en ógreiddum) samningsbundnum vöxtum og í því getur falist hæfilegt viðbótarendurgjald fyrir að rifta samningnum fyrir lok samningstímans og
- c) gangvirði uppgreiðslupáttarins er óverulegt þegar einingin færir fjáreignina.

B4.1.13 Hér á eftir fara dæmi sem lýsa samningsbundnu sjóðstreymi sem er aðeins greiðslur af höfuðstól og greiðslur vaxta af útistandandi höfuðstól. Þessi dæmalisti er ekki tæmandi.

Gerningur	Greining
Gerningur A Gerningur A er skuldabréf með tilgreindum gjalddaga. Greiðslur af höfuðstól og greiðslur vaxta af útistandandi höfuðstól eru tengdar verðbólguvísitölu gjaldmiðilsins sem gerningurinn er gefinn út í. Verðbólgutengingin er ekki voguð og höfuðstóllinn er varinn.	Samningsbundið sjóðstreymi sem er aðeins greiðslur af höfuðstól og greiðslur vaxta af útistandandi höfuðstól. Tengsl greiðslna af höfuðstól og greiðslna vaxta af útistandandi höfuðstól við óvogaða verðbólguvísitölu endurákvæðar tímavirði peninga að núverandi stigi. Með öðrum orðum endurspegla vextir af gerningnum „raunvexti“. Þannig eru vextirnir endurgjald fyrir tímavirði peninga af útistandandi höfuðstól. Ef vaxtagreiðslur eru vísitölutryggðar á grundvelli annarrar breytu, s.s. frammistöðu skuldara (t.d. hreinar tekjur skuldara), eða hlutabréfavísitölu er samningsbundið sjóðstreymi þó ekki greiðslur af höfuðstól og greiðslur vaxta af útistandandi höfuðstól (nema vísitölutrygging á grundvelli frammistöðu skuldara leiði til leiðréttingar sem bætir handhafa aðeins breytingar á útlánaáætlu gerningsins, þannig að samningsbundið sjóðstreymi sé einungis greiðslur af höfuðstól og greiðslur vaxta). Ástæða þess er sú að samningsbundið sjóðstreymi endurspeglar ávöxtun sem er í ósamræmi við grundvallarfyrirkomulag við lánveitingar (sjá lið B4.1.7 A).
Gerningur B Gerningur B er gerningur með breytilegum vöxtum og tilgreindum gjalddaga sem heimilar lántaka að velja áfram markaðsvexti. Á hverjum vaxtaákvörðunardegi getur lántaki til dæmis valið að greiða þriggja mánaða LIBOR-vexti á þremur mánuðum eða eins mánaðar LIBOR-vexti í einn mánuð.	Samningsbundið sjóðstreymi er einungis greiðslur höfuðstóls og greiðslur vaxta af útistandandi höfuðstól svo framarlega sem vextir á líftíma gerningsins endurspeglar endurgjald fyrir tímavirði peninga, útlánaáætlu sem tengist gerningnum og grundvallaráættu og kostnað við lánveitingu, auk hagnaðarhlutfalls (sjá lið B4.1.7 A). Sú staðreynd að LIBOR-vextir eru endurákvæðaðir á líftíma gerningsins útilokar gerninginn ekki í sjálfu sér.

Gerningur	Greining
	Ef lántaki velur að greiða mánaðarlega vexti sem eru endurákvarðaðir á þriggja mánaða fresti eru vextir þó endurákvarðaðir með tíðni sem passar ekki við binditíma vaxtanna. Af því leiðir að tímavirði peninga er breytt. Á sama hátt ef gerningur ber samningsbundna vexti sem byggjast á skilmála sem kann að gilda fram yfir eftirstæðan líftíma gerningsins (t.d. ef fimm ára gerningur ber breytilega vexti sem eru endurákvarðaðir með reglulegu millibili en endurspegla ávallt fimm ára gildistíma) er tímavirði peninga breytt. Ástæða þessa er sú að vaxtagjöld á hverju tímabili eru ótengd vaxtatímabilinu. Í þeim tilvikum verður einingin að meta með eigindlegum og megindlegum hætti samningsbundið sjóðstreymi borið saman við sjóðstreymi gernings sem er eins í öllu tilliti nema hvað binditími vaxta passar við vaxtatímabilið til að ákvarða hvort sjóðstreymi er eingöngu greiðslur af höfuðstól og greiðslur vaxta af útistandandi höfuðstól. (Sjá þó lið B4.1.9E að því er varðar leiðbeiningar um stýrða vexti.) Við mat á fimm ára skuldabréfi með breytilegum vöxtum, sem eru endurákvarðaðir á sex mánaða fresti en endurspegla alltaf fimm ára gildistíma, lítur eining til samningsbundins sjóðstreymis af gerningi þar sem vextir til sex mánaða eru endurákvarðaðir á sex mánaða fresti en er að öðru leyti eins. Sama greining myndi eiga við ef lántaki getur valið milli ýmissa útgefna vaxta lánveitanda (t.d. getur lántaki valið milli birtra, breytilegra vaxta lánveitanda til eins mánaðar og birtra vaxta lánveitanda til þriggja mánaða).
Gerningur C Gerningur C er skuldabréf með tilgreindum gjalddaga og breytilegum markaðsvöxtum. Hámark er sett á breytilegu vextina.	Samningsbundið sjóðstreymi bæði: a) gernings með föstum vöxtum og b) gernings með breytilegum vöxtum eru greiðslur af höfuðstól og greiðslur vaxta af útistandandi höfuðstól svo framarlega sem vextirnir endurspegla endurgjald fyrir tímavirði peninga, útlánaáhættu sem tengist gerningnum á gildistíma gerningsins og aðra grundvallaráhættu og annan grundvallarkostnað við lánveitingu, auk hagnaðarhlutfalls. (Sjá lið B4.1.7 A)

Gerningur	Greining
	Af þessu leiðir að gerningur sem er sambland af a- og b-lið (t.d. skuldabréf með vaxtaþaki) getur haft sjóðstreymi sem er eingöngu greiðslur af höfuðstól og greiðslur vaxta af útistandandi höfuðstól. Slíkur samningsskilmáli getur dregið úr breytileika sjóðstreymis með því að takmarka breytilega vexti (t.d. vaxtaþak eða vaxtagólf) eða aukið breytileika í sjóðstreymi vegna þess að fastir vextir verða breytilegir.
Gerningur D Gerningur D er lán með fullan endurkröfurétt, tryggt með veði.	Veðtrygging láns með fullan endurkröfurétt hefur í sjálfu sér ekki áhrif á greiningu á því hvort samningsbundið sjóðstreymi er eingöngu greiðslur af höfuðstól og greiðslur vaxta af útistandandi höfuðstól.
Gerningur E Eftirlitsskyldur banki gefur út gerning E sem hefur tilgreindan gjalddaga. Þessi gerningur ber fasta vexti og allt samningsbundið sjóðstreymi er ófrávíkjanlegt. Þó fellur þessi útgefandi undir löggjöf sem heimilar eða krefst þess að skilavald yfirfæri tap á handhafa tiltekinna gerninga, m.a. gernings E, við tilteknar aðstæður. Sem dæmi má taka að landsbundið skilavald hefur vald til færa niður nafnverð gernings E eða umbreyta í fastan fjölda almennra hluta útgefanda ef það skilavald ákvarðar að útgefandinn eigi í verulegum fjárhagserfiðleikum, þurfi aukið lögbundið, eigið fé eða sé á leið í „þrot“.	Handhafinn myndi greina samningsskilmála fjármálagerningsins til að ákveða hvort þeir gefi tilefni til sjóðstreymis sem er eingöngu greiðslur af höfuðstól og greiðslur vaxta af útistandandi höfuðstól og þannig í samræmi við grundvallarfyrirkomulag við lánveitingar. Sú greining myndi ekki líta til greiðslna sem leiðir einungis af valdi landsbundins skilavalds til að yfirfæra tap á handhafa gernings E. Ástæðan er sú að þetta vald og þær greiðslur sem af því leiðir eru ekki samningsskilmálar fjármálagerningsins. Aftur á móti myndi samningsbundið sjóðstreymi ekki eingöngu vera greiðslur af höfuðstól og greiðslur vaxta af útistandandi höfuðstól ef samningsskilmálar fjármálagerningsins leyfa eða krefjast þess að útgefandi eða önnur eining yfirfæri tap á handhafann (s.s. með því að færa niður nafnverðið eða með því að umbreyta gerningnum í fasta fjölda almennra hluta útgefandans), svo framarlega sem þessir samningsskilmálar eru raunverulegir, jafnvel þótt möguleikinn á því að slíkt tap verði yfirfært sé fjarlægur.

B4.1.14

Hér á eftir fara dæmi sem lýsa samningsbundnu sjóðstreymi sem er ekki aðeins greiðslur af höfuðstól og greiðslur vaxta af útistandandi höfuðstól. Þessi dæmalisti er ekki tæmandi.

Gerningur	Greining
Gerningur F Gerningur F er skuldabréf sem hægt er að breyta í fastan fjölda eiginfjárgerninga útgefanda.	Handhafinn myndi greina breytanlega skuldabréfið í heild. Samningsbundið sjóðstreymi er ekki greiðslur af höfuðstól og greiðslur vaxta af útistandandi höfuðstól vegna þess að þær endurspeglar ávöxtun sem er ekki í samræmi við grundvallarfyrirkomulag við lánveitingar (sjá lið B4.1.7 A); þ.e. ávöxtunin er tengd virði eigin fjár útgefandans.

Gerningur	Greining
Gerningur G Gerningur G er lán með öfugum breytilegum vöxtum (þ.e. vextimir eru í öfugu samhengi við markaðsvexti).	Samningsbundið sjóðstreymi sem er ekki eingöngu greiðslur af höfuðstól og greiðslur vaxta af útistandandi höfuðstól. Vextimir eru ekki endurgjald fyrir tímavirði peninga af útistandandi höfuðstól.
Gerningur H Gerningur H er gerningur án gjalddaga en útgefandi getur krafist greiðslu gerningsins hvenær sem er og greitt handhafa nafnverð, auk áfallinna vaxta. Gerningur H ber markaðsvexti en ekki er hægt að greiða vexti nema útgefandi sé áfram gjaldfær strax í kjölfarið. Viðbótarvextir falla ekki á frestaða vexti.	Samningsbundið sjóðstreymi er ekki greiðslur af höfuðstól og greiðslur vaxta af útistandandi höfuðstól. Ástæðan er sú að útgefandi kann að vera krafinn um að fresta greiðslu vaxta og viðbótarvextir falla ekki á frestaða vexti. Af því leiðir að vextir eru ekki endurgjald fyrir tímavirði peninga af útistandandi höfuðstól. Ef vextir falla á frestaðar fjárhæðir gæti samningsbundið sjóðstreymi verið greiðslur af höfuðstól og greiðslur vaxta af útistandandi höfuðstól. Sú staðreynd að gerningur H er án gjalddaga þýðir ekki í sjálfu sér að samningsbundið sjóðstreymi sé ekki greiðslur af höfuðstól og greiðslur vaxta af útistandandi höfuðstól. Í reynd hefur gerningur án gjalddaga samfellda (fjölmarga) möguleika á framlengingu. Þeir möguleikar kunna að leiða til samningsbundins sjóðstreymis sem eru greiðslur af höfuðstól og greiðslur vaxta af útistandandi höfuðstól ef vaxtagreiðslur eru skyldubundnar og verður að greiða um óákveðinn tíma. Einnig þýðir sú staðreynd að innkalla má gerning H ekki að samningsbundið sjóðstreymi sé ekki greiðslur af höfuðstól og greiðslur vaxta af útistandandi höfuðstól nema hann sé innkallaður við fjárhæð sem endurspeglar ekki í meginatriðum fjárhæð útistandandi höfuðstóls og vaxta af þeim útistandandi höfuðstól. Jafnvel þótt innkallanleg fjárhæð taki til fjárhæðar sem veitir handhafa hæfilegar bætur fyrir að slíta gerningnum fyrir lok samningstímans gæti samningsbundið sjóðstreymi verið greiðslur af höfuðstól og greiðslur vaxta af útistandandi höfuðstól. (Sjá einnig lið B4.1.12.)

B4.1.15 Í sumum tilvikum getur fjáreign haft samningsbundið sjóðstreymi sem er lýst sem höfuðstól og vöxtum en það sjóðstreymi táknar ekki greiðslu höfuðstóls og vaxta af útistandandi höfuðstól eins og lýst er í b-lið í lið 4.1.2, b-lið í lið 4.1.2 A og lið 4.1.3 í þessum staðli.

B4.1.16 Þetta kann að verða reyndin ef fjáreignin táknar fjárfestingu í tilteknum eignum eða sjóðstreymi og þar af leiðir er samningsbundið sjóðstreymi ekki eingöngu greiðslur af höfuðstól og greiðslur vaxta af útistandandi höfuðstól. Ef mælt er fyrir um það í samningsbundnum skilmálum, svo dæmi sé tekið, að sjóðstreymi fjáreignarinnar aukist eftir því sem fleiri bifreiðar fara um tiltekinn veg með vegatolli þá er þetta samningsbundna sjóðstreymi í ósamræmi við grundvallarfyrirkomulag við lánveitingar. Af því leiðir að gerningurinn myndi ekki uppfylla skilyrðið í b-lið í lið 4.1.2 og b-lið í lið 4.1.2 A. Þetta kann að vera reyndin þegar krafa lánveitanda takmarkast við tilteknar eignir skuldara eða sjóðstreymi frá tilteknum eignum (t.d. fjáreign „án endurkröfuréttar“).

- B4.1.17 Sú staðreynd að fjáreign er án endurkröfuréttar kemur þó í sjálfu sér ekki í veg fyrir að fjáreignin uppfylli skilyrðið í b-lið í lið 4.1.2 og b-lið í lið 4.1.2 A. Í þeim aðstæðum er þess krafist að lánveitandi meti („skoði“) tiltekna undirliggjandi eignir eða sjóðstreymi til að ákvarða hvort samningsbundið sjóðstreymi af fjáreigninni sé flokkað sem greiðslur af höfuðstól og greiðslur vaxta af útistandandi höfuðstól. Ef skilmálar fjáreignarinnar gefa tilefni til annars sjóðstreymis eða takmarka sjóðstreymi á þann hátt sem er í ósamræmi við greiðslur sem tákna höfuðstól og vexti uppfyllir fjáreignin ekki skilyrðið í b-lið í lið 4.1.2 og b-lið í lið 4.1.2 A. Hvort undirliggjandi eignir eru fjáreignir eða ófjárhagslegar eignir hefur í sjálfu sér ekki áhrif á matið.
- B4.1.18 Einkenni samningsbundins sjóðstreymis hefur ekki áhrif á flokkun fjáreignarinnar ef það hefur aðeins minniháttar áhrif á samningsbundið sjóðstreymi fjáreignarinnar. Til að taka þessa ákvörðun verður einingin að líta til mögulegra áhrifa af einkennum samningsbundins sjóðstreymis á hverju reikningsskilatímabili og uppsafnaðs yfir líftíma fjármálagerningsins. Ef einkenni samningsbundins sjóðstreymis gæti enn fremur haft áhrif á samningsbundið sjóðstreymi sem eru meiri en minniháttar áhrif (annaðhvort á einu reikningsskilatímabili eða uppsafnað) en einkenni sjóðstreymisins eru ekki raunveruleg hefur það ekki áhrif á flokkun fjáreignarinnar. Sérkenni sjóðstreymis eru ekki raunveruleg ef þau hafa aðeins áhrif á samningsbundið sjóðstreymi gerningsins þegar upp kemur atburður sem er afar sjaldgæfur, afar óvenjulegur og mjög ólíklegt er að hann verði nokkurn tímann.
- B4.1.19 Í næstum hverjum lánaviðskiptum er gerningur lánveitanda flokkaður með hliðsjón af gerningum skuldara annarra lánveitenda. Gerningur sem er undirskipaður öðrum gerningum kann að hafa samningsbundið sjóðstreymi sem eru greiðslur af höfuðstól og greiðslur vaxta af útistandandi höfuðstól ef vanskil skuldara er brot á samningi og handhafi hefur samningsbundinn rétt til ógreiddra fjárhæða höfuðstóla og vaxta af útistandandi höfuðstól jafnvel ef skuldari verður gjaldþrota. Til dæmis myndu viðskiptakröfur, sem flokka lánveitanda sem almennan lánveitanda, teljast vera greiðslur af höfuðstól og greiðslur vaxta af útistandandi höfuðstól. Þetta á við jafnvel þótt skuldarinn hafi gefið út lán sem eru veðtryggð sem myndi, ef til gjaldþrots kemur, veita handhafa lánsins forgang gagnvart kröfum almenna lánveitandans með tilliti til veðsins en hefur ekki áhrif á samningsbundinn rétt almenna lánveitandans til ógreidds höfuðstóls og annarra fjárhæða sem ber að greiða.

Samningsbundnir gerningar

- B4.1.20 Í sumum tegundum viðskipta getur útgefandi forgangsraðað greiðslum til handhafa fjáreigna með því að nota marga samningsbundna gerninga sem mynda samþjappaða útlánaáættu (áhættulög). Sérhvert áhættulag er flokkað sem víkjandi áhættulag þar sem tilgreint er í hvaða röð sjóðstreymi, sem útgefandi myndar, er úthlutað á áhættulagið. Við slíkar aðstæður hafa handhafar áhættulags rétt til greiðslna á höfuðstól og greiðslna vaxta af útistandandi höfuðstól því aðeins að útgefandi myndi nægilegt sjóðstreymi til að fullnægja áhættulögum sem raðast ofar.
- B4.1.21 Í slíkum viðskiptum hefur áhættulag sjóðstreymiseinkenni sem eru greiðslur af höfuðstól og greiðslur vaxta af útistandandi höfuðstól því aðeins að:
- a) samningsskilmálar áhættulagsins séu metnir vegna flokkunar (án þess að skoða undirliggjandi safn fjármálagerninga) sem leiðir til sjóðstreymis sem er eingöngu greiðslur af höfuðstól og greiðslur vaxta af útistandandi höfuðstól (t.d. vextir af áhættulagi eru ekki tengdir vísitölu hrávöru),
 - b) undirliggjandi safn fjármálagerninga hafi þau sjóðstreymiseinkenni sem fram koma í liðum B4.1.23 og B4.1.24 og
 - c) óvarin útlánaáætla í undirliggjandi safni fjármálagerninga sem felst í áhættulaginu er jöfn og eða minni en óvarin útlánaáætla undirliggjandi fjármálagerninga (til dæmis lánshæfismat áhættulags sem verið er að meta vegna flokkunar er jafnt og eða betra en það lánshæfismat sem myndi eiga við um stakt áhættulag sem fjármagnaði undirliggjandi safn fjármálagerninga).

- B4.1.22 Eining verður að skoða þar til hún getur greint undirliggjandi safn gerninga sem mynda sjóðstreymið (í stað þess að hleypa því í gegn). Þetta er undirliggjandi safn fjármálagerninga.
- B4.1.23 Undirliggjandi safn verður að hafa einn eða fleiri gerninga sem hafa samningsbundið sjóðstreymi sem er eingöngu greiðslur af höfuðstól og greiðslur vaxta af útistandandi höfuðstól.
- B4.1.24 Undirliggjandi safn gerninga getur einnig tekið til gerninga sem:
- a) draga úr breytileika í sjóðstreymi gerninganna í lið B4.1.23 og, þegar þeir eru sameinaðir gerningunum í lið B4.1.23, leiða til sjóðstreymis sem er eingöngu greiðslur af höfuðstól og greiðslur vaxta af útistandandi höfuðstól (t.d. vaxtaþak eða vaxtagólf eða samningur sem dregur úr útlánaáhættu á sumum eða öllum gerningunum í lið B4.1.23) eða
 - b) laga sjóðstreymi áhættulaganna að sjóðstreymi safns undirliggjandi gerninga í lið B4.1.23 í tengslum við mismun á og aðeins á:
 - i. því hvort vextir eru fastir eða breytilegir,
 - ii. þeim gjaldmiðli sem sjóðstreymi er tilgreint í, þ.m.t. verðbólga í þeim gjaldmiðli, eða
 - iii. tímasetningu sjóðstreymis.
- B4.1.25 Ef gerningur í safninu uppfyllir ekki skilyrðið í lið B4.1.23 eða lið B4.1.24 telst skilyrðið í b-lið í lið B4.1.21 ekki uppfyllt. Við framkvæmd matsins er ekki þörf á ítarlegri greiningu á hverjum gerningi í safninu. Eining verður að beita mati sínu og framkvæma nægilega greiningu til að ákveða hvort gerningarnir í safninu uppfylli skilyrðin í liðum B4.1.23–B4.1.24. (Sjá einnig lið B4.1.18 að því er varðar leiðbeiningar um einkenni samningsbundins sjóðstreymis sem hafa aðeins minniháttar áhrif.)
- B4.1.26 Ef handhafi getur ekki metið skilyrðin í lið B4.1.21 við upphafsfærslu verður að meta áhættulag á gangvirði í gegnum rekstrarreikning. Ef undirliggjandi safn gerninga getur breyst eftir upphafsfærslu þannig að safnið uppfylli ekki skilyrðin í liðum B4.1.23–B4.1.24 telst áhættulagið ekki uppfylla skilyrði liðar B4.1.21 og meta verður það á gangvirði í gegnum rekstrarreikning. Ef undirliggjandi safn tekur til gerninga, sem eru veðtryggðir með eignum, sem uppfylla ekki skilyrði liða B4.1.23–B4.1.24, skal líta fram hjá möguleikanum á að taka yfir slíkar eignir við beitingu þessa liðar nema einingin hafi eignast áhættulagið í þeim tilgangi að öðlast yfirráð yfir veðinu.

Möguleiki á að tilgreina fjáreign eða fjárskuld á gangvirði í gegnum rekstrarreikning (þættir 4.1 og 4.2)

- B4.1.27 Með fyrirvara um liði 4.1.5 og 4.2.2 er einingu heimilt í þessum staðli að tilgreina fjáreign, fjárskuld eða flokk fjármálagerninga (fjáreignir, fjárskuldir eða hvort tveggja) á gangvirði í gegnum rekstrarreikning, að því tilskildu að slíkt leiði til upplýsinga sem hafa meira vægi en ella.
- B4.1.28 Ákvörðun einingar um að tilgreina fjáreign eða fjárskuld á gangvirði í gegnum rekstrarreikning er sambærileg vali á reikningsskilaaðferð (þótt þess sé ekki krafist, ólíkt því sem á við um val á reikningsskilaaðferð, að tilgreiningunni sé beitt með samræmdum hætti við öll sambærileg viðskipti). Þegar eining hefur val um slíkt er gerð krafa um það skv. b-lið 14. liðar IAS-staðals 8 að reikningsskilaaðferðin, sem valin er, leiði til þess að reikningsskilin veiti áreiðanlegar og mikilvægari upplýsingar um áhrifin af viðskiptum, öðrum atburðum og aðstæðum á efnahag einingarinnar, rekstrarárangur eða sjóðstreymi. Þegar um það er að ræða t.d. að tilgreina fjárskuld á gangvirði í gegnum rekstrarreikning koma fram í lið 4.2.2 tvenns konar aðstæður þegar krafan um betur viðeigandi upplýsingar er uppfyllt. Í samræmi við það þarf einingin, til að velja slíka tilgreiningu í samræmi við lið 4.2.2, að sýna fram á að hún falli undir aðra (eða báðar) þessara tveggja aðstæðna.

Tilgreining eyðir eða dregur verulega úr reikningsskilalegu ósamræmi

- B4.1.29 Mat á fjáreign eða fjárskuld og flokkun á færðum breytingum á virði hennar ákvarðast af flokkun liðarins og því hvort liðurinn er hluti af tilgreindum áhættuvarnartengslum. Þessar kröfur geta leitt til þess að misræmi verði í mati eða færslum (stundum nefnt „reikningsskilalegt ósamræmi“) t.d. þegar fjáreign er ekki tilgreind á gangvirði í gegnum rekstrarreikning heldur flokkuð til síðara mats á gangvirði í gegnum rekstrarreikning og skuld, sem einingin telur tengjast henni, væri síðar metin á afskrifuðu kostnaðarverði (en breytingar á gangvirði eru ekki færðar). Við slíkar aðstæður getur eining komist að þeirri niðurstöðu að upplýsingar í reikningsskilum hennar ættu betur við ef bæði eignin og skuldin væru metin á gangvirði í gegnum rekstrarreikning.
- B4.1.30 Eftirfarandi dæmi sýna hvernig hægt er að uppfylla þetta skilyrði. Í öllum tilvikum getur eining aðeins notað þetta skilyrði til að tilgreina fjáreign eða fjárskuld á gangvirði í gegnum rekstrarreikning ef það er í samræmi við meginregluna í lið 4.1.5 eða a-lið í lið 4.2.2:
- a) Eining á skuldir vegna váttryggingasamninga og í mati á þeim eru gildandi upplýsingar (eins og heimilt er skv. 24. lið IFRS-staðals 24) og fjáreignir sem hún telur þeim tengdar sem annars væru metnar á annaðhvort gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu eða afskrifuðu kostnaðarverði.
 - b) Eining á fjáreignir, fjárskuldir eða hvort tveggja sem bera sambærilega áhættu, s.s. vaxtaáhættu, og sem leiðir til gagnstæðra breytinga á gangvirði sem hafa tilhneigingu til að jafna hvor aðra út. Hins vegar væru einungis sumir gerninganna metnir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning (t.d. þeir sem eru afleiður eða eru flokkaðir eins og þeir væru ætlaðir til veltuviðskipta). Einnig getur verið þannig ástatt að kröfur um áhættuvarnarreikningsskil eru ekki uppfylltar, t.d. kröfur um skilvirkni áhættuvarnar í lið 6.4.1.
 - c) Eining á fjáreignir, fjárskuldir eða hvort tveggja sem bera sambærilega áhættu, s.s. vaxtaáhættu, sem leiðir til gagnstæðra breytinga á gangvirði sem hafa tilhneigingu til að jafna hvor aðra út og engin fjáreigna eða fjárskulda uppfyllir skilyrði sem áhættuvarnargerningur vegna þess að þær eru ekki metnar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning. Enn fremur er umtalsvert ósamræmi í færslu á hagnaði og tapi þegar ekki er um að ræða áhættuvarnarreikningsskil. Einingin hefur t.d. fjármagnað tiltekinn lánaflökk með því að gefa út skuldabréf sem eru fyrir almenn viðskipti en breytingar á gangvirði þeirra hafa tilhneigingu til að jafna hver aðra út. Ef einingin kaupir auk þess og selur skuldabréfin reglubundið en kaupir og selur lánin afar sjaldan ef nokkurn tíma eyðir færsla á bæði lánum og skuldabréfum á gangvirði í gegnum rekstrarreikning misræmi í tímasetningu á færslu á hagnaði og tapi sem hefði annars leitt af mati á þeim, bæði á afskrifuðu kostnaðarverði og færslu á hagnaði eða tapi í hvert sinn sem skuldabréf er endurkeypt.
- B4.1.31 Í tilvikum eins og lýst er í liðnum hér að framan getur það að tilgreina fjáreignir og fjárskuldir við upphafs færslu, sem ekki eru metnar á annan hátt, eins og þær væru á gangvirði í gegnum rekstrarreikning eytt eða dregið verulega úr misræmi í mati eða færslu og gefið upplýsingar sem eiga betur við. Af hagkvæmnisástæðum þarf eining ekki að stofna til allra eigna og skulda sem gefa tilefni til misræmis í mati eða færslu á nákvæmlega sama tíma. Heimill er hæfilegur frestur að því tilskildu að hver viðskipti séu tilgreind á gangvirði í gegnum rekstrarreikning við upphafs færslu og á þeim tíma sem vænst er að viðskipti, sem eftir eru, fari fram.
- B4.1.32 Það væri óviðunandi að tilgreina aðeins nokkrar af fjáreignunum og fjárskuldunum sem valda misræmi í gangvirði í gegnum rekstrarreikning ef með því væri ekki eytt eða dregið verulega úr misræminu og myndi því ekki leiða til þess að upplýsingar ættu betur við. Það væri á hinn bóginn viðunandi að tilgreina aðeins nokkrar af sambærilegum fjáreignum eða sambærilegum fjárskuldum ef með því væri verulega dregið úr misræminu (og hugsanlega meira en með annarri leyfilegri tilgreiningu). Til dæmis má gera ráð fyrir því að eining eigi nokkrar sambærilegar fjárskuldir sem samtals nema 100 GE og nokkrar sambærilegar fjáreignir sem samtals nema 50 GE en eru metnar á öðrum grunni. Einingin getur dregið verulega úr misræmi í mati með því að tilgreina allar

eignirnar við upphafsfærslu en einungis nokkrar skuldanna (t.d. einstakar skuldir sem samtals nema 45 GE) á gangvirði í gegnum rekstrarreikning. Vegna þess að aðeins er unnt að beita tilgreiningu á gangvirði í gegnum rekstrarreikning á fjármálagerninga í heild verður einingin í þessu dæmi að tilgreina eina eða fleiri skuldir í heild sinni. Hún getur ekki tilgreint annaðhvort þátt skuldar (t.d. virðisbreytingar sem aðeins er unnt að rekja til einnar áhættu, s.s. breytingar á viðmiðunarvöxtum) eða hlutfall (þ.e. prósentu) af skuld.

Flokkir fjárskulda eða fjáreigna og fjárskulda er stjórnað og árangur af honum er metinn á grundvelli gangvirðis

- B4.1.33 Eining getur stjórnað og metið árangur af flokki fjárskulda eða fjáreigna og fjárskulda þannig að mat á þeim flokki á gangvirði í gegnum rekstrarreikning leiðir til upplýsinga sem eiga betur við. Aðalatriðið í þessu tilviki er aðferðin sem einingin beitir við stjórnun og mat á árangrinum en ekki eðli fjármálagerninga hennar.
- B4.1.34 Í öllum tilvikum getur eining t.d. notað þetta skilyrði til að tilgreina fjárskuld á gangvirði í gegnum rekstrarreikning ef það er í samræmi við meginregluna í b-lið í lið 4.2.2 og einingin á fjáreignir og fjárskuldir sem deila einni eða fleiri áhættum sem er stjórnað og eru metnar á gangvirðisgrunni í samræmi við skjalfesta stefnu í eigna- og skuldastjórnun. Sem dæmi má taka einingu sem hefur gefið út „sérhannaðar afurðir“ sem í eru margar innbyggðar afleiður og hún stjórnar áhættunni sem af því stafar á gangvirðisgrunni með því að nota samsetningu afleiðufjármálagerninga og annarra fjármálagerninga sem eru ekki afleiður.
- B4.1.35 Eins og bent er á hér að framan er þetta skilyrði undir aðferðinni komið sem einingin notar til að stjórna og meta árangur flokks viðkomandi fjármálagerninga. Í samræmi við það (með fyrirvara um kröfur um tilgreiningu við upphafsfærslu) skal eining, sem tilgreinir fjárskuldir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning á grundvelli þessa skilyrðis, tilgreina þannig allar hæfar fjárskuldir sem hún stjórnar og metur saman.
- B4.1.36 Gögn um stefnu einingarinnar þurfa ekki að vera ítarleg en skulu vera fullnægjandi til að sýna fram á að farið sé að b-lið í lið 4.2.2. Ekki er gerð krafa um að hver einasti liður sé skjalfestur heldur geti gögnin tekið til hvers eignasafns fyrir sig. Ef það kemur t.d. skýrt fram í árangursstjórnunarkerfi deildar — sem lykilstjórnendur einingarinnar hafa samþykkt — að mat á árangri deildarinnar sé miðað við þennan grundvöll er ekki þörf á frekari skjalfestingu til að sýna fram á að farið sé að b-lið í lið 4.2.2.

Innbyggðar afleiður (þáttur 4.3)

- B4.3.1 Þegar eining verður aðili að blönduðum samningi með grunnsamningi sem er ekki eign innan gildissviðs þessa staðals er gerð krafa um það í lið 4.3.3 að einingin auðkenni hvers kyns innbyggða afleiðu, meti hvort þörf sé á að halda henni aðgreindri frá grunnsamningnum og, að því er varðar þær sem nauðsynlegt er að aðgreina, meti afleiðurnar á gangvirði við upphafsfærslu og eftir það á gangvirði í gegnum rekstrarreikning.
- B4.3.2 Ef grunnsamningur um eftirstæða hlutdeild í hreinum eignum einingar hefur ótilgreindan binditíma eða hann er ekki ákveðinn fyrir fram eru efnahagsleg einkenni hans og áhætta þau sömu og eiginfjárgernings og innbyggð afleiða þyrfti að hafa einkenni eiginfjár, sem tengist sömu einingu, til að geta talist nátengd. Ef grunnsamningurinn er ekki eiginfjárgerningur og fellur að skilgreiningu á fjármálagerningi eru fjárhagsleg einkenni hans og áhætta þau sömu og skuldagernings.
- B4.3.3 Innbyggð afleiða án valréttar (s.s. innbyggð, framvirk afleiða eða skiptasamningur) er aðgreind frá grunnsamningnum samkvæmt tilgreindum eða inniföldum efnislegum skilmálum sem leiða til þess að gangvirði gerningsins verður núll við upphafsfærslu. Innbyggð afleiða byggð á valrétti (s.s. innbyggðum sölurétti, kauprétti, vaxtaþaki, vaxtagólfu eða skiptirétti) er aðgreind frá grunnsamningnum samkvæmt tilgreindum skilmálum valréttarþáttarins. Upphaflegt bókfært verð grunngerningsins er eftirstæð fjárhæð eftir að innbyggða afleiðan hefur verið aðgreind.

B4.3.4 Yfirleitt er farið með margar innbyggðar afleiður í einum blönduðum samningi eins og um væri að ræða eina samsetta, innbyggða afleiðu. Innbyggðar afleiður, sem flokkaðar eru sem eigið fé (sjá IAS-staðal 32), eru þó færðar óháð þeim sem eru flokkaðar sem eignir eða skuldir. Enn fremur ef blandaður samningur hefur fleiri en eina innbyggða afleiðu, og þær afleiður tengjast mismunandi áhættuskuldbindingum og auðvelt er að aðgreina þær, eru þær færðar óháðar hver annarri.

B4.3.5 Efnahagsleg einkenni og áhætta vegna innbyggðu afleiðunnar eru ekki í nánnum tengslum við grunnsamninginn (a-liður liðar 4.3.3) í eftirfarandi dæmum. Í þessum dæmum færir eining innbyggðu afleiðuna aðskilda frá grunnsamningnum, að því gefnu að skilyrðin í b- og c-lið í lið 4.3.3 séu uppfyllt:

- a) Söluréttur, sem er innbyggður í gerningi sem gerir handhafa kleift að krefja útgefanda um að kaupa aftur gerninginn gegn handbæru fé eða öðrum eignum sem geta verið breytilegar á grundvelli breytingar á eigin fé, hrávöruverði eða -vísitölu, er ekki nátengdur grunnskuldagerningi.
- b) Valréttur eða sjálfvirkt ákvæði um að framlengja eftirstætt tímabil fram að gjalddaga skuldagernings er ekki nátengt grunnskuldagerningi nema samtímis sé gerð leiðrétting á því sem næst gildandi markaðsvöxtum þegar framlengingin á sér stað. Ef eining gefur út skuldagerning og handhafi þess skuldagernings gefur út kauprétt á skuldagerningnum til þriðja aðila lítur útgefandinn svo á að kauprétturinn framlengi tímabilið til gjalddaga skuldagerningsins, að því tilskildu að útgefandinn geti gert kröfu um að taka þátt í eða greiða fyrir endurmarkaðssetningu skuldagerningsins vegna þess að kauprétturinn hefur verið nýttur.
- c) Vísitölutryggðir vextir miðaðir við vísitölu eiginfjár eða afborganir af höfuðstól sem eru innbyggðar í grunnskuldagerning eða -vátryggingarsamning — vaxtafjárhæðin eða afborgunin er þá vísitölutryggð miðað við verðgildi eiginfjárgerninga — eru ekki nátengdir grunngerningnum vegna þess að áhættan, sem felst í grunngerningnum og innbyggðu afleiðunni, er ekki af sama toga.
- d) Vísitölutryggðir vextir miðaðir við vísitölu hrávöru eða afborganir af höfuðstól sem eru innbyggðir í grunnskuldagerning eða -vátryggingarsamning — vaxtafjárhæðin eða afborgunin er þá vísitölutryggð miðað við verð á hrávöru (s.s. gulli) — eru ekki nátengdir grunngerningnum vegna þess að áhættan, sem felst í grunngerningnum og innbyggðu afleiðunni, er ekki af sama toga.
- e) Kaup-, sölu- eða uppgreiðsluréttur, sem er innbyggður í grunnskuldasamning eða grunntryggingarsamning, er ekki nátengdur grunnsamningi nema:
 - i. nýtingarverð valréttarsamningsins sé u.þ.b. hið sama á hverjum nýtingardegi og afskrifað kostnaðarverð grunnskuldagerningsins eða bókfært verð grunntryggingarsamningsins eða
 - ii. nýtingarverð uppgreiðsluréttar bæti lánveitanda upp fjárhæð sem er allt að áætluðu núvirði tapaðra vaxta vegna eftirstæðs gildistíma grunnsamningsins. Tapaðir vextir eru margfeldi fyrirframgreiddrar nafnverðsfjárhæðar og vaxtamunar. Vaxtamunur er sú fjárhæð sem virkir vextir grunnsamnings eru umfram virka vexti sem eining fengi á innlausnardegi fyrir gjalddaga ef hún endurfjárfesti nafnverðsfjárhæð, sem er innleyst fyrir tímann, í sambærilegum samningi á eftirstæðum samningstíma grunnsamningsins.

Mat á því hvort kaup- eða sölurétturinn sé nátengdur grunnskuldasamningi fer fram áður en eiginfjárbáttur breytanlegs skuldagernings er aðskilinn í samræmi við IAS-staðal 32.

- f) Útlánaáhættuafleiður, sem eru innbyggðar í grunnskuldagerning og gera öðrum aðilanum („rétthafa“) kleift að yfirfæra útlánaáhættu vegna tiltekinnar viðmiðunareignar, þrátt fyrir að hann eigi hana ekki, til hins aðilans („ábyrgðaraðilans“), eru ekki nátengdar grunnskuldagerningi. Slíkar útlánaáhættuafleiður gera ábyrgðaraðilanum kleift að taka á sig útlánaáhættu í tengslum við tiltekna eign án þess að eiga hana með beinum hætti.

- B4.3.6 Dæmi um blandaðan samning er fjármálagerningur sem veitir handhafa rétt til að selja útgefandanum fjármálagerninginn til baka í skiptum fyrir handbært fé eða aðrar eignir, sem er breytilegt eftir breytingu á vísitölu eigin fjár eða hrávöru sem getur hækkað eða lækkað („innleysanlegur gerningur“). Að því tilskildu að útgefandi tilgreini ekki innleysanlegan gerning við upphafsferlu sem fjárskuld á gangvirði í gegnum rekstrarreikning er gerð krafa um að aðgreina innbyggða afleiðu (þ.e. vísitölutryggða afborgun af höfuðstólum) skv. lið 4.3.3 vegna þess að grunnsamningurinn er skuldagerningur skv. lið B4.3.2 og vísitölutryggð afborgun af höfuðstól er ekki í nánum tengslum við grunnskuldagerning skv. a-lið í lið B4.3.5. Vegna þess að afborgun af höfuðstól getur hækkað eða lækkað er innbyggða afleiðan afleiða án valréttar og verðgildi hennar miðast við vísitölu breytunnar sem liggur til grundvallar.
- B4.3.7 Þegar um er að ræða innleysanlegan gerning, sem hægt er að skila aftur hvenær sem er gegn handbæru fé sem er ígildi hlutfallslegs hluta af hreinu verðgildi eignar einingar (s.s. eininga (e. units) í opnum verðbréfasjóði eða einhvers konar einingatengdum fjárfestingarvörum), eru áhrifin þau af því að sundurgreina innbyggða afleiðu og færa hvern þátt sérstaklega að blandaði samningurinn er metinn á innlausnarverðinu, sem er ógreitt við lok reikningsskilatímabilsins, ef handhafi hefur nýtt rétt sinn til að selja útgefandanum aftur gerninginn.
- B4.3.8 Efnahagsleg einkenni og áhætta vegna innbyggðrar afleiðu eru nátengd efnahagslegum einkennum og áhættu vegna grunnsamningsins í eftirfarandi dæmum. Í þessum dæmum færir eining innbyggðu afleiðuna ekki aðskilda frá grunnsamningnum:
- a) Innbyggð afleiða þar sem í grunninn eru vextir eða vaxtavísitala sem getur breytt fjárhæð vaxta sem annars yrði greidd eða móttækin vegna vaxtaberandi grunnskuldasamnings eða -vátryggingasamnings er nátengd grunnsamningnum nema að hægt sé að greiða blandaða samninginn þannig að handhafi endurheimti ekki alla færða fjárfestingu sína eða að innbyggða afleiðan geti a.m.k. tvöfaldað upphaflega ávöxtun handhafans af grunnsamningnum og geti gefið af sér ávöxtun sem er a.m.k. tvöföld markaðsávöxtunin fyrir samning með sömu skilmála og grunnsamningurinn.
 - b) Innbyggt gólf eða þak á vöxtum af skuldasamningi eða vátryggingasamningi er nátengt grunnsamningnum að því tilskildu að þakið sé jafnt markaðsvöxtum eða herra en þeir og gólfið sé jafnt markaðsvöxtum eða lægra en þeir þegar samningurinn er gefinn út og vogun (e. leverage) þaksins eða gólfsins er ekki í tengslum við grunnsamninginn. Á sama hátt eru ákvæði í samningi um kaup eða sölu á eign (t.d. hrávöru), sem ákvarða þak og gólf á verðið sem verður greitt eða móttækið fyrir eignina, nátengd grunnsamningi ef bæði þakið og gólfið voru í tapi í upphafi og eru ekki voguð.
 - c) Innbyggð afleiða í erlendum gjaldmiðli, sem gefur af sér afborganir af höfuðstól eða vaxtagreiðslur sem eru tilgreindar í erlendum gjaldmiðli og er innbyggð í grunnskuldagerning (t.d. verðbréf í tveimur gjaldmiðlum), er í nánum tengslum við grunnskuldagerninginn. Slík afleiða er ekki greind frá grunnerningnum vegna þess að í IAS-staðli 21, áhrif gengisbreytinga erlendra gjaldmiðla, er þess krafist að hagnaður og tap á peningalegum liðum séu færð í rekstrarreikning.
 - d) Innbyggð afleiða í erlendum gjaldmiðli í grunnsamningi, sem er vátryggingasamningur eða er ekki fjármálagerningur (s.s. samningur um kaup eða sölu á ófjárhagslegum lið þar sem verðið er tilgreint í erlendum gjaldmiðli), er nátengd grunnsamningi að því tilskildu að hún sé ekki vegin, innihaldi ekki valréttarákvæði og að gerð sé krafa um greiðslur tilgreindar í einum af eftirfarandi gjaldmiðlum:
 - i. starfrækslugjaldmiðli mikilvægs aðila að samningnum,
 - ii. gjaldmiðlinum, sem verð tengdrar vöru eða þjónustu er að jafnaði tilgreint í við kaup eða afhendingu í heimsviðskiptum (s.s. bandarískur dalur í hráolíuviðskiptum) eða

iii. gjaldmiðli sem er almennt notaður í samningum við kaup eða sölu ófjárhagslegra liða í efnahagsumhverfinu þar sem viðskiptin eiga sér stað (t.d. tiltölulega stöðugur og gjaldhæfur gjaldmiðill sem er yfirleitt notaður í staðbundnum viðskiptum eða utanríkisverslun).

- e) Innbyggður uppgreiðsluréttur í hreinum vaxtagreiðslulána- eða höfuðstólslánaræmum er nátengdur grunnsamningi að því tilskildu að grunnsamningurinn i. stafi upphaflega af aðgreiningu á rétti til samningsbundins sjóðstreymis frá fjármálagerningi sem fól í sjálfu sér ekki í sér innbyggða afleiðu, og ii. feli ekki í sér neina skilmála sem ekki er að finna í upphaflega grunnskuldasamningnum.
- f) Innbyggð afleiða í grunnleigusamningi er nátengd grunnsamningi ef innbyggða afleiðan er i. verðbólgutengd vísitala, s.s. leiguvísitala sem miðast við vísitölu neysluvöru (að því tilskildu að leigan sé ekki voguð og vísitalan tengist verðbólgu í eigin efnahagsumhverfi einingarinnar), ii. skilyrt leiga, sem byggist á tengdri sölu, eða iii. skilyrt leiga sem miðast við breytilega vexti.
- g) Einingarbundinn þáttur, sem er innbyggður í grunnfjármálagerning eða grunntryggingasamning, er nátengdur grunngerningnum eða grunnsamningnum ef greiðslur, tilgreindar í tiltekinni einingu, eru metnar á gildandi einingarverði sem endurspeglar gangvirði eigna sjóðsins. Einingarbundinn þáttur er samningsbundinn skilmáli þar sem krafist er greiðslu sem er tilgreind í einingum innri eða ytri fjárfestingarsjóðs.
- h) Afleiða, sem er innbyggð í váttryggingasamning, er nátengd grunntryggingasamningi ef innbyggða afleiðan og grunntryggingasamningurinn eru svo háð hvort öðru að eining getur ekki metið innbyggðu afleiðuna sérstaklega (þ.e. án þess að taka tillit til grunnsamningsins).

Gerningar með innbyggðum afleiðum

- B4.3.9 Eins og vakin er athygli á í lið B4.3.1 er gerð krafa um það í lið 4.3.3, þegar eining verður aðili að blönduðum samningi með grunnsamningi sem er ekki eign innan gildissviðs þessa staðals og með einni innbyggðri afleiðu eða fleiri, að einingin auðkenni allar slíkar innbyggðar afleiður, meti hvort þörf sé á að halda henni aðgreindri frá grunnsamningnum og, að því er varðar þær sem nauðsynlegt er að aðgreina, meti afleiðurnar á gangvirði við upphafsferlu og eftir það. Þessar kröfur geta verið flóknari eða leitt til þess að matið verður ekki eins áreiðanlegt og mat á öllum gerningnum á gangvirði í gegnum rekstrarreikning. Af þeim sökum er heimilt samkvæmt þessum staðli að blandaði samningurinn sé í heild tilgreindur á gangvirði í gegnum rekstrarreikning,
- B4.3.10 Nota má slíka tilgreiningu hvort sem gerð er krafa um það í lið 4.3.3 að innbyggðar afleiður skuli aðgreindar frá grunnsamningnum eða að slík aðgreining sé óheimil. Á hinn bóginn væri ekki réttlætanlegt skv. lið 4.3.5 að tilgreina blandaða samninginn á gangvirði í gegnum rekstrarreikning í þeim tilvikum sem sett eru fram í a- og b-lið í lið 4.3.5 vegna þess að með því væri ekki verið að einfalda hlutina eða auka áreiðanleika.

Endurmat innbyggðra afleiðna

- B4.3.11 Eining skal, í samræmi við lið 4.3.3, meta hvort greina þarf innbyggða afleiðu frá grunnsamningnum og færa hana sem afleiðu þegar einingin verður fyrst aðili að samningnum. Síðara mat er bannað nema breyting hafi orðið á skilmálum samningsins sem breytir verulega sjóðstreyminu sem að öðrum kosti yrði gerð krafa um samkvæmt samningnum, en þegar svo ber undir er krafist endurmats. Eining ákvarðar hvort breyting á sjóðstreymi er veruleg með því að skoða í hve miklum mæli vænt framtíðarsjóðstreymi, sem tengist innbyggðu afleiðunni, grunnsamningnum eða hvoru tveggja, hefur breyst og hvort breytingin er veruleg miðað við fyrra vænt sjóðstreymi í tengslum við samninginn.
- B4.3.12 Liður B4.3.11 gildir ekki um innbyggðar afleiður í samningum sem fengjust með:

- a) sameiningu fyrirtækja (eins og skilgreint er í IFRS-staðli 3, sameining fyrirtækja),

- b) sameiningu eininga eða fyrirtækja sem lúta sameiginlegri stjórn eins og lýst er í liðum B1–B4 í IFRS-staðli 3 eða
- c) stofnun fyrirtækis um sameiginlegt verkefni eins og skilgreint er í IFRS-staðli 11, sameiginlegt fyrirkomulag eða hugsanlegu endurmati á þeim á yfirtökudegi ⁽¹⁾.

Endurflokkun fjáreigna (þáttur 4.4)

Endurflokkun fjáreigna

- B4.4.1 Í lið 4.4.1 er þess krafist að eining endurflokki fjáreignir ef hún breytir viðskiptalíkani sínu vegna stjórnunar þessara fjáreigna. Gert er ráð fyrir að slíkar breytingar séu afar sjaldgæfar. Yfirstjórn einingarinnar ákveður slíkar breytingar í kjölfar ytri eða innri breytinga og þær þurfa að hafa mikla þýðingu fyrir rekstur einingarinnar og það verður að vera hægt að sýna utanaðkomandi aðilum fram á þær. Til samræmis við það verður breyting á viðskiptalíkani einingar þegar eining annaðhvort hefur eða lýkur starfsemi sem hefur þýðingu fyrir rekstur hennar, t.d. þegar einingin hefur eignast, selt eða lagt niður viðskiptasvið. Hér á eftir fara dæmi um breytingu á viðskiptalíkani:
- a) Eining á eignasafn viðskiptalána sem hún heldur til skammtímasölu. Einingin yfirtekur fyrirtæki sem stjórnar viðskiptalánunum og hefur viðskiptalíkan sem heldur lánunum til þess að innheimta samningsbundið sjóðstreymi. Eignasafn viðskiptalána er ekki lengur til sölu og eignasafninu er nú stjórnað ásamt yfirteknu viðskiptalánunum og þeim er öllum haldið til að innheimta samningsbundið sjóðstreymi.
 - b) Fjármálaþjónustufyrirtæki ákveður að leggja niður fyrirtæki á sviði fasteignaveðlana til einkaaðila. Þetta fyrirtæki tekur ekki lengur við viðskiptum og fjármálaþjónustufyrirtækið setur til sölu með virkum hætti eignasafn sitt með fasteignaveðlám.
- B4.4.2 Breyting á markmiði viðskiptalíkans einingarinnar verður að koma til framkvæmda fyrir endurflokkunardaginn. Ef fjármálaþjónustufyrirtæki ákveður t.d. 15. febrúar að leggja niður fyrirtæki sitt á sviði fasteignaveðlana til einkaaðila og verður því að endurflokka allar þær fjáreignir sem verða fyrir áhrifum 1. apríl (þ.e. fyrsta dag næsta reikningsskilatímabils einingarinnar) má einingin ekki samþykkja ný fyrirtæki á sviði fasteignaveðlana til einkaaðila eða stunda á annan hátt starfsemi sem er í samræmi við fyrra viðskiptalíkan þess eftir 15. febrúar.
- B4.4.3 Eftirfarandi telst ekki vera breytingar á viðskiptalíkani:
- a) breyting á tilgangi í tengslum við tiltekna fjáreignir (jafnvel þegar verulegar breytingar verða á markaðsaðstæðum),
 - b) tímabundið hvarf tiltekins markaðar fyrir fjáreignir,
 - c) flutningur fjáreigna milli hluta einingarinnar með ólík viðskiptalíkön.

MAT (5. KAFLI)

Upphafleg mat (þáttur 5.1)

- B5.1.1 Gangvirði fjármálagernings við upphafsfærslu er yfirleitt viðskiptaverðið (þ.e. gangvirði greidds eða móttækis endurgjalds, sjá einnig lið B5.1.2 A og IFRS-staðal 13). Ef hluti greidds eða móttækis endurgjalds er fyrir eitthvað annað en fjármálagerninginn skal eining meta gangvirði fjármálagerningsins. Ef unnt er t.d. að meta gangvirði láns eða viðskiptakröfu til langs tíma, sem ber enga vexti, sem núvirði allra greiðslna í handbæru fé sem tekið verður við í framtíðinni, afvöxtuðu með því að nota gildandi markaðsvexti á sambærilegum gerningum (sambærilegum að því er varðar gjaldmiðil, gildistíma, vaxtategund og aðra þætti) með sambærilegt láns hæfismat. Allar viðbótarfjárhæðir, sem eru lánaðar, eru kostnaður eða tekjulækkun nema þær uppfylli kröfur um færslu sem annars konar eign.

⁽¹⁾ IFRS-staðall 3 fjallar um yfirtöku samninga með innbyggðum afleiðum við sameiningu fyrirtækja.

- B5.1.2 Ef eining gefur út lán sem ber ekki markaðsvesti (ef þeir eru t.d. 5% þegar markaðsvestir á samsvarandi láni eru 8%) og fær fyrirframgreidda þóknun sem bætur færir einingin lánið á gangvirði, þ.e. að frágættinu þóknuninni sem hún fær.
- B5.1.2 A Besti vitnisburðurinn um gangvirði fjármálagernings við upphafsfærslu er venjulega viðskiptaverðið (þ.e. gangvirði greidds eða móttækis endurgjalds, sjá einnig IFRS-staðal 13). Ef eining ákvarðar að gangvirði við upphafsfærslu sé frábrugðið verðinu í viðskiptunum, eins og greint er frá í lið 5.1.1 A, skal einingin færa þann gerning á þeim degi með eftirfarandi hætti:
- a) við matið, sem krafist er í lið 5.1.1, ef gangvirði þetta er fengið af skráðu verði á virkum markaði fyrir sambærilega eign eða skuld (þ.e. 1. stigs aðföng) eða grundvallað á virðismatsaðferð sem notar einungis gögn frá sannreynanlegum mörkuðum. Eining skal færa mismuninn á milli gangvirðis við upphafsfærslu og viðskiptaverðsins sem hagnað eða tap,
 - b) í öllum öðrum tilvikum, við matið sem krafist er í lið 5.1.1, leiðrétt til að jafna mismuninn á gangvirði við upphafsfærslu og viðskiptaverðinu. Að lokinni upphafsfærslu skal einingin aðeins færa frestaða mismuninn sem hagnað eða tap að því marki sem hann kemur upp við breytingu á þætti (þ.m.t. tíma) sem markaðsaðilar myndu taka tillit til við verðlagningu á eign eða skuld.

Síðara mat (þættir 5.2 og 5.3)

- B5.2.1 Ef fjármálagerningur, sem var áður færður sem fjáreign, er metinn á gangvirði í gegnum rekstrarreikning og gangvirði hans fellur niður fyrir núll er hann fjárskuld sem er metin í samræmi við lið 4.2.1. Blandaðir samningar með grunnsamningum, sem eru eignir innan gildissviðs þessa staðals, eru þó alltaf metnir í samræmi við lið 4.3.2.
- B5.2.2 Eftirfarandi dæmi sýnir reikningsskil vegna viðskiptakostnaðar við upphaflegt og síðara mat á fjáreign sem er metin á gangvirði með breytingum í gegnum aðra heildarafkomu í samræmi við annaðhvort lið 5.7.5 eða lið 4.1.2 A. Eining kaupir eign fyrir 100 GE og sölubóknun, sem nemur 2 GE, bætist við. Í upphafi færir einingin eignina á 102 GE. Reikningsskilatímabilið endar einum degi síðar, þegar skráð markaðsverð eignarinnar er 100 GE. Ef eignin væri seld væri greidd þóknun að fjárhæð 3 GE. Á þeim degi metur einingin eignina á 100 GE (án tillits til hugsanlegrar sölubóknunar) og færir tap sem nemur 2 GE í aðra heildarafkomu. Ef fjáreign er metin á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu í samræmi við lið 4.1.2 A er viðskiptakostnaðurinn afskrifaður í rekstrarreikningi með því að nota aðferð virkra vaxta.
- B5.2.2 A Síðara mat fjáreignar eða fjárskuldar og síðari færsla hagnaðar og taps, sem lýst er í lið B5.1.2 A, skulu vera í samræmi við kröfur þessa staðals.

Fjárfestingar í eiginfjárgerningum og samningar um þær fjárfestingar

- B5.2.3 Allar fjárfestingar í eiginfjárgerningum og samningar um þá gerninga verður að meta á gangvirði. Við afmarkaðar aðstæður kann kostnaður þó að vera viðeigandi mat á gangvirði. Sú gæti verið raunin ef fyrir liggja ófullnægjandi, nýrri upplýsingar til að meta gangvirði eða ef til greina kemur ýmiss konar gangvirðismat og kostnaður stendur fyrir besta matið á gangvirði innan þeirra marka.
- B5.2.4 Vísbendingar um að kostnaður sýni mögulega ekki gangvirði eru m.a.:
- a) veruleg breyting á árangri félags sem fjárfest er í borið saman við fjárhagsáætlanir, áætlanir eða áfanga,
 - b) breytingar á væntingum um að unnt sé að ná áföngum tæknilegra vara félags sem fjárfest er í,
 - c) veruleg breyting á markaði fyrir eigið fé, vörur eða mögulegar vörur félags sem fjárfest er í,
 - d) veruleg breyting á hnattræna hagkerfinu eða því efnahagsumhverfi félagsins sem fjárfest er í,

- e) veruleg breyting á frammistöðu sambærilegra eininga eða á því verðmati sem heildarmarkaðurinn gefur til kynna,
 - f) innri málefni félagsins sem fjárfest er í, s.s. svik, ágreiningur í viðskiptamálum, málaferli, breytingar á stjórnun eða stefnu,
 - g) gögn úr ytri viðskiptum með eigið fé félags sem fjárfest er í, annaðhvort af hálfu félagsins (s.s. útgáfa nýrra eiginfjárgerninga) eða með framsali eiginfjárgerninga milli þriðju aðila.
- B5.2.5 Skráin í lið B5.2.4 er ekki tæmandi. Eining skal nota allar upplýsingar um frammistöðu og rekstur félags sem fjárfest er í sem verða tiltækar eftir upphaflegan færsludag. Að því marki sem viðeigandi þættir eru fyrir hendi geta þeir gefið vísbendingar um að kostnaður geti ekki staðið fyrir gangvirði. Í slíkum tilvikum verður einingin að meta gangvirði.
- B5.2.6 Kostnaður er aldrei besta leiðin til að meta gangvirði fjárfestinga í skráðum eiginfjárgerningum (eða samningum um skráða eiginfjárgerninga).

Mat afskrifaðs kostnaðarverðs (þáttur 5.4)

Aðferð virkra vaxta

- B5.4.1 Við beitingu aðferðar virkra vaxta greinir eining þóknanir sem eru órjúfanlegur hluti af virkum vöxtum fjármálagernings. Lýsingin á þóknunum fyrir fjármálaþjónustu þarf ekki að gefa til kynna eðli og inntak veittrar þjónustu. Farið er með þóknanir, sem eru óaðskiljanlegur hluti af virkum vöxtum af fjármálagerningi, eins og leiðréttingu á virkum vöxtum nema fjármálagerningurinn sé metinn á gangvirði þar sem breytingin á gangvirði er færð í rekstrarreikning. Í þeim tilvikum eru þóknanirnar færðar sem tekjur eða kostnaður þegar gerningurinn er færður í upphafi.
- B5.4.2 Þóknanir, sem eru óaðskiljanlegur hluti af virkum vöxtum af fjármálagerningi, taka til:
- a) upphafsþóknana sem einingin fær í tengslum við myndun og yfirtöku fjáreignar. Slíkar þóknanir geta tekið til greiðslna vegna starfsemi á borð við mat á fjármálastöðu lántaka, mat og skráningu ábyrgða, veðtrygginga og annars fyrirkomulags við tryggingar, að semja um skilmála gerningsins, undirbúa og vinna skjöl og ganga frá viðskiptum. Þessar þóknanir eru óaðskiljanlegur hluti af því að verða aðili að þeim fjármálagerningi sem af þessu leiðir,
 - b) lántökugjalda sem einingin fær við útgáfu láns þegar lánsskuldbindingin er ekki metin í samræmi við a-lið í lið 4.2.1 og líkur eru á að einingin gangi til sérstaks lánaþyrirkomulags. Litið er á þessi gjöld sem greiðslu fyrir þátttöku í yfirtöku fjármálagernings á áframhaldandi grundvelli. Ef skuldbindingin rennur úr gildi án þess að einingin hafi gefið lánið út eru gjöldin færð sem tekjur þegar hún fellur úr gildi,
 - c) upphafsþóknana sem eru greiddar við útgáfu fjárskulda á afskrifuðu kostnaðarverði. Þessar þóknanir eru óaðskiljanlegur hluti af því að verða aðili að fjárskuld. Eining aðgreinir þóknanir og kostnað, sem eru óaðskiljanlegur hluti af virkum vöxtum af fjárskuldinni, frá upphafsþóknunum og viðskiptakostnaði sem tengist réttinum til að veita þjónustu, t.d. þjónustu vegna fjárfestingarstýringar.
- B5.4.3 Þóknanir sem eru ekki óaðskiljanlegur hluti af virkum vöxtum af fjármálagerningi og eru færðar í samræmi við IFRS-staðal 15, taka til:
- a) þóknana vegna umsýslu láns,
 - b) lántökugjalda til að gefa út lán þegar lánsskuldbindingin er ekki metin í samræmi við a-lið í lið 4.2.1 og ólíklegt er að einingin gangi til sérstaks lánaþyrirkomulags og
 - c) þóknana, vegna fjölbankaláns, sem sú eining fær sem útvegar lán og heldur ekki eftir hluta lánapakkans fyrir sig (eða heldur eftir hluta á sömu virku vöxtum, vegna sambærilegrar áhættu, og aðrir þátttakendur fá).

- B5.4.4 Þegar eining beitir virku vaxtaaðferðinni afskrifar hún yfirleitt hvers kyns þóknunir, vaxtainngreiðslur eða -útgreiðslur, viðskiptakostnað og annað yfirverð eða afföll við útreikninga á virkum vöxtum umfram áætlaðan líftíma fjármálagerningsins. Styttra tímabil er þó notað ef um er að ræða tímabilið sem þóknunirnar, vaxtainngreiðslur eða -útgreiðslur, viðskiptakostnaður, yfirverð eða afföll taka til. Þetta á við þegar breytan, sem þóknun, vaxtainngreiðslur eða -útgreiðslur, viðskiptakostnaður, yfirverð eða afföll tengist, er endurákvörðuð miðað við markaðsvexti áður en kemur að væntanlegum gjalddaga fjármálagerningsins. Í því tilviki er viðeigandi afskriftatímabil tímabilið að næsta endurákvörðunardegi vaxtakjara. Ef t.d. yfirverð eða undirverð fjármálagernings með breytilegum vöxtum endurspeglar uppsafnaða vexti af fjármálagerningnum frá því að vextir voru síðast greiddir, eða breytingar á markaðsvöxtum frá því að breytilegir vextir voru endurákvörðuðir miðað við markaðsvexti, er það afskrifað fram að næsta degi þegar breytilegir vextir eru endurákvörðuðir miðað við markaðsvexti. Þetta stafar af því að yfirverðið eða undirverðið tengist tímabilinu að næsta vaxtaákvörðunardegi vegna þess að breytan, sem yfirverðið eða undirverðið tengist (þ.e. vextirnir), er endurákvörðuð miðað við markaðsvexti. Ef á hinn bóginn yfirverðið eða undirverðið stafar af breytingu á skuldatryggingarálagi á þeim breytilegu vöxtum, sem tilgreindir eru í fjármálagerningnum, eða öðrum breytum, sem ekki eru ákvarðaðar miðað við markaðsvexti, er yfirverð eða undirverð afskrifað á væntum gildistíma fjármálagerningsins.
- B5.4.5 Þegar um er að ræða fjáreignir með breytilegum vöxtum og fjárskuldir með breytilegum vöxtum breytast virkir vextir við reglulegt endurmat sjóðstreymis til að endurspegla hreyfingar á markaðsvöxtum. Ef fjáreign með breytilegum vöxtum eða fjárskuld með breytilegum vöxtum er færð upphaflega við fjárhæð, sem er jöfn höfuðstól viðskiptakröfu eða -skuldar á gjalddaga, hefur endurmat á framtíðarvaxtagreiðslum yfirleitt engin veruleg áhrif á bókfært verð eignarinnar eða skuldarinnar.
- B5.4.6 Ef eining endurskoðar áætlaðar útgreiðslur eða inngreiðslur sínar (þó ekki breytingar í samræmi við lið 5.4.3 og breytingar á mati á væntu útlánatapi) skal hún leiðrétta vergt bókfært verð fjáreignarinnar eða afskrifað kostnaðarverð fjárskuldarinnar (eða flokks fjármálagerninga) til að endurspegla raunverulegt og endurskoðað áætlað samningsbundið sjóðstreymi. Einingin endurreiknar vergt bókfært verð fjáreignarinnar eða afskrifað kostnaðarverð fjárskuldarinnar sem núvirði metins samningsbundins framtíðarsjóðstreymis sem er afvaxtað á upprunalegum virkum vöxtum fjármálagerningsins (eða lánaleiðréttum virkum vöxtum keyptra eða útgefinna virðisýrðra fjáreigna) eða, ef við á, endurskoðuðum virkum vöxtum sem eru reiknaðir í samræmi við lið 6.5.10. Leiðréttingin er færð sem tekjur og gjöld í rekstrarreikningi.
- B5.4.7 Í sumum tilvikum er litið á fjáreign sem virðisýrða við upphafs færslu vegna þess að útlánaáætla er mjög mikil og í tilviki kaupa er hún keypt á niðurstettu verði. Við útreikning á lánaleiðréttum, virkum vöxtum fjáreigna, sem litið er á sem keyptar eða útgefnar virðisýrðar fjáreignir við upphafs færslu, skal eining taka upphaflegt, vænt útlánatap með í væntu sjóðstreymi. Þetta þýðir þó ekki að beita ætti lánaleiðréttum, virkum vöxtum einungis vegna þess að fjáreignin ber mikla útlánaáættu við upphafs færslu.

Viðskiptakostnaður

- B5.4.8 Í viðskiptakostnaði felast þóknun og umboðslaun til umboðsmanna (þ.m.t. starfsfólks sem starfar sem söluaðilar), ráðgjafa, verðbréfamiðlara og -sala, álögur eftirlitsstofnana og verðbréfamarkaða og skattar og gjöld vegna eigendaskipta. Viðskiptakostnaður tekur ekki til yfirverðs eða undirverðs á skuldagerningum, fjármögnunarkostnaðar eða innri stjórnumar- eða umsýslukostnaðar.

Afskriftir

- B5.4.9 Afskriftir geta tekið til fjáreignar í heild eða að hluta. Eining hefur t.d. áform um að ganga að veði í fjáreign og gerir ráð fyrir því að endurheimta mest 30% af fjáreigninni með veðinu. Ef ekki eru raunhæfar horfur á að einingin endurheimti frekara sjóðstreymi frá fjáreigninni ætti hún að afskrifa þau 70% fjáreignarinnar sem eftir standa.

Virðisrýrnun (þáttur 5.5)***Sameiginlegur og stakur matsgrunnur***

- B5.5.1 Til þess að uppfylla markmiðið um færslu vænts útlánataps á líftíma fyrir verulega aukna útlánaáhættu frá upphafsfærslu kann að vera nauðsynlegt að gera mat á verulega aukinni útlánaáhættu á sameiginlegum grunni með því að taka til skoðunar upplýsingar sem gefa til kynna verulega aukna útlánaáhættu fyrir t.d. flokk eða undirflokk fjármálagerninga. Þetta er til þess að tryggja að eining uppfylli markmið um færslu vænts útlánataps á líftíma þegar fyrir liggur verulega aukin útlánaáhætta jafnvel þótt ekki liggi enn fyrir gögn um slíka verulega aukna útlánaáhættu fyrir staka gerninga.
- B5.5.2 Venjulega er gert ráð fyrir færslu vænts útlánataps á líftíma áður en fjármálagerningur fellur í gjalddaga. Yfirleitt eykst útlánaáhætta verulega áður en fjármálagerningur fellur í gjalddaga eða fram koma aðrir þættir um að tiltekinn lántaki uppfylli ekki væntingar (t.d. breyting eða endurskipulagning). Af þeim sökum verður að nota raunhæfar og rökstuddar upplýsingar, sem líta fremur fram á við en gjaldfallna gjalddaga og liggja fyrir án óhóflegs kostnaðar eða fyrirhafnar, við að meta breytingar á útlánaáhættu.
- B5.5.3 Þó kann að vera að eining geti ekki greint verulegar breytingar á útlánaáhættu að því er varðar staka fjármálagerninga fyrr en fjármálagerningurinn fellur í gjalddaga en slíkt veltur á eðli fjármálagerninganna og upplýsingum um útlánaáhættu fyrir tiltekna flokka fjármálagerninga. Þetta kann að eiga við að því er varðar fjármálagerning á borð við smásölulán þar sem fyrir liggja litlar eða engar óuppfærðar upplýsingar um útlánaáhættu sem eru allajafna fengnar og undir eftirliti fyrir staka gerninga þar til viðskiptavinurinn brýtur í bága við samningsskilmála. Ef breytingar á útlánaáhættu stakra fjármálagerninga verða ekki ljósar fyrr en þeir eru fallnir í gjalddaga myndi niðurfærsla sem byggist eingöngu á upplýsingum um fjárhagsstöðu vegna stakra fjármálagerninga ekki sýna með réttu lagi breytingar á útlánaáhættu frá upphafsfærslu.
- B5.5.4 Við sumar aðstæður hefur eining ekki fyrirbyggjandi raunhæfar og rökstuddar upplýsingar án óhóflegs kostnaðar eða fyrirhafnar til að meta vænt útlánatap á líftíma staks gernings. Í því tilviki skal færa vænt útlánatap á líftíma á sameiginlegum grunni sem lítur til heildstæðra upplýsinga um útlánaáhættu. Í þessum heildstæðu upplýsingum um útlánaáhættu verða ekki aðeins að koma fram upplýsingar um gjalddaga heldur einnig allar viðeigandi upplýsingar um fjárhagsstöðu, þ.m.t. þjóðhagslegar upplýsingar sem líta til langs tíma, til þess að áætla afleiðingar af því að færa vænt útlánatap á líftíma þegar útlánaáhætta hefur aukist verulega frá upphafsfærslu staks gernings.
- B5.5.5 Til þess að ákvarða verulega aukna útlánaáhættu og færa niðurfærslu á sameiginlegum grunni getur eining flokkað fjármálagerninga á grundvelli sameiginlegra einkenna útlánaáhættu með það að markmiði að auðvelda greiningu sem gerir það kleift að greina verulega aukna útlánaáhættu tímanlega. Einingin ætti ekki að draga úr gagnsæi þessara upplýsinga með því að flokka saman fjármálagerninga sem bera ólík áhættueinkenni. Dæmi um sameiginleg útlánaáhættueinkenni gætu verið, en takmarkast þó ekki við:
- a) tegund gernings,
 - b) útlánaáhættumat,
 - c) tegund veðtryggingar,
 - d) upphaflegur færsludagur,
 - e) hve langur tími er til gjalddaga,
 - f) atvinnugrein,

g) landfræðileg staðsetning lántaka og

h) virði veðtryggingar miðað við fjáreignina ef það hefur áhrif á líkur á vanefndum (t.d. lán án endurkröfuréttar í sumum lögsagnarumdæmum eða veðsetningarhlutföll).

B5.5.6 Í lið 5.5.4 er sett fram krafa um að vænt útlánatap á líftíma sé fært fyrir alla fjármálagerninga þegar veruleg aukning hefur orðið á útlánaáhættu þeirra frá upphafsfærslu. Til þess að ná þessu markmiði skal eining, ef hún getur ekki flokkað saman fjármálagerninga þegar útlánaáhættu þeirra er talin hafa aukist verulega frá upphafsfærslu, byggt á sameiginlegum útlánaáhættueinkennum, færa vænt útlánatap á líftíma á þeim hluta fjáreigna þar sem útlánaáhættu er talin hafa aukist verulega. Samsöfnun fjármálagerninga til að meta hvort fyrir liggi útlánaáhættu á sameiginlegum grunni kann að breytast með tímanum eftir því sem nýjar upplýsingar koma fram um staka fjármálagerninga eða flokka fjármálagerninga.

Hvenær færa skal vænt útlánatap á líftíma

B5.5.7 Mat á því hvort færa skuli vænt útlánatap á líftíma á grundvelli þess að verulega auknar líkur eða hætta er á vanskilum frá upphafsfærslu (óháð því hvort fjármálagerningur hefur verið endurákvæður til að endurspegla aukna útlánaáhættu) í stað gagna um að fjáreign sé virðisrýrð á reikningsskiladegi eða að raunveruleg vanskil verði. Almennt verður verulega aukin útlánaáhætta áður en fjáreign er virðisrýrð eða raunveruleg vanskil verða.

B5.5.8 Að því er lánsskuldbindingar varðar lítur eining til breytingar á vanskilaáhættu á láninu sem lánsskuldbinding tengist. Að því er samninga með fjárhagslegri tryggingu varðar lítur eining til breytingar á vanskilaáhættu tiltekins skuldara á láninu.

B5.5.9 Hvort breyting á útlánaáhættu frá upphafsfærslu er veruleg veltur á þeim vanskilum sem hafa átt sér stað við upphafsfærslu. Þannig verður tiltekin breyting, hrein breyting, á vanskilaáhættu umfangsmeiri á fjármálagerningi með litla vanskilaáhættu í upphafi borið saman við fjármálagerning með meiri vanskilaáhættu í upphafi.

B5.5.10 Vanskilaáhætta á fjármálagerningum sem bera sambærilega útlánaáhættu verður meiri því lengri sem væntur líftími gerningsins er; þannig er vanskilaáhætta af skuldabréfi í AAA-flokki með 10 ára væntan líftíma til dæmis meiri en vanskilaáhætta af skuldabréfi í AAA-flokki með fimm ára væntan líftíma.

B5.5.11 Vegna tengsla milli vænts líftíma og vanskilaáhættu er ekki hægt að meta breytingu á útlánaáhættu einfaldlega með því að bera saman breytingu á hreinni vanskilaáhættu yfir lengri tíma. Ef vanskilaáhætta af fjármálagerningi með 10 ára væntan líftíma við upphafsfærslu er til dæmis jöfn vanskilaáhættu af þeim fjármálagerningi þegar væntur líftími hans á síðara tímabili er einungis fimm ár kann þetta að gefa til kynna aukna útlánaáhættu. Ástæðan er sú að vanskilaáhætta á væntum líftíma minnkar venjulega með tímanum ef útlánaáhættan helst óbreytt og fjármálagerningurinn færir nær gjalddaga. Að því er varðar fjármálagerninga, sem hafa aðeins verulega greiðsluskyldu nærri gjalddaga fjármálagerningsins, dregur þó ekki endilega úr vanskilaáhættu með tímanum. Í því tilviki skal eining einnig líta til annarra eiginlegra þátta sem myndu sýna fram á hvort útlánaáhætta hafi aukist verulega frá upphafsfærslu.

B5.5.12 Eining getur beitt ýmsum aðferðum við að meta hvort útlánaáhætta af fjármálagerningi hafi aukist verulega frá upphafsfærslu eða við mat á væntu útlánatapi. Eining getur beitt ólíkum aðferðum við ólíka fjármálagerninga. Aðferð, sem felur ekki í sér eindregnar líkur á vanefndum sem aðföng, s.s. aðferð við útlánatap, getur verið í

samræmi við kröfur þessa staðals að því tilskildu að eining geti aðgreint breytingar á vanskilaáhættu frá breytingum á öðrum orsakabáttum vænts útlánataps, s.s. tryggingu, og líti til eftirfarandi við það mat:

- a) breytingar á vanskilaáhættu frá upphafsfærslu,
- b) vænts líftíma fjármálagerningsins og
- c) raunhæfra og rökstuddra upplýsinga sem fyrir liggja án óhóflegs kostnaðar eða fyrirhafnar sem kunna að hafa áhrif á útlánaáhættu.

B5.5.13 Þær aðferðir, sem eru notaðar til að ákvarða hvort útlánaáhætta af fjármálagerningi hafi aukist verulega frá upphafsfærslu, skulu líta til einkenna fjármálagerningsins (eða flokks fjármálagerninga) og eldra vanskilamynsturs fyrir sambærilega fjármálagerninga. Þrátt fyrir kröfu liðar 5.5.9 að því er varðar fjármálagerninga þar sem vanskilamynstur er ekki aðeins á tilteknum tímamarki á væntum líftíma fjármálagerningsins geta breytingar á vanskilaáhættu á næstu 12 mánuðum verið raunhæf nálgun breytinga á vanskilaáhættu á líftíma. Í þeim tilvikum getur eining notað breytingar á vanskilaáhættu á næstu 12 mánuðum til að ákvarða hvort útlánaáhætta hafi aukist verulega frá upphafsfærslu nema aðstæður gefi til kynna að nauðsynlegt sé að meta líftíma.

B5.5.14 Að því er varðar suma fjármálagerninga eða við sumar aðstæður kann þó að vera að ekki sé viðeigandi að nota breytingar á vanskilaáhættu á næstu 12 mánuðum til að ákvarða hvort færa eigi vænt útlánatap á líftíma. Breyting á vanskilaáhættu á næstu 12 mánuðum kann t.d. ekki að vera viðeigandi til að ákvarða hvort útlánaáhætta hafi aukist á fjármálagerningi með lengri binditíma en 12 mánuði þegar:

- a) fjármálagerningurinn hefur aðeins verulega greiðsluskyldu eftir næstu 12 mánuði,
- b) breytingar verða á viðeigandi þjóðhagslegum þáttum eða öðrum lánstengdum þáttum sem endurspeglast ekki nægilega í vanskilaáhættu næstu 12 mánaða eða
- c) breytingar á lánstengdum þáttum hafa aðeins áhrif á útlánaáhættu fjármálagerningsins (eða hafa ríkari áhrif) eftir 12 mánuði.

Ákvörðun um hvort útlánaáhætta hafi aukist verulega frá upphafsfærslu

B5.5.15 Þegar tekin er ákvörðun um það hvort krafist sé færslu vænts útlánataps á líftíma skal eining líta til raunhæfra og rökstuddra upplýsinga sem fyrir liggja án óhóflegs kostnaðar eða fyrirhafnar og kunna að hafa áhrif á útlánaáhættu af fjármálagerningi í samræmi við c-lið í lið 5.5.17. Þess er ekki krafist að eining leggi í tæmandi leit að upplýsingum til að ákvarða hvort útlánaáhætta hafi aukist verulega frá upphafsfærslu.

B5.5.16 Greining á útlánaáhættu er fjölþætt og heildræn greining; hvort tiltekinn þáttur skiptir máli og hvernig hann er veginn borið saman við aðra þætti veltur á tegund vöru, einkennum fjármálagerninganna og lántaka, sem og landsvæði. Eining skal líta til raunhæfra og rökstuddra upplýsinga sem fyrir liggja án óhóflegs kostnaðar eða fyrirhafnar og sem skipta máli fyrir þann tiltekna fjármálagerning sem verið er að meta. Suma þætti eða vísa kann þó að vera ómögulegt að greina fyrir staka fjármálagerninga. Í því tilviki skal meta þættina eða vísana fyrir viðeigandi eignasöfn, flokka eignasafna eða hluta af eignasöfnum fjármálagerninga til að ákvarða hvort krafan í lið 5.5.3 vegna færslu vænts útlánataps á líftíma hafi verið uppfyllt.

B5.5.17 Hér á eftir fer skrá, sem er ekki tæmandi, yfir upplýsingar sem kunna að skipta máli við mat á breytingum á útlánaáhættu:

- a) verulegar breytingar á innri verðvísu útlánaáhættu sem afleiðing af breytingu á útlánaáhættu frá upphafi, þ.m.t., en takmarkast þó ekki við, skuldatryggingarálag sem myndi leiða af því ef tiltekinn fjármálagerningur eða svipaður fjármálagerningur með sömu skilmálum og sama mótaðila hefur verið útgefinn nýlega eða gefinn út á reikningsskiladegi,

- b) aðrar breytingar á vöxtum eða skilmálum fyrirbyggjandi fjármálagernings sem væru verulega frábrugðnar ef gerningurinn hefur verið útgefinn nýlega eða gefinn út á reikningsskiladegi (s.s. strangari ákvæði, hækkun veð- eða tryggingafjárhæða eða hærri tekjutrygging) vegna breytinga á útlánaáættu fjármálagerningsins frá upphafsfærslu,
- c) verulegar breytingar á ytri markaðsvísium útlánaáættu vegna tiltekins fjármálagernings eða svipaðra fjármálagerninga með sama vænta líftíma. Breytingar á markaðsvísium útlánaáættu eru m.a., en takmarkast þó ekki við:
 - i. skuldatryggingarálag,
 - ii. verð skuldatrygginga fyrir lántaka,
 - iii. í hve langan tíma og að hvaða marki gangvirði fjáreignar hefur verið lægra en afskrifað kostnaðarverð og
 - iv. aðrar markaðsupplýsingar sem varða lántakann, s.s. breytingar á verði skulda- og eiginfjárgerninga lántakans,
- d) raunveruleg eða vænt veruleg breyting á ytra lánshæfismati fjármálagerningsins,
- e) raunveruleg eða vænt innri lækkun á lánshæfismati fyrir lántakann eða lækkun í atferliseinkunn (e. behavioural scoring) sem er notuð til innra mats á útlánaáættu. Innra lánshæfismat og innri atferliseinkunn eru áreiðanlegri mælikvarðar þegar þeir eru tengdir ytra mati eða studdir rannsóknum á vanskilum,
- f) fyrirbyggjandi eða áætlaðar óhagstæðar breytingar á rekstrar-, fjárhags- eða efnahagslegum skilyrðum sem gert er ráð fyrir að valdi verulegri breytingu á getu lántaka til að uppfylla skuldbindingar sínar, s.s. raunveruleg eða vænt hækkun vaxta eða raunveruleg eða vænt veruleg aukning atvinnuleysis,
- g) raunveruleg eða vænt veruleg breyting á rekstrarárangri lántaka. Dæmi um þetta eru m.a. raunverulegur eða væntur samdráttur í tekjum eða framlegð, aukin rekstraráhætta, skortur á rekstrarfé, minnkandi gæði eignar, aukin skuldsetning í efnahagsreikningi, lausafjárstaða, stjórnunarvandi eða breytingar á starfs- eða rekstrarformi (s.s. ef rekstri viðskiptaeiningar er hætt) sem leiðir til verulegrar breytingar á getu lántaka til að uppfylla skuldbindingar sínar,
- h) verulega aukin útlánaáhætta af öðrum fjármálagerningum sama lántaka,
- i) raunveruleg eða vænt verulega óhagstæð breyting á eftirlits-, efnahags- eða tækniumhverfi lántaka sem leiðir til verulegrar breytingar á getu lántaka til að uppfylla fjárskuldbindingar sínar, s.s. samdráttur í eftirspurn eftir söluvöru lántaka vegna breytinga í tækni,
- j) verulegar breytingar á virði veðs sem er að baki skuldbindingunni eða á gæðum ábyrgða þriðja aðila eða endurbættu lánshæfi sem gert er ráð fyrir að dragi úr efnahagshvata lántakans til að greiða samningsbundnar greiðslur á umsömdum tíma eða hafi á annan hátt áhrif á líkur á vanefndum. Ef virði veðs rýrnar vegna lækkandi húsnæðisverðs hafa lántakar í sumum lögsagnarumdæmum meiri tilhneigingu til að lenda í vanskilum með húsnæðislán sín,
- k) veruleg breyting á gæðum ábyrgðar sem hluthafi lætur í té (eða foreldrar einstaklings) ef hluthafi (eða foreldrar) hafa hvata eða fjárhagslega burði til að koma í veg fyrir vanskil með innborgun fjármagns eða handbærs fjár,
- l) verulegar breytingar, s.s. samdráttur í fjárstuðningi frá móðurfélagi eða tengdum aðila, eða raunveruleg eða vænt breyting á gæðum endurbættis lánshæfis sem gert er ráð fyrir að dragi úr efnahagshvata lántaka til að standa við samningsbundnar greiðslur. Í tengslum við endurbætt útlánagæði eða stuðning skal taka tillit til fjárhagslegrar stöðu ábyrgðaraðila og/eða, að því er varðar vexti sem eru gefnir út við verðbréf, hvort búist er við því að víkjandi vextir geti mætt væntu útlánatapi (t.d. af lánum sem liggja að baki verðbréfuninni),

- m) væntar breytingar á lámsgögnum, þ.m.t. vænt samningsbrot sem kann að leiða til afturköllunar eða breytingar á ákvæðum, hléa á vaxtagreiðslum, stighækkandi vaxta, kröfu um viðbótarveð eða -ábyrgðir eða annarra breytinga á samningsramma gerningsins,
- n) verulegar breytingar á væntum árangri og atferli lántaka, þ.m.t. breytingar á greiðslustöðu lántaka í flokknum (t.d. aukinn, væntur fjöldi eða aukið umfang seinkaðra samningsgreiðslna eða veruleg hækkun á væntum fjölda greiðslukortallántaka sem gert er ráð fyrir að fari nærri eða yfir úttektarheimild sína eða greiði mánaðarlega lágmarksfjárhæð),
- o) breytingar á aðferð einingarinnar við útlánastjórnun í tengslum við fjármálagerninginn; þ.e. byggt á nýjum vísnum um breytingar á útlánaáhættu fjármálagerningsins, er gert ráð fyrir virkari útlánaáhættustjórnun einingarinnar eða að í henni verði lögð áhersla á stjórnun gerningsins, m.a. að fylgst verði betur með gerningnum og honum betur stjórnað eða að einingin grípi sérstaklega inn í hjá lántakanum,
- p) upplýsingar um gjalddaga, m.a. þá hrekjanleg forsendu sem sett er fram í lið 5.5.11.

B5.5.18 Í sumum tilvikum kunna efnislegar og tölulegar, þó ekki tölfræðilegar, upplýsingar að nægja til að ákveða hvort fjármálagerningur hafi uppfyllt skilyrði vegna færslu niðurfærslu við fjárhæð sem er jöfn væntu útlánatapi á líftíma. Nánar tiltekið þá þurfa upplýsingarnar ekki að fara í gegnum tölfræðilegt líkan eða lánshæfismatsferli til þess að unnt sé að ákveða hvort veruleg aukning hafi orðið í útlánaáhættu fjármálagerningsins. Í öðrum tilvikum getur eining þurft að líta til annarra upplýsinga, m.a. upplýsinga úr tölfræðilegum líkönum eða lánshæfismatsferlum sínum. Að öðrum kosti getur einingin byggt matið á báðum tegundum upplýsinga, þ.e. efnislegum atriðum sem koma ekki fram í lánshæfismatsferlinu og sérstökum innri matsflokki á reikningsskiladegi, þar sem tekið er tillit til útlánaáhættueinkenna við upphafs færslu ef báðar tegundir upplýsinga skipta máli.

Hrekjanleg forsenda er varðar greiðslur sem eru komnar meira en 30 daga fram yfir gjalddaga

- B5.5.19 Hrekjanlega forsendan í lið 5.5.11 er ekki algild vísbending um að færa eigi vænt útlánatap á líftíma en litið er á hana sem síðasta tímapunkt til færslu vænts útlánataps á líftíma jafnvel þótt notaðar séu upplýsingar sem líta til langs tíma (m.a. þjóðhagslegra atriða á eignasafnsstigi).
- B5.5.20 Eining getur hrakið þessa forsendu. Hún getur þó einungis gert það þegar fyrir liggja raunhæfar og rökstuddar upplýsingar sem sýna að jafnvel þótt samningsbundnar greiðslur fari 30 daga yfir gjalddaga þýði það ekki verulega aukna útlánaáhættu af fjármálagerningi. Til dæmis þegar greiðslufall var stjórnsýsluleg yfirsjón í stað þess að leiða af fjárhagserfiðleikum lántakans eða einingin hefur aðgang að sögulegum gögnum sem sýna að það er engin fylgni milli verulega aukinnar vanskilaáhættu og fjáreigna þar sem greiðslur eru komnar 30 daga fram yfir gjalddaga en sú vísbending greinir ekki slíka fylgni þegar greiðslur eru komnar meira en 60 daga fram yfir gjalddaga.
- B5.5.21 Eining getur ekki lagað tímasetningar í tengslum við verulega aukna útlánaáhættu og færslu væntrar útlánaáhættu á líftíma að því þegar litið er á fjáreign sem virðisýrða eða innri skilgreiningu einingar á vanskilum.

Fjármálagerningar með litla útlánaáhættu á reikningsskiladegi

- B5.5.22 Útlánaáhætta af fjármálagerningi er talin lítil með tilliti til liðar 5.5.10 ef lítil hætta er á að fjármálagerningurinn fari í vanskil, lántaki hefur mikla getu til að uppfylla skuldbindingar sínar um samningsbundið sjóðstreymi í náninni framtíð og óhagstæðar breytingar á efnahagslegum og rekstrarlegum skilyrðum til langs tíma gætu dregið úr getu lántakans til að uppfylla skuldbindingar sínar um samningsbundið sjóðstreymi en þurfa þó ekki endilega að gera það. Fjármálagerningar eru ekki taldir bera litla útlánaáhættu ef litið er svo á að þeir beri litla hættu á tapi einungis vegna þess að ekki yrði litið á virði veðs og fjármálagernings án þess veðs sem litla útlánaáhættu.

Ekki er heldur litið svo á að fjármálagerningar beri litla útlánaáhættu einungis vegna þess að þeim fylgi minni vanskilaáhætta en af öðrum fjármálagerningum einingarinnar eða borið saman við útlánaáhættu í lögsagnarumdæminu sem einingin starfar í.

B5.5.23 Til að ákvarða hvort fjármálagerningur beri litla útlánaáhættu getur eining notað innra útlánaáhættumat sitt eða aðra aðferð sem er í samræmi við skilgreiningu á lítilli útlánaáhættu, sem almennur skilningur ríkir um og lítur til áhættu og þeirrar tegundar fjármálagerninga sem verið er að meta. Ytra mat á „fjárfestingarflokki“ er dæmi um fjármálagerning sem líta má svo á að bera litla útlánaáhættu. Þess er þó ekki krafist að fjármálagerningar sæti ytra mati til þess að þeir teljist bera litla útlánaáhættu. Þó skal líta svo á að þeir beri litla útlánaáhættu frá sjónarhóli markaðsaðila, að teknu tilliti til allra skilmála og skilyrða fjármálagerningsins.

B5.5.24 Vænt útlánatap á líftíma er ekki fært fyrir fjármálagerning einungis vegna þess að litið var svo á að hann beri litla útlánaáhættu á fyrri reikningsskilatímabili og er ekki talinn bera litla útlánaáhættu á reikningsskiladegi. Í því tilviki skal eining ákveða hvort útlánaáhætta hafi aukist verulega frá upphafsfærslu og þar með hvort færa þurfi vænt útlánatap á líftíma í samræmi við lið 5.5.3.

Breytingar

B5.5.25 Við vissar aðstæður getur það að semja að nýju um eða breyta samningsbundnu sjóðstreymi af fjáreign leitt til afskráningar fyrirbyggjandi fjáreignar í samræmi við þennan staðal. Þegar breyting á fjáreign leiðir til afskráningar fyrirbyggjandi fjáreignar og síðari færslu breyttu fjáreignarinnar er litið á breyttu eignina sem „nýja“ fjáreign að því er þennan staðal varðar.

B5.5.26 Til samræmis við það skal fara með breytingardaginn sem upphaflegan færsludag fjáreignarinnar þegar beitt er virðisrýrnunarkröfum gagnvart breyttu fjáreigninni. Almenn merkir þetta að leggja verður mat á niðurfærslu við fjárhæð sem er jöfn væntu útlánatapi á 12 mánaða tímabili þar til kröfur varðandi færslu vænts útlánataps á líftíma í lið 5.5.3 hafa verið uppfylltar. Við vissar óvenjulegar aðstæður í kjölfar breytingar, sem leiðir til afskráningar upprunalegu fjáreignarinnar, geta verið vísbendingar um að breytta fjáreignin sé virðisrýrð við upphafsfærslu og því skal færa fjáreignina sem útgefna virðisrýrða fjáreign. Þetta kann til dæmis að gerast við aðstæður þar sem gerðar voru verulegar breytingar á eign í fjárhagserfiðleikum sem leiðir til afskráningar upprunalegu fjáreignarinnar. Í því tilviki getur breytingin mögulega leitt til nýrrar fjáreignar sem er virðisrýrð við upphafsfærslu.

B5.5.27 Ef samið hefur verið að nýju um samningsbundið sjóðstreymi fjáreignar eða því breytt á annan hátt, en fjáreignin er ekki afskráð, er ekki sjálfkrafa litið svo á að fjáreignin beri litla útlánaáhættu. Eining skal meta hvort útlánaáhætta hafi aukist verulega frá upphafsfærslu á grundvelli allra raunhæfra og rökstuddra upplýsinga sem fyrir liggja án óhóflegs kostnaðar eða fyrirhafnar. Þetta tekur til sögulegra upplýsinga og upplýsinga sem líta til langs tíma og mats á útlánaáhættu á væntum líftíma fjáreignarinnar sem tekur til upplýsinga um þær aðstæður sem leiddu til breytingarinnar. Vísbending um að skilyrðin fyrir færslu vænts útlánataps á líftíma séu ekki lengur uppfyllt getur tekið til sögu um uppfærðar og tímanlegar greiðslur í tengslum við breytta samningsskilmála. Alla jafna myndi viðskiptavinur þurfa að sýna fram á að hann eigi góða samfellda greiðslusögu yfir tiltekinn tíma áður en hægt er að líta svo á að dregið hafi úr útlánaáhættu. Til dæmis myndi saga um greiðslufall eða ófullnægjandi greiðslur venjulega ekki þurrkast út einfaldlega með því að greiða eina greiðslu á réttum tíma í kjölfar breytingar á samningsskilmálum.

Mat á væntu útlánatapi**Vænt útlánatap**

- B5.5.28 Vænt útlánatap er líkindavegið mat á útlánatapi (þ.e. núvirði alls óinnheimts reiðufjár) á væntum líftíma fjármálagerningsins. Óinnheimt reiðufé er mismunur milli sjóðstreymis sem einingu ber í samræmi við samninginn og sjóðstreymis sem eining væntir. Þar eð vænt útlánatap lítur til fjárhæðar og tímasetningar greiðslna verður útlánatap jafnvel þótt einingin vænti þess að fá fulla greiðslu en síðar en kveðið er á um í samningi.
- B5.5.29 Útlánatap af fjáreignum er núvirði mismunarins milli:
- a) samningsbundins sjóðstreymis sem greiða ber einingu samkvæmt samningi og
 - b) sjóðstreymis sem einingin væntir.
- B5.5.30 Útlánatap af óáðregnum lánsskuldbindingum er núvirði mismunarins milli:
- a) samningsbundins sjóðstreymis sem greiða ber einingunni ef handhafi lánsskuldbindingarinnar nýtir lánið og
 - b) sjóðstreymis sem einingin væntir ef lánið er nýtt.
- B5.5.31 Mat einingar á væntu útlánatapi af lánsskuldbindingum skal vera í samræmi við væntingar hennar um nýtingu lánsskuldbindinga, þ.e. hún skal líta til þess hluta lánsskuldbindingarinnar sem hún telur að verði nýtt innan 12 mánaða frá reikningsskiladegi þegar hún metur vænt útlánatap á 12 mánaða tímabili og þess hluta lánsskuldbindingar sem verður nýttur á væntum líftíma lánsskuldbindingarinnar við mat á væntu útlánatapi á líftíma.
- B5.5.32 Að því er varðar samning með fjárhagslegri tryggingu er þess krafist að einingin inni af hendi greiðslur því aðeins að skuldari lendi í vanskilum í samræmi við skilmála gerningsins sem er tryggður. Til samræmis við það er óinnheimt reiðufé væntar greiðslur til að endurgreiða handhafanum útlánatap sem einingin veldur, að frádregnum fjárhæðum sem hún væntir frá handhafa, skuldara eða öðrum aðila. Ef eign er tryggð að fullu væri áætlað óinnheimt reiðufé vegna samnings með fjárhagslegri tryggingu í samræmi við áætlað óinnheimt reiðufé fyrir þá eign sem fellur undir trygginguna.
- B5.5.33 Að því er varðar fjáreign, sem er virðisrýrð á reikningsskiladegi en er ekki keypt eða útgefin virðisrýrð fjáreign, skal eining meta vænt útlánatap sem mismuninn milli vergs bókfærðs verðs eignarinnar og núvirðis áætlaðs framtíðarsjóðstreymis sem er afskráð á upphaflegum virkum vöxtum fjáreignarinnar. Leiðrétting er færð sem virðisrýrður hagnaður eða tap í rekstrarreikningi.
- B5.5.34 Við mat á niðurfærslu fyrir útistandandi leigu skal sjóðstreymi, sem er notað til að ákvarða vænt útlánatap, vera í samræmi við sjóðstreymið sem er notað til að meta útistandandi leigu í samræmi við IAS-staðal 17, leigusamningar.
- B5.5.35 Eining getur notað einfaldari leiðir við mat á væntu útlánatapi ef þær eru í samræmi við meginreglur liðar 5.5.17. Dæmi um einfalda leið er að nota leiðréttingartöflu til að reikna út vænt útlánatap af viðskiptakröfum. Einingin skal nota reynslu sína af útlánatapi (leiðrét eftir því sem við á í samræmi við liði B5.5.51–B5.5.52) að því er varðar viðskiptakröfur til að meta vænt útlánatap yfir 12 mánaða tímabil eða vænt útlánatap af fjáreignunum á líftíma, eftir því sem við á. Í töflunni er m.a. hægt að tilgreina fast hlutfall í varasjóð sem veltur á fjölda daga sem viðskiptakrafa er komin fram yfir gjalddaga (t.d. 1 prósent ef hún er ekki gjaldfallin, 2 prósent ef liðnir eru innan við 30 dagar frá gjalddaga, 3 prósent ef liðnir eru yfir 30 en færri en 90 dagar frá gjalddaga, 20 prósent ef liðnir eru 90–180 dagar frá gjalddaga o.s.frv.). Með hliðsjón af viðskiptamannagrunni sínum myndi einingin nota viðeigandi flokkun ef reynsla hennar af útlánatapi sýnir verulega frábrugðin tapmynstur

fyrir ólíka hópa viðskiptavina. Dæmi um viðmiðanir sem hægt væri að nota til að flokka eignir eftir eru landsvæði, vörutegund, mat á viðskiptavinum, veðtryggingar eða tryggingar vegna greiðslufrests og tegund viðskiptavinar (s.s. heildsali eða smásali).

Skilgreining á vanskilum

- B5.5.36 Þess er krafist í lið 5.5.9 að við ákvörðun á því hvort útlánaáætta af fjármálagerningi hafi aukist verulega skuli eining líta til breytingar á vanskilaáættu frá upphafsfærslu.
- B5.5.37 Við skilgreiningu á vanskilum að því er varðar ákvörðun útlánaáættu skal eining beita skilgreiningu á vanskilum sem er í samræmi við þá skilgreiningu sem er notuð við innri stýringu útlánaáættu af viðkomandi fjármálagerningi og líta til að eigindlegra vísa (t.d. fjárhagslegra samningsskilmála), eftir því sem við á. Þó er fyrir hendi hrekjanleg forsenda um að vanskil verði ekki fyrir en fjáreign er komin 90 daga fram yfir gjalddaga nema eining búi yfir raunhæfum og rökstuddum upplýsingum sem sýna fram á að réttlæta megi lengra viðmið varðandi vanskil. Beita skal skilgreiningu á vanskilum, sem er notuð í þessum tilgangi, með samkvæmum hætti gagnvart öllum fjármálagerningum nema upplýsingar liggi fyrir sem sýna fram á að önnur skilgreining á vanskilum eigi betur við að því er tiltekinn fjármálagerning varðar.

Matstímabil vænts útlánataps

- B5.5.38 Í samræmi við lið 5.5.19 skal hámarksmatstímabil vænts útlánataps vera það hámarkssamningstímabil sem einingin er óvarin fyrir útlánaáættu. Að því er lánsskuldbindingar og samninga með fjárhagslegri tryggingu varðar er þetta það hámarkssamningstímabil þegar eining er skuldbundin samkvæmt samningi að veita lán.
- B5.5.39 Í samræmi við lið 5.5.20 felst þó í sumum fjármálagerningum bæði lánsþáttur og óáðreginn skuldbindingarþáttur og geta einingarinnar samkvæmt samningi til að krefjast endurgreiðslu og fella úr gildi lánsskuldbindingu takmarkar ekki ættu hennar á útlánatapi við samningsbundinn uppsagnarfrest. Lánveitandi getur til dæmis dregið til baka hlaupandi lánaþyrirgreiðslur á borð við kreditkort og yfirdrátt með jafnvel aðeins eins dags fyrirvara. Í reynd halda lánveitendur þó áfram að veita lán til lengri tíma og geta aðeins dregið lánið til baka ef útlánaáætta af lántakanum eykst en þá kann að vera of seint að koma í veg fyrir vænt útlánatap í heild eða að hluta. Almennt bera þessir fjármálagerningar eftirfarandi einkenni í samræmi við eðli fjármálagerna, það á hvern hátt þeim er stjórnað og eðli fyrirbyggjandi upplýsinga um verulega aukna útlánaáættu:
- a) fjármálagerningarnir hafa ekki fastan gildistíma eða endurgreiðsluáætlun og hafa venjulega stuttan samningsbundinn uppsagnarfrest (t.d. einn dag),
 - b) samningsbundnum möguleika á að segja upp samningi er ekki framfylgt við venjulega daglega stjórnun fjármálagerningsins og aðeins er hægt að segja samningnum upp þegar einingu verður ljós aukin útlánaáætta af gerningnum og
 - c) fjármálagerningunum er stjórnað á sameiginlegum grunni.
- B5.5.40 Við ákvörðun þess tímabils þegar gert er ráð fyrir því að einingin sé óvarin fyrir útlánaáættu en venjuleg útlánaáættustjórnun einingarinnar myndi ekki draga úr væntu útlánatapi skal eining líta til þátta á borð við sögulegar upplýsingar og reynslu varðandi:
- a) tímabilið þegar einingin var óvarin fyrir útlánaáættu af svipuðum fjármálagerningum,
 - b) hve langur tími leið fram að vanskilum svipaðra fjármálagerna í kjölfar verulega aukinnar útlánaáættu og
 - c) aðgerðir til að stjórna útlánaáættu sem eining gerir ráð fyrir að grípa til þegar útlánaáætta af fjármálgerningnum eykst, s.s. með því að lækka eða loka á óáðregnar heimildir.

Líkindavegin niðurstaða

- B5.5.41 Tilgangurinn með því að meta vænt útlánatap er hvorki að leggja mat á verstu né bestu hugsanlegu sviðsmynd. Þess í stað skal mat á væntu útlánatapi ætíð endurspegla möguleikann á því að útlánatap verði og möguleikann á því að ekkert útlánatap verði, jafnvel þótt líklegasta niðurstaðan sé ekkert útlánatap.
- B5.5.42 Í a-lið í lið 5.5.17 er sett fram sú krafa að lagt sé mat á vænt útlánatap til að endurspegla óhlutdræga og líkindavegna fjárhæð sem er ákvörðuð með því að meta ýmsar mögulegar niðurstöður. Í reynd er þetta ekki endilega flókin greining. Í sumum tilvikum kann tiltölulega einföld líkanagerð að duga, án þess að þörf sé á margs konar ítarlegri hermun sviðsmynda. Til dæmis getur meðaltal útlánataps af stórum flokkum fjármálagerninga, sem bera sameiginleg áhættueinkenni, verið raunhæft mat á líkindaveginni fjárhæð. Í öðrum tilvikum er sennilega þörf á greiningu sviðsmynda þar sem tilgreind er fjárhæð og tímasetning sjóðstreymis fyrir tiltekna niðurstöður og metnar líkur á slíkum niðurstöðum. Í þeim tilvikum skal vænt útlánatap endurspegla a.m.k. tvenns konar niðurstöður í samræmi við lið 5.5.18.
- B5.5.43 Að því er vænt útlánatap á líftíma varðar skal eining meta vanskilaáhattu af fjármálagerningnum á væntum líftíma hans. Vænt útlánatap yfir 12 mánaða tímabili er hluti af væntu útlánatapi á líftíma og sýnir óinnheimt reiðufé á líftíma sem leiðir til vanskila á 12 mánaða tímabili eftir reikningsskiladaginn (eða styttra tímabil ef væntur líftími fjármálagernings er styttri en 12 mánuðir), vegið með líkum á vanskilum. Þannig er vænt útlánatap á 12 mánaða tímabili hvorki vænt útlánatap á líftíma, sem eining verður fyrir vegna fjármálagerninga sem hún telur að vanskil verði á á næstu 12 mánuðum, né heldur óinnheimts reiðufjár sem vænst er á næstu 12 mánuðum.

Tímavirði peninga

- B5.5.44 Afvaxta skal vænt útlánatap að reikningsskiladegi, ekki að væntum vanskilum eða annarri dagsetningu, með því að nota virka vexti við upphafs færslu eða námundun við það. Ef fjármálagerningur ber breytilega vexti skal afvaxta vænt útlánatap með því að nota ríkjandi, virka vexti sem eru ákveðnir í samræmi við lið B5.4.5.
- B5.5.45 Að því er keyptar eða útgefnar virðisrýrðar fjáreignir varðar skal afvaxta vænt útlánatap með því að nota lánaleiðrétt virka vexti sem eru ákveðnir við upphafs færslu.
- B5.5.46 Afvaxta skal vænt útlánatap af útistandandi leigu með því að nota sama afvöxtunarstuðul og notaður er við mat á útistandandi leigu í samræmi við IAS-staðal 17.
- B5.5.47 Afvaxta skal vænt útlánatap af lánsskuldbindingu með því að nota virka vexti eða námundun við það sem verður beitt með því að færa þá fjáreign sem leiðir af lánsskuldbindingunni. Ástæða þessa er sú að til þess að beita virðisrýrnunarákvæðum skal fara með fjáreign, sem er færð í kjölfar nýtingar lánsskuldbindingar, eins og framhald af þeirri skuldbindingu í stað þess að fara með hana eins og nýjan fjármálagerning. Því skal meta vænt útlánatap af fjáreigninni með því að líta til upphaflegrar útlánaáhattu af lánsskuldbindingunni frá þeim degi þegar einingin gerðist aðili að þeirri óafturkræfu skuldbindingu.
- B5.5.48 Afvaxta skal vænt útlánatap af samningum með fjárhagslegri tryggingu eða lánsskuldbindingum, þar sem ekki er unnt að ákvarða virka vexti, með því að beita afvöxtunarstuðli sem endurspeglar ríkjandi mat markaðarins á tímavirði peninga og áhættur sem eru sértækar fyrir það sjóðstreymi en því aðeins, og að því marki sem, tekið er tillit til áhættunnar við leiðréttingu á afvöxtunarstuðlinum í stað leiðréttingar á óinnheimtu reiðufé sem verið er að afvaxta.

Raunhæfar og rökstuddar upplýsingar

- B5.5.49 Að því er þennan staðal varðar eru raunhæfar og rökstuddar upplýsingar þær upplýsingar sem hægt er að nálgast á reikningsskiladegi án óhóflegs kostnaðar eða fyrirhafnar, þ.m.t. upplýsingar um liðna atburði, ríkjandi skilyrði og spár um efnahagsleg skilyrði í framtíðinni. Litið er svo á að upplýsingar sem liggja fyrir vegna reikningsskila liggja fyrir án óhóflegs kostnaðar eða fyrirhafnar.

- B5.5.50 Þess er ekki krafist að eining taki tillit til spáa um framtíðarskilyrði á öllum væntum líftíma fjármálagernings. Að hvaða marki beita þarf eigin mati til að leggja mat á vænt útlánatap veltur á því hve mikið af ítarlegum upplýsingum liggur fyrir. Því lengur sem spátímabilið er þeim mun minna liggur fyrir af ítarlegum upplýsingum og beita þarf eigin mati í ríkari mæli til þess að leggja mat á vænt útlánatap. Ekki er þörf á ítarlegu mati fyrir tímabil í fjarlægri framtíð við mat á væntu útlánatapi því að fyrir slík tímabil getur eining nýtt sér fyrirbyggjandi ítarlegar upplýsingar til að framreikna spár.
- B5.5.51 Þess er ekki krafist að eining leggi í tæmandi leit að upplýsingum en hún skal líta til raunhæfra og rökstuddra upplýsinga sem fyrir liggja án óhóflegs kostnaðar eða fyrirhafnar og sem hafa þýðingu við mat á væntu útlánatapi, m.a. áhrif af væntri uppgreiðslu. Í þessum upplýsingum skulu koma fram þættir sem eiga sérstaklega við um lántakann, almenn efnahagsskilyrði og mat á bæði ríkjandi og væntri þróun skilyrða á reikningsskiladegi. Eining getur notað ýmsar gagnalindir, bæði innri (varða eininguna) og ytri. Mögulegar gagnalindir eru m.a. söguleg reynsla af útlánatapi, innra mat, reynsla annarra eininga af útlánatapi og ytra mat, skýrslur og tölfraðilegar upplýsingar. Einingar sem hafa engar eða ófullnægjandi gagnalindir um einingabundin gögn geta notað reynslu sambærilegra eininga (e. peer group experience) af sambærilegum fjármálagerningum (eða flokkum fjármálagerninga).
- B5.5.52 Sögulegar upplýsingar eru mikilvæg festa eða grunnur fyrir mat á væntu útlánatapi. Eining skal þó leiðrétta söguleg gögn, s.s. reynslu af útlánatapi, á grundvelli gildandi, sannreynanlegra gagna til að endurspegla áhrifin af ríkjandi skilyrðum og spár hennar um framtíðarskilyrði sem höfðu ekki áhrif á tímabilinu sem sögulegu gögnin byggjast á og til að eyða áhrifum af þeim skilyrðum á sögulega tímabilinu sem skipta ekki máli fyrir samningsbundið framtíðarsjóðstreymi. Í sumum tilvikum gætu þær raunhæfu og rökstuddu upplýsingar sem bestar eru verið óleiðréttar sögulegar upplýsingar en það veltur á eðli sögulegu upplýsinganna og hvenær þær voru reiknaðar, borið saman við aðstæður á reikningsskiladegi og einkenni þeirra fjármálagerninga sem eru til skoðunar. Mat á breytingum á væntu útlánatapi skal endurspegla og vera í beinu samræmi við breytingar á tengdum, sannreynanlegum gögnum frá tímabili til tímabils (s.s. breytingar á atvinnuleysistölum, fasteignaverði, hrávöruverði, greiðslustöðu eða öðrum þáttum sem gefa vísbendingar um útlánatap af fjármálagerningnum eða flokki fjármálagerninga og umfang þessara breytinga). Eining skal endurskoða reglulega aðferðafræðina og þær forsendur, sem notaðar eru til að meta vænt útlánatap, til að draga úr hvers kyns mismun á mati á útlánatapi og raunverulegu tapi.
- B5.5.53 Þegar notuð er söguleg reynsla af útlánatapi við mat á væntu útlánatapi skiptir máli að upplýsingar um sögulegt útlánataphlutfall séu notaðar á flokka sem eru skilgreindir í samræmi við flokkana sem fyrra útlánataphlutfall var mælt fyrir. Af þeim sökum skal aðferðin, sem notuð er, gera kleift að tengja hvern flokk fjáreigna við upplýsingar um fyrri reynslu af útlánatapi í flokkum fjáreigna með sambærileg áhættueinkenni og viðeigandi, sannreynanleg gögn sem endurspegla ríkjandi skilyrði.
- B5.5.54 Vænt útlánatap endurspeglar væntingar einingar um útlánatap. Þegar litið er til raunhæfra og rökstuddu upplýsinga, sem fyrir liggja án óhóflegs kostnaðar eða fyrirhafnar, við mat á væntu útlánatapi skal eining þó líta til sannreynanlegra markaðsupplýsinga um útlánaáhrættu af tilteknum fjármálagerningi eða sambærilegum fjármálagerningum.

Veð

- B5.5.55 Við mat á væntu útlánatapi skal mat á væntu óinnheimtu reiðufé endurspegla vænt sjóðstreymi frá veði og öðrum endurbótum á lánshæfi sem eru hluti samningsskilmála og einingin færir ekki sérstaklega. Mat á væntu óinnheimtu reiðufé í veðtryggðum fjármálagerningi endurspeglar fjárhæð og tímasetningu sjóðstreymis sem gert er ráð fyrir við yfirtöku á veði, að frádregnum kostnaði við það að ganga að veðinu og sölu þess, óháð því hvort yfirtaka er líkleg (þ.e. mat á væntu sjóðstreymi lítur til þess hvort líkur eru á yfirtöku og til sjóðstreymis sem leiðir af því). Af þeim sökum skal fella inn í þessa greiningu hvers kyns sjóðstreymi sem vænst er við innlaun á

veði eftir samningsbundinn gjalddaga samningsins. Veð, sem gengið er að í kjölfar yfirtöku á veði, er ekki innleyst sem eign sem er aðgreind frá veðtryggðum fjármálagerningi nema það fullnægi viðeigandi færsluskilyrðum vegna eignar í þessum staðli eða öðrum stöðlum.

Endurflokkun fjáreigna (þáttur 5.6)

B5.6.1 Ef eining endurflokkar fjáreignir í samræmi við lið 4.4.1 er gerð sú krafa í lið 5.6.1 að endurflokkuninni sé beitt framvirkt frá endurflokkunardeginum. Þess er krafist bæði í flokki afskrifaðs kostnaðarverðs og flokki gangvirðis í gegnum aðra heildarafkomu að virkir vextir sé ákvarðaðir við upphafsfærslu. Þess er einnig krafist í báðum þessum matsflokki að virðisrýrnunarkröfum sé beitt á sama hátt. Af því leiðir að þegar eining endurflokkar fjáreign úr matsflokki afskrifaðs kostnaðarverðs og í matsflokk gangvirðis í gegnum aðra heildarafkomu:

- a) breytist færsla vaxtatekna ekki og því heldur einingin áfram að nota sömu virku vexti,
- b) breytist mat á væntu útlánatapi ekki vegna þess að báðir matsflokkanir beita sömu virðisrýrnunaraðferðinni. Ef fjáreign er endurflokkuð úr matsflokki gangvirðis í gegnum aðra heildarafkomu yfir í matsflokk afskrifaðs kostnaðarverðs verður niðurfærsla færð sem leiðrétting á vergu bókfærðu verði af fjáreigninni frá endurflokkunardeginum. Ef fjáreign er endurflokkuð úr matsflokki afskrifaðs kostnaðarverðs yfir í matsflokk gangvirðis í gegnum aðra heildarafkomu yrði niðurfærsla afskráð (og yrði þar með ekki lengur færð sem leiðrétting á vergu bókfærðu verði) en yrði þess í stað færð sem uppsöfnuð virðisrýrnunarfjárhæð (af jafnhárrí fjárhæð) í aðra heildarafkomu og yrði birt frá endurflokkunardeginum.

B5.6.2 Þess er þó ekki krafist að eining færi sérstaklega vaxtatekjur eða virðisrýrnunarhagnað eða -tap vegna fjáreignar sem er metin á gangvirði í gegnum rekstrarreikning. Af því leiðir að þegar eining endurflokkar fjáreign úr matsflokki gangvirðis í gegnum rekstrarreikning eru virkir vextir ákvarðaðir á grundvelli gangvirðis eignarinnar á þeim degi sem hún er endurflokkuð. Enn fremur er litið á endurflokkunardaginn sem upphaflegan færsludag þegar þætti 5.5 er beitt gagnvart fjáreign frá endurflokkunardegi.

Hagnaður og tap (þáttur 5.7)

B5.7.1 Liður 5.7.5 heimilar einingu að velja það með óafturkræfum hætti að setja fram í annarri heildarafkomu breytingar á gangvirði fjárfestingar í eiginfjárgerningi sem er ekki í veltuviðskiptum. Þetta val fer fram á grundvelli hvers gernings (þ.e. sérhvers hlutabréfs). Ekki skal flytja fjárhæðir, sem eru settar fram í annarri heildarafkomu, síðar fram í rekstrarreikningi. Eining getur þó flutt uppsafnaðan hagnað eða tap í eigið fé. Arður af slíkum fjárfestingum er færður í rekstrarreikning í samræmi við lið 5.7.6 nema hann tákni greinilega endurheimt hluta kostnaðar við fjárfestinguna.

B5.7.1 A Þess er krafist í lið 4.1.2 A, nema liður 4.1.5 eigi við, að fjáreign sé metin á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu ef samningsskilmálar fjáreignarinnar leiða til sjóðstreymis sem er eingöngu greiðslur af höfuðstól og greiðslur vaxta af útistandandi höfuðstól og eigninni er haldið í viðskiptalíkani þar sem markmiði þess er náð bæði með því að innheimta samningsbundið sjóðstreymi og selja fjáreignir. Í þessum matsflokki eru upplýsingar færðar í rekstrarreikning líkt og fjáreignin sé metin á afskrifuðu kostnaðarverði jafnframt því sem hún er metin í efnahagsreikningi á gangvirði. Hagnaður eða tap, annað en það sem fært er í rekstrarreikning í samræmi við liði 5.7.10–5.7.11, er fært í aðra heildarafkomu. Þegar þessar fjáreignir eru afskráðar er uppsafnaður hagnaður eða tap, sem var áður fært í aðra heildarafkomu, endurflokkað í rekstrarreikningi. Þetta endurspeglar hagnað eða tap sem myndi hafa verið fært í rekstrarreikning við afskráningu ef fjáreignin hafði verið metin við afskrifuðu kostnaðarverði.

- B5.7.2 Eining beitir IAS-staðli 21 á fjáreignir og fjárskuldir sem eru peningalegir liðir í samræmi við IAS-staðal 21 og tilgreindir í erlendum gjaldmiðli. Þess er krafist í IAS-staðli 21 að hagnaður og tap vegna gengismunar á peningalegum eignum og peningalegum skuldum verði fært í rekstrarreikning. Undantekningin er peningalegur liður sem er tilgreindur sem áhættuvarnargerningur í sjóðstreymisvörn (sjá lið 6.5.11), áhættuvörn vegna hreinnar fjárfestingar (sjá lið 6.5.13) eða gangvirðisvörn vegna eiginfjárgernings sem eining hefur valið til að setja fram breytingar á gangvirði í annarri heildarafkomu í samræmi við lið 5.7.5 (sjá lið 6.5.8).
- B5.7.2 A Í þeim tilgangi að færa gengishagnað og -tap á erlendum gjaldmiðlum samkvæmt IAS-staðli 21 er farið með fjáreign, sem er metin á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu, í samræmi við lið 4.1.2 A, sem peningalegan lið. Til samræmis við það er farið með slíka fjáreign sem eign sem er metin á afskrifuðu kostnaðarverði í erlendum gjaldmiðli. Gengismunur vegna afskrifaðs kostnaðarverðs er færður í rekstrarreikning og aðrar breytingar á bókfærðu verði eru færðar í samræmi við lið 5.7.10.
- B5.7.3 Liður 5.7.5 heimilar einingu að velja það með óafturkræfum hætti að setja fram í annarri heildarafkomu síðari breytingar á gangvirði tiltekinna fjárfestinga í eiginfjárgerningum. Slík fjárfesting er ekki peningalegur liður. Til samræmis við það felst í hagnaði eða tapi, sem er sett fram í annarri heildarafkomu í samræmi við lið 5.7.5, hvers kyns tengdir þættir erlends gjaldmiðils.
- B5.7.4 Ef áhættuvarnartengsl eru milli óafleiddrar peningalegrar eignar og óafleiddrar peningalegrar skuldar eru breytingar á erlendum gjaldmiðilspætti þessara fjármálagerninga settar fram í rekstrarreikningi.

Skuldir tilgreindar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning

- B5.7.5 Þegar eining tilgreinir fjárskuld á gangvirði í gegnum rekstrarreikning verður hún að ákveða hvort það að setja áhrif af breytingum á útlánaáhættu skuldarinnar fram í annarri heildarafkomu myndi leiða til reikningsskilalegs ósamræmis í rekstrarreikningi eða auka það. Það myndi leiða til reikningsskilalegs ósamræmis eða auka það ef það að setja áhrif af breytingum á útlánaáhættu skuldarinnar fram í annarri heildarafkomu myndi leiða til frekara ósamræmis í rekstrarreikningi en vera myndi ef þessar fjárhæðir væru settar fram í rekstrarreikningi.
- B5.7.6 Við þá ákvörðun verður eining að meta hvort hún geri ráð fyrir því að áhrifin af breytingum á útlánaáhættu skuldarinnar jafnist út í rekstrarreikningi með breytingu á gangvirði annars fjármálagernings sem er metinn á gangvirði í gegnum rekstrarreikning. Byggja verður slíka væntingu á efnahagstengslum milli einkenna skuldarinnar og einkenna hins fjármálagerningsins.
- B5.7.7 Sú ákvörðun er tekin við upphafsferlu og ekki endurmetin. Af hagkvæmnisástæðum þarf einingin ekki að stofna til allra þeirra eigna og skulda sem gefa tilefni til reikningsskilalegs ósamræmis á nákvæmlega sama tíma. Hæfilegur dráttur er heimill að því tilskildu að gert sé ráð fyrir því að eftirstæð viðskipti fari fram. Eining verður að beita af samkvæmni þessari aðferðafræði við að ákveða hvort það að setja áhrif af breytingum á útlánaáhættu skuldarinnar fram í annarri heildarafkomu myndi leiða til reikningsskilalegs ósamræmis í rekstrarreikningi eða auka á slíkt ósamræmi. Eining getur þó notað ólíka aðferðafræði í ólíkum efnahagstengslum milli einkenna skulda sem eru tilgreindar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning og einkenna annarra fjármálagerninga. Í IFRS-staðli 7 er gerð sú krafa að eining setji fram efnislegar upplýsingar í athugasemdum við reikninga um þá aðferðafræði sem hún notar við ákvarðanatökuna.
- B5.7.8 Ef slíkt ósamræmi myndast eða eykst er þess krafist að einingin setji fram allar breytingar á gangvirði (þ.m.t. áhrifin af breytingum á útlánaáhættu skuldarinnar) í rekstrarreikningi. Ef slíkt ósamræmi myndast ekki eða eykst er þess krafist að einingin setji fram áhrifin af breytingum á útlánaáhættu skuldarinnar í annarri heildarafkomu.
- B5.7.9 Ekki skal flytja fjárhæðir, sem eru settar fram í annarri heildarafkomu, síðar fram í rekstrarreikningi. Eining getur þó flutt uppsafnaðan hagnað eða tap í eigið fé.

- B5.7.10 Eftirfarandi dæmi lýsa aðstæðum þar sem reikningsskilalegt ósamræmi myndi myndast í rekstrarreikningi ef áhrifin af breytingum á útlánaáhættu skuldarinnar væru sett fram í annarri heildarafkomu. Húsnæðislánabanki veitir viðskiptavinum lán og fjármagnar slík lán með því að selja skuldabréf með samsvarandi einkennum (t.d. útistandandi fjárhæð, endurgreiðslusniði, lánstíma og gjaldmiðli) á markaði. Samningsskilmálar lánsins heimila viðskiptavininum með veðlánið að endurgreiða lán sitt (þ.e. uppfylla skuldbindingu sína gagnvart bankanum) með því að kaupa samsvarandi skuldabréf á gangvirði á markaði og afhenda húsnæðislánabankanum skuldabréfið. Af þessum samningsbundna rétti leiðir að gangvirði lánseignar húsnæðisbankans lækkar ef útlánagæði skuldabréfsins minnka (og þar með minnkar gangvirði skuldar húsnæðisbankans). Breyting á gangvirði eignarinnar endurspeglar samningsbundinn rétt viðskiptavinar með veðlán til að greiða upp veðlánið með því að kaupa undirliggjandi skuldabréf á gangvirði (sem hefur lækkað í þessu dæmi) og afhenda húsnæðislánabankanum skuldabréfið. Af þessum sökum verða áhrifin af breytingum á útlánaáhættu skuldarinnar (skuldabréfsins) jöfnuð í rekstrarreikningi með samsvarandi breytingu á gangvirði fjáreignarinnar (lánsins). Ef áhrifin af breytingum á útlánaáhættu skuldarinnar eru sett fram í annarri heildarafkomu kæmi fram reikningsskilalegt ósamræmi í rekstrarreikningi. Af þessum sökum er þess krafist að húsnæðislánabankinn setji fram allar breytingar á gangvirði skuldarinnar (þ.m.t. áhrifin af breytingum á útlánaáhættu skuldarinnar) í rekstrarreikningi.
- B5.7.11 Í dæminu í lið B5.7.10 eru samningsbundin tengsl milli áhrifa af breytingum á útlánaáhættu skuldarinnar og breytingum á gangvirði fjáreignarinnar (þ.e. sem leiðir af samningsbundnum rétti viðskiptavinar með veðlán til að greiða lán upp með því að kaupa skuldabréfið á gangvirði og afhenda það húsnæðislánabankanum). Reikningsskilalegt ósamræmi getur þó einnig orðið þótt engin samningsbundin tengsl séu fyrir hendi.
- B5.7.12 Við beitingu krafna liða 5.7.7 og 5.7.8 er ástæða reikningsskilalegs ósamræmis ekki einungis matsaðferðin sem eining notar til að ákvarða áhrifin af breytingum á útlánaáhættu skuldarinnar. Reikningsskilalegt ósamræmi í rekstrarreikningi kæmi einungis fram þegar gert er ráð fyrir því að áhrifin af breytingum á útlánaáhættu skuldarinnar (eins og skilgreint er í IFRS-staðli 7) verði jöfnuð með breytingum á gangvirði annars fjármálagernings. Ósamræmi, sem leiðir einungis af niðurstöðu matsaðferðar (þ.e. vegna þess að eining aðskilur ekki breytingar á útlánaáhættu skuldar frá öðrum breytingum á gangvirði), hefur ekki áhrif á ákvörðunina sem krafist er í liðum 5.7.7 og 5.7.8. Eining getur t.a.m. ekki aðskilið breytingar á útlánaáhættu skuldar frá breytingum á lausafjáráhættu. Ef eining setur fram sameinuð áhrif beggja þátta í annarri heildarafkomu kann ósamræmi að eiga sér stað þar sem breytingar á lausafjáráhættu kunna að vera hluti af gangvirðismati á fjáreignum einingarinnar og heildarbreytingin á gangvirði þessara eigna er sett fram í rekstrarreikningi. Slíkt ósamræmi er þó vegna ónákvæmni í mati en ekki í tengslum við þá jöfnun sem lýst er í lið B5.7.6 og hefur af þeim sökum ekki áhrif á þá ákvörðun sem krafist er í liðum 5.7.7 og 5.7.8.

Merking hugtaksins „útlánaáhætta“ (liðir 5.7.7 og 5.7.8)

- B5.7.13 Í IFRS-staðli 7 er útlánaáhætta skilgreind sem „sú áhætta að annar aðilinn að fjármálagerningi muni valda hinum aðilanum fjárhagstjóni með því að standa ekki við skuldbindingu“. Krafan í a-lið í lið 5.7.7 tengist þeirri áhættu að útgefandi standi ekki við þá tilteknu skuldbindingu. Þetta tengist ekki endilega lánshæfi útgefandans. Ef eining gefur t.d. út veðtryggða skuldbindingu og óveðtryggða skuldbindingu sem eru að öðru leyti eins verður útlánaáhætta af þessum tveimur skuldbindingum ólík jafnvel þótt sama eining gefi þær út. Útlánaáhætta af veðtryggðu skuldbindingunni verður minni en af óveðtryggðu skuldbindingunni. Útlánaáhætta af veðtryggðu skuldbindingunni kann að vera nánast engin.
- B5.7.14 Útlánaáhætta er ólík eignasérgreindri vanefndaáhættu að því er beitingu kröfu a-liðar í lið 5.7.7 varðar. Eignasérgreind vanefndaáhætta tengist ekki hættu á því að eining standi ekki við tiltekna skuldbindingu heldur tengist fremur hættu á að árangur af tiltekinni eign eða eignaflokki verði rýr (eða jafnvel enginn).

B5.7.15 Eftirfarandi eru dæmi um eignasérgreinda vanefndaáhöttu:

- a) skuld með einingarbundnum þætti þar sem fjárhæð til greiðslu til fjárfesta er ákveðin samkvæmt samningi á grundvelli árangurs af tilteknum eignum. Áhrifin af þessum einingarbundna þætti á gangvirði skuldar er eignasérgreind vanefndaáhötta, ekki útlánaáhötta,
- b) skuld gefin út af sértækri einingu sem ber eftirfarandi einkenni. Einingin er lagalega einangruð þannig að eignir hennar eru aðskildar eingöngu í þágu fjárfesta hennar, jafnvel þótt til gjaldþrots komi. Einingin tekur ekki þátt í öðrum viðskiptum og ekki er hægt að veðsetja eignir hennar. Fjárhæðir eru einungis greiddar út til fjárfesta einingarinnar ef aðskildu eignirnar skila sjóðstreymi. Þannig endurspeglar breytingar á gangvirði skuldarinnar fyrst og fremst breytingar á gangvirði eignanna. Áhrifin af árangri eignanna á gangvirði skuldarinnar er eignasérgreind vanefndaáhötta, ekki útlánaáhötta,

Ákvörðun áhrifa af breytingum á útlánaáhöttu

B5.7.16 Í tengslum við beitingu kröfunnar í a-lið í lið 5.7.7 skal eining ákveða fjárhæð breytingar á gangvirði fjárskuldarinnar, sem rekja má til breytinga á útlánaáhöttu af þeirri skuld, annaðhvort:

- a) sem fjárhæð breytingar á gangvirði sem ekki er hægt að rekja til breytinga á markaðsaðstæðum sem leiða til markaðsáhöttu (sjá liði B5.7.17 og B5.7.18) eða
- b) með því að beita annarri aðferð sem einingin telur að gefi gleggri mynd af fjárhæð breytingarinnar á gangvirði skuldarinnar sem rekja má til breytinga á útlánaáhöttu hennar.

B5.7.17 Undir breytingar á markaðsaðstæðum, sem leiða til markaðsáhöttu, falla breytingar á viðmiðunarvöxtum, verð á fjármálagerningi annarrar einingar, vöruverð, gengi, vísitala neysluverðs eða vaxtavísitala.

B5.7.18 Ef einu breytingarnar á markaðsaðstæðum skuldar, sem skipta máli, eru breytingar á sannreyndum útlánsvöxtum (viðmiðunarvöxtum) er unnt að meta fjárhæðina í a-lið í lið B5.7.16 sem hér segir:

- a) Einingin reiknar fyrst innri vexti skuldarinnar við upphaf tímabilsins með því að nota gangvirði skuldarinnar og samningsbundið sjóðstreymi hennar við upphaf tímabilsins. Sannreyndir vextir (viðmiðunarvextir) við upphaf tímabilsins eru dregnir frá þessari ávöxtun til að fá fram þann hluta innri vaxta sem á aðeins við gerninginn.
- b) Því næst reiknar einingin núvirði sjóðstreymisins í tengslum við skuldina með því að nota samningsbundið sjóðstreymi skuldarinnar við lok tímabilsins og afvöxtunarhlutfall sem er jafnt summu i. sannreyndra vaxta (viðmiðunarvaxta) við lok tímabilsins og ii. þess hluta innri vaxta sem aðeins á við gerninginn eins og hann er ákvarðaður skv. a-lið.
- c) Mismunurinn á gangvirði skuldarinnar við lok tímabilsins og fjárhæðarinnar, sem ákvörðuð er í b-lið, er breytingin á gangvirði sem er ekki hægt að rekja til breytinga á sannreyndum vöxtum (viðmiðunarvöxtum). Þessi fjárhæð er sett fram í annarri heildaraflögu í samræmi við a-lið í lið 5.7.7.

B5.7.19 Dæmið í lið B5.7.18 er miðað við að breytingar á gangvirði, sem verða til vegna annarra þátta en breytinga á útlánaáhöttu gerningsins eða sannreyndra vaxta (viðmiðunarvaxta), séu ekki umtalsverðar. Þessi aðferð myndi ekki eiga við ef verulegar breytingar verða á gangvirði vegna annarra þátta. Í þeim tilvikum er þess krafist að eining noti aðra aðferð sem mælir nákvæmar áhrifin af breytingum á útlánaáhöttu skuldarinnar (sjá b-lið í lið B5.7.16). Ef innbyggð afleiða er t.d. í gerningnum í dæminu er breytingin á gangvirði innbyggðu afleiðunnar undanskilin við ákvörðun á fjárhæðinni sem á að greina frá í annarri heildaraflögu í samræmi við a-lið í lið 5.7.7.

B5.7.20 Líkt og á við að því er varðar mat á gangvirði þarf mæliaðferð einingar til ákvörðunar á hluta breytingar á gangvirði skuldarinnar, sem tengja má breytingum á útlánaáhöttu hennar, að hámarka notkun viðkomandi sannreynanlegra aðfanga og lágmarka notkun ósannreynanlegra aðfanga.

ÁHÆTTUVARNARREIKNINGSSKIL (6. KAFLI)

Áhættuvarnargerningar (þáttur 6.2)**Gerningar sem teljast áhættuvarnargerningar**

- B6.2.1 Ekki er hægt að tilgreina afleiður, sem eru innbyggðar í blandaða samninga en eru ekki færðar sérstaklega, sem sérstaka áhættuvarnargerninga.
- B6.2.2 Eiginfjárgerningar einingar eru ekki fjáreignir eða fjárskuldir einingarinnar og þess vegna er ekki hægt að tilgreina þá sem áhættuvarnargerninga.
- B6.2.3 Að því er gengisáhættu erlendra gjaldmiðla varðar er gengisáhættuþáttur erlendra gjaldmiðla óafleidds fjármálagernings ákvarðaður í samræmi við IAS-staðal 21.

Útgefinn valréttur

- B6.2.4 Þessi staðall þessi hefur ekki í för með sér takmarkanir á aðstæðum þar sem hægt er að tilgreina sem áhættuvarnargerning afleiðu sem er metin á gangvirkni í gegnum rekstrarreikning, nema í nokkrum útgefnum valréttarsamningum. Útgefinn valréttur telst ekki vera áhættuvarnargerningur nema hann sé tilgreindur sem jöfnun á móti keyptum valrétti, þ.m.t. valréttur sem er innbyggður í annan fjármálagerning (t.d. útgefinn kaupréttur sem notaður er til að verja innkallanlega skuld).

Tilgreining áhættuvarnargerninga

- B6.2.5 Að því er varðar áhættuvörn, aðra en vörn gegn gengisáhættu erlendra gjaldmiðla, má eining, þegar hún tilgreinir óafleidda fjáreign eða óafleidda fjárskuld, sem er metin á gangvirkni í gegnum rekstrarreikning, sem áhættuvarnargerning, aðeins tilgreina óafleidda fjármálagerninginn í heild eða að hluta.
- B6.2.6 Tilgreina má stakan áhættuvarnargerning sem áhættuvarnargerning í fleiri en einum áhættuflokki, að því tilskildu að fyrir liggi sértæk tilgreining áhættuvarnargerningsins og ólíkrar stöðuáhættu sem áhættuvarinna liða. Þessir áhættuvörðu liðir geta verið í ólíkum áhættuvarnartengslum.

Áhættuvarðir liðir (þáttur 6.3)**Liðir sem teljast varðir fyrir áhættu**

- B6.3.1 Föst skuldbinding um að kaupa fyrirtæki við sameiningu fyrirtækja getur ekki verið áhættuvarinn liður nema gegn gengisáhættu erlendra gjaldmiðla vegna þess að ekki er hægt að skilgreina sérstaklega og meta aðra áhættu sem varið er gegn. Önnur áhætta er almenn áhætta í viðskiptum.
- B6.3.2 Fjárfesting samkvæmt hlutdeildaraðferðinni getur ekki verið áhættuvarinn liður í gangvirkisvörn. Þetta er vegna þess að með hlutdeildaraðferðinni er færður hlutur fjárfestisins í hagnaði eða tapi hlutdeildarfélagssins í rekstrarreikning fremur en breytingar á gangvirkni fjárfestingarinnar. Eins getur fjárfesting í dótturfélagi í samstæðu ekki verið áhættuvarinn liður í gangvirkisvörn. Þetta er vegna þess að samstæða færir hlut dótturfélagssins í hagnaði eða tapi í rekstrarreikning fremur en breytingar á gangvirkni fjárfestingarinnar. Annað gildir um áhættuvörn fyrir hreina fjárfestingu í erlendum rekstri vegna þess að það er vörn gegn áhættu vegna eignar í erlendum gjaldmiðli en ekki gangvirkisvörn gegn breytingu á virði fjárfestingarinnar.
- B6.3.3 Liður 6.3.4 heimilar einingu að tilgreina samanlagða áhættu, sem er samsetning áhættuskuldbindingar og afleiðu, sem áhættuvarða liði. Þegar eining tilgreinir slíkan áhættuvarinn lið metur hún hvort samanlögð áhætta sameinar áhættuskuldbindingu og afleiðu þannig að með því myndist ólík samanlögð áhætta sem stjórnað er sem einni áhættuskuldbindingu gagnvart tiltekinni áhættu (eða áhættum). Í því tilviki getur eining tilgreint áhættuvarða liðinn á grundvelli samanlagðrar áhættu. Til dæmis:
- a) getur eining varið tiltekið magn afar líklegra kaffiinnkaupa eftir 15 mánuði gegn verðáhættu (byggt á bandaríkjadal) með því að nota 15 mánaða framtíðarsamning fyrir kaffi. Líta má á sambland þessara afar líklegu innkaupa á kaffi og framtíðarsamnings fyrir kaffi sem 15 mánaða gengisáhættu fastrar fjárhæðar í bandaríkjadöllum við áhættustjórnun (þ.e. sem útstreymi handbærs fjár í fastri fjárhæð bandaríkjadala eftir 15 mánuði),

- b) getur eining varið gegn gengisáhættu erlendra gjaldmiðla skuld á föstum vöxtum til 10 ára sem er gefin upp í erlendum gjaldmiðli. Einingin hefur þó einungis þörf fyrir að áhættuskuldbinding á föstum vöxtum í starfrækslugjaldmiðli hennar sé notuð í skamman eða meðallangan tíma (t.d. tvö ár) og að áhættuskuldbinding á breytilegum vöxtum í starfrækslugjaldmiðli hennar sé notuð þann tíma sem eftir stendur af gildistíma. Við lok hvers tveggja ára tímabils (þ.e. á tveggja ára fresti) fastsetur einingin vexti áhættuskuldbindingar til næstu tveggja ára (ef vaxtastigið er með þeim hætti að einingin vilji festa vextina). Í þeim aðstæðum getur eining gert vaxtaskiptasamning milli gjaldmiðla til 10 ára með föstum/breytilegum vöxtum sem skiptir skuld í erlendum gjaldmiðli á föstum vöxtum í áhættuskuldbindingu í starfrækslugjaldmiðli á breytilegum vöxtum. Við þetta bætist 2ja ára vaxtaskiptasamningur þar sem skuld með breytilegum vöxtum er breytt í skuld með föstum vöxtum, á grundvelli starfrækslugjaldmiðils. Í áhættustjórnun er í reynd litið á skuld í erlendum gjaldmiðli á föstum vöxtum og vaxtaskiptasamning milli gjaldmiðla til 10 ára með föstum/breytilegum vöxtum sem áhættuskuldbindingu til 10 ára með breytilegum vöxtum í starfrækslugjaldmiðli.

B6.3.4 Þegar eining tilgreinir áhættuvarinn lið á grundvelli samanlagðrar áhættu lítur hún til sameinaðra áhrifa af liðunum sem teljast vera samanlögð áhætta við mat á skilvirkni og óskilvirkni áhættuvarnar. Liðir, sem teljast vera samanlögð áhætta, eru þó færðir sérstaklega. Þetta merkir m.a.:

- a) afleiður sem eru hluti af samanlagðri áhættu eru færðar sem aðgreindar eignir eða skuldir metið á gangvirði og
- b) ef áhættuvarnartengsl eru tilgreind milli liða, sem teljast vera samanlögð áhætta, skal sú leið við að fella afleiðu undir samanlagða áhættu vera í samræmi við tilgreiningu afleiðunnar sem áhættuvarnargernings á stigi samanlögðu áhættunnar. Ef eining undanskilur t.d. framvirkan þátt afleiðu við að tilgreina hana sem áhættuvarnargerning í áhættuvarnartengslum milli þeirra liða, sem teljast vera samanlögð áhætta, verður hún að undanskilja framvirka þáttinn þegar hún tekur afleiðuna sem áhættuvarinn lið í samanlagðri áhættu. Að öðrum kosti skal samanlögð áhætta taka til afleiðu annaðhvort í heild eða að hluta.

B6.3.5 Í lið 6.3.6 kemur fram að gengisáhætta vegna gjaldmiðla í afar líklegum, áætluðum framtíðarviðskiptum innan samstæðu uppfylli skilyrði áhættuvarins liðar í sjóðstreymisvörnum, að því tilskildu að viðskiptin séu tilgreind í öðrum gjaldmiðli en starfrækslugjaldmiðli einingarinnar, sem mun eiga viðskiptin, og að gengisáhætta vegna gjaldmiðla hafi áhrif á hagnað eða tap samstæðunnar. Einingin, sem í hlut á, getur verið móðurfélag, dótturfélag, hlutdeildarfélag, sameiginlegt fyrirkomulag eða útibú. Ef gengisáhætta vegna gjaldmiðla í áætluðum framtíðarviðskiptum innan samstæðu hefur ekki áhrif á hagnað eða tap samstæðunnar uppfylla viðskipti innan samstæðu ekki skilyrði um áhættuvarinn lið. Þetta á yfirleitt við um greiðslu umboðslauna, vaxtagreiðslur eða stjórnunarþóknanir milli aðila sömu samstæðu nema um sé að ræða tengd viðskipti utan samstæðunnar. Ef gengisáhætta vegna gjaldmiðla í áætluðum framtíðarviðskiptum innan samstæðu hefur áhrif á hagnað eða tap samstæðunnar geta viðskiptin innan samstæðunnar talist vera áhættuvarinn liður. Dæmi um þetta er áætluð sala eða kaup á birgðum milli aðila í sömu samstæðu ef selja á birgðirnar áfram til aðila utan samstæðunnar. Eins getur áætluð sala rekstrarfjármuna innan samstæðu frá einingu innan samstæðunnar, sem framleiðir rekstrarfjármunina, til einingar innan samstæðunnar, sem notar þá í starfsemi sinni, haft áhrif á hagnað eða tap samstæðunnar. Þetta getur t.d. gerst vegna þess að einingin, sem kaupir, afskrifar rekstrarfjármunina og fjárhæðin, sem upphaflega er færð vegna rekstrarfjármunanna, kann að breytast ef áætluð viðskipti innan samstæðunnar eru tilgreind í öðrum gjaldmiðli en starfrækslugjaldmiðli einingarinnar sem kaupir.

B6.3.6 Ef áhættuvörn vegna áætlaðra viðskipta innan samstæðu uppfyllir skilyrði varðandi áhættuvarnarreikningsskil er hagnaður eða tap fært í aðra heildarafkomu í samræmi við lið 6.5.11. Það eða þau tímabil þegar gengisáhætta erlendra gjaldmiðla hefur áhrif á hagnað eða tap er þegar hún hefur áhrif á rekstrarreikning samstæðunnar.

Tilgreining áhættuvarinna liða

B6.3.7 Þáttur er áhættuvarinn liður sem er minni en liðurinn í heild. Af þessum sökum endurspeglar þáttur einungis suma áhættu af liðnum sem hann er hluti af eða endurspeglar áhættu aðeins að vissu marki (t.d. þegar hluti liðar er tilgreindur).

Áhættuþættir

- B6.3.8 Til að uppfylla skilyrði fyrir tilgreiningu sem áhættuvarinn liður verður áhættuþáttur að vera aðgreinanlegur frá fjárhagslegum eða ófjárhagslegum lið og það verður að vera hægt að meta breytingar á sjóðstreymi eða gangvirði liðar, sem rekja má til breytinga á þessum áhættuþætti, með áreiðanlegum hætti.
- B6.3.9 Þegar eining greinir áhættuþætti, sem uppfylla skilyrði til þess að vera tilgreindir sem áhættuvarinn liður, metur hún þá í samhengi við tiltekið markaðsskipulag sem áhættan tengist og þar sem áhættuvarnarstarfsemi fer fram. Slík ákvörðun krefst mats á viðeigandi málsatvikum og aðstæðum sem eru ólíkar eftir áhættu og markaði.
- B6.3.10 Þegar eining tilgreinir áhættuþætti sem áhættuvarða liði lítur hún til þess hvort áhættuþættirnir eru tilgreindir sérstaklega í samningi (áhættuþættir tilgreindir í samningi) eða hvort þeir felast í gangvirði eða sjóðstreymi liðar sem þær eru hluti af (áhættuþættir tilgreindir utan samninga). Áhættuþættir, sem eru tilgreindir utan samninga, geta varðað liði sem eru ekki samningur (t.d. áætluð framtíðarviðskipti) eða samningar sem tilgreina liðinn ekki sérstaklega (t.d. föst skuldbinding sem tekur aðeins til eins verðs í stað verðlagningarreglu sem vísar til ólíkra undirliggjandi þátta). Til dæmis:

- a) Eining A hefur langtíma vörusamning um jarðgas sem er verðlagt með því að nota tilgreinda reglu í samningi sem vísar til hrávöru og annarra þátta (t.d. gasolíu, eldsneytisolíu og annarra þátta á borð við flutningskostnað). Eining A áhættuver gasolíuþáttinn í vörusamningnum með því að nota framvirkan gasolíusamning. Þar sem gasolíuþátturinn er tilgreindur í skilmálum og skilyrðum vörusamningsins er um að ræða tilgreindan samningsbundinn áhættuþátt. Því lítur eining A svo á, vegna verðlagningarreglunnar, að greina megi verðáhættu vegna gasolíu sérstaklega. Jafnframt er fyrir hendi markaður fyrir framvirka gasolíusamninga. Því lítur eining A svo á að unnt sé að meta verðáhættu vegna gasolíu með áreiðanlegum hætti. Þar af leiðir er verðáhætta vegna gasolíu í vörusamningnum áhættuþáttur sem uppfyllir skilyrði fyrir tilgreiningu sem áhættuvarinn liður.
- b) Eining B áhættuver vegna framvirkra innkaupa á kaffi byggt á framtíðarspám hennar. Áhættuvörn hefst allt að 15 mánuðum fyrir afhendingu á hluta af áætluðu innkaupamagni. Eining B eykur áhættuvarið magn með tímanum (eftir því sem afhendingardagur nálgast). Eining B notar tvær ólíkar tegundir samninga til að stjórna áhættu sinni af kaffiverði:

- i. framtíðarsamningar um kaffi sem viðskipti eru með á skipulegum verðbréfamarkaði og
- ii. vörusamningar um Arabica-kaffi frá Kólumbíu sem er afhent á tilteknum framleiðslustað. Þessir samningar verðleggja tonn af kaffi á grundvelli kaffiverðs í framtíðarsamningum, sem viðskipti eru með á skipulegum verðbréfamarkaði, auk fasts verðmunar og breytilegs gjalds fyrir flutninga- og vörustjórnunarþjónustu, með því að nota verðlagningarreglu. Vörusamningurinn um kaffi er óuppfylltur samningur en eining B afhendir kaffi í reynd í samræmi við hann.

Afhending, sem tengist yfirstandandi uppskeru, gerir einingu B kleift við gerð vörusamninga um kaffi að festa verðmun milli raunverulega keyptra kaffigæða (Arabica-kaffi frá Kólumbíu) og undirliggjandi viðmiðunargæða í framtíðarsamningum sem viðskipti eru með á skipulegum verðbréfamarkaði. Ekki liggja þó enn fyrir vörusamningar um kaffi úr næstu uppskeru og því er ekki hægt að festa verðmuninn. Eining B notar framtíðarsamninga um kaffi, sem viðskipti eru með á skipulegum verðbréfamarkaði, til að verja þátt viðmiðargæða í kaffiverðsáhættu að því er varðar afhendingu sem tengist yfirstandandi uppskeru, auk næstu uppskeru. Eining B kemst að þeirri niðurstöðu að hún sé óvarin fyrir þrenns konar áhættu: kaffiverðsáhættu sem endurspeglar viðmiðunargæði, kaffiverðsáhættu sem endurspeglar mismun (álag) milli verðs fyrir viðmiðunargæði kaffis og tiltekins Arabica-kaffis frá Kólumbíu sem hún fær í reynd og vegna breytilegs kostnaðar við flutninga og vörustjórnun. Eftir að eining B gerir vörusamning um kaffi úr núverandi uppskeru er kaffiverðsáhætta, sem endurspeglar viðmiðunargæði, tilgreind sem samningsbundinn áhættuþáttur vegna þess að verðlagningarreglan tekur til verðbóta á kaffiverði í framtíðarsamningum sem viðskipti eru með á skipulegum verðbréfamarkaði. Eining B kemst að þeirri niðurstöðu að hægt sé að greina þennan áhættuþátt sérstaklega og meta hann með áreiðanlegum hætti. Eining B hefur ekki enn gert vörusamninga um kaffi úr næstu uppskeru (þ.e. þessi afhending er áætluð framtíðarviðskipti). Af því leiðir að kaffiverðsáhætta sem endurspeglar viðmiðunargæði er sértækur ósamningsbundinn áhættuþáttur. Greining einingar B á gerð

markaðarins tekur til þess hvernig síðari afhending á kaffinu, sem hún fær, er verðlögð. Þess vegna kemst eining B að þeirri niðurstöðu, á grundvelli þessarar greiningar á gerð markaðarins, að áætluð framtíðarviðskipti taki einnig til kaffiáhættuþáttarins sem endurspeglar viðmiðunargæði sem áhættuþátt sem er hægt að greina sérstaklega og meta með áreiðanlegum hætti jafnvel þótt hann sé ekki tilgreindur í samningi. Af þessum sökum getur eining B tilgreint áhættuvarnartengsl á grundvelli áhættuþáttar (vegna kaffiverðsáhattu sem endurspeglar viðmiðunargæði) í vörusamningum um kaffi og sem áætluð framtíðarviðskipti.

- c) Eining C áhættuver framtíðarinnkaup á þotueldsneyti á grundvelli neysluspár sinnar allt að 24 mánuðum fyrir afhendingu og eykur með tímanum það magn sem hún ver gegn áhættu. Eining C áhættuver þessa áhættuskuldbindingu með því að nota ólíkar tegundir samninga eftir tímabili áhættuvarnarinnar sem hefur áhrif á seljanleika afleiðnanna á markaði. Á lengri tímabilum (12–24 mánuðum) notar eining C hráolíusamninga vegna þess að aðeins þeir eru nægilega seljanlegir á markaði. Á 6–12 mánaða tímabilum notar eining C gasolíuafleiður vegna þess að þær eru nægilega seljanlegar. Á styttri tímabilum en sex mánuðum notar eining C samninga um þotueldsneyti. Eining C greinir gerð markaðar fyrir olíu og olíuvörur og mat hennar á viðeigandi málsatvikum og aðstæðum er sem hér segir:

- i. Eining C starfar á landsvæði þar sem Brent er hráolíuviðmiðið. Hráolía er viðmið fyrir hráefni sem hafa áhrif á verð ýmissa hreinsaðra olíuafurða sem er helstu grunnaðföng þeirra. Gasolía er viðmið fyrir hreinsaðar olíuafurðir sem eru notaðar sem verðviðmið fyrir olíueimi almennt. Þetta endurspeglast líka í tegundum afleiddra fjármálagreininga fyrir markaði hráolíu og hreinsaðra olíuafurða í því umhverfi sem eining C starfar í, s.s.:

— framtíðarsamningi fyrir viðmiðunarhráolíu, sem er Brent-hráolía,

— framtíðarsamningi fyrir viðmiðunargasolíu, sem er notaður sem viðmiðunarverðlagning fyrir eimi, t.d. áhættuálagsafleiður fyrir þotueldsneyti sem ná yfir verðmuninn á þotueldsneyti og viðmiðunargasolíu og

— viðmiðunarhvellbili gasolíuafleiðu (þ.e. afleiðu fyrir verðbil milli hráolíu og gasolíu, hreinsunarhlutdeild), sem er verðtryggt og fylgir Brent-hráolíu,

- ii. verðlagning hreinsaðra olíuafurða er ekki háð því hvaða tiltekna hráolía er unnin í tiltekinni hreinsunarstöð vegna þess að þessar hreinsuðu olíuafurðir (s.s. gasolía eða þotueldsneyti) eru staðlaðar vörur.

Þar af leiðandi kemst eining C að þeirri niðurstöðu að verðáhætta í innkaupum hennar á þotueldsneyti feli í sér áhættuþátt hráolíuverðs sem byggist á verðáhættuþætti Brent-hráolíu og gasolíu jafnvel þótt hráolía og gasolía séu ekki tilgreindar í samningsbundnu fyrirkomulagi. Eining C kemst að þeirri niðurstöðu að hægt sé að greina þessa tvo áhættuþætti sérstaklega og meta með áreiðanlegum hætti jafnvel þótt þeir séu ekki tilgreindir í samningi. Af þessum sökum getur eining C tilgreint áhættuvarnartengsl vegna áætlaðra kaupa á þotueldsneyti á grundvelli áhættuþátta (fyrir hráolíu eða gasolíu). Þessi greining þýðir einnig að ef t.d. eining C notar hráolíuafleiður, sem byggjast á hráolíu West Texas Intermediate (WTI), myndu breytingar á verðmuni milli Brent-hráolíu og WTI-hráolíu leiða til óskilvirkni áhættuvarnarinnar.

- d) Eining D er handhafi skuldagernings á föstum vöxtum. Þessi gerningur er gefinn út í umhverfi með markaði þar sem mörg afbrigði af svipuðum skuldagerningum eru borin saman með áhættuálagi þeirra á viðmiðunarvöxtum (t.d. LIBOR-vöxtum) og gerningar með breytilegum vöxtum í því umhverfi eru allajafna vísitölutryggðir með þeim viðmiðunarvöxtum. Vaxtaskiptasamningar eru oft notaðir til að stýra vaxtaáhættu

á grundvelli þessara viðmiðunarvaxta óháð áhættuálagi skuldagerna í tengslum við þá viðmiðunarvexti. Verð skuldagerna á föstum vöxtum breytist í beinu samhengi við breytingar á viðmiðunarvöxtum eftir því sem þær verða. Eining D kemst að þeirri niðurstöðu að viðmiðunarvextir eru þáttur sem hægt er að greina sérstaklega og meta með áreiðanlegum hætti. Af þeim sökum getur eining D tilgreint áhættuvarnartengsl fyrir skuldagerning á föstum vöxtum á grundvelli áhættuþáttar fyrir viðmiðunarvaxtaáhættu.

- B6.3.11 Þegar áhættuþáttur er tilgreindur sem áhættuvarinn liður gilda kröfur áhættuvarnarreikningsskila um þann áhættuþátt á sama hátt og um aðra áhættuvarða liði sem eru ekki áhættuþættir. Til dæmis gilda viðmiðanir um uppfyllingu skilyrða, m.a. að áhættuvarnartengsl verði að uppfylla kröfur um skilvirkni áhættuvarnar, og meta verður og færa hvers kyns óskilvirkni áhættuvarnar.
- B6.3.12 Eining getur einnig aðeins tilgreint breytingar á sjóðstreymi eða gangvirði áhættuvarins liðar sem eru hærri eða lægri en tilgreint verð eða önnur breyta (einhliða áhætta). Innra virði keypts valréttar áhættuvarnargernings (að því gefnu að hann hafi sömu aðalskilmála og tilgreinda áhætta), en ekki tímavirði hans, endurspeglar einhliða áhættu áhættuvarins liðar. Sem dæmi getur eining tilgreint breytileika í framtíðarsjóðstreymi sem verður vegna verðhækkunar væntra innkaupa hrávöru. Við slíkar aðstæður tilgreinir eining einungis sjóðstreymistap sem verður vegna hækkunar á verði yfir tilgreint stig. Áhætta, sem varið er gegn, felur ekki í sér tímavirði keypts valréttar því tímavirðið er ekki hluti áætlaðra framtíðarviðskipta sem hafa áhrif á rekstrarreikning.
- B6.3.13 Fyrir hendi er hrekjanleg forsenda þess efnis að verðbólguáhættu sé ekki hægt að greina sérstaklega og meta með áreiðanlegum hætti og því er ekki hægt að tilgreina hana sem áhættuþátt fjármálagernings nema hún sé tilgreind í samningi. Þó er hægt í takmörkuðum fjölda tilvika að greina áhættuþátt verðbólguáhættu sem er greind sérstaklega og metin með áreiðanlegum hætti vegna tiltekinna aðstæðna í verðbólguumhverfi og viðeigandi skuldamarkaðar.
- B6.3.14 Eining gefur, sem dæmi, út skuldabréf í umhverfi þar sem magn- og vaxtaróf verðtryggðra skuldabréfa leiðir til nægilegs kviks markaðar sem leyfir vaxtaróf þar sem raunvextir greiðast í lok lánstíma með eingreiðslu. Þetta þýðir hvað viðkomandi gjaldmiðil varðar að verðbólga er viðeigandi þáttur sem litið er sérstaklega til á skuldamörkuðum. Við þær aðstæður má ákvarða verðbólguáhættuþáttinn með því að afvaxta sjóðstreymi áhættuvarnargerningsins með vaxtarófi þar sem raunvextir greiðast í lok lánstíma með eingreiðslu (þ.e. á hátt sem svipar til þess hvernig áhættulaus (nafn)vaxtaþáttur er ákvarðaður). Á hinn bóginn er verðbólguþáttur, í mörgum tilvikum, ekki greindur sérstaklega eða metinn með áreiðanlegum hætti. Eining gefur, sem dæmi, aðeins út nafnvaxtaskuld í umhverfi þar sem markaður með verðtryggð skuldabréf er ekki nægilega kvikur til að leyfa vaxtaróf þar sem raunvextir eru greiddir í lok lánstíma með eingreiðslu. Í því tilviki styður greining á markaðsgerð og málsatvikum og aðstæðum einunguna ekki í því að líta svo á að verðbólga sé viðeigandi þáttur sem líta skal sérstaklega til á skuldamörkuðum. Þar af leiðandi getur eining ekki litið fram hjá þeirri hrekjanlegu staðreynd að verðbólguáhætta, sem er ekki tilgreind í samningi, er ekki greind sérstaklega eða metin með áreiðanlegum hætti. Af þessum sökum uppfyllir verðbólguáhættuþáttur ekki skilyrði til þess að vera tilgreindur sem áhættuvarinn liður. Þetta á við óháð hvers kyns áhættuvarnargerningi þar sem varið er gegn verðbólgu og einingin hefur í reynd gert samning um. Einkum getur einingin ekki einfaldlega tekið skilmála og skilyrði eiginlegs verðbólguáhættuvarnargernings og notað fyrir nafnvaxtaskuld.
- B6.3.15 Verðbólguáhættuþátt sjóðstreymis, sem er í skilmálum viðurkennds, verðtryggðs skuldabréfs (að því gefnu að engar kröfur séu um að reikna innbyggða afleiðu sérstaklega), er hægt að greina sérstaklega og meta með áreiðanlegum hætti svo framarlega sem annað sjóðstreymi gerningsins verði ekki fyrir áhrifum af verðbólguáhættuþættinum.

Nafnverðsþættir

- B6.3.16 Unnt er að tilgreina tvær tegundir nafnverðsþátta sem tilgreina má sem áhættuvarinn lið í áhættuvarnartengslum: þáttur sem er hluti heildarliðar eða lag. Tegund þátta breytir niðurstöðu reikningsskilanna. Eining skal tilgreina þáttinn vegna reikningsskila í samræmi við markmið sín um áhættustjórnun.

- B6.3.17 Dæmi um hlutfallslegan þátt er 50% af samningsbundnu sjóðstreymi láns.
- B6.3.18 Lag má tilgreina úr skilgreindu en opnu þýði eða skilgreindu nafnverði. Sem dæmi má nefna:
- a) hluti af peningalegu umfangi viðskipta, t.d. sjóðstreymi næstu 10 EEG úr sölu sem er gefin upp í erlendum gjaldmiðli eftir fyrstu 20 EEG í mars 201X ⁽¹⁾,
 - b) hluti af efnislegu magni, t.d. neðsta lag, sem mælist 5 milljón rúmmetrar eða hluti jarðgass sem er geymdur á stað XYZ,
 - c) hluti af efnislegu magni eða öðru magni sem viðskipti eru með, t.d. fyrstu 100 tonnurnar af olíu sem keyptar eru í júní 201X eða fyrstu 100 MWh af rafsölu í júní 201X eða
 - d) lag úr nafnverði áhættuvarins liðar, t.d. síðustu 80 milljón GE af 100 milljón GE fastrar skuldbindingar, neðsta lag sem er 20 milljón GE af 100 milljón GE skuldabréfs á föstum vöxtum eða efsta lag sem er 30 milljón GE af heildarfjárhæðinni 100 milljón GE skuldar á föstum vöxtum sem greiða má fyrir fram á gangvirði (skilgreinda nafnverðið er 100 milljón GE).
- B6.3.19 Ef lag er tilgreint í gangvirðisvörn skal eining tilgreina það í skilgreinda nafnverðinu. Til að uppfylla skilyrði fyrir því að flokkast sem gangvirðisvörn skal eining endurmeta áhættuvarinn lið vegna breytinga á gangvirði (þ.e. endurmeta liðinn vegna breytinga á gangvirði sem rekja má til áhættu sem varið er gegn). Færa verður leiðréttingu á gangvirðisvörn í rekstrarreikning eigi síðan en þegar liðurinn er afskráður. Af þessum sökum er nauðsynlegt að rekja þann lið sem leiðréttingin á gangvirðisvörn tengist. Að því er lag í gangvirðisvörn varðar er gerð sú krafa að eining reki nafnverðið sem lagið er skilgreint út frá. Í d-lið í lið B6.3.18 verður t.d. að rekja skilgreint heildarnafnverð sem er 100 milljón GE til þess að rekja neðsta lagið sem er 20 milljón GE eða efsta lagið sem er 30 milljón GE.
- B6.3.20 Lag, sem felur í sér uppgreiðslurétt, uppfyllir ekki skilyrði fyrir því að vera tilgreint sem áhættuvarinn liður í gangvirðisvörn ef gangvirði uppgreiðsluréttarins verður fyrir áhrifum af breytingum á áhættunni, sem varið er gegn, nema tilgreinda lagið feli í sér áhrif á tengda uppgreiðsluréttinn þegar breyting á gangvirði áhættuvarða liðarins er ákveðin.
- Tengsl milli þátta og heildarsjóðstreymi liðar*
- B6.3.21 Ef þáttur í sjóðstreymi fjárhagslegs eða ófjárhagslegs liðar er tilgreindur sem áhættuvarinn liður verður þátturinn að vera lægri eða jafn heildarsjóðstreymi alls liðarins. Þó má tilgreina allt sjóðstreymi alls liðarins sem áhættuvarinn lið og verja hann aðeins gagnvart einni tiltekinni áhættu (t.d. aðeins þeim breytingum sem rekja má til breytinga á LIBOR-vöxtum eða viðmiðunarverði hrávöru).
- B6.3.22 Eining getur t.d. ekki tilgreint, í tilviki fjárskuldar þar sem virkir vextir eru undir LIBOR-vöxtum:
- a) þátt skuldarinnar sem er jafn LIBOR-vöxtum (auk höfuðstóls ef um er að ræða gangvirðisvörn) og
 - b) neikvæðan hrakvirðisþátt.

⁽¹⁾ Í þessum staðli eru fjárhæðir tilgreindar í „gjaldmiðilseiningum“ (GE) og „einingum erlends gjaldmiðils“ (EEG).

- B6.3.23 Eining getur þó tilgreint sem áhættuvarinn lið breytingu á virði heildarskuldarinnar (þ.e. höfuðstóls auk LIBOR-vaxta, að frádregnum 100 grunnpunktum) sem rekja má til breytinga á LIBOR-vöxtum, þegar um er að ræða fjárskuldbindingu á föstum vöxtum þar sem virkir vextir eru (t.d.) 100 grunnpunktum undir LIBOR-vöxtum. Einingin getur, ef fjármálagerningur með föstum vöxtum er varinn áhættu eftir útgáfu hans og vextir hafa breyst í millitíðinni, tilgreint áhættuþátt sem er jafn viðmiðunarvöxtum sem eru hærri en greiddir samningsbundnir vextir af liðnum. Einingin getur gert þetta að því tilskildu að viðmiðunarvextirnir séu lægri en virkir vextir sem eru reiknaðir út á þeim grundvelli að einingin hafi keypt gerninginn daginn sem hún tilgreindi varða liðinn í fyrsta sinn. Sem dæmi gefur eining út fjáreign að fjárhæð 100 GE á föstum vöxtum og virkir vextir hennar eru 6% á sama tíma og LIBOR-vextir eru 4%. Hún byrjar að verja þessa eign gegn áhættu nokkru síðar þegar LIBOR-vextir hafa hækkað í 8% og gangvirði eignarinnar hefur lækkað í 90 GE. Einingin reiknar út að ef hún hefði keypt eignina daginn sem hún tilgreindi tengda LIBOR-vaxtaáhættu sem áhættuvarinn lið í fyrsta sinn hefðu virku vextirnir af eigninni verið 9,5% á grundvelli gangvirðis hennar sem þá var 90 GE. Þar sem LIBOR-vextir eru lægri en þessir virku vextir getur einingin tilgreint LIBOR-vaxtaþáttinn, sem nemur 8%, sem er að hluta samningsbundið vaxtasjóðstreymi og að hluta mismunurinn á gangvirðinu (þ.e. 90 GE) og fjárhæðinni sem skal endurgreiða á gjalddaga (þ.e. 100 GE).
- B6.3.24 Ef fjárskuldbinding með breytilegum vöxtum ber (t.d.) þriggja mánaða LIBOR-vexti, að frádregnum 20 grunnpunktum (þar sem gólfíð er núll grunnpunktur), getur eining tilgreint sem áhættuvarinn lið breytinguna á sjóðstreymi allrar skuldbindingarinnar (þ.e. þriggja mánaða LIBOR-vaxta, að frádregnum 20 grunnpunktum, þ.m.t. gólfíð) sem rekja má til breytinga á LIBOR-vöxtum. Þannig hefur áhættuvarði liðurinn sama breytilega sjóðstreymið og skuldbinding sem ber þriggja mánaða LIBOR-vexti með áhættuálag í núlli eða jákvætt, svo fremi að þriggja mánaða framvirkur ferill LIBOR-vaxta til loka líftíma skuldbindingarinnar fari ekki undir 20 grunnpunkta. Ef framvirkur ferill þriggja mánaða LIBOR-vaxta til loka líftíma skuldbindingarinnar (eða hluta hennar) fer undir 20 grunnpunkta hefur áhættuvarði liðurinn þó minni breytileika í sjóðstreymi en skuldbinding sem ber þriggja mánaða LIBOR-vexti með áhættuálag í núlli eða jákvætt.
- B6.3.25 Svipað dæmi um ófjárhagslegan lið er verð tiltekinnar tegundar hráolíu af olíuvinnslusvæði sem byggist á viðeigandi viðmiðunarhráolíu. Ef eining selur hráolíu samkvæmt samningi og notar samningsbundna verðlagningarreglu, sem setur verð á tunnu við viðmiðunarverð hráolíu, að frádregnu 10 GE þar sem gólfíð er 15 GE, getur einingin tilgreint sem áhættuvarinn lið allan breytileika í sjóðstreymi samkvæmt sölusamningnum sem rekja má til breytingarinnar á viðmiðunarverði hráolíu. Einingin getur þó ekki tilgreint þátt sem er jafn fullri breytingu á viðmiðunarverði hráolíu. Þannig hefur áhættuvarinn liður sama breytileika í sjóðstreymi og hráolíusala á viðmiðunarverði hráolíu (eða með jákvæðu áhættuálagi) svo fremi að framvirkt verð (fyrir hverja afhendingu) fari ekki undir 25 GE. Áhættuvarði liðurinn hefur þó minni breytileika í sjóðstreymi en hráolíusala á viðmiðunarverði hráolíu (eða með jákvæðu áhættuálagi) ef framvirkt verð fyrir hverja afhendingu fer undir 25 GE.

Skilyrði vegna áhættuvarnarreikningsskila (þáttur 6.4)

Skilvirkni áhættuvarnar

- B6.4.1 Skilvirkni áhættuvarnar kemur fram í því að hve miklu leyti breytingar á gangvirði eða sjóðstreymi áhættuvarnargernings eru jafnaðar út með breytingum á gangvirði eða sjóðstreymi áhættuvarnargerningsins (t.d. þegar áhættuvarði liðurinn er áhættuþáttur, viðeigandi breyting á gangvirði eða sjóðstreymi liðar er sú sem rekja má til áhættunnar sem varið er gegn). Óskilvirkni áhættuvarnar kemur fram í því að hve miklu leyti breytingar á gangvirði eða sjóðstreymi áhættuvarnargernings er meiri eða minni en breytingar á áhættuvarða liðnum.
- B6.4.2 Eining skal, þegar hún tilgreinir áhættuvarnartengsl og áfram, greina uppsprettu óskilvirkni áhættuvarnar sem gert er ráð fyrir að hafi áhrif á áhættuvarnartengslin á líftíma hennar. Þessi greining (þ.m.t. hvers kyns uppfærslur í samræmi við lið B6.5.21 sem verða vegna endurstillingar á áhættuvarnartengslum) er grundvöllur fyrir mat einingarinnar á því hvort hún uppfyllir kröfur um skilvirkni áhættuvarnar.

- B6.4.3 Til að taka af allan vafa skal endurspegla áhrif þess að skipta út upphaflega mótaðilanum fyrir greiðslujöfnunarmótaðila og áhrif þess að gera tengdar breytingar, eins og lýst er í lið 6.5.6, í matinu á áhættuvarnargerningnum og þar af leiðandi í matinu á skilvirkni áhættuvarnar og mælingunni á skilvirkni áhættuvarnar.

Efnahagstengsl milli áhættuvarða liðarins og áhættuvarnargerningsins

- B6.4.4 Sú krafa að efnahagstengsl séu fyrir hendi þýðir að áhættuvarnargerningurinn og áhættuvarði liðurinn hafi virði sem hreyfist alla jafna í gagnstæða átt vegna sömu áhættu, þ.e. áhættu sem varið er gegn. Því hlýtur að vera vænting um að virði áhættuvarnargerningsins og virði áhættuvarða liðarins breytist kerfisbundið í kjölfar hreyfinga á sama undirliggjandi gerningi eða gerningum sem eru tengdir efnahagslega þannig að þeir bregðist á svipaðan hátt við áhættunni sem varið er gegn (t.d. Brent-hráolía og WTI-hráolía).
- B6.4.5 Ef undirliggjandi gerningar eru ekki eins en efnahagslega tengdir geta komið upp aðstæður þar sem virði áhættuvarnargerningsins og virði áhættuvarða liðarins hreyfast í sömu átt, t.d. vegna verðmunar milli breytinga á tveimur undirliggjandi gerningum enda þótt þeir sjálfir hreyfist ekki verulega. Þetta er enn í samræmi við efnahagstengsl milli áhættuvarnargerningsins og áhættuvarða liðarins ef þess er enn vænst að virði áhættuvarnargerningsins og áhættuvarða liðarins hreyfist alla jafna í gagnstæða átt þegar undirliggjandi gerningar hreyfast.
- B6.4.6 Mat á því hvort fyrir liggja efnahagstengsl felur m.a. í sér greiningu á mögulegri hegðan áhættuvarnartengsla á gildistíma þeirra til að ganga úr skugga um hvort þess megi vænta að þau uppfylli markmið um áhættustjórnun. Það eitt að tölfraðileg fylgni sé á milli tveggja breytna felur ekki í sjálfu sér stuðning við gilda niðurstöðu um að efnahagstengsl séu fyrir hendi.

Áhrif útlánaáhættu

- B6.4.7 Þar sem líkan áhættuvarnarreikningsskila er almennt byggt á jöfnun milli hagnaðar og taps af áhættuvarnargerningnum og áhættuvarða liðnum er skilvirkni áhættuvarnar ekki aðeins ákvörðun á grundvelli efnahagstengsla milli þessara liða (þ.e. breytinga á undirliggjandi gerningum þeirra) heldur einnig á áhrifum af útlánaáhættu á virði bæði áhættuvarnargerningsins og áhættuvarða liðarins. Áhrif af útlánaáhættu þýðir að jafnvel þótt fyrir hendi séu efnahagstengsl milli áhættuvarnargerningsins og áhættuvarða liðarins kunni jöfnunin að verða óútreiknanleg. Þetta getur orðið vegna breytingar á útlánaáhættu annaðhvort áhættuvarnargerningsins eða áhættuvarða liðarins sem er af slíkri stærðargráðu að hún verður ríkjandi þáttur í virði breytinga sem leiðir af efnahagstengslunum (þ.e. áhrif af breytingum í undirliggjandi gerningum). Sú stærð sem gefur tilefni til ríkjandi stöðu er stærð sem myndi leiða til taps (eða hagnaðar) af útlánaáhættu sem gera að engu áhrifin af breytingum á undirliggjandi gerningum á virði áhættuvarnargerningsins eða áhættuvarða liðarins jafnvel þótt þær breytingar væru verulegar. Ef á hinn bóginn lítill breyting verður á undirliggjandi gerningum á tilteknu tímabili leiðir sú staðreynd, að jafnvel litlar útlánaáhættutengdar breytingar á virði áhættuvarnargerningsins eða áhættuvarða liðarins kunni að hafa áhrif á virði fleiri undirliggjandi gerninga, ekki til ríkjandi stöðu.
- B6.4.8 Dæmi um það þegar útlánaáhætta ríkir í áhættuvarnartengslum er þegar eining ver áhættuskuldbindingu gegn hrávöruverðsáhættu með því að nota ótryggðar afleiður. Ef mótaðili þeirrar afleiðu verður fyrir því að láns hæfi hans versnar verulega kunna áhrifin af breytingum á láns hæfi hans að vega þyngra en áhrif af breytingum á hrávöruverði á gangvirði áhættuvarnargerningsins þar eð breytingar á virði áhættuvarða liðarins veltur að verulegu leyti á breytingum á hrávöruverði.

Áhættuvarnarhlutfall

- B6.4.9 Í samræmi við kröfur um skilvirkni áhættuvarnar verður áhættuvarnarhlutfall áhættuvarnartengslanna að vera hið sama og leiðir af magni áhættuvarins liðar sem einingin hefur í reynd varið áhættu og magni áhættuvarnargerningsins sem einingin notar í reynd til að áhættuverja þetta magn áhættuvarins liðar. Ef eining ver innan við 100% af áhættuskuldbindingu á lið, t.d. 85%, skal hún því tilgreina áhættuvarnartengslin með því að nota áhættuvarnarhlutfall sem er hið sama og leiðir af 85% af áhættuskuldbindingunni og það magn

áhættuvarnargerningsins sem einingin notar í reynd til að verja þessi 85% gegn áhættu. Á sama hátt skal eining, ef hún ver t.d. áhættuskuldbindingu gegn áhættu með því að nota nafnverð 40 eininga í fjármálagerningi, tilgreina áhættuvarnartengslin með því að nota áhættuvarnarhlutfall sem er hið sama og það sem leiðir af þessu magni, 40 einingum (þ.e. einingin má ekki nota áhættuvarnarhlutfall sem er byggt á meira magni eininga sem hún kann að hafa í heildina eða minna magni eininga) og magni í áhættuvarða liðnum sem hún ver í reynd gegn áhættu með þessum 40 einingum.

- B6.4.10 Þó skal tilgreining áhættuvarnartengsla, með því að nota sama áhættuvarnarhlutfall og það sem leiðir af magni í áhættuvarða liðnum og áhættuvarnargerningnum, sem einingin notar í reynd, ekki endurspegla ójafnvægi milli vægis áhættuvarða liðarins og áhættuvarnargerningsins sem myndi aftur leiða til óskilvirkni áhættuvarnar (óháð því hvort færsla hefur átt sér stað) sem kann að leiða til reikningsskilaniðurstöðu sem væri í ósamræmi við tilgang áhættuvarnarreikningsskilanna. Eining verður því, að því er varðar tilgreiningu áhættuvarnartengsla, að leiðréttu áhættuvarnarhlutfallið sem leiðir af því magni áhættuvarða liðarins og áhættuvarnargerningsins sem einingin notar í reynd ef þörf er á því til að komast hjá slíku ójafnvægi.
- B6.4.11 Dæmi um viðeigandi atriði við mat á því hvort reikningsskilaleg niðurstaða er í ósamræmi við tilgang áhættuvarnarreikningsskilanna eru:

- a) hvort fyrirhuguðu áhættuvarnarhlutfalli er komið á til að komast hjá því að færa óskilvirkni áhættuvarnar í sjóðstreymisvarnir eða til að ná fram leiðréttingu á gangvirðisvörn fyrir fleiri áhættuvarða liði með það að markmiði að auka notkun gangverðsreikningsskila en án þess að jafna breytingar á gangvirði áhættuvarnargerningsins og
- b) hvort fyrir liggja viðskiptaleg ástæða fyrir tilteknu vægi áhættuvarins liðar og áhættuvarnargernings jafnvel þótt það myndi leiða til óskilvirkni áhættuvarnar. Eining setur t.d. fram og tilgreinir magn áhættuvarnargerningsins sem er ekki það magn sem hún ákveður að sé besta áhættuvörn áhættuvarða liðarins vegna þess að staðlað magn áhættuvarnargerninganna leyfir ekki að hún setji fram nákvæmlega sama magn í áhættuvarnargerningi („einingarstærðarvandamál“). Dæmi um þetta er eining sem ver 100 tonn af kaffiinnkaupum gegn áhættu með stöðluðum framtíðarsamningum um kaffi þar sem samningsstærð er 37500 pund. Eining gæti aðeins notað annaðhvort fimm eða sex samninga (jafngildi 85,0 og 102,1 tonna, eftir því sem við á) til þess að verja kaup á 100 tonnum gegn áhættu. Í því tilviki tilgreinir eining áhættuvarnartengsl með því að nota það áhættuvarnarhlutfall sem leiðir af þeim fjölda framtíðarsamninga um kaffi sem hún notar í reynd vegna þess að óskilvirkni áhættuvarnar, sem leiðir af ósamræmi milli vægis áhættuvarins liðar og áhættuvarnargerningsins, myndi ekki leiða til reikningsskilaniðurstöðu sem er í ósamræmi við tilgang áhættuvarnarreikningsskilanna.

Tíðni mats á því hvort kröfur um skilvirkni áhættuvarnar eru uppfylltar

- B6.4.12 Eining skal, við upphaf áhættuvarnartengslanna og áfram, meta hvort áhættuvarnartengslin uppfylli kröfur um skilvirkni áhættuvarnar. Eining skal í það minnsta framkvæma áfram mat á hverjum reikningsskiladegi eða þegar veruleg breyting verður á aðstæðum sem hefur áhrif á kröfur um skilvirkni áhættuvarnar, hvort sem ber fyrir að. Matið tengist væntingum um skilvirkni áhættuvarnar og horfir því aðeins til framtíðar.

Aðferð við mat á því hvort kröfur um skilvirkni áhættuvarnar eru uppfylltar

- B6.4.13 Þessi staðall tilgreinir ekki aðferð við mat á því hvort áhættuvarnartengsl uppfylli kröfur um skilvirkni áhættuvarnar. Eining skal þó nota aðferð sem nær viðeigandi einkennum áhættuvarnartengslanna, þ.m.t. uppsprettu óskilvirkni áhættuvarnar. Aðferðin getur verið eindleg eða megindlegt mat, en það veltur á þessum atriðum.
- B6.4.14 Til dæmis getur eining, þegar aðalskilmálar (t.d. nafnverð, gjalddagi og undirliggjandi gerningur) áhættuvarnargerningsins og áhættuvarða liðarins samsvara hver öðrum eða eru vel samræmdir, mögulega ákveðið á grundvelli eindlegs mats á þessum þýðingarmiklu skilmálum að virði áhættuvarnargerningsins og áhættuvarða liðarins muni almennt hreyfast í gagnstæða átt vegna sömu áhættu og því liggja fyrir efnahagstengsl milli áhættuvarða liðarins og áhættuvarnargerningsins (sjá liði B6.4.4–B6.4.6).

- B6.4.15 Sú staðreynd að hagnaður eða tap er af afleiðunni þegar hún er tilgreind sem áhættuvarnargerningur merkir ekki í sjálfu sér að eigindlegt mat eigi ekki við. Það veltur á aðstæðum hvort óskilvirkni áhættuvarnar, sem rekja má til þeirrar staðreyndar, gæti verið af stærð sem eigindlegt mat myndi ekki ná með fullnægjandi hætti.
- B6.4.16 Ef þýðingarmiklir skilmálar áhættuvarnargernings og áhættuvarins liðar eru hins vegar ekki vel samræmdir eykst óvissan um umfang jöfnunar. Af þessum sökum er erfiðara að spá fyrir um skilvirkni áhættuvarnar á tímabili áhættuvarnartengslanna. Í þeim aðstæðum verður kannski aðeins mögulegt fyrir einingu að komast að þeirri niðurstöðu á grundvelli megindlegs mats að efnahagstengsl séu fyrir hendi milli áhættuvarða liðarins og áhættuvarnargerningsins (sjá liði B6.4.4–B6.4.6). Við vissar aðstæður kann einnig að vera þörf á megindlegu mati til að meta hvort það áhættuvarnarhlutfall, sem er notað við tilgreiningu áhættuvarnartengslanna, uppfylli kröfur um skilvirkni áhættuvarnar (sjá liði B6.4.9–B6.4.11). Eining getur notað sömu eða ólíkar aðferðir í þessum tvenns konar tilgangi.
- B6.4.17 Ef breytingar verða á aðstæðum sem hafa áhrif á skilvirkni áhættuvarnar getur eining þurft að breyta um aðferð við mat á því hvort áhættuvarnartengsl uppfylli kröfur um skilvirkni áhættuvarnar til þess að tryggja að enn sé hægt að ná utan um viðeigandi einkenni áhættuvarnartengslanna, m.a. uppsprettu óskilvirkni áhættuvarnar.
- B6.4.18 Áhættustjórnun einingar er helsta uppspretta upplýsinga við framkvæmd mats á því hvort áhættuvarnartengsl uppfylli kröfur um skilvirkni áhættuvarnar. Þetta þýðir að nota má upplýsingar um (eða greiningu á) stjórnun, sem eru notaðar við ákvarðanatöku, sem grundvöll mats á því hvort áhættuvarnartengsl uppfylli kröfur um skilvirkni áhættuvarnar.
- B6.4.19 Gögn einingar um áhættuvarnartengslin fela í sér upplýsingar um það hvernig hún mun meta kröfur um skilvirkni áhættuvarnar, m.a. þá aðferð eða aðferðir sem eru notaðar. Uppfæra skal gögn um áhættuvarnartengsl við hvers kyns breytingar á aðferðum (sjá lið B6.4.17).

Færsla áhættuvarnartengsla sem uppfylla skilyrði (þáttur 6.5)

- B6.5.1 Dæmi um gangvirðisvörn er vörn gegn áhættu vegna breytinga á gangvirði skuldagernings á föstum vöxtum sem leiðir af breytingum á vöxtum. Útgefandi eða handhafi geta komið sér upp þess háttar áhættuvörn.
- B6.5.2 Markmiðið með sjóðstreymisvörn er að fresta hagnaði eða tapi af áhættuvarnargerningnum til tímabils eða tímabila þegar vænt áhættuvarið framtíðarsjóðstreymi hefur áhrif á rekstrarreikning. Dæmi um sjóðstreymisvörn er notkun skiptasamnings til að breyta skuld með fljótandi vöxtum (hvort sem hún er metin á afskrifuðu kostnaðarverði eða gangvirði) yfir í skuld með föstum vöxtum (þ.e. áhættuvörn fyrir framtíðarviðskipti þegar framtíðarsjóðstreymi, sem er verið að verja, er framtíðarvaxtagreiðslur). Á hinn bóginn eru áætluð kaup á eiginfjárgerningi, sem verða færð á gangvirði í gegnum rekstrarreikning þegar þau hafa gengið í gegn, dæmi um lið sem getur ekki verið áhættuvarði liðurinn í sjóðstreymisvörn vegna þess að hagnað eða tap af áhættuvarnargerningnum, sem yrði frestað, væri ekki hægt að endurflokka með viðeigandi hætti í rekstrarreikning á tímabili jöfnunar. Af sömu ástæðu geta áætluð kaup á eiginfjárgerningi, sem eru færð, þegar þau hafa gengið í gegn, á gangvirði með breytingum á gangvirði sem er sett fram í annarri heildarafkomu, heldur ekki verið áhættuvarði liðurinn í sjóðstreymisvörn.
- B6.5.3 Áhættuvörn fastrar skuldbindingar (t.d. vörn gegn breytingu á eldsneytisverði í tengslum við ófærða, samningsbundna skuldbindingu rafveitu um að kaupa eldsneyti á föstu verði) er áhættuvörn gegn áhættu vegna breytingar á gangvirði. Í samræmi við það er þess háttar áhættuvörn gangvirðisvörn. Í samræmi við lið 6.5.4 væri þó að öðrum kosti hægt að færa vörn vegna gengisáhættu erlendra gjaldmiðla í fastri skuldbindingu sem sjóðstreymisvörn.

Mat á óskilvirkni áhættuvarnar

- B6.5.4 Við mat á óskilvirkni áhættuvarnar skal eining líta til tímavirðis peninga. Af þessum sökum ákvarðar einingin virði áhættuvarða liðarins á grundvelli núvirðis og því felur breytingin á virði áhættuvarða liðarins einnig í sér áhrif af tímavirðis peninga.

B6.5.5 Við útreikning á breytingu á virði áhættuvarða liðarins í þeim tilgangi að meta óskilvirkni áhættuvarnar getur eining notað afleiðu sem myndi hafa skilmála sem samsvara aðalskilmálum áhættuvarða liðarins (venjulega er vísað til þessa sem „ímyndaðar afleiðu“) og yrði t.d. fyrir áhættuvörn áætlaðra framtíðarviðskipta kvarðað með því að nota áhættuvarið verðbil (eða vaxtastig). Ef áhættuvörnin var t.d. vegna tvíhliða áhættu á núverandi markaðsstigi myndi ímyndaða afleiðan standa fyrir ímyndaðan framvirkan samning sem er kvarðaður að núllvirði við tilgreiningu áhættuvarnartengslanna. Ef áhættuvörnin var t.d. einhliða áhætta myndi ímyndaða afleiðan standa fyrir innra virði ímyndaðs valréttar sem er á sléttu (e. at the money) við tilgreiningu áhættuvarnartengslanna ef verðbil áhættuvarnarinnar er núverandi markaðsstig eða er í tapi ef áhættuvarið verðbil er yfir (eða undir að því er varðar áhættuvörn gnóttstöðu) núverandi markaðsstigi. Ein möguleg leið til að reikna út breytingu á virði áhættuvarða liðarins er að nota ímyndaða afleiðu. Ímyndaða afleiðan líkir eftir áhættuvarða liðnum og leiðir því til sömu niðurstöðu og þegar þessi breyting á virði er ákveðin með annarri aðferð. Af því leiðir að „ímyndaða afleiðan“ er ekki aðferð sem slík heldur stærðfræðilegt úrræði sem aðeins má nota til að reikna út virði áhættuvarða liðarins. Af þessum sökum er ekki hægt að nota „ímynduðu afleiðuna“ til að telja með þætti í virði áhættuvarða liðarins sem eru aðeins fyrir hendi í áhættuvarnargerningnum (en ekki í áhættuvarða liðnum). Dæmi um þetta er skuld sem er gefin upp í erlendum gjaldmiðli (óháð því hvort hún er á föstum eða breytilegum vöxtum). Þegar ímynduð afleiða er notuð til að reikna út breytinguna á virði slíkrar skuldar eða núverandi virði uppsafnaðrar breytingar á sjóðstreymi hennar getur ímyndaða afleiðan ekki einfaldlega reiknað gjald fyrir það að skipta á milli ólíkra gjaldmiðla jafnvel þótt raunverulegar afleiður, þar sem skipt er ólíkum gjaldmiðlum, kunna að fela í sér slíkt gjald (t.d. vaxtaskiptasamningar milli gjaldmiðla).

B6.5.6 Breytingu á virði áhættuvarins liðar, sem er ákveðin með því að nota ímyndaða afleiðu, má einnig nota í þeim tilgangi að meta hvort áhættuvarnartengsl uppfylla kröfur varðandi skilvirkni áhættuvarnar.

Endurstilling áhættuvarnartengsla og breytinga á áhættuvarnarhlutfalli

B6.5.7 Endurstilling vísar til leiðréttinga á tilgreindu magni áhættuvarða liðarins eða áhættuvarnargerningsins í fyrirliggjandi áhættuvarnartengslum í þeim tilgangi að viðhalda áhættuvarnarhlutfalli sem uppfyllir kröfur varðandi skilvirkni áhættuvarnar. Breytingar á tilgreindu magni áhættuvarins liðar eða áhættuvarnargernings í öðrum tilgangi teljast ekki vera endurstilling að því er þennan staðal varðar.

B6.5.8 Endurstilling er færð sem framhald áhættuvarnartengslanna í samræmi við liði B6.5.9–B6.5.21. Við endurstillingu er óskilvirkni áhættuvarnar í áhættuvarnartengslum ákvörðuð og færð þegar í stað áður en áhættuvarnartengslin eru leiðrétt.

B6.5.9 Leiðrétting á áhættuvarnarhlutfalli gefur einingu færi á að bregðast við breytingum á tengslum milli áhættuvarnargerningsins og áhættuvarða liðarins sem leiðir af undirliggjandi gerningum eða áhættubreytum. Til dæmis er áhættuvarnartengslum, þar sem áhættuvarnargerningurinn og áhættuvarði liðurinn hafa ólíka en skylda undirliggjandi gerninga, breytt ef tengslum milli þessara tveggja undirliggjandi gerninga er breytt (t.d. ólíkir en skyldir viðmiðunarvísar, vextir eða verð). Af þessu leiðir að endurstilling gerir það kleift að viðhalda áhættuvarnartengslum í aðstæðum þar sem tengslin milli áhættuvarnargerningsins og áhættuvarða liðarins breytast á þann hátt sem hægt er að vega upp með því að leiðrétta áhættuvarnarhlutfallið.

B6.5.10 Til dæmis ver eining áhættuskuldbindingu gegn áhættu af gjaldmiðli A með því að nota gjaldmiðilsafleiðu sem vísar til gjaldmiðils B og gjaldmiðlar A og B eru bundnir (þ.e. gengi þeirra er viðhaldið innan tiltekins bils eða á gengi sem seðlabanki eða annað yfirvald ákveður). Ef gengi milli gjaldmiðils A og gjaldmiðils B væri breytt (þ.e. ákveðið væri nýtt bil eða gengi) myndi endurstilling áhættuvarnartengslanna til þess að endurspegla nýja gengið tryggja að áhættuvarnartengslin myndu áfram uppfylla kröfuna um skilvirkni áhættuvarnar að því er varðar áhættuvarnarhlutfallið í nýju aðstæðunum. Ef á hinn bóginn gjaldmiðilsafleiða fer í vanskil myndi

breyting á áhættuvarnarhlutfallinu ekki tryggja að áhættuvarnartengslin myndi áfram uppfylla kröfuna um skilvirkni áhættuvarnar. Af þessu leiðir að endurstilling greiðir ekki fyrir viðhaldi áhættuvarnartengsla í aðstæðum þar sem tengslin milli áhættuvarnargerningsins og áhættuvarða liðarins breytast á þann hátt að ekki er hægt að vega það upp með því að leiðréttu áhættuvarnarhlutfallið.

B6.5.11 Breyting á umfangi jöfnunar milli breytinga á gangvirði áhættuvarnargerningsins og gangvirði eða sjóðstreymi áhættuvarða liðarins telst ekki alltaf vera breyting á tengslum milli áhættuvarnargerningsins og áhættuvarða liðarins. Eining greinir uppsprettu óskilvirkni áhættuvarnar sem gert er ráð fyrir að hafi áhrif á áhættuvarnartengslin á meðan þau eru í gildi og metur hvort breytingar á umfangi jöfnunar eru:

- a) sveiflur í kringum það áhættuvarnarhlutfall sem helst í gildi (þ.e. heldur áfram að endurspegla með viðeigandi hætti tengslin milli áhættuvarnargerningsins og áhættuvarða liðarins) eða
- b) vísbending um að áhættuvarnarhlutfallið endurspegli ekki lengur með viðeigandi hætti tengslin milli áhættuvarnargerningsins og áhættuvarða liðarins.

Eining framkvæmir þetta mat í tengslum við kröfuna um skilvirkni áhættuvarnar vegna áhættuvarnarhlutfallsins, þ.e. til að tryggja að áhættuvarnartengslin endurspegli ekki ójafnvægi milli vægis áhættuvarða liðarins og áhættuvarnargerningsins sem myndi leiða til óskilvirkni áhættuvarnar (óháð því hvort færsla hefur átt sér stað) sem kann að leiða til reikningsskilaniðurstöðu sem væri í ósamræmi við tilgang áhættuvarnarreikningsskilanna. Því þarf að beita dómgreind við matið.

B6.5.12 Ekki er hægt að draga úr sveiflum í kringum stöðugt áhættuvarnarhlutfall (og þar með tengdri óskilvirkni áhættuvarnar) með því að leiðréttu áhættuvarnarhlutfallið í kjölfar hverrar tiltekinnar niðurstöðu. Í þeim aðstæðum er breyting á umfangi jöfnunar því spurning um að meta og færa óskilvirkni áhættuvarnar en krefst ekki endurstillingar.

B6.5.13 Á hinn bóginn, ef breytingar á umfangi jöfnunar gefa til kynna að sveiflan sé í kringum áhættuvarnarhlutfall, sem er ólíkt því áhættuvarnarhlutfalli sem er notað fyrir þessi áhættuvarnartengsl, eða ef leitni er frá áhættuvarnarhlutfallinu má draga úr óskilvirkni áhættuvarnar með því að leiðréttu áhættuvarnarhlutfallið vegna þess að ef því yrði haldið myndi það leiða í auknum mæli til óskilvirkni áhættuvarnar. Við slíkar aðstæður verður eining því að meta hvort áhættuvarnartengslin endurspegli ójafnvægi milli vægis áhættuvarða liðarins og áhættuvarnargerningsins sem myndi leiða til óskilvirkni áhættuvarnar (óháð því hvort færsla hefur átt sér stað) sem kann að leiða til reikningsskilaniðurstöðu sem væri í ósamræmi við tilgang áhættuvarnarreikningsskilanna. Ef áhættuvarnarhlutfall er leiðrétt hefur það líka áhrif á mat og færslu óskilvirkni áhættuvarnar vegna þess að við endurstillingu verður að ákvarða óskilvirkni áhættuvarnar áhættuvarnartengslanna og færa þegar í stað áður en áhættuvarnartengslin eru leiðrétt í samræmi við lið B6.5.8.

B6.5.14 Endurstilling merkir, að því er áhættuvarnarreikningsskil varðar, að eining leiðrétti magn áhættuvarnargerningsins eða áhættuvarða liðarins, eftir að áhættuvarnartengsl hefst, til þess að bregðast við breytingum á aðstæðum sem hafa áhrif á áhættuvarnarhlutfall þessara áhættuvarnartengsla. Venjulega ætti leiðréttingin að endurspegla leiðréttingar á magni áhættuvarnargerningsins og áhættuvarða liðarins sem hún notar í reynd. Eining verður þó að leiðréttu áhættuvarnarhlutfallið sem leiðir af magni áhættuvarða liðarins eða áhættuvarnargerningsins sem hún notar í reynd ef:

- a) áhættuvarnarhlutfallið, sem leiðir af breytingum á magni áhættuvarnargerningsins eða áhættuvarða liðarins sem einingin notar í reynd, myndi endurspegla ójafnvægi sem myndi skapa óskilvirkni áhættuvarnar sem kann að leiða til reikningsskilaniðurstöðu sem væri í ósamræmi við tilgang áhættuvarnarreikningsskilanna eða
- b) eining myndi halda eftir magni áhættuvarnargerningsins og áhættuvarða liðarins sem hún notar í reynd, sem leiðir til þess að áhættuvarnarhlutfall myndi, við nýjar aðstæður, endurspegla ójafnvægi sem myndi skapa óskilvirkni áhættuvarnar sem kann að leiða til reikningsskilaniðurstöðu sem væri í ósamræmi við tilgang áhættuvarnarreikningsskilanna (þ.e. eining má ekki skapa ójafnvægi með því að sleppa því að leiðréttu áhættuvarnarhlutfallið).

B6.5.15 Endurstilling á ekki við ef markmið áhættustjórnartengsla hefur breyst. Þess í stað skal hætta áhættuvarnarskilum vegna þessara áhættuvarnartengsla (þrátt fyrir að eining kunni að tilgreina ný áhættuvarnartengsl sem taka til áhættuvarnargerningsins eða áhættuvarða liðarins í fyrri áhættuvarnartengslunum eins og lýst er í lið B6.5.28).

B6.5.16 Ef áhættuvarnartengsl eru endurstíllt getur leiðrétting á áhættuvarnarhlutfallinu orðið fyrir áhrifum á ólíkan hátt:

a) auka má vægi áhættuvarða liðarins (sem dregur jafnframt úr vægi áhættuvarnargerningsins) með því að:

- i. auka umfang áhættuvarða liðarins eða
- ii. draga úr umfangi áhættuvarnargerningsins,

b) auka má vægi áhættuvarnargerningsins (sem dregur jafnframt úr vægi áhættuvarða liðarins) með því:

- i. að auka umfang áhættuvarnargerningsins eða
- ii. draga úr umfangi áhættuvarða liðarins.

Breytingar á umfangi vísar til þess magns sem er hluti áhættuvarnartengslanna. Af því leiðir að lækkun á umfangi merkir ekki endilega að liðirnir eða viðskiptin séu ekki lengur fyrir hendi eða að þess sé ekki vænst að þau muni eiga sér stað heldur eru þau ekki hluti af áhættuvarnartengslunum. Ef dregið er sem dæmi úr umfangi áhættuvarnargerningsins getur það leitt til þess að einingin haldi eftir afleiðu en einungis hluti hennar kann að haldast sem áhættuvarnargerningur áhættuvarnartengslanna. Þetta gæti orðið ef aðeins það að draga úr umfangi áhættuvarnargernings áhættuvarnartengslanna gæti haft áhrif á endurstillinguna en þannig að einingin haldi því umfangi sem ekki er lengur þörf fyrir. Í því tilviki yrði ótilgreindi hlutinn af afleiðunni færður á gangvirði í gegnum rekstrarreikning (nema hann sé tilgreindur sem áhættuvarnargerningur í öðrum áhættuvarnartengslum).

B6.5.17 Það að lagfæra áhættuvarnarhlutfallið með því að auka umfang áhættuvarða liðarins hefur ekki áhrif á það hvernig breytingarnar á gangvirði áhættuvarnargerningsins eru metnar. Matið á breytingum á virði áhættuvarða liðarins, er tengist því umfangi sem áður var tilgreint, verður ekki fyrir áhrifum. Breytingarnar á virði áhættuvarða liðarins taka allt frá endurstillingardegi þó einnig til breytingarinnar á virði viðbótarumfanga áhættuvarða liðarins. Þessar breytingar eru metnar frá endurstillingardegi, og með vísan til hans, í stað þess dags þegar áhættuvarnartengslin voru tilgreind. Til dæmis ef eining hefur í upphafi varið 100 tonn af vöru gegn áhættu á framvirka verðinu 80 GE (framvirkt verð við upphaf áhættuvarnartengslanna) og 10 tonn til viðbótar við endurstillingu þegar framvirkt verð var 90 GE myndi áhættuvarði liðurinn hafa tvö lög eftir endurstillingu: 100 tonn sem eru áhættuvarin á 80 GE og 10 tonn á 90 GE.

B6.5.18 Það að lagfæra áhættuvarnarhlutfallið með því að draga úr umfangi áhættuvarnargerningsins hefur ekki áhrif á það hvernig breytingarnar á gangvirði áhættuvarða liðarins eru metnar. Mat á breytingum á gangvirði áhættuvarnargerningsins, er tengist því umfangi sem áður var tilgreint, verður ekki heldur fyrir áhrifum. Frá endurstillingardegi er það umfang, sem áhættuvarnargerningurinn var lækkaður um, þó ekki lengur hluti áhættuvarnartengslanna. Ef eining varði til dæmis í upphafi gegn verðáhættu hrávöru með því að nota 100 tonna afleiðu sem áhættuvarnargerning og lækkar það umfang um 10 tonn við endurstillingu myndi nafnverð 90 tonna af umfangi áhættuvarnargerningsins standa eftir (sjá lið B6.5.16 að því er varðar afleiðingar af afleiðuumfangi (þ.e. 10 tonn) sem eru ekki lengur hluti af áhættuvarnartengslunum).

B6.5.19 Það að lagfæra áhættuvarnarhlutfallið með því að auka umfang áhættuvarnargerningsins hefur ekki áhrif á það hvernig breytingarnar á virði áhættuvarða liðarins eru metnar. Mat á breytingum á gangvirði áhættuvarnargerningsins, er tengist því umfangi sem áður var tilgreint, verður ekki heldur fyrir áhrifum. Breytingar á gangvirði áhættuvarnargerningsins taka allt frá endurstillingardegi þó einnig til breytinga á virði viðbótarumfanga áhættuvarnargerningsins. Þessar breytingar eru metnar frá endurstillingardegi, og með vísan til hans, í stað þess dags þegar áhættuvarnartengslin voru tilgreind. Ef eining varði til dæmis í upphafi gegn verðáhættu hrávöru með því að nota 100 tonna afleiðu sem áhættuvarnargerning og bætti við 10 tonnum við

endurstillingu verður afleiðuumfang áhættuvarnargerningsins eftir endurstillingu 110 tonn. Breyting á gangvirði áhættuvarnargerningsins er heildarbreyting á gangvirði afleiðnanna sem mynda 110 tonn heildarumfangið. Þýðingarmiklir skilmálar þessara afleiðna gætu verið (og væru líklega) ólíkir, s.s. framvirkir vextir þeirra, vegna þess að gerðir voru samningar um þá á ólíkum tímum (þ.m.t. möguleikann á að tilgreina afleiður í áhættuvarnartengslum eftir upphafsfærslu þeirra).

B6.5.20 Það að lagfæra áhættuvarnarhlutfallið með því að draga úr umfangi áhættuvarða liðarins hefur ekki áhrif á það hvernig breytingar á gangvirði áhættuvarnargerningsins eru metnar. Mat á breytingum á virði áhættuvarnargerningsins, er tengist því umfangi sem áður var tilgreint, verður ekki heldur fyrir áhrifum. Það umfang, sem áhættuvarði liðurinn var lækkaður um, er þó ekki lengur hluti áhættuvarnartengslanna frá endurstillingardegi. Ef eining hefur, svo dæmi sé tekið, varið 100 tonn af vöru gegn áhættu á framvirku verði sem er 80 GE og dregur úr umfanginu um 10 tonn við endurstillingu yrði áhættuvarði liðurinn 90 tonn á 80 GE eftir endurstillingu. Þessi 10 tonn áhættuvarða liðarins, sem eru ekki lengur hluti af áhættuvarnartengslunum, yrðu færð í samræmi við kröfur um aflagningu áhættuvarnarreikningsskila (sjá liði 6.5.6–6.5.7 og B6.5.22–B6.5.28).

B6.5.21 Við endurstillingu áhættuvarnartengsla skal eining uppfæra greiningu sína á uppsprettu óskilvirkni áhættuvarnar sem gert er ráð fyrir að hafi áhrif á áhættuvarnartengslin á (eftirstæðum) gildistíma þeirra (sjá lið B6.4.2). Uppfæra skal gögn um áhættuvarnartengslin til samræmis við það.

Aflagning áhættuvarnarreikningsskila

B6.5.22 Aflagningu áhættuvarnarreikningsskila er beitt framvirkrt frá þeim degi þegar skilyrði eru ekki lengur uppfyllt.

B6.5.23 Eining skal ekki hætta að tilgreina, og þar með leggja af, áhættuvarnartengsl sem:

- a) uppfylla enn markmið áhættustjórnunar en á grundvelli hennar uppfylltu þau skilyrði áhættuvarnarreikningsskila (þ.e. einingin stefnir enn að markmiði áhættustjórnunar) og
- b) uppfylla áfram öll skilyrði (eftir að tekið hefur verið tillit til hvers kyns endurstillingar áhættuvarnartengsla, ef við á).

B6.5.24 Að því er þennan staðal varðar er áhættustýringaráætlun einingar aðgreind frá markmiðum hennar um áhættustjórnun. Áhættustýringaráætluninni er komið á fót á æðsta stigi innan einingar sem ákveður hvernig hún stjórnar áhættu sinni. Í áhættustýringaráætlunum eru yfirleitt greindar þær áhættur sem einingin er óvarin gegn og sett fram hvernig einingin bregst við þeim. Venjulega gildir áhættustýringaráætlun til lengri tíma og í henni getur verið nokkur sveigjanleiki til þess að bregðast við breyttum aðstæðum sem upp koma á gildistíma áætlunarinnar (t.d. aðrir vextir eða annað hrávöruverð sem leiðir til mismikillar áhættuvarnar). Þetta er alla jafna sett fram í almennu skjali sem fer niður hvert þrep einingarinnar með stefnum þar sem fram koma sértækar leiðbeiningar. Aftur á móti á markmið áhættustjórnunar vegna áhættuvarnartengsla við á stigi tiltekinnna áhættuvarnartengsla. Það tengist því hvernig tiltekinn áhættuvarnargerningur, sem hefur verið tilgreindur, er notaður til þess að verja þá tilteknu áhættuskuldbindingu sem hefur verið tilgreind sem áhættuvarinn liður. Af því leiðir að áhættustýringaráætlun getur tekið til margra ólíkra áhættuvarnartengsla þar sem markmið áhættustjórnunar tengjast því að koma þessari heildaráhættustýringaráætlun til framkvæmda. Til dæmis:

- a) eining hefur áætlun um að stjórna vaxtaáhættu sinni við skuldafjármögnun þar sem vaxtabil fyrir eininguna í heild er blanda af breytilegum vöxtum og föstum vöxtum. Áætlunin á að halda milli 20 og 40% af skuldinni á föstum vöxtum. Einingin ákveður öðru hverju hvernig framkvæma skuli þessa stefnu (þ.e. hvernig hún staðsetur sig á bilinu 20 til 40% áhættu með föstum vöxtum) eftir því hvert vaxtastigið er. Ef vextir eru lágir setur einingin meira af skuldum á fasta vexti en þegar vextir eru háir. Skuldir einingar eru 100 GE á breytilegum vöxtum þar sem 30 GE er skipt yfir í áhættu á föstum vöxtum. Einingin nýtir lága vexti til þess að gefa út viðbótarskuld upp á 50 GE til þess að fjármagna stóra fjárfestingu en það gerir hún með því að gefa út skuldabréf á föstum vöxtum. Í ljósi þessara lágu vaxta ákveður einingin að fastsetja áhættu sína á föstum vöxtum við 40% af heildarskuldinni með því að lækka þá áhættu sem hún hafði áður áhættuvarið á

breytilegum vöxtum um 20 GE þannig að niðurstaðan verður að áhætta á föstum vöxtum verður 60 GE. Í þessum aðstæðum helst sjálf áhættustýringaráætlunin óbreytt. Aftur á móti hefur framkvæmd einingarinnar á þessari áætlun breyst og það þýðir, að því er varðar þá áhættu upp á 20 GE sem var áður áhættuvarin á breytilegum vöxtum, að markmið áhættustjórnunar hefur breyst (þ.e. á stigi áhættuvarnartengsla). Af þessu leiðir að við þessar aðstæður verður að hætta áhættuvarnarreikningsskilum fyrir 20 GE af þeirri áhættu sem var áður áhættuvarin á breytilegum vöxtum. Þetta getur falið í sér að draga úr skiptastöðunni (e. swap position) um 20 GE á nafnverði en eining gæti, allt eftir því hverjar aðstæður eru, haldið eftir umfangi til að skipta og notað það t.a.m. til að verja aðra áhættu eða það gæti orðið hluti af veltubók. Aftur á móti ef eining skipti þess í stað hluta af nýrri skuld sinni á föstum vöxtum í áhættuskuldbindingu á breytilegum vöxtum yrði að halda áhættuvarnarreikningsskilum áfram fyrir þá áhættuskuldbindingu á breytilegum vöxtum sem var áður varin,

- b) sumar áhættuskuldbindingar eru afleiðing staðna sem breytast oft, t.d. vaxtaáhætta í opnu eignasafni skuldagerninga. Það að bæta við nýjum skuldagerningum og afskrá stöðugt skuldagerninga breytir áhættuskuldbindingunni (þ.e. þetta er ólíkt stöðu sem fær einfaldlega að falla í gjalddaga). Þetta er virkt ferli þar sem bæði áhættuskuldbindingin og áhættuvarnargerningarnir, sem eru notaðir til að stjórna henni, haldast ekki eins lengi. Af þessum sökum leiðréttir eining með slíka áhættuskuldbindingu oft áhættuvarnargerninga, sem er notaðir til að stjórna vaxtaáhættu, eftir því sem áhættuskuldbindingin breytist. Þannig eru t.d. skuldagerningar með 24 mánaða eftirstæðan gildistíma tilgreindir sem áhættuvarinn liður með vaxtaáhættu til 24 mánaða. Sama ferli er beitt gagnvart öðrum tímabilum eða binditímum. Eftir stutt tímabil hættir einingin öllum, sumum eða hluta áhættuvarnartengsla sem voru tilgreind áður vegna binditíma og tilgreinir ný áhættuvarnartengsl vegna binditíma á grundvelli stærðar þeirra og þeirra áhættuvarnargerninga sem fyrir liggja á þeim tíma. Það að leggja af áhættuvarnarreikningsskil við þessar aðstæður endurspeglar að þessum áhættuvarnartengslum er komið á með þeim hætti að einingin lítur til nýs áhættuvarnargernings og nýs áhættuvarins liðar í stað áður tilgreinds áhættuvarnargernings og áhættuvarins liðar. Áhættustýringaráætlunin helst óbreytt en ekkert áframhaldandi markmið áhættustjórnunar er fyrir hendi fyrir þessi áður tilgreindu áhættuvarnartengsl sem eru sem slík ekki lengur fyrir hendi. Við þær aðstæður gildir aflagning áhættuvarnarreikningsskila að því marki sem markmið áhættustjórnunar hefur breyst. Þetta veltur á aðstæðum einingar og gæti t.a.m. haft áhrif á öll eða einungis sum áhættuvarnartengsl á binditíma eða aðeins hluta áhættuvarnartengsla,
- c) eining hefur áhættustýringaráætlun um það hvernig hún stjórnar gengisáhættu erlendra gjaldmiðla í áætlaðri sölu og þeim viðskiptakröfum sem af því leiðir. Einingin stjórnar gengisáhættu erlendra gjaldmiðla í áætluninni eins og sérstökum áhættuvarnartengslum einungis fram að færslu viðskiptakröfunnar. Eftir það stjórnar einingin ekki lengur gengisáhættu erlendra gjaldmiðla á þeirri forsendu að um sérstök áhættuvarnartengsl sé að ræða. Þess í stað stjórnar hún saman gengisáhættu erlendra gjaldmiðla af viðskiptakröfum, skuldum og afleiðum (sem tengjast ekki áætluðum framtíðarviðskiptum sem ekki hafa enn verið framkvæmd), sem er gefnar upp í erlendum gjaldmiðli. Þetta virkar eins og „náttúruleg“ áhættuvörn að því er reikningsskil varðar vegna þess að hagnaður og tap af gengisáhættu erlendra gjaldmiðla af öllum þessum liðum eru færð þegar í stað í rekstrarreikning. Ef áhættuvarnartengslin eru tilgreind fyrir tímabil fram að greiðsludegi skal því hætta færslu þeirra, með hliðsjón af reikningsskilum, þegar viðskiptakrafan er færð vegna þess að markmið áhættustjórnunar í upphaflegu áhættuvarnartengslunum á ekki lengur við. Gengisáhættu erlendra gjaldmiðla er nú stjórnað innan sömu áætlunar en á annarri forsendu. Ef eining hafði aftur á móti annað markmið í áhættustjórnun og stjórnaði gengisáhættu erlendra gjaldmiðla sem einum stöðugum áhættuvarnartengslum sérstaklega fyrir þessa áætluðu sölu og þá viðskiptakröfu sem af þessu leiðir fram að uppgjörssdegi myndu áhættuvarnarreikningsskilin halda áfram til þess dags.

B6.5.25 Aflagning áhættuvarnarreikningsskila getur haft áhrif á:

- a) áhættuvarnartengsl í heild sinni eða
- b) hluta áhættuvarnartengsla (sem þýðir að áhættuvarnarreikningsskil halda áfram til loka áhættuvarnartengslanna).

- B6.5.26 Áhættuvarnartengsl eru lögð af í heild sinni þegar þau sem heild hætta að uppfylla skilyrði. Til dæmis:
- a) uppfylla áhættuvarnartengslin ekki lengur markmið áhættustjórnunar en á grundvelli hennar uppfylltu þau skilyrði áhættuvarnarreikningsskila (þ.e. einingin stefnir ekki lengur að markmiði áhættustjórnunar),
 - b) búið er að selja eða fella niður áhættuvarnargerning eða -gerninga (í tengslum við allt umfangið sem var hluti áhættuvarnartengslanna) eða
 - c) ekki eru lengur fyrir hendi efnahagstengsl milli áhættuvarða liðarins og áhættuvarnargerningsins eða útlánaáhætta fer að hafa ríkjandi áhrif á þær virðisbreytingar sem leiðir af þessum efnahagstengslum.
- B6.5.27 Hluti áhættuvarnartengsla hefur verið lagður af (og áhættuvarnarreikningsskil halda áfram til loka þeirra) þegar aðeins hluti af áhættuvarnartengslunum uppfyllir ekki lengur skilyrði. Til dæmis:
- a) mætti, að því er varðar endurstillingu áhættuvarnartengslanna, leiðrétt áhættuvarnarhlutfallið þannig að hluti umfangs áhættuvarða liðarins er ekki lengur hluti af áhættuvarnartengslunum (sjá lið B6.5.20); af þeim sökum eru áhættuvarnarreikningsskil aflögð aðeins fyrir það umfang áhættuvarða liðarins sem er ekki lengur hluti af áhættuvarnartengslunum eða
 - b) þegar ekki eru lengur miklar líkur á að hluti af umfangi áhættuvarða liðarins, sem er áætluð framtíðarviðskipti (eða hluti af þeim), komi til með að eiga sér stað eru áhættuvarnarreikningsskilin aflögð aðeins fyrir það umfang áhættuvarða liðarins sem er ekki lengur miklar líkur á að verði. Ef eining á sér hins vegar sögu um að hafa tilgreint áhættuvörn fyrir áætluð framtíðarviðskipti og hefur síðar ákvarðað að ekki sé lengur gert ráð fyrir því að af þessum áætluðu framtíðarviðskiptum verði er geta einingarinnar til að spá fyrir um áætluð framtíðarviðskipti dregin í efa þegar spáð er fyrir um sambærileg áætluð framtíðarviðskipti. Þetta hefur áhrif á mat á því hvort verulegar líkur séu á sambærilegum áætluðum framtíðarviðskiptum (sjá lið 6.3.3) og þar með hvort þau uppfylli skilyrði fyrir því að teljast áhættuvarðir liðir.
- B6.5.28 Eining getur tilgreint ný áhættuvarnartengsl sem taka til áhættuvarnargernings eða áhættuvarins liðar í fyrri áhættuvarnartengslum þar sem áhættuvarnarreikningsskil hafa verið lögð af (í heild eða að hluta). Þetta telst ekki vera framhald áhættuvarnartengsla heldur að byrjað hafi verið að nýju. Til dæmis:
- a) verði áhættuvarnargerningur fyrir svo alvarlegri skerðingu á lánstrausti að einingin setur nýjan áhættuvarnargerning í hans stað. Þetta þýðir að upphaflegu áhættuvarnartengslunum tókst ekki að sýna fram á að markmiði áhættustjórnunar hafi verið náð og eru því aflögð í heild sinni. Nýi áhættuvarnargerningurinn er tilgreindur sem áhættuvörn sömu áhættuskuldbindingar og var áður varin og myndar ný áhættuvarnartengsl. Af þeim sökum eru breytingar á gangvirði eða sjóðstreymi áhættuvarða liðarins metnar frá þeim degi, og með vísan til hans, þegar nýju áhættuvarnartengslin voru tilgreind en ekki þeim degi þegar upphaflegu áhættuvarnartengslin voru tilgreind,
 - b) eru áhættuvarnartengsl aflögð fyrir lok gildistíma þeirra. Tilgreina má áhættuvarnargerninginn í þessum áhættuvarnartengslum sem áhættuvarnargerning í öðrum áhættuvarnartengslum (t.d. þegar áhættuvarnarhlutfallið er leiðrétt við endurstillingu með því að auka umfang áhættuvarnargerningsins eða þegar ný áhættuvarnartengsl eru tilgreind í heild sinni).

Reikningsskil tímavirðis valréttarsamninga

- B6.5.29 Líta má svo á að valréttarsamningur tengist tímabili vegna þess að tímavirði hans stendur fyrir gjald fyrir þá vernd sem handhafi valréttarsamningsins nýtur yfir ákveðið tímabil. Viðeigandi þáttur að því er varðar mat á því hvort valréttur verji viðskipti gegn áhættu eða tímatengdur áhættuvarinn lið eru þó einkenni á áhættuvarða liðnum, m.a. því hvort og hvernig hann hefur áhrif á rekstrarreikning. Af því leiðir að eining skal meta tegund áhættuvarins liðar (sjá a-lið í lið 6.5.15) á grundvelli eðlis áhættuvarða liðarins (óháð því hvort áhættuvarnartengslin eru sjóðstreymisvörn eða gangvirðisvörn):
- a) tímavirði valréttarins tengist viðskiptatengdum áhættuvörðum lið ef eðli áhættuvarða liðarins er viðskipti þar sem tímavirði ber einkenni kostnaðar við viðskiptin. Dæmi um þetta er þegar tímavirði valréttar tengist áhættuvörðum lið sem leiðir til færslu liðar þar sem upphaflegt mat felur í sér viðskiptakostnað (t.d. ver

eining hrávörukaup, hvort sem um er að ræða áætluð framtíðarviðskipti eða fasta skuldbindingu, gegn hrávöruverðsáhættu og tekur með viðskiptakostnað í upphaflegu mati á birgðaskrá). Afleiðing af því að fella tímavirði valréttar inn í upphaflegt mat tiltekins áhættuvarins liðar er að tímavirðið hefur áhrif á rekstrarreikninginn á sama tíma og áhættuvarði liðurinn. Á sama hátt myndi eining, sem ver sölu á hrávöru gegn áhættu, hvort sem um er að ræða áætluð framtíðarviðskipti eða fasta skuldbindingu, taka með tímavirði valréttar sem hluta af kostnaði sem tengist þeirri sölu (þannig yrði tímavirðið fært í rekstrarreikning á sama tímabili og tekjur af áhættuvörðu sölunni),

- b) tímavirði valréttar tengist tímatengdum áhættuvörðum lið ef eðli áhættuvarða liðarins er með þeim hætti að tímavirðið ber einkenni kostnaðar við að njóta verndar gegn áhættu yfir tiltekið tímabil (en áhættuvarði liðurinn leiðir ekki til viðskipta sem taka til viðskiptakostnaðar í samræmi við a-lið). Ef hrávörubirgðir eru t.d. varðar gegn lækkun gangvirðis í sex mánuði með því að nota hrávöruvalrétt með samsvarandi líftíma myndi tímavirði valréttarins verða ráðstafað í rekstrarreikning (þ.e. afskrifaður á kerfisbundinn og rökréttan hátt) yfir sex mánaða tímabil. Annað dæmi er áhættuvörn vegna hreinnar fjárfestingar í erlendum rekstri sem er áhættuvarinn í 18 mánuði með því að nota gengisvalrétt sem myndi leiða til ráðstöfunar tímavirðis valréttarins yfir 18 mánaða tímabil.

B6.5.30 Einkenni áhættuvarða liðarins, m.a. hvernig og hvenær hann hefur áhrif á rekstrarreikning, hafa einnig áhrif á tímabilið þegar tímavirði valréttar, sem ver tímatengdan áhættuvarinn lið, er afskrifað sem er í samræmi við tímabilið þegar innra virði valréttarins getur haft áhrif á rekstrarreikning í samræmi við áhættuvarnarreikningsskil. Sem dæmi, ef valréttur að vöxtum (þak) er notaður til að verjast auknum vaxtakostnaði á skuldabréfi á fljótandi vöxtum er tímavirði þaksins afskrifað í rekstrarreikningi yfir sama tímabil og innra virði þaksins myndi hafa áhrif á rekstrarreikning:

- a) ef vextir áhættuvarnar þaksins hækka á fyrstu þremur árum af heildarlíftíma fimm ára skuldabréfs á fljótandi vöxtum er tímavirði þaksins afskrifað á fyrstu þremur árunum eða
- b) ef þakið er framvirkur upphafsvalréttur sem ver gegn hækkun vaxta á ári tvö og þrjú af heildarlíftíma fimm ára skuldabréfs á fljótandi vöxtum er tímavirði þaksins afskrifað á ári tvö og þrjú.

B6.5.31 Reikningsskil vegna tímavirðis valréttarsamninga í samræmi við lið 6.5.15 eiga einnig við um sambland keypts og útgefins valréttar (annar er söluréttur og hinn kaupréttur) sem hefur á þeim degi þegar áhættuvarnargerningur er tilgreindur hreint tímavirði á núlli (almennt kallað „zero-cost collar“ (e. *zero-cost collar*). Í því tilviki skal eining færa hvers kyns breytingar á tímavirði í aðra heildarafkomu jafnvel þótt uppsöfnuð breyting á tímavirði á heildartímabili áhættuvarnartengslanna sé núll. Ef tímavirði valréttar varðar:

- a) viðskiptatengdan áhættuvarinn lið myndi fjárhæð tímavirðis við lok áhættuvarnartengslanna, sem leiðréttir áhættuvarða liðinn eða er endurflokkuð í rekstrarreikning (sjá b-lið í lið 6.5.15), þar með verða á núlli,
- b) tímatengdan áhættuvarinn lið er afskriftarkostnaður sem tengist tímavirðinu þar með á núlli.

B6.5.32 Reikningsskil vegna tímavirðis valréttarsamninga í samræmi við lið 6.5.15 eiga einungis við að því marki sem tímavirðið tengist áhættuvarða liðnum (aðlagð tímavirði). Tímavirði valréttarins tengist áhættuvarða liðnum ef þýðingarmiklir skilmálar valréttarins (s.s. nafnverð, líftími og undirliggjandi gerningar) eru lagaðar að áhættuvarða liðnum. Ef þýðingarmiklir skilmálar valréttarins og áhættuvarða liðarins eru ekki aðlagðir að fullu skal eining af þeim sökum ákvarða aðlagða tímavirðið, þ.e. hve mikið af tímavirðinu, sem fellur undir yfirverðið (raunverulegt tímavirði), tengist áhættuvarða liðnum (og ætti því að fara með í samræmi við lið 6.5.15). Eining ákveður aðlagða tímavirðið með því að nota virði valréttarins sem myndi hafa þýðingarmikla skilmála sem passa fullkomlega við áhættuvarða liðinn.

B6.5.33 Ef raunverulegt tímavirði og aðlagð tímavirði er ólíkt skal eining ákveða þá fjárhæð sem safnast upp í sérstökum eiginfjárbætti í samræmi við lið 6.5.15 sem hér segir:

a) ef raunverulegt tímavirði er, við upphaf áhættuvarnartengslanna, hærra en aðlagð tímavirði skal einingin:

i. ákveða þá fjárhæð sem safnast upp í sérstökum eiginfjárbætti á grundvelli aðlagðs tímavirðis og

ii. gera grein fyrir muninum á gangvirðisbreytingunum milli þessara tveggja tilvika tímavirðis í rekstrarreikningi,

b) ef raunverulegt tímavirði er, við upphaf áhættuvarnartengslanna, lægra en aðlagð tímavirði skal einingin ákveða þá fjárhæð sem safnast upp í sérstökum eiginfjárbætti með vísan til þeirrar uppsöfnuðu breytingar á gangvirði sem er lægri:

i. raunverulegt tímavirði og

ii. aðlagð tímavirði.

Færa skal eftirstöðvar breytingarinnar á gangvirði raunverulegs tímavirðis í rekstrarreikning.

Reikningsskil framvirks þáttar í framvirkum samningum og grunnálags erlendra gjaldmiðla í fjármálagerningum

B6.5.34 Líta má svo á að framvirkur samningur tengist tímabili vegna þess að framvirki þátturinn í honum sýnir gjöld fyrir tímabil (sem er lánstíminn sem hann er ákvarðaður fyrir). Viðeigandi þáttur að því er varðar mat á því hvort áhættuvarnargerningur verji viðskipti gegn áhættu eða tímategund áhættuvarinn lið eru þó einkenni á áhættuvarða liðnum, m.a. því hvort og hvernig hann hefur áhrif á rekstrarreikning. Af því leiðir að eining skal meta tegund áhættuvarins liðar (sjá lið 6.5.16 og a-lið í lið 6.5.15) á grundvelli eðlis áhættuvarða liðarins (óháð því hvort áhættuvarnartengslin eru sjóðstreymisvörn eða gangvirðisvörn):

a) framvirkur þáttur valréttarins tengist viðskiptatengdum áhættuvörðum lið ef eðli áhættuvarða liðarins er viðskipti þar sem framvirki þátturinn ber einkenni kostnaðar við viðskiptin. Dæmi um þetta er þegar framvirkur þáttur tengist áhættuvörðum lið sem leiðir til færslu liðar þar sem upphaflegt mat felur í sér viðskiptakostnað (t.d. ver eining birgðakaup, sem eru gefin upp í erlendum gjaldmiðli, hvort sem um er að ræða áætluð framtíðarviðskipti eða fasta skuldbindingu, gegn gengisáhættu erlendra gjaldmiðla og tekur með viðskiptakostnað í upphaflegu mati á birgðum). Afleiðing af því að fella framvirka þáttinn inn í upphaflegt mat tiltekins áhættuvarins liðar er að framvirki þátturinn hefur áhrif á rekstrarreikninginn á sama tíma og áhættuvarði liðurinn. Á sama hátt myndi eining, sem ver sölu hrávöru, sem er gefin upp í erlendum gjaldmiðli, gegn gengisáhættu erlendra gjaldmiðla, hvort sem um er að ræða áætluð framtíðarviðskipti eða fasta skuldbindingu, taka með framvirka þáttinn sem hluta af kostnaði sem tengist þeirri sölu (þannig yrði framvirki þátturinn færður í rekstrarreikning á sama tímabili og tekjur af áhættuvörðu sölunni),

b) tímavirði valréttar tengist tímategundum áhættuvörðum lið ef eðli áhættuvarða liðarins er með þeim hætti að tímavirðið ber einkenni kostnaðar við að njóta verndar gegn áhættu yfir tiltekið tímabil (en áhættuvarði liðurinn leiðir ekki til viðskipta sem taka til viðskiptakostnaðar í samræmi við a-lið). Ef hrávörubirgðir eru t.d. varðar gegn breytingum á gangvirði í sex mánuði með því að nota framvirkan hrávörusamning með samsvarandi líftíma myndi framvirka þættinum verða ráðstafað í rekstrarreikning (þ.e. afskrifaður á kerfisbundinn og rökréttan hátt) yfir sex mánaða tímabil. Annað dæmi er áhættuvörn vegna hreinnar fjárfestingar í erlendum rekstri sem er áhættuvarinn í 18 mánuði með því að nota framvirkan samning í erlendum gjaldeyri sem myndi leiða til ráðstöfunar framvirka þáttarins í framvirka samningnum yfir það 18 mánaða tímabil.

- B6.5.35 Einkenni áhættuvarða liðarins, m.a. hvernig og hvenær hann hefur áhrif á rekstrarreikning, hafa einnig áhrif á tímabilið þegar framvirkur þáttur í framvirkum samningi, sem ver tímatengdan áhættuvarinn lið, er afskrifaður, þ.e. á tímabilinu sem framvirki þátturinn tengist. Ef framvirkur samningur ver t.d. áhættuskuldbindingu gegnum breytileika þriggja mánaða vaxta í þrjá mánuði sem hefjast eftir sex mánuði er framvirki þátturinn afskrifaður á tímabilinu sem nær frá sjöunda til níunda mánaðar.
- B6.5.36 Reikningsskil vegna framvirka þáttarins í framvirkum samningi í samræmi við lið 6.5.16 eiga einnig við ef framvirki þátturinn er á núlli á þeim degi þegar framvirki samningurinn er tilgreindur sem áhættuvarnargerningur. Í því tilviki skal eining færa hvers kyns breytingar á gangvirði sem rekja má til framvirka þáttarins í aðra heildarafkomu jafnvel þótt uppsöfnuð breyting á gangvirði, sem rekja má til framvirka þáttarins á heildartímabili áhættuvarnartengslanna, sé núll. Ef framvirki þátturinn í framvirkum samningi varðar:
- a) viðskiptatengdan áhættuvarinn lið myndi fjárhæð tengd framvirka þættinum við lok áhættuvarnartengslanna, sem leiðréttir áhættuvarða liðinn eða er endurflokkuð í rekstrarreikning (sjá b-lið í lið 6.5.15), þar með verða á núlli,
 - b) tímatengdan áhættuvarinn lið er afskriftarfjárhæð sem tengist framvirka þættinum þar með á núlli.
- B6.5.37 Reikningsskil vegna framvirka þáttarins í framvirkum samningum í samræmi við lið 6.5.16 eiga einungis við að því marki sem framvirki þátturinn tengist áhættuvarða liðnum (aðlagður framvirkur þáttur). Framvirki þátturinn í framvirkum samningi tengist áhættuvarða liðnum ef þýðingarmiklir skilmálar framvirka samningsins (s.s. nafnverð, líftími og undirliggjandi gerningar) eru lagaðir að áhættuvarða liðnum. Ef þýðingarmiklir skilmálar framvirka samningsins og áhættuvarða liðarins eru ekki aðlagðir að fullu skal eining af þeim sökum ákvarða aðlagða framvirka þáttinn, þ.e. hve mikið af tímavirðinu, sem fellur undir framvirka samninginn (raunverulegt tímavirði), tengist áhættuvarða liðnum (og ætti því að fara með í samræmi við lið 6.5.16). Eining ákveður aðlagða framvirka þáttinn með því að nota virði framvirka samningsins sem myndi hafa þýðingarmikla skilmála sem passa fullkomlega við áhættuvarða liðinn.
- B6.5.38 Ef raunverulegur framvirkur þáttur og aðlagður framvirkur þáttur eru ólíkir skal eining ákveða þá fjárhæð sem safnast upp í sérstökum eiginfjárbætti í samræmi við lið 6.5.16 sem hér segir:
- a) ef fastsett fjárhæð raunverulegs framvirks þáttar er, við upphaf áhættuvarnartengslanna, hærri en aðlagði framvirki þátturinn skal einingin:
 - i. ákveða þá fjárhæð sem safnast upp í sérstökum eiginfjárbætti á grundvelli aðlagða framvirka þáttarins og
 - ii. gera grein fyrir muninum á gangvirðisbreytingunum milli þessara tveggja framvirku þátta í rekstrarreikningi,
 - b) ef raunveruleg fjárhæð framvirka þáttarins er, við upphaf áhættuvarnartengslanna, lægra en aðlagður framvirkur þáttur skal einingin ákveða þá fjárhæð sem safnast upp í sérstökum eiginfjárbætti með vísan til þeirrar uppsöfnuðu breytingar á gangvirði sem er lægri:
 - i. hrein fjárhæð raunverulegs framvirks þáttar og
 - ii. hrein fjárhæð aðlagðs framvirks þáttar.
- Færa skal eftirstöðvar breytingarinnar á gangvirði raunverulegs framvirks þáttar í rekstrarreikning.
- B6.5.39 Þegar eining aðgreinir grunnálag erlenda gjaldmiðilsins frá fjármálagerningi og útilokar það frá tilgreiningu þess fjármálagernings sem áhættuvarnargernings (sjá b-lið í lið 6.2.4) á beiting leiðbeiningar í liðum B6.5.34–B6.5.38 við um grunnálag erlenda gjaldmiðilsins á sama hátt og þeim er beitt gagnvart framvirkum þætti í framvirkum samningi.

Áhættuvörn flokks liða (þáttur 6.6)**Áhættuvörn hreinnar stöðu***Skilyrði áhættuvarnarreikningsskila og tilgreiningar hreinnar stöðu*

- B6.6.1 Hrein staða uppfyllir skilyrði vegna áhættuvarnarreikningsskila því aðeins að eining verji gegn áhættu á hreinum grunni að því er áhættustjórnun varðar. Það hvort eining verji gegn áhættu á þennan hátt þarf að byggjast á staðreyndum (ekki aðeins fullyrðingum eða gögnum). Af þeim sökum getur eining því ekki beitt áhættuvarnarreikningsskilum á hreinum grunni einungis til að ná tiltekinni reikningsskilalegri niðurstöðu ef það myndi ekki endurspegla áhættustjórnunaraðferð hennar. Áhættuvörn hreinnar stöðu verður að vera hluti fastrar áhættustjórnunaraðferðar. Venjulega myndu lykilstarfsmenn í stjórnunarstöðum samþykkja þetta eins og skilgreint er í IAS-staðli 24.
- B6.6.2 Sem dæmi hefur eining A, en starfrækslugjaldmiðill hennar er innlendur gjaldmiðill hennar, fasta skuldbindingu um að greiða 150 000 EEG vegna auglýsingakostnaðar eftir níu mánuði og fasta skuldbindingu um að selja fullunnar vörur á 150 000 EEG eftir 15 mánuði. Eining A gerir samning um afleiðu í erlendum gjaldmiðli, sem er gerð upp eftir níu mánuði, en samkvæmt honum fær hún 100 EEG og greiðir 70 GE. Eining A hefur engar aðrar áhættuskuldbindingar í EEG. Eining A stjórnar ekki gengisáhættu erlendra gjaldmiðla á hreinum grunni. Af því leiðir að eining A getur ekki beitt áhættuvarnarreikningsskilum gagnvart áhættuvarnartengslum milli afleiðu í erlendum gjaldmiðli og hreinnar stöðu upp á 100 EEG (samanstendur af 150 000 EEG fastrar kaupskuldbindingar, þ.e. auglýsingaþjónusta, og 149 900 EEG (af þessum 150 000 EEG) fastrar söluskuldbindingar) á níu mánaða tímabili.
- B6.6.3 Ef eining A stjórnaði gengisáhættu erlendra gjaldmiðla á hreinum grunni og gerði ekki samning um afleiðu í erlendum gjaldmiðli (vegna þess að hún jók áhættuskuldbindingu sína í erlendum gjaldmiðli í stað þess að draga úr henni) myndi hún vera í eðlilegri áhættuvarinni stöðu í níu mánuði. Venjulega myndi þessi áhættuvarða staða ekki endurspeglast í reikningsskilunum vegna þess að viðskiptin eru færð á ólíkum reikningsskilatímabilum í framtíðinni. Þessi hreina núllstaða myndi uppfylla skilyrði fyrir áhættuvarnarreikningsskilum því aðeins að skilyrði liðar 6.6.6 hafi verið uppfyllt.
- B6.6.4 Þegar flokkur liða, sem teljast vera hrein staða, er tilgreindur sem áhættuvarinn liður skal eining tilgreina heildarflokk liða sem tekur til þeirra liða sem geta myndað hreinu stöðuna. Einingu er ekki heimilt að tilgreina ótilgreinda brúttófjárhæð hreinnar stöðu. Eining hefur sem dæmi flokk fastra söluskuldbindinga á níu mánaða tímabili fyrir 100 EEG og flokk fastra kaupskuldbindinga á 18 mánaða tímabili fyrir 120 EEG. Einingin getur ekki tilgreint brúttófjárhæð hreinnar stöðu að 20 EEG. Þess í stað verður hún að tilgreina heildarfjárhæð kaupa og heildarfjárhæð sölu sem hafa saman gefið tilefni til áhættuvarinnar hreinnar stöðu. Eining skal tilgreina vergar stöður sem leiða til hreinu stöðunnar þannig að einingin geti uppfyllt kröfur varðandi reikningsskil áhættuvarnartengsla sem uppfylla skilyrði.

Beiting krafna um skilvirkni áhættuvarnar þegar hrein staða er varin gegn áhættu

- B6.6.5 Þegar eining ákvarðar hvort kröfur c-liðar í lið 6.4.1 um skilvirkni áhættuvarnar hafa verið uppfylltar þegar hún ver hreina stöðu skal hún líta til breytinga á virði liðanna í hreinu stöðunni sem hafa svipuð áhrif og áhættuvarnargerningurinn í tengslum við breytingu á gangvirði áhættuvarnargerningsins. Eining hefur sem dæmi flokk fastra söluskuldbindinga á níu mánaða tímabili fyrir 100 EEG og flokk fastra kaupskuldbindinga á 18 mánaða tímabili fyrir 120 EEG. Hún ver gegn gengisáhættu erlendra gjaldmiðla í hreinni stöðu á 20 EEG með því að nota framvirkan gjaldmiðlasamning fyrir 20 EEG. Þegar eining ákvarðar hvort kröfur c-liðar í lið 6.4.1 hafa verið uppfylltar skal hún líta til tengsla milli:
- a) breytinga á gangvirði framvirka gjaldmiðlasamningsins ásamt gengisáhættu erlendra gjaldmiðla sem tengist breytingum á virði fastra söluskuldbindinga og
 - b) gengisáhættu erlendra gjaldmiðla í tengslum við virði fastra kaupskuldbindinga.
- B6.6.6 Á sama hátt myndi eining, ef hún hefur, í dæminu í lið B6.6.5, hreina stöðu á núlli, líta á tengslin milli gengisáhættu erlendra gjaldmiðla, sem tengist breytingum á virði fastra söluskuldbindinga, og breytinga á gengisáhættu erlendra gjaldmiðla á virði fastra kaupskuldbindinga þegar hún ákvarðar hvort kröfur um skilvirkni áhættuvarnar í c-lið í lið 6.4.1 hafa verið uppfylltar.

Sjóðstreymisvörn sem telst vera hrein staða

B6.6.7 Þegar eining ver flokk liða gegn áhættu með áhættustöðum sem jafna hver aðra út (þ.e. hrein staða) veltur það á tegund áhættuvarnar hvort skilyrði fyrir áhættuvarnarreikningsskilum séu uppfyllt. Ef áhættuvörnin er gangvirkisvörn getur hrein staða uppfyllt skilyrði sem áhættuvarinn liður. Ef áhættuvörnin er hins vegar sjóðstreymisvörn getur hrein staða aðeins uppfyllt skilyrði sem áhættuvarinn liður ef vörn gengisáhættu erlendra gjaldmiðla og tilgreining þeirrar hreinu stöðu tiltekur reikningsskilatímabilið þegar þess er vænst að áætluð framtíðarviðskipti hafi áhrif á rekstrarreikning og tiltekur einnig eðli þeirra og umfang.

B6.6.8 Eining hefur, svo dæmi sé tekið, hreina stöðu sem samanstendur af neðsta lagi sölu upp á 100 EEG og neðsta lagi kaupa upp á 150 EEG. Bæði sala og kaup eru gefin upp í sama erlenda gjaldmiðlinum. Til þess að tiltaka tilgreiningu áhættuvarinnar hreinnar stöðu með fullnægjandi hætti tiltekur einingin í upphaflegum gögnum áhættuvarnartengslanna að sala geti tekið til vöru A eða vöru B og að kaup geti verið á vélbúnaði af tegund A, vélbúnaði af tegund B og hráefni A. Einingin tiltekur einnig umfang viðskiptanna eftir tegundum. Einingin skráir að neðsta lag sölu (100 EEG) samanstendur af áætluðu sölumagn fyrir 70 EEG af vöru A og fyrstu 30 EEG af vöru B. Ef gert er ráð fyrir því að þetta sölumagn hafi áhrif á rekstrarreikning á ólíkum reikningsskilatímabilum myndi einingin setja það fram í gögnunum, t.d. að gert er ráð fyrir því að fyrstu 70 EEG af sölu á afurð A hafi áhrif á rekstrarreikning á fyrsta reikningsskilatímabili og að fyrstu 30 EEG af sölu á afurð B hafi áhrif á rekstrarreikning á öðru reikningsskilatímabili. Einingin skráir líka að neðsta lag kaupanna (150 EEG) samanstandi af kaupum á fyrstu 60 EEG af vélbúnaði af tegund A, fyrstu 40 EEG af vélbúnaði af tegund B og fyrstu 50 EEG af hráefni A. Ef gert er ráð fyrir því að þetta kaupmagn hafi áhrif á rekstrarreikning á ólíkum reikningsskilatímabilum myndi einingin setja fram í gögnunum aðgreiningu kaupmagns eftir þeim reikningsskilatímabilum þar sem gert er ráð fyrir að þau hafi áhrif á rekstrarreikning (svipað því hvernig hún skráir sölumagn). Til dæmis myndu áætluð framtíðarviðskipti vera tilgreind sem:

- a) fyrstu 60 EEG af kaupum á vélbúnaði af tegund A sem gert er ráð fyrir að hafi áhrif á rekstrarreikning af þriðja reikningsskilatímabili á næstu tíu reikningsskilatímabilum,
- b) fyrstu 40 EEG af kaupum á vélbúnaði af tegund B sem gert er ráð fyrir að hafi áhrif á rekstrarreikning af fjórða reikningsskilatímabili á næstu 20 reikningsskilatímabilum og
- c) fyrstu 50 EEG af kaupum á hráefni A sem gert er ráð fyrir að tekið verði við á þriðja reikningsskilatímabili og selt, þ.e. hefur áhrif á rekstrarreikning, á því og næsta reikningsskilatímabili.

Þegar eðli áætlaðra framtíðarviðskipta er tiltekið myndi það taka til þátta á borð við afskriftarmynstur fyrir liði varanlegra rekstrarfjármuna af sömu tegund ef eðli þessara liða er með þeim hætti að afskriftarmynstur gæti verið breytilegt allt eftir því hvernig einingin notar þessa liði. Til dæmis, ef einingin notar hluta af vélbúnaði af tegund A í tveimur mismunandi framleiðsluferlum, sem leiðir til aðferðar línulegrar afskriftar yfir tíu reikningsskilatímabil og framleiðslueiningaaðferðarinnar, eftir því sem við á, myndi hún, í þeim gögnum sem varða áætluð kaup á vélbúnaði af tegund A, skipta magninu eftir þessum afskriftarmynstrum.

B6.6.9 Fjárhæðir, sem eru ákvarðaðar í samræmi við lið 6.5.11, skulu, að því er varðar sjóðstreymisvörn hreinnar stöðu, fela í sér þær breytingar á virði liðanna í hreinu stöðunni sem hafa svipuð áhrif og áhættuvarnargerningurinn í tengslum við breytingu á gangvirði áhættuvarnargerningsins. Breytingarnar á virði liðanna í hreinu stöðunni, sem hafa svipuð áhrif og áhættuvarnargerningurinn, eru hins vegar aðeins færðar þegar viðskiptin sem þær tengjast eru færð, s.s. þegar áætluð sala er færð sem tekjur. Eining hefur sem dæmi flokk afar líklegra áætlaðra söluviðskipta á níu mánaða tímabili fyrir 100 EEG og flokk afar líklegra áætlaðra kaupviðskipta á 18 mánaða tímabili fyrir 120 EEG. Hún ver gegn gengisáhættu erlendra gjaldmiðla í hreinni stöðu á 20 EEG með því að nota framvirkan gjaldmiðlasamning fyrir 20 EEG. Þegar ákvarðaðar eru fjárhæðir sem eru færðar í varasjóð sjóðstreymisvarnar í samræmi við a- til b-liðar í lið 6.5.11 ber einingin saman:

- a) breytingu á gangvirði framvirka gjaldmiðlasamningsins, ásamt gengisáhættu erlendra gjaldmiðla sem tengist breytingum á virði afar líklegra áætlaðra söluviðskipta, og

b) gengisáhættu erlendra gjaldmiðla í tengslum við breytingar á virði afar líklegra áætlaðra kaupviðskipta.

Einingin færir þó aðeins fjárhæðir sem tengjast framvirkum gjaldmiðlasamningi þar til afar líkleg áætluð söluviðskipti eru færð í reikningsskilin en þá er hagnaður eða tap af þessum áætluðu framtíðarviðskiptum færð (þ.e. breytingin á virði sem rekja má til breytingarinnar á gengi milli þess sem áhættuvarnartengsl eru tilgreind og tekjur eru færðar).

B6.6.10 Ef einingin hefur í dæminu hreina núllstöðu myndi hún á sama hátt bera saman gengisáhættu erlendra gjaldmiðla, sem tengjast breytingum á virði afar líklegra áætlaðra söluviðskipta, og gengisáhættu erlendra gjaldmiðla sem tengist breytingum á virði afar líklegra áætlaðra kaupviðskipta. Þessar fjárhæðir eru þó því aðeins færðar að tengd áætluð framtíðarviðskipti hafi verið færð í reikningsskilin.

Lög flokka liða sem eru tilgreindir sem áhættuvarinn liður

B6.6.11 Af sömu ástæðum og greint er frá í lið B6.3.19 verður við tilgreiningu lags í flokkum fyrirbyggjandi liða að greina sérstaklega nafnverð flokks liða þaðan sem áhættuvarða lagið er komið.

B6.6.12 Í áhættuvarnartengslum geta falist lög úr nokkrum ólíkum flokkum liða. Þannig geta áhættuvarnartengsl, í áhættuvörn hreinnar stöðu flokks eigna og flokks skulda, t.d. falið í sér, í sameiningu, lag í flokki eigna og lag í flokki skulda.

Framsetning hagnaðar eða taps af áhættuvarnargerningi

B6.6.13 Ef liðir eru varðir saman gegn áhættu sem flokkur í sjóðstreymisvörn gætu þeir haft áhrif á ólíkar sérlínur í rekstrarreikningi og annarri heildarafkomu. Framsetning áhættuvarins hagnaðar eða taps í rekstrarreikningnum veltur á flokki liða.

B6.6.14 Ef flokkur liða hefur ekki áhættustöður sem jafna hver aðra út (t.d. flokkur kostnaðar í erlendum gjaldmiðli sem hefur áhrif á ólíkar sérlínur í rekstrarreikningnum og annarri heildarafkomu sem eru varðar gegn gengisáhættu erlendra gjaldmiðla) skal endurflokkuðum hagnaði eða tapi af áhættuvarnargerningnum skipt á sérlínur sem verða fyrir áhrifum af áhættuvörðu liðunum. Þessi skipting skal gerð með skipulögðum og rökréttum hætti og ekki leiða til uppreknings hreins hagnaðar eða taps sem leiðir af stökum áhættuvarnargerningi.

B6.6.15 Ef flokkur liða hefur áhættustöður sem jafna hver aðra út (t.d. flokkur sölu og kostnaðar sem eru gefin upp í erlendum gjaldmiðli eru áhættuvarðar saman vegna gengisáhættu erlendra gjaldmiðla) skal einingin setja áhættuvarinn hagnað eða tap í sérlínur í rekstrarreikningi og annarri heildarafkomu. Sem dæmi má nefna áhættuvörn vegna gengisáhættu erlendra gjaldmiðla í hreinni stöðu 100 EEG sölu í erlendum gjaldmiðli og 80 EEG kostnaðar í erlendum gjaldmiðli með því að nota framvirkun gjaldmiðlasamning upp á 20 EEG. Hagnaður eða tap af framvirkum gjaldmiðlasamningi, sem er endurflokkað úr varasjóði sjóðstreymisvarnar í rekstrarreikning (þegar hrein staða hefur áhrif á rekstrarreikning), skal sett fram í sérlínu úr áhættuvarinni sölu og kostnaði. Ef salan á sér enn fremur stað á tímabili, sem er á undan tímabili kostnaðar, eru sölutekjur áfram metnar á stundargengi í samræmi við IAS-staðal 21. Tengdur áhættuvarinn hagnaður eða tap er sett fram í sérlínu þannig að rekstrarreikningur endurspegli áhrif af áhættuvörn á hreina stöðu, með samsvarandi leiðréttingu á varasjóði sjóðstreymisvarnar. Þegar áhættuvarinn kostnaður hefur áhrif á rekstrarreikning á síðara tímabili er áhættuvarinn hagnaður eða tap, sem var áður fært í varasjóð sjóðstreymisvarnar vegna sölunnar, endurflokkað í rekstrarreikning og sett fram í sérlínu úr liðum sem tóku til áhættuvarins kostnaðar, sem er metinn á stundargengi í samræmi við IAS-staðli 21.

B6.6.16 Markmið áhættuvarnarinnar er, að því er sumar tegundir gangvirðisvarnar varðar, ekki fyrst og fremst að jafna gangvirðisvörn áhættuvarða liðarins heldur fremur að umbreyta sjóðstreymi áhættuvarða liðarins. Eining ver t.d. gangvirðisvaxtaáhættu skuldagernings á föstum vöxtum gegn áhættu með því að nota vaxtaskiptasamning. Áhættuvarnarmarkmið einingarinnar er að umbreyta sjóðstreymi á föstum vöxtum í sjóðstreymi á breytilegum vöxtum. Þetta markmið endurspeglast í reikningsskilum vegna áhættuvarnartengsla með því að safna saman hreinum áföllnum vöxtum af vaxtaskiptasamningi í rekstrarreikningi. Ef um er að ræða áhættuvörn hreinnar

stöðu (t.d. hrein staða eignar á föstum vöxtum og skuldar á föstum vöxtum) verður að setja þessa hreinu uppsöfnuðu vexti fram í sérlínu í rekstrarreikningi og annarri heildarafkomu. Þetta er til að komast hjá uppreikningi hreins hagnaðar eða taps af stökum gerningi til þess að jafna vergar fjárhæðir og færa þær í ólíka liði (t.d. kemur þetta í veg fyrir uppreikning á hreinum vaxtatekjum af stökum vaxtaskiptasamningi í vergum vaxtatekjum og vergum vaxtakostnaði).

GILDISTÖKUDAGUR OG UMBREYTING (7. KAFLI)

Umbreyting (þáttur 7.2)

Fjáreignir ætlaðar til veltuviðskipta

- B7.2.1 Á upphafsdegi beitingar þessa staðals verður eining að ákveða hvort markmið viðskiptalíkans einingarinnar vegna stjórnunar fjáreignar hennar uppfylli skilyrðið í a-lið í lið 4.1.2 eða skilyrðið í a-lið í lið 4.1.2 A eða hvort fjáreign uppfylli skilyrði fyrir valinu í lið 5.7.5. Eining skal, í þeim tilgangi, ákveða hvort fjáreignir séu í samræmi við skilgreininguna á því að vera ætlaðar til veltuviðskipta ef einingin hefur keypt eignirnar á upphafsdegi beitingar.

Virðisrýrnun

- B7.2.2 Við umbreytingu skal eining leitast við að áætla útlánaáhættu við upphafsfærslu með því að líta til allra raunhæfra og rökstuddra upplýsinga sem fyrir liggja án óhóflegs kostnaðar eða fyrirhafnar. Þess er ekki krafist að eining leggi í tæmandi leit að upplýsingum við að ákvarða, á umbreytingardegi, hvort útlánaáhætta hafi aukist verulega frá upphafsfærslu. Ef eining er ekki fær um að taka þessa ákvörðun án óhóflegs kostnaðar eða fyrirhafnar gildir liður 7.2.20.
- B7.2.3 Til þess að ákvarða niðurfærslu fjármálagerninga (eða lánsskuldbindinga eða samninga með fjárhagslegri tryggingu sem einingin gerðist aðili að), sem voru færðir fyrir upphafsdag beitingar, skal eining, bæði við umbreytingu og fram að afskráningu þessara liða, líta til upplýsinga sem máli skipta við ákvörðun eða áætlun útlánaáhættu við upphafsfærslu. Til þess að ákvarða eða áætla upphaflega útlánaáhættu getur eining litið til innri og ytri upplýsinga, m.a. eignasafnsupplýsinga, í samræmi við liði B5.5.1–B5.5.6.
- B7.2.4 Eining, sem býr yfir rýrum sögulegum upplýsingum, getur notað upplýsingar úr innri skýrslum og tölfraðilegar upplýsingar (sem kunna að hafa verið teknar saman þegar tekin var ákvörðun um að markaðssetja nýja vöru), upplýsingar um svipaðar vörur eða reynslu sambærilegra eininga að því er varðar sambærilega fjármálagerninga, ef við á.

SKILGREININGAR (VIÐBÆTUR A)

Afleiður

- BA.1 Dæmigerðar afleiður eru framtíðarsamningur og framvirkir samningar, skiptasamningar og valréttarsamningar. Afleiða hefur yfirleitt grundvallarfjárhæð sem er gjaldmiðilsfjárhæð, fjöldi hlutabréfa, fjöldi þyngdar- eða magneininga eða annarra eininga sem eru tilgreindar í samningnum. Í afleiðugerningi er þess þó ekki krafist að handhafi eða seljandi afleiðugernings greiði eða taki við grundvallarfjárhæðinni við gildistöku samningsins. Á hinn bóginn gæti verið gerð krafa í afleiðusamningi um fasta greiðslu eða greiðslu fjárhæðar sem getur breyst (en ekki í hlutfalli við breytingu á því sem liggur til grundvallar) vegna einhverra atburða í framtíðinni sem tengjast ekki grundvallarfjárhæðinni. Í samningi gæti t.d. verið krafist fastrar fjárhæðar, sem nemur 1000 GE, ef sex mánaða LIBOR-vextir hækka um 100 grunnstig. Slíkur samningur er afleiða jafnvel þótt grundvallarfjárhæð sé ekki tilgreind.
- BA.2 Skilgreining á afleiðu í þessum staðli tekur til samninga sem eru greiddir upp í heild með afhendingu á því sem liggur til grundvallar (t.d. framvirkur samningur um að kaupa skuldagerning á föstum vöxtum). Eining getur verið aðili að samningi um að kaupa eða selja ófjárhagslegan lið sem hægt er að gera upp með handbæru fé eða öðrum fjármálagerningi eða með skiptum á fjármálagerningum (t.d. samningi um að kaupa eða selja vöru á föstu

verði á tilgreindum degi í framtíðinni). Slíkur samningur fellur innan gildissviðs þessa staðals nema hann hafi verið gerður og gildi áfram í þeim tilgangi að afhending fari fram á ófjárhagslegum lið í samræmi við áætlaða þörf einingarinnar fyrir kaup, sölu eða notkun. Þó gildir þessi staðall um slíka samninga við vænt kaup einingar, sölu eða notkunarkröfur ef einingin setur fram tilgreiningu í samræmi við lið 2.5 (sjá liði 2.4–2.7).

- BA.3 Eitt sem er einkennandi fyrir afleiðu er að hrein upphafs fjárfesting vegna hennar er lægri en gerð væri krafa um vegna annarra samningsgerða sem vænta mætti að hefðu sambærilega svörun gagnvart breytingum á markaðsþáttum. Valréttarsamningur fellur að þeirri skilgreiningu vegna þess að yfirverðið er lægra en sú fjárfesting sem þyrfti til að öðlast fjármálagerninginn sem liggur til grundvallar og valrétturinn er tengdur. Gjaldmiðlaskipti, sem krefjast í upphafi skipta á mismunandi gjaldmiðlum á jöfnu gangvirði, falla að skilgreiningunni vegna þess að hrein upphafs fjárfesting þeirra er núll.
- BA.4 Reglubundin kaup eða sala leiðir til fastar verðskuldbindingar frá viðskiptadegi til uppgjörsdags sem fellur að skilgreiningunni á afleiðu. Vegna þess hve skuldbindingin nær yfir skamman tíma er hún þó ekki færð sem afleiðufjármálagerningur. Í þessum staðli er þess í stað kveðið á um sérstaka reikningsskilaaðferð fyrir þess háttar reglubundna samninga (sjá liði 3.1.2 og B3.1.1–B3.1.6).
- BA.5 Skilgreiningin á afleiðu á við ófjárhagslegar breytur sem eiga ekki sérstaklega við aðila að samningnum. Þær taka til vísitölu vegna tjóns af völdum jarðskjálfta á tilteknu svæði og vísitölu fyrir hitastig í tiltekinni borg. Ófjárhagslegar breytur sem eiga sérstaklega við aðila að samningnum taka t.d. til elds sem brýst út, eða ekki, og skemmir eða eyðileggur eign aðila að samningnum. Breyting á gangvirði ófjárhagslegrar eignar á sérstaklega við eigandann ef gangvirðið endurspeglar ekki aðeins breytingar á markaðsverði slíkra eigna (fjárhagsleg breyta) heldur einnig ástand tilgreindrar ófjárhagslegrar eignar (ófjárhagsleg breyta). Ef t.d. ábyrgð á hrakvirði tiltekinnar bifreiðar gerir ábyrgðaraðila óvarinn fyrir áhættu af breytingum á efnislegu ástandi bifreiðarinnar á breytingin á hrakvirðinu sérstaklega við eiganda bifreiðarinnar.

Fjáreignir eða fjárskuldir ætlaðar til veltuviðskipta

- BA.6 Viðskipti felast yfirleitt í virkum og tíðum kaupum og sölu og fjármálagerningar sem er haldið til veltuviðskipta eru notaðir með það að markmiði að mynda hagnað af skammvinnnum sveiflum í verði eða hlutdeild söluaðila.
- BA.7 Til fjárskulda sem eru ætlaðar til veltuviðskipta teljast:
- a) afleiðuskuldir sem eru ekki færðar sem áhættuvarnargerningar,
 - b) skuldbindingar um að afhenda fjáreignir sem skortseljandi (þ.e. eining sem selur fjáreignir sem hún hefur fengið að láni og á ekki enn þá) hefur fengið að láni,
 - c) fjárskuldir, sem stofnað er til í þeim tilgangi að kaupa þær aftur í náinni framtíð (t.d. skráður skuldagerningur sem útgefandi getur keypt aftur í náinni framtíð eftir því hvaða breytingar verða á gangvirði hans) og
 - d) fjárskuldir, sem eru hluti safns skilgreindra fjármálagerninga sem er stýrt sameiginlega og gögn sýna nýlegt mynstur skammtímahagnaðar á því.
- BA.8 Það að skuld sé notuð til að fjármagna viðskiptastarfsemi felur í sjálfu sér ekki í sér að skuldin sé fjárskuld sem er ætluð til veltuviðskipta.

Viðbætur C

Breytingar á öðrum stöðlum

Ef annað er ekki tilgreint skal eining beita breytingum á þessum viðbæti þegar hún beitir IFRS-staðli 9 sem var gefinn út í júlí 2014. Þessar breytingar taka með viðbótum til þeirra breytinga sem eru gefnar út í viðbæti C í IFRS-staðli 9 árið 2009, 2010 og 2013. Breytingarnar á þessum viðbæti taka einnig til breytinga í stöðlum sem voru gefnir út á undan IFRS-staðli 9 (2014) jafnvel þótt ekki hafi verið skylt að koma þessum stöðlum til framkvæmda á sama tíma og IFRS-staðall 9 (2014) var gefinn út. Einkum taka breytingar í þessum viðbæti til breytinga í IFRS-staðli 15, reglulegar tekjur af samningum við viðskiptavinum.

IFRS-staðal 1, innleiðing alþjóðlegra reikningsskilastaðla

C1 Ákvæðum 29. liðar er breytt og verði svohljóðandi, liðir 39B, 39G og 39U eru felldir brott og liðum 29A og 39Y er bætt við:

29. Einingu er heimilt að tilgreina áður færða fjáreign sem fjáreign á gangvirði í gegnum rekstrarreikning eða til sölu í samræmi við lið D19A. Einingin skal greina frá gangvirði fjáreigna, sem tilgreindar eru með þeim hætti á tilgreiningardegi ásamt flokkun þeirra og bókfærðu verði í fyrri reikningsskilum.

29A Einingu er heimilt að tilgreina áður færða fjárskuld sem fjárskuld á gangvirði í gegnum rekstrarreikning í samræmi við lið D19. Einingin skal greina frá gangvirði fjárskulda, sem tilgreindar eru með þeim hætti á tilgreiningardegi ásamt flokkun þeirra og bókfærðu verði í fyrri reikningsskilum.

39B [Felldur brott]

39G [Felldur brott]

39U [Felldur brott]

39Y IFRS-staðall 9, fjármálagerningar, gefinn út í júlí 2014, breytti liðum 29, B1–B6, D1, D14, D15, D19 og D20, felldi brott liði 39B, 39G og 39U og bætti við liðum 29A, B8–B8G, B9, D19A–D19C, D33, E1 og E2. Eining skal beita þessum breytingum þegar hún beitir IFRS-staðli 9.

C2 Í viðbæti B er liðum B1–B6 breytt og verði svohljóðandi og fyrirsögn og liðum B8–B8G og fyrirsögn og lið B9 er bætt við:

B1 Eining skal beita eftirfarandi undantekningum:

- a) afskráning fjáreigna og fjárskulda (liðir B2 og B3),
- b) áhættuvarnarreikningsskil (liðir B4–B6) og
- c) hlutir sem ekki eru ráðandi (liður B7),
- d) flokkun og mat fjáreigna (liðir B8–B8C),
- e) virðisrýrnun fjáreigna (liðir B8D–B8G),
- f) innbyggðar afleiður (liður B9) og
- g) ríkislán (liðir B10–B12).

Afskráning fjáreigna og fjárskulda

B2 Notandi, sem innleiðir staðlana, skal fara framvirkt að afskráningarkröfunum í IFRS-staðli 9 fyrir viðskipti á umbreytingardegi til IFRS-staðla eða síðar, að undanskildu því sem heimilt er samkvæmt lið B3. Til dæmis skal notandi sem innleiðir staðlana ekki færa þær eignir og skuldir í samræmi við IFRS-staðla (nema þær uppfylli skilyrði fyrir færslu vegna síðari viðskipta eða atburðar) ef hann afskráði óafleiddar fjáreignir eða fjárskuldir í samræmi við góða reikningsskilavenju, sem áður var fylgt í kjölfar gerðra viðskipta er áttu sér stað fyrir umbreytingadaginn til IFRS-staðla.

B3 Þrátt fyrir lið B2 má eining beita afskráningarákvæðunum í IFRS-staðli 9 afturvirkir frá þeim degi, sem einingin velur, að því tilskildu að upplýsingarnar, sem þarf til að beita IFRS-staðli 9 á fjáreignir og fjárskuldir, sem hafa verið afskráðar vegna fyrri viðskipta, hafi legið fyrir þegar þau viðskipti voru upphaflega færð.

Áhættuvarnarreikningsskil

B4 Í IFRS-staðli 9 er gerð krafa um að á þeim degi sem skipt er yfir í IFRS-staðla skuli eining:

- a) meta allar afleiður á gangvirði og
- b) eyða öllu frestuðu tapi og hagnaði af afleiðum, sem gerð var grein fyrir samkvæmt góðri reikningsskilavenju, sem áður var fylgt, eins og um væri að ræða eignir eða skuldir.

B5 Í upphafsefnahagsreikningi sínum samkvæmt IFRS-stöðlum skal eining ekki endurspegla áhættuvarnartengsl sem eru þannig að þau uppfylli ekki skilyrði um áhættuvarnarreikningsskil í samræmi við IFRS-staðal 9 (t.d. ýmiss konar áhættuvarnartengsl þar sem áhættuvarnargerningurinn er sjálfstæður, útgefinn valréttarsamningur eða hreinn, útgefinn valréttarsamningur eða þar sem áhættuvarði liðurinn er hrein staða eða sjóðstreymisvörn fyrir aðra áhættu en gengisáhættu erlendra gjaldmiðla). Ef eining tilgreindi engu að síður hreina stöðu sem áhættuvarinn lið í samræmi við góðar reikningsskilavenjur, sem áður var fylgt, getur hún tilgreint sem áhættuvarinn lið í samræmi við IFRS-staðla stakan lið innan hreinnar stöðu, eða hreina stöðu ef það fullnægir kröfum í lið 6.6.1 í IFRS-staðli 9, svo framarlega sem það er ekki gert síðar en á þeim degi þegar skipt er yfir í IFRS-staðla.

B6 Ef eining hefur tilgreint viðskipti sem áhættuvörn fyrir þann tíma sem skipt var yfir í IFRS-staðla en áhættuvörmin uppfyllir ekki skilyrði áhættuvarnarreikningsskila í IFRS-staðli 9 skal einingin beita liðum 6.5.6 og 6.5.7 í IFRS-staðli 9 til að hætta áhættuvarnarreikningsskilum. Viðskipti, sem eiga sér stað áður en skipt er yfir í IFRS-staðla, skal ekki tilgreina afturvirkir sem áhættuvörn.

Flokkun og mat fjármálagerninga

B8 Eining skal meta hvort fjáreign uppfylli skilyrði liðar 4.1.2 eða liðar 4.1.2 A í IFRS-staðli 9 á grundvelli málsatvika og aðstæðna sem eru fyrir hendi á þeim degi þegar skipt er yfir í IFRS-staðla.

B8A Ef það er ógerlegt að meta breytt tímavirði peningabáttar í samræmi við liði B4.1.9B–B4.1.9D í IFRS-staðli 9 á grundvelli málsatvika og aðstæðna sem eru fyrir hendi á þeim degi þegar skipt er yfir í IFRS-staðla skal eining meta einkenni samningsbundins sjóðstreymis fjáreignarinnar á grundvelli málsatvika og aðstæðna sem fyrir hendi voru á þeim degi þegar skipt var yfir í IFRS-staðal án hliðsjónar af kröfum er varða breytingu á tímavirði peningabáttar í liðum B4.1.9B–B4.1.9D í IFRS-staðli 9. (Í því tilviki skal eining einnig beita lið 42R í IFRS-staðli 7 en líta skal á tilvísanir í „lið 7.2.4 í IFRS-staðli 9“ sem tilvísanir í þennan lið og tilvísanir í „upphafs færslu fjáreignar“ sem „þann dag þegar skipt er yfir í IFRS-staðla“).

B8B Ef ógerlegt er að meta hvort gangvirði uppgreiðslubáttar sé óverulegt í samræmi við c-lið í lið B4.1.12 í IFRS-staðli 9 á grundvelli málsatvika og aðstæðna sem fyrir hendi eru á þeim degi þegar skipt er yfir í IFRS-staðla skal eining meta einkenni samningsbundins sjóðstreymis fjáreignarinnar á grundvelli málsatvika og aðstæðna sem fyrir hendi voru á þeim degi þegar skipt er yfir í IFRS-staðla án hliðsjónar af undantekningunni fyrir uppgreiðslubætti í lið B4.1.12 í IFRS-staðli 9. (Í því tilviki skal eining einnig beita lið 42S í IFRS-staðli 7 en líta skal á tilvísanir í „lið 7.2.5 í IFRS-staðli 9“ sem tilvísanir í þennan lið og tilvísanir í „upphafs færslu fjáreignar“ sem „þann dag þegar skipt er yfir í IFRS-staðla“).

B8C Ef það er ógerlegt (eins og skilgreint er í IAS-staðli 8) fyrir einingu að beita afturvirkir aðferð virkra vaxta í IFRS-staðli 9 skal gangvirði fjáreignarinnar eða fjárskuldarinnar á þeim degi þegar skipt er yfir í IFRS-staðlana vera nýtt bókfært verð fjáreignarinnar eða nýtt afskrifað kostnaðarverð þeirrar fjárskuldar á þeim degi þegar skipt er yfir í IFRS-staðla.

Virðisrýrnun fjáreigna

B8D Eining skal beita virðisrýrnunarkröfum í þætti 5.5 í IFRS-staðli 9 afturvirkir með fyrirvara um liði 7.2.15 og 7.2.18–7.2.20 í þeim staðli.

B8E Á þeim degi þegar skipt er yfir í IFRS-staðla skal eining nota raunhæfar og rökstuddar upplýsingar, sem hægt er að nálgast án óhóflegs kostnaðar eða fyrirhafnar, til að ákvarða útlánaáættu á þeim degi þegar fjármálagerningarnir voru fyrst færðir (eða vegna lánsskuldbindinga og samninga með fjárhagslegri tryggingu á þeim degi þegar einingin gerðist aðili að óafturkræfri skuldbindingu í samræmi við lið 5.5.6 í IFRS-staðli 9), og bera þær saman við útlánaáættu á þeim degi þegar skipt er yfir í IFRS-staðla (sjá einnig liði B7.2.2–B7.2.3 í IFRS-staðli 9).

B8F Við ákvörðun á því hvort útlánaáætta hefur aukist umtalsvert frá upphafsfærslu getur einingin beitt:

- a) kröfunum í liðum 5.5.10 og B5.5.27–B5.5.29 í IFRS-staðli 9 og
- b) þeirri hrekjanlegu forsendu í lið 5.5.11 í IFRS-staðli 9 varðandi samningsbundnar greiðslur, sem eru komnar 30 daga fram yfir gjalddaga, ef hún beitir virðisrýrnunarákvæðum með því að greina verulega aukna útlánaáættu frá upphafsfærslu fyrir þessa fjármálagerninga á grundvelli upplýsinga um fjárhæðir sem fallnar eru í gjalddaga.

B8G Ef það krefst óhóflegs kostnaðar eða fyrirhafnar á þeim degi þegar skipt er yfir í IFRS-staðla að ákvarða hvort útlánaáætta hafi aukist verulega frá upphafsfærslu fjármálagernings skal eining færa niðurfærslu taps sem fjárhæð sem er jöfn væntu útlánatapi á lánstímanum á hverjum reikningsskiladegi þar til fjármálagerningur er afskráður (nema fjármálagerningurinn beri litla útlánaáættu á reikningsskiladegi en í því tilviki er a-lið í lið B8E beitt).

Innbyggðar afleiður

B9 Notandi, sem beitir IFRS-stöðlum í fyrsta sinn, skal meta hvort greina þarf innbyggða afleiðu frá grunnsamningnum og færa hana sem afleiðu á grundvelli aðstæðna sem voru fyrir hendi þann dag þegar hann varð fyrst aðili að samningnum og þann dag þegar gera þarf endurmatid að kröfu liðar B4.3.11 í IFRS-staðli 9, hvor þeirra sem ber upp síðar.

C3 Í viðbæti D er liðum D1, D14, D15, D19 og D20 og fyrirsögn í D19 breytt og verði svohljóðandi og liðum D19A–D19C og, á eftir lið D32, fyrirsögn og lið D33 er bætt við.

D1 Eining getur kosið að nota eina eða fleiri af eftirfarandi undanþágum:

- a) ...
- j) tilgreining áður færðra fjármálagerninga (liðir D19–D19C),
- k) ...
- r) sameiginlegt fyrirkomulag (liður D31),
- s) hreinsun úrgangsefna á framleiðslustigi í yfirborðsnámu (liður D32) og
- t) tilgreining samninga um kaup eða sölu ófjárhagslegra liða (liður D33).

Eining skal ekki beita þessum undanþágum á hliðstæðan hátt við aðra fjármunaliði.

D14 Þegar eining gerir aðgreind reikningsskil skal hún samkvæmt IAS-staðli 27 gera grein fyrir fjárfestingum í dótturfélögum, samrekstri og hlutdeildarfélögum, annaðhvort:

- a) á kostnaðarverði eða
- b) í samræmi við IFRS-staðal 9.

D15 Ef notandi sem beitir alþjóðlegum reikningsskilastaðli í fyrsta sinn, metur slíka fjárfestingu á kostnaðarverði í samræmi við IAS-staðal 27 skal hann meta þá fjárfestingu í samræmi við eina af eftirfarandi fjárhæðum í aðgreindum upphafsefnahagsreikningi samkvæmt alþjóðlegum reikningsskilastaðli (IFRS):

a) kostnaðinn sem ákvarðaður er í samræmi við IAS-staðal 27 eða

b) áætlaðan kostnað. Áætlaður kostnaður slíkrar fjárfestingar skal vera:

i. gangvirði þann dag sem einingin skiptir yfir í IFRS-staðal í aðgreindum reikningsskilum sínum eða

ii. fyrra bókfært verð samkvæmt góðum reikningsskilavenjum á þeim degi.

Notandi, sem beitir alþjóðlegum reikningsskilastaðli í fyrsta sinn, getur valið fjárhæðina í i. eða ii. lið hér að framan til að meta fjárfestingu sína í hverju dótturfélagi, samrekstri eða hlutdeildarfélagi sem hann kýs til að meta fjárfestinguna samkvæmt áætluðum kostnaði.

Tilgreining á áður færðum fjármálagerningum

D19 Samkvæmt IFRS-staðli 9 er heimilt að tilgreina fjárskuld sem fjárskuld á gangvirði í gegnum rekstrarreikning (að því tilskildu að hún uppfylli tiltekin skilyrði). Þrátt fyrir þessa kröfu er einingu heimilt að tilgreina, á þeim degi þegar skipt er yfir í IFRS-staðla, fjárskuldir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning, að því tilskildu að skuldin uppfylli skilyrðin í lið 4.2.2 í IFRS-staðli 9 á þeim degi.

D19A Eining getur tilgreint fjáreign á gangvirði í gegnum rekstrarreikning í samræmi við lið 4.1.5 í IFRS-staðli 9 á grundvelli málsatvika og aðstæðna sem eru fyrir hendi á þeim degi þegar skipt er yfir í IFRS-staðla.

D19B Eining getur tilgreint fjárfestingu í eiginfjárgerningi á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu í samræmi við lið 5.7.5 í IFRS-staðli 9 á grundvelli málsatvika og aðstæðna sem eru fyrir hendi á þeim degi þegar skipt er yfir í IFRS-staðla.

D19C Eining skal, að því er varðar fjárskuld sem er tilgreind sem fjárskuld á gangvirði í gegnum rekstrarreikning, ákvarða hvort meðferðin í lið 5.7.7 í IFRS-staðli 9 myndi leiða til reikningsskilalegs ósamræmis í rekstrarreikningi á grundvelli málsatvika og aðstæðna sem eru fyrir hendi á þeim degi þegar skipt er yfir í IFRS-staðla.

Mat á gangvirði fjáreigna eða fjárskulda við upphafsfærslu

D20 Þrátt fyrir kröfur í 7. og 9. lið má eining beita kröfunum í b-lið í lið B5.1.2 A í IFRS-staðli 9 framvirkt fyrir viðskipti sem gengið er til á þeim degi þegar skipt er yfir í IFRS-staðla eða síðar.

Tilgreining samninga um kaup eða sölu ófjárhagslegra liða

D33 Í IFRS-staðli 9 er gefin heimild fyrir því að samningar um að kaupa eða selja ófjárhagslegan lið verði tilgreindur í upphafi á gangvirði í gegnum rekstrarreikning (sjá lið 2.5 í IFRS-staðli 9). Þrátt fyrir þessa kröfu er einingu heimilt að tilgreina, á þeim degi þegar skipt er yfir í IFRS-staðla, samninga sem liggja þegar fyrir á þeim degi á gangvirði í gegnum rekstrarreikning en aðeins ef þeir uppfylla kröfur liðar 2.5 í IFRS-staðli 9 á þeim degi og einingin tilgreinir alla sambærilega samninga.

C4 Í viðbæti E er fyrirsögn og liðum E1 og E2 bætt við:

Undanþága frá kröfunni um að endurgera samanburðarupplýsingar fyrir IFRS-staðal 9

E1 Ef fyrstu reikningsskil samkvæmt IFRS-stöðlum hefjast fyrir 1. janúar 2019 og einingin beitir endanlegri útgáfu IFRS-staðals 9 (gefinn út 2014) þurfa samanburðarupplýsingar í fyrstu reikningsskilum samkvæmt IFRS-stöðlum ekki að vera í samræmi við IFRS-staðal 7, fjármálagerningar: upplýsingagjöf eða endanlega útgáfu IFRS-staðals 9 (gefinn út 2014) að því marki sem sú upplýsingagjöf, sem er krafist samkvæmt IFRS-staðli 7, varðar liði innan gildissviðs IFRS-staðals 9. Fyrir slíkar einingar þýða tilvísanir í „daginn þegar skipt er yfir í IFRS-staðla“ í tengslum við IFRS-staðal 7 og IFRS-staðal 9 (2014) aðeins, upphaf fyrstu reikningsskila samkvæmt IFRS-stöðlum.

E2 Eining, sem kys að setja fram samanburðarupplýsingar sem samrýmast ekki IFRS-staðli 7 og endanlegri útgáfu af IFRS-staðli 9 (gefinn út 2014) á fyrsta umbreytingarárinu, skal:

- a) beita kröfum í þeim góðu reikningsskilavenjum, sem hún notaði áður, í stað krafna IFRS-staðals 9 í tengslum við samanburðarupplýsingar um liði innan gildissviðs IFRS-staðals 9,
- b) greina frá því ásamt grunninum sem þessar upplýsingar eru byggðar á,
- c) fara með hvers kyns leiðréttingar milli efnahagsreiknings á reikningsskiladegi samanburðartímabils (þ.e. efnahagsreiknings sem tekur til samanburðarupplýsinga samkvæmt fyrri góðri reikningsskilavenju) og efnahagsreiknings við upphaf fyrsta reikningsskilatímabils samkvæmt IFRS-stöðlum (þ.e. fyrsta tímabils sem inniheldur upplýsingar sem samrýmast IFRS-staðli 7 og endanlegri útgáfu IFRS-staðals 9 (gefinn út 2014)) eins og þær hafi orðið til vegna breytingar á reikningsskilaaðferð og greina frá upplýsingunum sem krafist er í a- til e-lið 28. liðar og i. lið f-liðar í IAS-staðli 8. Ákvæði i. liðar í f-lið 28. liðar gildir aðeins um fjárhæðir sem settar eru fram í efnahagsreikningi á reikningsskiladegi samanburðartímabilsins,
- d) beita c-lið 17. liðar í IAS-staðli 1 til að veita viðbótarupplýsingar þegar ekki nægir að fara að sérstökum kröfum, sem gerðar eru í IFRS-stöðlunum, til að gera notendum kleift að skilja áhrif tiltekinna viðskipta, annarra atburða og aðstæðna á fjárhagsstöðu og rekstrarárangur einingarinnar.

IFRS-staðall 2, eignarhlutatengd greiðsla

C5 Ákvæðum 6. liðar er breytt og verði svohljóðandi og lið 63C er bætt við.

6. Þessi IFRS-staðall gildir ekki um eignarhlutatengdar greiðslur þar sem einingin tekur við eða kaupir vörur eða þjónustu samkvæmt samningi sem heyrir undir gildissvið 8.–10. liðar IAS-staðals 32, fjármálagerningar: framsetning (endurskoðaður 2003) [neðanmálsgrein sleppt] eða liða 2.4–2.7 í IFRS-staðli 9, fjármálagerningar.

63C IFRS-staðall 9, gefinn út í júlí 2014, breytti 6. lið. Eining skal beita þeirri breytingu þegar hún beitir IFRS-staðli 9.

IFRS-staðall 3, sameining fyrirtækja

C6 Ákvæðum 16., 42., 53., 56. og 58. liðar er breytt og verði svohljóðandi, liðir 64A, 64D og 64H eru felldir brott og lið 64L er bætt við.

16. Í sumum tilvikum heimila IFRS-staðlar mismunandi reikningsskil eftir því hvernig eining flokkar eða tilgreinir tiltekna eign eða skuld. Dæmi um flokkun og tilgreiningu sem yfirtökuaðili skal framkvæma á grundvelli viðeigandi skilyrða, ef þau eru til staðar á yfirtökudegi, ná til en eru ekki takmörkuð við:

- a) flokkun tiltekinna fjáreigna og fjárskulda á gangvirði í gegnum rekstrarreikning eða á afskrifuðu kostnaðarverði eða sem fjáreigna á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu í samræmi við IFRS-staðal 9, fjármálagerninga,
- b) tilgreiningu afleiðugernings sem áhættuvarnargernings í samræmi við IFRS-staðal 9 og
- c) mat á því hvort aðgreina ætti innbyggða afleiðu og grunnsamning í samræmi við IFRS-staðal 9 (sem varðar hugtakið „flokkun“ eins og það er notað í þessum IFRS-staðli).

42. Við sameiningu fyrirtækja, sem fram fer í áföngum, skal yfirtökuaðili endurmeta þá eignarhlutdeild í yfirtekna aðilanum, sem yfirtökuaðili átti áður, á gangvirði á yfirtökudegi og færa þann hagnað eða tap, ef við á, í rekstrarreikning eða aðra heildarafkomu, eftir því sem við á. Á fyrri reikningsskilatímabilum gæti yfirtökuaðili hafa fært breytingar á virði eignarhlutdeilda í yfirtekna aðilanum í aðra heildarafkomu. Ef svo er, skal færa þá fjárhæð, sem var færð í annan heildarhagnað, á sama grundvelli og krafist væri ef yfirtökuaðili hefði ráðstafað fjárhæðinni beint á eignarhlutdeild sem hann átti fyrir yfirtöku.

53. Kostnaður vegna yfirtöku er sá kostnaður sem yfirtökuaðili stofnar til við sameiningu fyrirtækja. Þessi kostnaður nær m.a. til fundar-, ráðgjafa-, lögfræði-, reikningsskila-, verðmats- og annarra sérfræðiþóknana, almenns stjórnunarkostnaðar, þ.m.t. kostnaður vegna reksturs eigin yfirtökudeildar, ásamt kostnaði við skráningu og útgáfu skulda- og hlutabréfa. Yfirtökuaðili skal færa yfirtökutengdan kostnað sem útgjöld á því tímabili sem til hans er stofnað og þjónustan þegin, með einni undantekningu. Kostnað vegna útgáfu skulda- og hlutabréfa skal færa í samræmi við IAS-staðal 32 og IFRS-staðal 9.
56. Eftir upphafsfærslu og þar til skuld er greidd upp, felld úr gildi eða rennur úr gildi skal yfirtökuaðili meta óvissa skuld sem er færð við sameiningu fyrirtækja sem hæri fjárhæðina af:
- a) fjárhæðinni sem væri færð í samræmi við IAS-staðal 37 og
 - b) fjárhæðinni sem var færð upphaflega, að frádreginni, þar sem við á, uppsafnaðri fjárhæð afkomu sem er færð í samræmi við meginreglur IFRS-staðals 15, *reglulegar tekjur af samningum við viðskiptavinum*.

Þessi krafa gildir ekki um samninga sem færðir eru í samræmi við IFRS-staðal 9.

58. Sumar breytingar á gangvirði óvissrar greiðslu, sem yfirtökuaðili færir eftir yfirtökudag, kunna að vera afleiðingar viðbótarupplýsinga sem yfirtökuaðili fær eftir þann dag varðandi málsatvik og aðstæður sem voru á yfirtökudegi. Slíkar breytingar eru leiðréttingar á matstímabili í samræmi við 45.–49. lið. Þó eru breytingar sem verða vegna atburða eftir yfirtökudag, s.s. að uppfylla markmið um tekjur, ná tilteknu hlutabréfaverði eða ná markmiðum rannsóknar- og þróunarverkefnis, ekki leiðréttingar á matstímabili. Yfirtökuaðili skal færa breytingar á gangvirði óvissrar greiðslu sem ekki eru leiðréttingar á matstímabilinu sem hér segir:

- a) ...

Önnur óviss greiðsla sem:

- i. er innan gildissviðs IFRS-staðals 9 skal metin á gangvirði á sérhverjum reikningsskiladegi og færa skal breytingar á gangvirði í rekstrarreikning í samræmi við IFRS-staðal 9,
- ii. er ekki innan gildissviðs IFRS-staðals 9 skal metin á gangvirði á sérhverjum reikningsskiladegi og færa skal breytingar á gangvirði í rekstrarreikning.

64A [Felldur brott]

64D [Felldur brott]

64H [Felldur brott]

64L IFRS-staðall 9, gefinn út í júlí 2014, breytti liðum 16, 42, 53, 56, 58 og B41 og felldi brott liði 64A, 64D og 64H. Eining skal beita þessum breytingum þegar hún beitir IFRS-staðli 9.

C7 Í viðbæti B er lið B41 breytt og verði svohljóðandi:

B41 Yfirtökuaðili skal ekki færa aðskilið frávík á verðmati frá og með yfirtökudegi vegna yfirtekinna eigna við sameiningu fyrirtækja sem eru metnar á gangvirði á yfirtökudegi, þar sem áhrif óvissu um framtíðarsjóðstreymi er falið í gangvirðismatinu. Til dæmis færir yfirtökuaðili ekki sérstakt frávík frá verðmati vegna samningsbundins sjóðstreymis sem talið er óinnheimtanlegt á þeim degi eða niðurfærslu vænts útlánataps, þar sem þessi IFRS-staðall krefst þess að yfirtökuaðili meti yfirteknar viðskiptakröfur, þ.m.t. lán, á gangvirði á yfirtökudegi þegar hann færir sameiningu fyrirtækja.

IFRS-staðall 4, váttryggingarsamningar

C8 [Á ekki við kröfur]

- C9 Ákvæðum 3., 4., 7., 8., 12., 34., 35. og 45. liðar er breytt og verði svohljóðandi, liðir 41C, 41D og 41F eru felldir brott og lið 41H er bætt við:
3. Í þessum IFRS-staðli er ekki fjallað um aðra þætti reikningshalds af hálfu váttryggjenda, eins og færslu fjáreigna í eigu váttryggjenda og fjárskulda sem útgefnar eru af váttryggjendum (sjá IAS-staðal 32, fjármálagerningar: framsetning, IFRS-staðal 7 og IFRS-staðal 9 fjármálagerningar) nema í umbreytingarákvæðunum í 45. lið.
 4. Eining skal ekki beita þessum IFRS-staðli á:
 - a) ...
 - d) samninga með fjárhagslegri tryggingu nema útgefandi hafi haldið því ótvírætt fram áður að hann líti á slíka samninga sem váttryggingasamninga og hafi fylgt reikningsskilum sem gilda um váttryggingasamninga en í því tilviki getur útgefandinn valið um að beita annaðhvort IAS-staðli 32, IFRS-staðli 7 og IFRS-staðli 9 eða þessum IFRS-staðli á slíka samninga með fjárhagslegri tryggingu. Útgefandi getur valið um þetta fyrir sérhvern samning en valið fyrir sérhvern samning er óafturkallanlegt,
 - e) ...
 7. Í IFRS-staðli 9 er þess krafist að eining aðskilji sumar innbyggðar afleiður frá grunnsamningnum, meti þær á *gangvirði* og telji breytingar á gangvirði með í rekstrarreikningi. IFRS-staðall 9 gildir um afleiður sem eru innbyggðar í váttryggingasamninginn nema innbyggða afleiðan sé sjálf váttryggingasamningur.
 8. Undantekning frá kröfunum í IFRS-staðli 9 er sú að váttryggjandi þarf ekki að aðskilja og meta á gangvirði valrétt tryggingataka til að fá váttryggingasamning endurkeyptan (e. option to surrender) fyrir fasta fjárhæð (eða fyrir fjárhæð sem byggð er á fastri fjárhæð og vöxtum) jafnvel þótt nýtingarverð sé annað en bókfært verð *grunntryggingaskuldar*. Kröfurnar í IFRS-staðli 9 gilda þó ekki um sölurétt eða rétt til að fá váttryggingasamning endurkeyptan fyrir handbært fé (e. cash surrender option) sem er innbyggður í váttryggingasamning ef endurkaupsverðmætið breytist í kjölfar breytingar á fjárhagslegri breytu (s.s. gengi hlutabréfs eða hrávöruverði eða vísitölu) eða ófjárhagslegrar breytu sem ekki á sérstaklega við aðila að samningnum. Enn fremur gilda þessar kröfur einnig ef geta tryggingataka til að nýta sölurétt eða rétt til að fá váttryggingasamning endurkeyptan fyrir handbært fé orsakast af breytingu slíkrar breytu (t.d. söluréttur sem hægt er að nýta ef hlutabréfavísitala nær tilteknu stigi).
 12. Til að sundurgreina samning skal váttryggjandi:
 - a) beita þessum IFRS-staðli gagnvart tryggingaþættinum,
 - b) beita IFRS-staðli 9 gagnvart geymslufjárbættinum.
 34. Sumir tryggingasamningar innihalda valkvæða þætti auk *tryggðs þáttar*. Útgefandi slíks samnings:
 - a) ...
 - d) skal, ef í samningnum er innbyggð afleiða innan gildissviðs IFRS-staðals 9, beita IFRS-staðli 9 gagnvart þeirri innbyggðu afleiðu.
 - e) ...

Valkvæðir þættir í fjármálagerningum

35. Kröfurnar í 34. lið taka einnig til fjármálagernings sem inniheldur valkvæðan þátt. Auk þess:
 - a) skal útgefandi, ef hann flokkar allan valkvæða þáttinn sem skuld, beita prófuninni á lágmarksgjaldþoli í 15.–19. lið að því er varðar allan samninginn (þ.e. bæði tryggða þáttinn og valkvæða þáttinn). Útgefandi þarf ekki að ákvarða fjárhæðina sem verður til við að beita IFRS-staðli 9 gagnvart tryggða þættinum,

b) ef útgefandi flokkar hluta þess þáttar, eða hann allan sem sérstakan eiginfjárluta, skal skuldin, sem færð er fyrir samninginn í heild, ekki vera lægri en fjárhæðin sem yrði til við að beita IFRS-staðli 9 á tryggða þáttinn. Sú fjárhæð skal innihalda innra virði réttar til að fá samninginn endurkeyptan en þarf ekki að innihalda tímavirði hans ef 9. liður veitir undanþágu frá því að sá réttur sé metinn á gangvirði. Útgefandi þarf ekki að greina frá fjárhæðinni sem verður til við að beita IFRS-staðli 9 gagnvart tryggða þættinum né heldur að setja þá fjárhæð fram sérstaklega. Auk þess þarf útgefandi ekki að ákvarða þá fjárhæð ef heildarskuldin sem er færð er greinilega hærri,

c) ...

41C [Felldur brott]

41D [Felldur brott]

41F [Felldur brott]

41H IFRS-staðall 9, gefinn út í júlí 2014, breytti 3., 4., 7., 8., 12., 34., 35., 45. lið, viðbæti A og liðum B18–B20 og felldi brott liði 41C, 41D og 41F. Eining skal beita þessum breytingum þegar hún beitir IFRS-staðli 9.

45. Þrátt fyrir lið 4.4.1 í IFRS-staðli 9 er váttryggjanda heimilt en þó ekki skylt, þegar hann breytir reikningsskilaaðferðum sínum fyrir váttryggingaskuldir, að endurflokka sumar eða allar fjáreignir sínar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning. Þessi endurflokkun er heimil ef váttryggjandi breytir reikningsskilaaðferðum þegar hann beitir þessum IFRS-staðli í fyrsta sinn og ef hann gerir í kjölfarið breytingu á aðferð sem er heimiluð í 22. lið. Endurflokkunin er breyting á reikningsskilaaðferð og IAS-staðall 8 gildir.

C10 Í viðbæti A er skilgreindu hugtaki „geymslufjárbáttur“ breytt og verði svohljóðandi:

geymslufjárbáttur Samningsbundinn þáttur sem er ekki færður sem afleiða samkvæmt IFRS-staðli 9 og væri innan gildissviðs IFRS-staðals 9 ef hann væri sérstakur gerningur.

C11 Í viðbæti B er liðum B18–B20 breytt og verði svohljóðandi:

B18 Eftirfarandi eru dæmi um samninga sem eru váttryggingasamningar ef yfirfærsla tryggingaáhættu er umtalsverð:

a) ...

g) greiðslutrygging sem kveður á um að tilgreindar greiðslur skuli inntar af hendi til að endurgreiða handhafa vegna taps sem hann verður fyrir vegna þess að tilgreindum skuldara tekst ekki að inna af hendi greiðslu þegar hún fellur í gjalddaga samkvæmt upphaflegum eða breyttum skilmálum skuldagerings. Þessir samningar geta verið á ýmiss konar lagalegu formi, s.s. trygging, nokkrar gerðir loforða um lánveitingu, lánsvanskilaafleiðusamningur eða váttryggingasamningur. Þótt þessir samningar falli að skilgreiningunni á váttryggingasamningi falla þeir einnig að skilgreiningunni á samningi með fjárhagslegri tryggingu í IFRS-staðli 9 og falla innan gildissviðs IAS-staðals 32 [neðanmálsgrein sleppt] og IFRS-staðals 9 en ekki þessa staðals (sjá d-lið 4. liðar). Ef útgefandi samnings með fjárhagslegri tryggingu hefur engu að síður haldið því ótvírætt fram áður að hann líti á slíka samninga sem váttryggingasamninga og hafi hann fylgt reikningsskilum sem gilda um váttryggingasamninga getur útgefandi þrátt fyrir það valið um að beita annaðhvort IAS-staðli 32 [neðanmálsgrein sleppt] og IFRS-staðli 9 eða þessum staðli á þess háttar samninga með fjárhagslegri tryggingu.

h) ...

B19 Eftirfarandi eru dæmi um liði sem eru ekki váttryggingasamningar:

a) ...

e) afleiður sem gera einn aðila óvarinn fyrir fjárhagslegri áhættu en ekki tryggingaáhættu vegna þess að í þeim er krafist að sá aðili inni af hendi greiðslu, og byggist eingöngu á breytingum á einu eða fleiri af tilgreindum vaxtastigum, verði fjármálagerninga, hrávöruverði, gengi gjaldmiðla, verð- eða vaxtavísitölu, lánshæfismati eða lánskjaravísitölu eða annarri breytu að því tilskildu að ef um ófjárhagslega breytu er að ræða eigi breytan ekki sérstaklega við um aðila að samningnum (sjá IFRS-staðal 9),

f) lánstengd ábyrgð (eða loforð um lánveitingu, lánsvanskilaafleiðusamningur eða greiðsluvátryggingasamningur) þar sem krafist er greiðslna jafnvel þó að handhafi hafi ekki orðið fyrir tapi vegna þess að skuldara hafi ekki tekist að inna af hendi greiðslu þegar hún féll í gjalddaga (sjá IFRS-staðal 9).

g) ...

B20 Ef samningarnir sem lýst er í lið B19 skapa fjáreignir eða fjárskuldir falla þeir innan gildissviðs IFRS-staðals 9. Þetta merkir m.a. að aðilarnir að samningnum nota það sem stundum er nefnt geymslufjárreikningsskil sem fela í sér eftirfarandi:

a) ...

IFRS-staðall 5, fastafjármunir sem haldið er til sölu og aflögð starfsemi

C12 Ákvæðum 5. liðar er breytt og verði svohljóðandi, liðir 44F og 44J eru felldir brott og lið 44K er bætt við:

5. Ákvæðin um mat í þessum IFRS-staðli [neðanmálsgrein sleppt] gilda ekki um eftirfarandi eignir sem falla undir þá IFRS-staðla sem tilgreindir eru annaðhvort sem einstakar eignir eða hluti ráðstöfunarflokks:

a) ...

c) fjáreignir innan gildissviðs IFRS-staðals 9, fjármálagerningar.

d) ...

44F [Felldur brott]

44J [Felldur brott]

44K IFRS-staðall 9, gefinn út í júlí 2014, breytti 5. lið og felldi brott liði 44F og 44J. Eining skal beita þessum breytingum þegar hún beitir IFRS-staðli 9.

IFRS-staðall 7, fjármálagerningar: upplýsingagjöf

C13 Liðum 2–5, 8–11, 14, 20, 28–30, 36 og 42C–42E er breytt og verði svohljóðandi, liðir 12, 12A, 16, 22–24, 37, 44E, 44F og 44H–44J, 44N, 44S–44W, 44Y eru felldir brott og nokkrum fyrirsögnum og liðum 5A, 10A, 11A, 11B, 12B–12D, 16A, 20A, 21A–21D, 22A–22C, 23A–23F, 24A–24G, 35A–35N, 42I–42S, 44Z og 44ZA er bætt við.

2. Meginreglurnar í þessum IFRS-staðli koma til viðbótar meginreglunum um færslu, mat og framsetningu fjáreigna og fjárskulda í IAS-staðli 32, *fjármálagerningar: framsetning* og í IFRS-staðli 39, *fjármálagerningar*.

GILDISSVIÐ

3. Allar einingar skulu beita þessum IFRS-staðli á allar gerðir fjármálagerninga nema um sé að ræða:

a) hlutdeild í dótturfélögum, hlutdeildarfélagum eða samrekstri sem er færð í samræmi við IFRS-staðal 10, *samstæðureikningsskil*, IAS-staðal 27, *aðgreind reikningsskil* eða IAS-staðal 28, *fjárfestingar í hlutdeildarfélagum og samrekstri*. Í sumum tilvikum er þess þó krafist, eða það heimilað, samkvæmt IFRS-staðli 10, IAS-staðli 27 eða IAS-staðli 28 að eining færi hlutdeild í dótturfélagi, hlutdeildarfélagi eða samrekstri með því að nota IFRS-staðal 9; í þeim tilvikum skulu einingar beita kröfunum sem eru settar fram í þessum IFRS-staðli. Einingar skulu einnig beita þessum IFRS-staðli á allar afleiður sem tengjast hlutdeild í dótturfélögum, hlutdeildarfélagum eða samrekstri nema afleiðan samrýmist skilgreiningunni á eiginfjárgerningi í IAS-staðli 32.

b) ...

- d) váttryggingasamninga eins og þeir eru skilgreindir í IFRS-staðli 4, *váttryggingasamningar*. Þessi IFRS-staðall gildir þó um afleiður sem eru innbyggðar í váttryggingasamninga ef þess er krafist í IFRS-staðli 9 að einingin færi þá sérstaklega. Útgefandi skal auk þess beita þessum IFRS-staðli á *samninga með fjárhagslegri tryggingu* ef útgefandinn beitir IFRS-staðli 9 við færslu og mat á samningunum en hann skal beita IFRS-staðli 4 ef útgefandinn kýs, í samræmi við d-lið 4. liðar í IFRS-staðli 4, að beita IFRS-staðli 4 við færslu og mat á þeim,
 - e) fjármálagerninga, samninga og skuldbindingar samkvæmt eignarhlutatengdri greiðslumiðlun sem IFRS-staðall 2, *eignarhlutatengd greiðsla*, gildir um nema hvað þessi IFRS-staðall gildir um samninga innan gildissviðs IFRS-staðals 9.
 - f) ...
4. Þessi IFRS-staðall gildir um færða og ófærða fjármálagerninga. Færðir fjármálagerningar eru t.d. fjáreignir og fjárskuldir sem falla innan gildissviðs IFRS-staðals 9. Ófærðir fjármálagerningar eru t.d. sumir fjármálagerningar sem falla innan gildissviðs þessa IFRS-staðals þó að þeir falli utan gildissviðs IFRS-staðals 9.
5. Þessi IFRS-staðall gildir um samninga um kaup og sölu á ófjárhagslegum lið sem falla innan gildissviðs IFRS-staðals 9.
- 5A Kröfurnar um upplýsingagjöf um útlánaáhættu í liðum 35A-35N gilda gagnvart þeim réttindum sem IFRS-staðall 15, *reglulegar tekjur af samningum við viðskiptavinum*, tilgreinir að hafi verið færð í samræmi við þennan IFRS-staðal 9 í þeim tilgangi að færa virðisrýrnunarhagnað eða -tap. Hvers kyns tilvísun til fjáreigna eða fjármálagerninga í þessum liðum skal taka til þessara réttinda nema annað sé tekið fram.
8. Upplýsingar um bókfært verð hvers eftirtalinna flokka, eins og þeir eru tilgreindir í IFRS-staðli 9, skulu birtar hvort heldur er í efnahagsreikningnum eða skýringunum:
- a) fjáreignir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning þar sem sýndar eru sérstaklega i. þær fjáreignir sem eru tilgreindar sem slíkar við upphafs færslu eða síðar í samræmi við lið 6.7.1 í IFRS-staðli 9 og ii. þær fjáreignir sem meta verður á gangvirði í gegnum rekstrarreikning í samræmi við IFRS-staðal 9.
 - b)–d) [felldur brott]
 - e) fjárskuldir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning þar sem sýndar eru sérstaklega i. þær fjáreignir sem eru tilgreindar sem slíkar við upphafs færslu eða síðar í samræmi við lið 6.7.1 í IFRS-staðli 9 og ii. þær fjárskuldir sem eru í samræmi við skilgreininguna á því að vera ætlaðar til veltuviðskipta í IFRS-staðli 9,
 - f) fjáreignir metnar á afskrifuðu kostnaðarverði,
 - g) fjárskuldir metnar á afskrifuðu kostnaðarverði,
 - h) fjáreignir metnar á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu þar sem sýndar eru sérstaklega i. þær fjáreignir sem eru metnar á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu í samræmi við lið 4.1.2 A í IFRS-staðli 9 og ii. fjárfestingar í eiginfjárgerningum sem eru tilgreindar sem slíkar við upphafs færslu í samræmi við lið 5.7.5 í IFRS-staðli 9.

Fjáreignir eða fjárskuldir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning

9. Ef eining hefur tilgreint fjáreign (eða flokk fjáreigna) á gangvirði í gegnum rekstrarreikning sem yrði að öðrum kosti metin á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu eða afskrifuðu kostnaðarverði skal hún veita upplýsingar um:
- a) hámarksútlánaáhættu (sjá a-lið 36. liðar) fjáreignarinnar (eða flokks fjáreigna) við lok reikningsskilatímabilsins,

- b) þá fjárhæð sem dregur úr hámarksútlánaáættunni fyrir tilstilli hvers kyns tengdra lánsafleiðna eða sambærilegra gerninga (sjá b-lið 36. liðar),
 - c) þá fjárhæð breytingar á gangvirði fjáreignarinnar (eða flokks fjáreigna), á tímabilinu og uppsafnaðrar fjárhæðar, sem rekja má til breytinga á útlánaáættu fjáreignarinnar sem ákveðið er að sé annaðhvort:
 - i. ...
 - d) fjárhæð breytingarinnar á gangvirði hvers kyns tengdra lánsafleiðna eða sambærilegra gerninga sem orðið hefur á tímabilinu og safnast upp frá því að fjáreignin var tilgreind.
10. Ef einingin hefur tilgreint fjárskuld á gangvirði í gegnum rekstrarreikning í samræmi við lið 4.2.2 í IFRS-staðli 9 og þess er krafist að einingin setji áhrif af breytingum á útlánaáættu skuldarinnar fram í annarri heildaraflögu (sjá lið 5.7.7 í IFRS-staðli 9) skal hún veita upplýsingar um:
- a) fjárhæð breytingar, uppsafnaðrar, á gangvirði fjárskuldbindingarinnar sem rekja má til breytinga á útlánaáættu af skuldbindingunni (sjá liði B5.7.13–B5.7.20 í IFRS-staðli 9 að því er varðar leiðbeiningar um það hvernig ákvarða skuli áhrifin af breytingum á útlánaáættu af skuldbindingu),
 - b) mismuninn á bókfærðu verði fjárskuldarinnar og fjárhæðinni sem einingin væri samningsbundin til að greiða handhafa skuldbindingarinnar á gjalddaga,
 - c) hvers kyns yfirfærslur á uppsöfnuðum hagnaði eða tapi á eigið fé á tímabilinu, þ.m.t. ástæður fyrir slíkum yfirfærslum,
 - d) ef skuld er afskráð á tímabilinu, þá fjárhæð (ef einhver er) sem er sett fram í annarri heildaraflögu sem var færð við afskráningu.
- 10A. Ef einingin hefur tilgreint fjárskuld á gangvirði í gegnum rekstrarreikning í samræmi við lið 4.2.2 í IFRS-staðli 9 og þess er krafist að einingin setji fram allar breytingar á gangvirði skuldarinnar (þ.m.t. áhrif af breytingum á útlánaáættu skuldarinnar) í rekstrarreikningi (sjá lið 5.7.7 og 5.7.8 í IFRS-staðli 9), skal hún veita upplýsingar um:
- a) fjárhæð breytingar á gangvirði fjárskuldarinnar, á tímabilinu og uppsafnaðrar fjárhæðar, sem rekja má til breytinga á útlánaáættu viðkomandi skuldar (sjá liði B5.7.13–B5.7.20 í IFRS-staðli 9 að því er varðar leiðbeiningar um það hvernig ákvarða á breytingar á útlánaáættu skuldar) og:
 - b) mismuninn á bókfærðu verði fjárskuldarinnar og fjárhæðinni sem einingin væri samningsbundin til að greiða handhafa skuldbindingarinnar á gjalddaga.
11. Einingin skal einnig greina frá:
- a) nákvæmri skilgreiningu aðferða við að uppfylla kröfur 9. liðar (c-liðar), 10. liðar (a-liðar) og liðar 10A (a-liðar) og liðar 5.7.7 (a-liðar) í IFRS-staðli 9, þ.m.t. skýring á því af hverju aðferðin er viðeigandi,
 - b) því ef einingin telur að upplýsingarnar, sem hún hefur veitt, annaðhvort í efnahagsreikningi eða í skýringum, til að fara að kröfum 9. liðar (c-liðar), 10. liðar (a-liðar) eða liðar 10A (a-liðar) og liðar 5.7.7 (a-liðar) í IFRS-staðli 9, gefi ekki glögga mynd af breytingunni á gangvirði fjáreignarinnar eða fjárskuldarinnar, sem rekja má til breytinga á útlánaáættu hennar, skal hún tilgreina ástæður þeirrar niðurstöðu og þeirra þátta sem hún telur að skipti máli,

- c) ítarlegri lýsingu á þeirri aðferð eða aðferðum sem eru notaðar til að ákvarða hvort það að setja áhrifin af breytingum á útlánaáhættu skuldar í aðra heildaraflkomu myndi skapa eða auka á reikningsskilalegt ósamræmi í rekstrarreikningi (sjá liði 5.7.7 og 5.7.8 í IFRS-staðli 9). Ef þess er krafist að eining setji fram áhrif af breytingum á útlánaáhættu skuldar í rekstrarreikningi (sjá lið 5.7.8 í IFRS-staðli 9) verður að setja fram í upplýsingagjöfinni ítarlega lýsingu á efnahagstengslunum sem er lýst í lið B5.7.6 í IFRS-staðli 9.

Fjárfestingar í eiginfjárgerningum sem eru tilgreindar á gangvirði í gegnum aðra heildaraflkomu

- 11A Ef eining hefur tilgreint fjárfestingar í eiginfjárgerningum, sem á að meta á gangvirði í gegnum aðra heildaraflkomu eins og heimilað er með lið 5.7.5 í IFRS-staðli 9, skal hún láta í té upplýsingar um:
- a) hvaða fjárfestingar í eiginfjárgerningum hafa verið tilgreindar sem meta skuli á gangvirði í gegnum aðra heildaraflkomu,
 - b) hvaða ástæður eru til þess að nota þessa aðra leið til framsetningar,
 - c) gangvirði hvernar slíkrar fjárfestingar við lok reikningsskilatímabilsins,
 - d) arðgreiðslur sem eru færðar á tímabilinu þar sem sýndar eru sérstaklega þær sem tengjast fjárfestingum sem eru afskráðar á reikningsskilatímabilinu og þær sem tengjast fjárfestingum sem haldið er við lok reikningsskilatímabilsins,
 - e) hvers kyns yfirfærslur á uppsöfnuðum hagnaði eða tapi á eigið fé á tímabilinu, þ.m.t. ástæður fyrir slíkum yfirfærslum.
- 11B Ef eining afskráir fjárfestingar í eiginfjárgerningum, sem eru metnar á gangvirði í gegnum aðra heildaraflkomu á reikningsskilatímabilinu, skal hún láta í té upplýsingar um:
- a) hvaða ástæður liggja að baki sölu fjárfestinga,
 - b) gangvirði fjárfestinga á afskráningardegi,
 - c) uppsafnaðan hagnað eða tap við sölu.
- 12–12A [Felldur brott]
- 12B Eining skal birta upplýsingar um það ef hún hefur, á yfirstandandi eða fyrri reikningsskilatímabilum, endurflokkað fjáreignir í samræmi við lið 4.4.1 í IFRS-staðli 9. Fyrir hvern atburð skal eining birta upplýsingar um:
- a) endurflokkunardaginn,
 - b) ítarlega skýringu á breytingu á viðskiptalíkaninu og efnislega lýsingu á áhrifum hennar á reikningsskil einingarinnar,
 - c) þá fjárhæð sem er endurflokkuð inn í og út úr hverjum flokki.
- 12C Fyrir hvert reikningsskilatímabil í kjölfar endurflokkunar fram að afskráningu skal eining birta upplýsingar að því er varðar eignir, sem eru endurflokkaðar úr flokknum gangvirði í gegnum rekstrarreikning, þannig að þær séu metnar á afskrifuðu kostnaðarverði eða gangvirði í gegnum aðra heildaraflkomu í samræmi við lið 4.4.1 í IFRS-staðli 9:
- a) virkir vextir sem eru ákvarðaðir á endurflokkunardegi og
 - b) færðar vaxtatekjur.

- 12D Ef eining hefur, frá síðasta árlega reikningsskiladegi sínum, endurflokkað fjáreignir úr flokknum gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu þannig að þær séu metnar á afskrifuðu kostnaðarverði eða úr flokknum gangvirði í gegnum rekstrarreikning þannig að þær séu metnar á afskrifuðu kostnaðarverði eða gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu skal hún birta upplýsingar um:
- a) gangvirði fjáreigna við lok reikningsskilatímabilsins og
 - b) hagnað eða tap gangvirðis sem hefði verið fært í rekstrarreikning eða aðra heildarafkomu á reikningsskilatímabilinu ef fjáreignirnar hefðu ekki verið endurflokkaðar.
14. Eining skal birta upplýsingar um:
- a) bókfært verð fjáreigna sem hún hefur veðsett fyrir skuldir eða óvissar skuldir, þ.m.t. fjárhæðir sem hafa verið endurflokkaðar í samræmi við a-lið í lið 3.2.23 í IFRS-staðli 9 og
 - b) skilmála og skilyrði sem tengjast veðsetningunni.
16. [Felldur brott]
- 16A Bókfært verð fjáreigna, sem eru metnar á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu í samræmi við lið 4.1.2 A í IFRS-staðli 9, er ekki lækkað sem nemur niðurfærslu og eining skal ekki setja niðurfærslu fram sérstaklega í efnahagsreikningnum sem lækkun á bókfærðu verði fjáreignarinnar. Eining skal þó birta upplýsingar um niðurfærsluna í skýringum með reikningsskilunum.
20. Eining skal greina frá eftirfarandi tekju- og gjaldaliðum, hagnaði eða tapi annaðhvort í yfirliti um heildarafkomu eða í skýringunum:
- a) hreinum hagnaði eða hreinu tapi á:
 - i. fjáreignum eða fjárskuldum sem metnar eru á gangvirði í gegnum rekstrarreikning þar sem sýnt er sérstaklega það sem varðar fjáreignir eða fjárskuldir sem eru tilgreindar sem slíkar við upphafsfærslu eða síðar í samræmi við lið 6.7.1 í IFRS-staðli 9 og það sem varðar fjáreignir eða fjárskuldir sem skylt er að meta á gangvirði í gegnum rekstrarreikning í samræmi við IFRS-staðal 9 (t.d. fjárskuldir sem uppfylla skilgreininguna á því að vera ætlaðar til veltuviðskipta í IFRS-staðli 9). Að því er varðar fjárskuldir sem eru tilgreindar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning skal eining sýna sérstaklega fjárhæð hagnaðar eða taps sem er færð í aðra heildarafkomu og fjárhæð sem er færð í rekstrarreikning.
 - ii.–iv. [felldir brott]
 - v. fjárskuldum, metnum á afskrifuðu kostnaðarverði,
 - vi. fjáreignum metnum á afskrifuðu kostnaðarverði,
 - vii. fjárfestingum í eiginfjárgerningum sem eru tilgreindar á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu í samræmi við lið 5.7.5 í IFRS-staðli 9,
 - viii. fjáreignum metnum á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu í samræmi við lið 4.1.2 A í IFRS-staðli 9 þar sem sýndar eru sérstaklega fjárhæð hagnaðar eða taps sem er færð í aðra heildarafkomu á tímabilinu og fjárhæðin sem er endurflokkuð við afskráningu úr uppsafnaðri annarri heildarafkomu í rekstrarreikning fyrir það tímabil,

- b) heildarvaxtatekjum og heildarvaxtakostnaði (reiknað með því að nota aðferð virkra vaxta) fjáreigna sem eru metnar á afskrifuðu kostnaðarverði eða á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu í samræmi við lið 4.1.2 A í IFRS-staðli 9 (sýnir þessar fjárhæðir sérstaklega) eða fjárskulda sem eru ekki metnar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning,
- c) þóknatekjum og -gjöldum (öðrum en fjárhæðum sem eru taldar með til þess að ákvarða virka vexti) sem verða til vegna:
 - i. fjáreigna eða fjárskulda sem tilgreint er að séu ekki á gangvirði í gegnum rekstrarreikning og
 - ii. fjárvörslusjóða og annarrar fjárhagsgæslu sem leiðir til þess að eining heldur eignum eða fjárfestir fyrir hönd einstaklinga, fjárvörslusjóða, eftirlaunasjóða og annarra stofnana,
- d) [felldur brott]
- e) [felldur brott]

20A Eining skal birta upplýsingar um greiningu á þeim hagnaði eða tapi, sem er fært í yfirlit um heildarafkomu sem leiðir af afskráningu fjáreigna sem eru metnar á afskrifuðu kostnaðarverði, sem sýna sérstaklega hagnað og tap sem leiðir af afskráningu þessara fjáreigna. Í þessari afskráningu skulu koma fram ástæður að baki afskráningu þessara fjáreigna.

Áhættuvarnarreikningsskil

21A Eining skal beita kröfum liða 21B–24F um birtingu upplýsinga að því er varðar áhættu sem eining ver gegn áhættu og velur að beita áhættuvarnarreikningsskilum fyrir. Í upplýsingum um áhættuvarnarreikningsskil skal koma fram:

- a) áhættustýringaráætlun einingar og hvernig henni er beitt gagnvart stýringu áhættu,
- b) hvernig áhættuvarnaraðgerðir einingarinnar geta haft áhrif á fjárhæð, tímasetningu og óvissu í framtíðarsjóðstreymi og
- c) þau áhrif sem áhættuvarnarreikningsskil hafa haft á efnahagsreikning einingarinnar, yfirlit hennar um heildarafkomu og yfirlit hennar um breytingar á eigin fé.

21B Eining skal setja fram þær upplýsingar sem krafist er í einni skýringu eða í sérstökum hluta í reikningsskilum hennar. Þó þarf eining ekki að gera eftirrit af upplýsingum sem eru settar fram annars staðar að því tilskildu að upplýsingarnar séu felldar inn í annað uppgjör með millivísun frá reikningsskilunum, s.s. í athugasemdum eða áhættuskýrslu stjórnenda, sem eru tiltækar notendum reikningsskilanna með sömu skilmálum og reikningsskilin og á sama tíma. Án upplýsinganna, sem eru felldar inn í með millivísun, eru reikningsskilin ófullgerð.

21C Þegar þess er krafist í liðum 22A–24F að einingin aðgreini eftir áhættuflokkum birtar upplýsingar skal einingin ákveða hvern áhættuflokk á grundvelli áhættuskuldbindinga sem hún ákveður að verja gegn og teknar hafa verið með í áhættuvarnarreikningsskil. Eining skal ákveða áhættuflokka með samræmdum hætti fyrir allar birtar upplýsingar um áhættuvarnarreikningsskil.

21D Til þess að uppfylla markmiðin í lið 21A skal eining ákvarða (nema annað sé tekið fram hér á eftir) hve ítarlegar upplýsingar skal birta, hvaða áherslu ber að leggja á ólíka þætti krafna um upplýsingagjöf, viðeigandi stig samsöfnunar eða aðgreiningar og hvort notendur reikningsskila þurfi viðbótarskýringar til að meta þær tölulegu upplýsingar sem birtar eru. Eining skal þó nota sama stig samsöfnunar eða aðgreiningar og hún notar vegna krafna um birtingu skyldra upplýsinga í þessum IFRS-staðli og IFRS-staðli 13, gangvirðismat.

Áhættustýringaráætlun

22. [Felldur brott]

22A Eining skal skýra áhættustýringaráætlun sína fyrir hvern áhættuflokk innan áhættuskuldbindinga sem hún ákveður að verja og falla undir beitingu áhættuvarnarreikningsskila. Þessi skýring ætti að gera notendum reikningsskila kleift að meta (t.d.):

- a) hvernig hver áhætta verður til,
- b) hvernig einingin stjórnar hverri áhættu; þetta tekur til þess hvort einingin verji lið gegn allri áhættu í heild sinni eða verji lið gegn áhættuþætti (eða -þáttum) og hvers vegna,
- c) umfang áhættuskuldbindinga sem einingin stjórnar.

22B Til að uppfylla kröfur liðar 22A skulu upplýsingarnar taka til (en takmarkast þó ekki við) lýsingu á:

- a) áhættuvarnargerningum sem eru notaðir (og hvernig þeir eru notaðir) til að verja áhættuskuldbindingar,
- b) því hvernig einingin ákvarðar efnahagstengsl milli áhættuvarins liðar og áhættuvarnargernings í því skyni að meta skilvirkni áhættuvarnar og
- c) því hvernig einingin ákveður áhættuvarnarhlutfallið og hver uppspretta óskilvirkni áhættuvarnar er.

22C Þegar eining tilgreinir sértækan áhættuþátt sem áhættuvarinn lið (sjá lið 6.3.7 í IFRS-staðli 9) skal hún láta í té, auk þeirra upplýsinga sem krafist er í liðum 22A og 22B, efnislegar og tölulegar upplýsingar um það:

- a) hvernig einingin ákvarðar áhættuþátt sem er tilgreindur sem áhættuvarinn liður (þ.m.t. lýsing á eðli tengsla milli áhættuþáttarins og liðarins í heild) og
- b) hvernig áhættuþátturinn tengist liðnum í heild sinni (t.d. tilgreindi áhættuþátturinn hefur sögulega séð tekið til að meðaltali 80% breytinga á gangvirði liðarins í heild).

Fjárhæð, tímasetning og óvissa í framtíðarsjóðstreymi

23. [Felldur brott]

23A Eining skal, nema 23. liður C leyfi undanþágu, birta eftir áhættuflokkum tölulegar upplýsingar til þess að gefa notendum reikningsskila hennar færi á að meta skilmála og skilyrði áhættuvarnargerninga og hvernig þau hafa áhrif á fjárhæð, tímasetningu og óvissu í framtíðarsjóðstreymi einingarinnar.

23B Til þess að uppfylla kröfu 23. liðar A skal eining láta í té sundurliðun þar sem fram kemur:

- a) lýsing tímasetningar á nafnverði áhættuvarnargerningsins og
- b) ef við á, meðalverð eða -vextir (t.d. lausnarverð eða framvirkt verð o.s.frv.) áhættuvarnargerningsins.

23C Í aðstæðum þar sem eining endurstillir oft (þ.e. afleggur og hefur að nýju) áhættuvarnartengsl vegna þess að bæði áhættuvarnargerningurinn og áhættuvarði liðurinn breytast oft (þ.e. einingin notar sívirkni ferli þar sem bæði áhættuskuldbindingin og áhættuvarnargerningarnir, sem eru notaðir til að stjórna áhættuvarnarskuldbindingunni, eru ekki lengi eins, líkt og í dæminu í b-lið í lið B6.5.24 í IFRS-staðli 9):

a) er einingin undanþegin því að leggja fram þær upplýsingar sem krafist er í liðum 23A og 23B,

b) skal einingin láta í té:

i. upplýsingar um það hvaða áhættustýringaráætlun er að lokum notuð í tengslum við þessi áhættuvarnartengsl,

ii. lýsingu á því hvernig hún endurspeglar áhættustýringaráætlun hennar með því að nota áhættuvarnarreikningsskil og tilgreina þau tilteknu áhættuvarnartengsl og

iii. vísbendingu um það hve oft áhættuvarnartengsl eru aflögð og hafin að nýju sem þáttur í ferli einingarinnar í tengslum við þessi áhættuvarnartengsl.

23D Eining skal setja fram eftir áhættuflokki lýsingu á uppsprettu óskilvirkni áhættuvarnar sem gert er ráð fyrir að hafi áhrif á áhættuvarnartengslin á gildistíma varnarinnar.

23E Ef önnur uppspretta óskilvirkni áhættuvarnar kemur fram í áhættuvarnartengslum skal eining gefa upplýsingar um þessa uppsprettu eftir áhættuflokkum og útskýra þá óskilvirkni áhættuvarnar sem af þessu leiðir.

23F Að því er varðar sjóðstreymisvarnir skal eining gefa lýsingu á hvers kyns áætluðum framtíðarviðskiptum sem áhættuvarnarreikningsskil höfðu verið notuð fyrir áður en ekki er lengur vænst að eigi sér stað.

Áhrif áhættuvarnarreikningsskila á fjárhagsstöðu og frammistöðu

24. [Felldur brott]

24A Eining skal birta, í formi töflu, eftirfarandi fjárhæðir sem tengjast liðum sem eru tilgreindir sem áhættuvarnargerningar eftir áhættuflokki fyrir hverja tegund áhættuvarnar (gangvirðisvörn, sjóðstreymisvörn eða áhættuvörn hreinnar fjárfestingar í erlendum rekstri):

a) bókfært verð áhættuvarnargerninganna (fjáreignir aðskildar frá fjárskuldum),

b) sérlínu í efnahagsreikningi sem áhættuvarnargerningurinn fellur undir,

c) breytingu á gangvirði áhættuvarnargerningsins sem er notuð sem grundvöllur við færslu á óskilvirkni áhættuvarnar fyrir það tímabil og

d) nafnverðsfjárhæðir (m.a. magn, s.s. tonn eða rúmmetrar) áhættuvarnargerninganna.

24B Eining skal birta, í formi töflu, eftirfarandi fjárhæðir sem tengjast áhættuvörðum liðum, sérstaklega eftir áhættuflokki að því er varðar tegundir áhættuvarnar sem hér segir:

a) að því er varðar gangvirðisvarnir:

i. bókfært verð áhættuvarða liðarins sem er fært í efnahagsreikning (setur fram eignir aðskildar frá skuldum),

ii. uppsafnaða fjárhæð leiðréttinga á gangvirðisvörn áhættuvarða liðarins sem fellur undir bókfært verð áhættuvarða liðarins sem er færður í efnahagsreikning (setur eignir fram aðskildar frá skuldum),

- iii. sérlínu í efnahagsreikningi sem áhættuvarnargerningurinn fellur undir,
 - iv. breytinguna á virði áhættuvarða liðarins sem er notuð sem grundvöllur við færslu á óskilvirkni áhættuvarnar fyrir það tímabil og
 - v. uppsafnaða fjárhæð leiðréttinga á gangvirðisvörn sem eftir stendur í efnahagsreikningi fyrir áhættuvarða liði sem eru ekki lengur leiðréttir vegna áhættuvarins hagnaðar og taps í samræmi við lið 6.5.10 í IFRS-staðli 9,
- b) að því er varðar sjóðstreymisvarnir og áhættuvarnir vegna hreinnar fjárfestingar í erlendum rekstri:
- i. breytinguna á virði áhættuvarða liðarins sem er notuð sem grundvöllur við færslu á óskilvirkni áhættuvarnar fyrir tímabilið (þ.e. fyrir sjóðstreymisvarnir breytingu á virði sem er notað til að ákvarðar færslu á óskilvirkni áhættuvarnar í samræmi við c-lið í lið 6.5.11 í IFRS-staðli 9),
 - ii. eftirstöðvar í varasjóði sjóðstreymisvarnar og varasjóði vegna umreiknings úr einum gjaldmiðli í annan vegna stöðugra áhættuvarna sem eru færðar í samræmi við lið 6.5.11 og a-lið í lið 6.5.13 í IFRS-staðli 9 og
 - iii. eftirstöðvar í varasjóði sjóðstreymisvarnar og varasjóði vegna umreiknings úr einum gjaldmiðli í annan frá hvers kyns áhættuvarnartengslum sem áhættuvarnarreikningsskilum er ekki lengur beitt fyrir.

24C Eining skal birta, í formi töflu, eftirfarandi fjárhæðir sérstaklega eftir áhættuflokki að því er varðar tegundir áhættuvarnar sem hér segir:

- a) að því er varðar gangvirðisvarnir:
- i. óskilvirkni áhættuvarnar, þ.e. mismuninn á áhættuvörðum hagnaði eða tapi af áhættuvarnargerningi og áhættuvarða liðnum, fært í rekstrarreikning (eða aðra heildarafkomu ef áhættuvörn eiginfjárgernings sem eining hefur valið að setja fram breytingar fyrir á gangvirði í annarri heildarafkomu í samræmi við lið 5.7.5 í IFRS-staðli 9) og
 - ii. sérlínu í yfirliti um heildarafkomu sem færð óskilvirkni áhættuvarnar fellur undir,
- b) að því er varðar sjóðstreymisvarnir og áhættuvarnir vegna hreinnar fjárfestingar í erlendum rekstri:
- i. áhættuvarinn hagnað eða tap á reikningsskilatímabilinu sem var fært í aðra heildarafkomu,
 - ii. óskilvirkni áhættuvarnar sem er færð í rekstrarreikning,
 - iii. sérlínu í yfirliti um heildarafkomu sem færð óskilvirkni áhættuvarnar fellur undir,
 - iv. þá fjárhæð sem er endurflokkuð úr varasjóði sjóðstreymisvarnar eða varasjóði vegna umreiknings úr einum gjaldmiðli í annan yfir í rekstrarreikning sem endurflokkunarleiðrétting (sjá IAS-staðal 1) (aðgreining fjárhæða sem áhættuvarnarreikningsskil voru áður notuð fyrir en ekki er lengur búist við að áhættuvarið framtíðarsjóðstreymi verði og fjárhæða sem hafa verið fluttar vegna þess að áhættuvarði liðurinn hafði áhrif á rekstrarreikning),
 - v. sérlínu í yfirliti um heildarafkomu sem tekur til endurflokkunarleiðréttingar (sjá IAS-staðal 1) og
 - vi. að því er varðar hreinar stöður, áhættuvarinn hagnað eða tap sem er fært í sérlínu í yfirliti um heildarafkomu (sjá lið 6.6.4 í IFRS-staðli 9).

- 24D Þegar umfang áhættuvarnartengsla, sem undanþága liðar 23C á við um, er ekki dæmigert fyrir eðlilegt umfang á tímabilinu (þ.e. umfang á reikningsskiladegi endurspeglar ekki umfangið á tímabilinu) skal eining gefa upplýsingar um þá staðreynd og af hverju hún telur umfangið ódæmigert.
- 24E Eining skal setja fram afstemmingu á hverjum eiginfjárbætti og greiningu á annarri heildarafkomu í samræmi við IAS-staðal 1 sem samanlagt:
- a) greina, að lágmarki, á milli fjárhæða sem tengjast birtingu upplýsinganna í i. og iv. lið b-liðar í lið 24C, og fjárhæða sem eru færðar í samræmi við i. og iii. lið d-liðar í lið 6.5.11 í IFRS-staðli 9,
 - b) greina á milli fjárhæða sem tengjast tímavirði valréttarsamninga sem verja viðskiptatengda áhættuvarða liði gegn áhættu og fjárhæða sem tengjast tímavirði valréttarsamninga sem verja tímatengda áhættuvarða liði gegn áhættu þegar eining færir tímavirði valréttar í samræmi við lið 6.5.15 í IFRS-staðli 9 og
 - c) greina á milli fjárhæða sem tengjast framvirkum bætti í framvirkum samningum og grunnálagi erlends gjaldmiðils í fjármálagerningum sem verja viðskiptatengda áhættuvarða liði gegn áhættu og fjárhæða sem tengjast framvirkum þáttum í framvirkum samningum og grunnálagi erlends gjaldmiðils í fjármálagerningum sem verja tímatengda áhættuvarða liði gegn áhættu þegar eining færir þessar fjárhæðir í samræmi við lið 6.5.16 í IFRS-staðli 9.
- 24F Eining skal birta þær upplýsingar sem krafist er í lið 24E sérstaklega eftir áhættuflokkum. Þessa aðgreiningu eftir áhættu má setja fram í skýringum við reikningsskilin.

Möguleiki á að tilgreina lánaáhættu á gangvirði í gegnum rekstrarreikning

- 24G Ef eining tilgreinir fjármálagerning eða hluta hans, eins og hann er metinn á gangvirði í gegnum rekstrarreikning, vegna þess að í honum er notuð lánaafleiða til þess að stjórna útlánaáhættu fjármálagerningsins skal hún birta upplýsingar um:
- a) að því er varðar lánaafleiður sem hafa verið notaðar til þess að stjórna útlánaáhættu fjármálagerninga sem eru tilgreindir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning í samræmi við lið 6.7.1 í IFRS-staðli 9, afstemmingu á hverri nafnverðsfjárhæð og gangvirði við upphaf og lok tímabilsins,
 - b) hagnað eða tap í rekstrarreikningi við tilgreiningu fjármálagernings eða hluta hans eins og hann er metinn á gangvirði í gegnum rekstrarreikning í samræmi við lið 6.7.1 í IFRS-staðli 9 og
 - c) við aflagningu mats á fjármálagerningi eða hluta hans á gangvirði í gegnum rekstrarreikning, gangvirði fjármálagerningsins sem hefur orðið ný fjárhæð bókfærðs verðs í samræmi við b-lið í lið 6.7.4 í IFRS-staðli 9 og tengda nafnverðs- eða höfuðstólsfjárhæð (þó ekki við framsetningu samanburðarupplýsinga í samræmi við IAS-staðal 1 en eining þarf ekki að halda áfram þessari birtingu upplýsinga á síðari tímabilum).
28. Í sumum tilvikum færir eining ekki hagnað eða tap í upphafs færslu fjáreignar eða fjárskuldar vegna þess að gangvirðið kemur hvorki fram í skráðu verði á virkum markaði með sambærilega eign eða skuld (þ.e. 1. stigs aðföng) né heldur er það byggt á virðismatsaðferð sem notar aðeins gögn frá sannreynanlegum mörkuðum (sjá lið B5.1.2 A í IFRS-staðli 9). Í þeim tilvikum birtir einingin upplýsingar fyrir hvern flokk fjáreigna eða fjárskuldbindinga um:
- a) reikningsskilaaðferð sína við að færa mun í rekstrarreikning á milli gangvirðis við upphafs færslu og verðið í viðskiptunum til að endurspeglar breytingu á þáttum (þ.m.t. tímaþáttar) sem markaðsaðilar myndu taka tillit til við verðákvörðun á eign eða skuld (sjá b-lið liðar B5.1.2 A í IFRS-staðli 9),

- b) samanlagðan mun sem eftir er að færa á rekstrarreikning í upphafi og við lok tímabilsins og afstemmingu breytinga á stöðu þessa mismunar.
- c) ástæðu þess að einingin komst að þeirri niðurstöðu að verðið í viðskiptunum væri ekki besta vísbendingin um gangvirði, þ.m.t. lýsing á vísbendingunni sem styður gangvirðið.

29. Ekki þarf að greina frá gangvirði:

- a) ...
- b) [felldur brott]
- c) ...

30. Í tilvikinu, sem er lýst í c-lið 29. liðar, skal eining birta upplýsingar til að aðstoða notendur reikningsskilanna við að beita dómgreind sinni við mat á umfangi hugsanlegs mismunar á bókfærðu verði þessara samninga og gangvirði þeirra, þ.m.t.:

- a) ...

Útlánaáætta

Gildissvið og markmið

35A Eining skal beita kröfum um birtingu upplýsinga í liðum 35F–35N að því er varðar fjármálagerninga sem falla undir beitingu virðisrýrnunarkrafna í IFRS-staðli 9. Þó á eftirfarandi við:

- a) að því er varðar viðskiptakröfur, samningseignir og útistandandi leigu, liður 35J gildir að því er varðar þær viðskiptakröfur, samningseignir eða útistandandi leigu þar sem vænt útlánatap á líftíma er fært í samræmi við lið 5.5.15 í IFRS-staðli 9 ef þessum fjáreignum er breytt innan 30 daga frá gjalddaga og
- b) b-liður liðar 35K gildir ekki um útistandandi leigu.

35B Birting upplýsinga um útlánaáætta í samræmi við liði 35F–35N skulu gera notendum reikningsskila kleift að skilja áhrif af útlánaáætta á fjárhæð, tímasetningu og óvissu framtíðarsjóðstreymis. Til að ná þessu markmiði skal setja fram í upplýsingum um útlánaáætta:

- a) upplýsingar um venjur einingar varðandi stjórnun útlánaáætta og hvernig þær tengjast færslu og mati á væntu útlánatapi, m.a. aðferðir, forsendur og upplýsingar sem notaðar eru til að meta vænt útlánatap,
- b) efnislegar og tölulegar upplýsingar sem gera notendum reikningsskila kleift að meta fjárhæðir í reikningsskilum sem leiðir af væntu útlánatapi, m.a. breytingar á fjárhæð vænts útlánataps og ástæður þessara breytinga og
- c) upplýsingar um útlánaáætta einingar (þ.e. innbyggða útlánaáætta af fjáreignum einingar og skuldbindingu um að framlengja lán), m.a. veruleg samþjöppun útlánaáætta.

35C Eining þarf ekki að gera eftirrit af upplýsingum sem eru settar fram annars staðar að því tilskildu að upplýsingarnar séu felldar inn í annað uppgjör með millivísun frá reikningsskilunum, s.s. í athugasemdum eða áhættuskýrslu stjórnenda, sem eru tiltækar notendum reikningsskilanna með sömu skilmálum og reikningsskilin og á sama tíma. Án upplýsinganna, sem eru felldar inn í með millivísun, eru reikningsskilin ófullgerð.

35D Til þess að uppfylla markmiðin í lið 35B skal eining skoða (nema annað sé tekið fram) hve ítarlegar upplýsingar skal birta, hvaða áherslu ber að leggja á ólíka þætti krafna um upplýsingagjöf, viðeigandi stig samsöfnunar eða aðgreiningar og hvort notendur reikningsskila þurfi viðbótarskýringar til að meta þær tölulegu upplýsingar sem birtar eru.

35E Eining skal birta nauðsynlegar viðbótarupplýsingar til að uppfylla þessi markmið ef birting upplýsinga í samræmi við liði 35F–35N er ófullnægjandi til að uppfylla markmiðin í lið 35B.

Venjur við stjórnun útlánaáættu

35F Eining skal útskýra venjur sínar við stjórnun útlánaáættu og hvernig þær tengjast færslu og mati á væntu útlánatapi. Til að uppfylla þetta markmið skal eining birta upplýsingar sem gera notendum reikningsskila kleift að skilja og meta:

- a) hvernig eining ákveður hvort útlánaáætta af fjármálagerningum hafi aukist verulega frá upphafs færslu, m.a. hvort og hvernig:
 - i. fjármálagerningar teljast hafa minni útlánaáættu í samræmi við lið 5.5.10 í IFRS-staðli 9, þ.m.t. flokkar fjármálagerninga sem þetta á við um, og
 - ii. hrakin hefur verið forsendan í lið 5.5.11 í IFRS-staðli 9 um að útlánaáætta hafi aukist verulega frá upphafs færslu þegar fjáreignirnar eru komnar yfir 30 daga frá gjalddaga,
- b) skilgreiningar einingar á vanskilum, m.a. ástæðum þess að velja þessar skilgreiningar,
- c) hvernig gerningarnir voru flokkaðir ef vænt útlánatap hefur verið metið sameiginlega,
- d) hvernig eining ákvað að fjáreignir væru virðisrýrðar fjáreignir,
- e) afskriftarstefnu einingar, þ.m.t. vísbenda um að ekki liggi fyrir raunhæf vænting um endurheimtir og upplýsingar um stefnu varðandi fjáreignir sem hafa verið afskrifaðar en sæta enn innheimtuaðgerðum og
- f) hvernig kröfum í lið 5.5.12 í IFRS-staðli 9, er varða breytingu á samningsbundnu sjóðstreymi fjáreigna, hefur verið beitt, þ.m.t. hvernig eining:
 - i. ákveður hvort útlánaáætta af fjáreign, sem hefur verið breytt á meðan niðurfærsla var metin við fjárhæð sem er jöfn væntu útlánatapi á líftíma, hefur lagast að því marki að þessi niðurfærsla breytist yfir í það að vera metin við fjárhæð sem er jöfn væntu 12 mánaða útlánatapi í samræmi við 5.5.5 í IFRS-staðli 9 og
 - ii. hefur eftirlit með því að hvaða marki niðurfærslan af fjáreignum, sem uppfylla skilyrðin í i. lið, er síðar metin að nýju við fjárhæð sem er jöfn væntu útlánatapi á líftíma í samræmi við lið 5.5.3 í IFRS-staðli 9.

35G Eining skal skýra aðfangagögn, forsendur og matsaðferðir sem eru notuð við beitingu krafna í þætti 5.5 í IFRS-staðli 9. Í þessu skyni skal eining birta upplýsingar um:

- a) grundvöll aðfangagagna og forsendna og matsaðferða sem eru notuð til að:
 - i. meta vænt útlánatap á 12 mánaða tímabili og á líftíma,
 - ii. ákveða hvort útlánaáætta af fjármálagerningum hafi aukist verulega frá upphafs færslu og
 - iii. ákveða hvort fjáreign er virðisrýrð fjáreign,

- b) hvernig upplýsingar sem líta til framtíðar hafa verið felldar inn í ákvörðun um vænt útlánatáp, þ.m.t. notkun þjóðhagslegra upplýsinga, og
- c) breytingar á matsaðferðum eða mikilvægum forsendum sem verða til á reikningsskilatímabilinu og ástæður breytinganna.

Efnislegar og tölulegar upplýsingar um fjárhæðir sem leiðir af væntu útlánatapi

35H Til þess að útskýra breytingarnar á niðurfærslunni og ástæður þeirra skal eining láta í té, eftir flokki fjármálagerna, afstemmingu frá upphafsstöðu til lokastöðu niðurfærslunnar, sett fram í töflu, sem sýnir sérstaklega breytingarnar á tímabilinu að því er varðar:

- a) niðurfærslu sem er metin við fjárhæð sem er jöfn væntu 12 mánaða útlánatapi,
- b) niðurfærslu sem er metin við fjárhæð sem er jöfn væntu útlánatapi á líftíma að því er varðar:
 - i. fjármálagerna þar sem útlánaáætla hefur aukist verulega frá upphafs færslu en eru ekki virðisrýrðar fjáreignir,
 - ii. fjáreignir sem eru virðisrýrðar á reikningsskiladeginum (en eru ekki virðisrýrðar við kaup eða útgáfu) og
 - iii. viðskiptakröfur, samningseignir eða útistandandi leigu sem niðurfærsla hefur verið metin fyrir í samræmi við lið 5.5.15 í IFRS-staðli 9,
- c) fjáreignir sem voru virðisrýrðar við kaup eða útgáfu. Auk afstemmingar skal eining birta upplýsingar um heildarfjárhæð óafvaxtaðs vænts útlánataps við upphafs færslu fjáreigna sem voru upphaflega færðar á reikningsskilatímabilinu.

35I Til þess að gera notendum reikningsskila kleift að skilja þær breytingar á niðurfærslu, sem birtar eru í samræmi við lið 35H, skal eining setja fram skýringu á því hvernig verulegar breytingar á vergu bókfærðu verði fjármálagerna á tímabilinu stuðluðu að breytingum á niðurfærslunni. Setja skal upplýsingarnar fram sérstaklega fyrir fjármálagerna sem sýna niðurfærslu eins og fram kemur í a- til c-lið í lið 35H og skulu þær taka til viðeigandi efnislegra og tölulegra upplýsinga. Dæmi um breytingar á vergu bókfærðu verði fjármálagerna sem stuðluðu að breytingunum á niðurfærslunni geta m.a. verið:

- a) breytingar vegna fjármálagerna sem voru gefnir út eða keyptir á reikningsskilatímabilinu,
- b) breytingar á samningsbundnu sjóðstreymi fjáreigna sem leiða ekki til afskráningar á þessum fjáreignum í samræmi við IFRS-staðal 9,
- c) breytingar vegna fjármálagerna sem voru afskráðir (einnig þeir sem voru afskrifaðir) á reikningsskilatímabilinu og
- d) breytingar sem leiðir af því hvort niðurfærsla er metin við fjárhæð sem er jöfn væntu 12 mánaða útlánatapi eða væntu útlánatapi á líftíma.

35J Til þess að gera notendum reikningsskila kleift að skilja eðli og áhrif breytinga á samningsbundið sjóðstreymi fjáreigna sem hefur ekki leitt til afskráningar og áhrif slíkra breytinga á mat á væntu útlánatapi skal eining birta upplýsingar um:

- a) afskrifað kostnaðarverð fyrir breytinguna og hreinan breyttan hagnað eða tap sem er fært vegna fjáreigna þar sem samningsbundnu sjóðstreymi hefur verið breytt á reikningsskilatímabilinu á meðan niðurfærsla þeirra var metin við fjárhæð sem er jöfn væntu útlánatapi á líftíma og

- b) vergt bókfært verð við lok reikningsskilatímabils fjáreigna sem hefur verið breytt frá upphafsfærslu þegar niðurfærslan var metin við fjárhæð jafnri væntu útlánatapi á líftíma og þar sem niðurfærslan hefur breyst á reikningsskilatímabilinu að fjárhæð sem er jöfn væntu 12 mánaða útlánatapi.

35K Til þess að gera notendum reikningsskila kleift að skilja áhrif af veði og öðrum endurbótum á lánshæfi á fjárhæðir sem leiðir af væntu útlánatapi skal eining birta eftir flokkum fjármálagerninga upplýsingar um:

- a) þá fjárhæð sem gefur gleggsta mynd af hámarksútlánaáhættu hennar við lok reikningsskilatímabils án þess að tekið sé til greina veð sem haldið er sem tryggingu eða annað endurbætt lánshæfi (t.d. greiðslujöfnunarsamningar sem uppfylla ekki skilyrði fyrir samjöfnun í samræmi við IAS-staðal 32),
- b) lýsingu í samfelldu máli á veði sem er haldið sem tryggingu og öðrum endurbótum á lánshæfi, m.a.:
- i. lýsingu á eðli og gæðum veðsins,
 - ii. útskýringu á hvers kyns verulegum breytingu á gæðum veðsins eða endurbóta á lánshæfi sem leiðir af hnignun eða breytingum í stefnum einingarinnar um veð á reikningsskilatímabilinu og
 - iii. upplýsingar um fjármálagerninga þar sem eining hefur ekki fært niðurgreiðslu vegna veðsins,
- c) tölulegar upplýsingar um það veð sem er haldið sem tryggingu og aðrar endurbætur á lánshæfi (t.d. mæling á því að hvaða marki veð eða aðrar endurbætur á lánshæfi draga úr útlánaáhættu) fjáreigna sem eru virðisrýrðar á reikningsskiladegi.

35L Eining skal birta upplýsingar um þá samningsbundnu fjárhæð sem eftir stendur af fjáreignum sem voru afskrifaðar á reikningsskilatímabilinu og sæta enn innheimtuaðgerðum.

Útlánaáhætta

35M Til þess að gera notendum reikningsskila kleift að meta útlánaáhættu einingar og skilja verulega samþjöppun á útlánaáhættu hennar skal eining birta upplýsingar, eftir *útlánaáhættuflokkum*, um vergt bókfært verð fjáreigna og útlánaáhættu lánsskuldbindinga og samninga með fjárhagslegri tryggingu. Setja skal upplýsingarnar fram sérstaklega fyrir fjármálagerninga:

- a) þegar niðurfærsla þeirra er metin við fjárhæð sem er jöfn væntu 12 mánaða útlánatapi,
- b) þegar niðurfærsla þeirra er metin við fjárhæð sem er jöfn væntu útlánatapi á líftíma og sem eru,
- i. fjármálagerningar þar sem útlánaáhætta hefur aukist verulega frá upphafsfærslu en eru ekki virðisrýrðar fjáreignir,
 - ii. fjáreignir sem eru virðisrýrðar á reikningsskiladeginum (en eru ekki virðisrýrðar við kaup eða við útgáfu) og
 - iii. viðskiptakröfur, samningseignir eða útistandandi leiga sem niðurfærsla hefur verið metin fyrir í samræmi við lið 5.5.15 í IFRS-staðli 9,
- c) keyptar eða útgefnar virðisrýrðar fjáreignir.

35N Að því er varðar viðskiptakröfur, samningseignir og útistandandi leigu, sem falla undir beitingu einingar á lið 5.5.15 í IFRS-staðli 9, má byggja þær upplýsingar, sem kveðið er á um í samræmi við lið 35M, á leiðréttingartöflu (sjá lið B5.5.35 í IFRS-staðli 9).

36. Að því er varðar alla fjármálagerninga innan gildissviðs þessa IFRS-staðals, sem falla ekki undir kröfur IFRS-staðals 9 um virðisrýrnun, skal eining birta upplýsingar eftir flokkum fjármálagerninga:
- a) fjárhæðina sem gefur gleggsta mynd af hámarksútlánaáhættu hennar við lok reikningsskilatímabilsins án tillits til veðs sem haldið er sem tryggingu eða annarra endurbóta á láns hæfi (t.d. greiðsluþjófnumarsamningar sem uppfylla ekki skilyrði fyrir samjöfnun í samræmi við IAS-staðal 32), þessara upplýsinga er ekki krafist fyrir þá fjármálagerninga þar sem bókfært verð felur í sér hámarksútlánaáhættu,
 - b) lýsingu á veðinu, sem haldið er sem tryggingu, og öðrum endurbótum á láns hæfi og fjárhagsleg áhrif þeirra (t.d. mælingu á því að hvaða marki veð og aðrar endurbætur á láns hæfi draga úr útlánaáhættu) að því er varðar fjárhæðina sem gefur gleggsta mynd af hámarksútlánaáhættunni (hvort sem grein er gerð fyrir því í samræmi við a-lið eða með bókfærðu verði fjármálagernings),
 - c) [felldur brott]
 - d) ...
37. [Felldur brott]
- 42C Við beitingu birtingarkrafnanna í liðum 42E–42H er eining áfram þátttakandi í yfirfærðri fjáreign ef hún heldur samningsbundnum réttindum eða innbyggðum skuldbindingum í yfirfærðu fjáreigninni sem hluta af flutningnum eða öðlist ný samningsbundin réttindi eða skuldbindingar tengdar yfirfærðu fjáreigninni. Við beitingu birtingarkrafnanna í liðum 42E–42H táknar eftirfarandi ekki áframhaldandi aðild:
- a) ...
 - b) samkomulag þar sem eining heldur eftir samningsbundnum rétti til sjóðstreymis frá fjáreign en tekur á sig samningsbundna skyldu um að greiða sjóðstreymi til einnar eða fleiri eininga og skilyrðin í a- til c-lið í lið 3.2.5 í IFRS-staðli 9 eru uppfyllt.

Yfirfærðar fjáreignir sem eru ekki afskráðar að fullu

- 42D Eining kann að hafa yfirfært fjáreignir á þann hátt að hluti yfirfærðu fjáreignanna eða þær allar uppfylla ekki skilyrði fyrir afskráningu. Til að uppfylla markmiðin, sem sett eru fram í a-lið í lið 42B, skal einingin birta á sérhverjum reikningsskiladegi, fyrir hvern flokk yfirfærðu fjáreignanna sem hafa ekki verið afskráðar að fullu:
- a) ...
 - f) bókfært heildarverð upphaflegu eignanna fyrir yfirfærslu, fjárhæð eignanna sem einingin heldur áfram að færa og bókfært verð tengdu skuldanna þegar einingin heldur áfram að færa eignirnar sem nemur umfangi áframhaldandi aðildar hennar (sjá ii-lið c-liðar í lið 3.2.6 og lið 3.2.16 í IFRS-staðli 9).

Yfirfærðar fjáreignir sem eru afskráðar að fullu

- 42E Til að uppfylla markmiðin, sem sett eru fram í b-lið í lið 42B, þegar eining afskráir yfirfærðar fjáreignir að fullu (sjá a-lið og i. lið c-liðar í lið 3.2.6 í IFRS-staðli 9) en hefur áframhaldandi aðild í þeim, skal einingin að lágmarki greina frá fyrir hverja tegund áframhaldandi aðildar á sérhverjum reikningsskiladegi:
- a) ...

UPPHAFSDAGUR BEITINGAR IFRS-STADALS 9

42I Á reikningsskilatímabilinu, sem felur í sér upphafsdag beitingar IFRS-staðals 9, skal einingin birta eftirfarandi upplýsingar fyrir hvern flokk fjáreigna og fjárskulda eins og þær stóðu á upphafsdegi beitingar:

- a) upphaflegan matsflokk og bókfært verð sem er ákvarðað í samræmi við IAS-staðal 39 eða í samræmi við fyrri útgáfu IFRS-staðals 9 (ef sú nálgun sem einingin hefur valið, að beita IFRS-staðli 9, felur í sér fleiri en eina dagsetningu upphaflegrar beitingar vegna ólíkra krafna),
- b) nýjan matsflokk og bókfært verð sem er ákvarðað í samræmi við IFRS-staðal 9,
- c) fjárhæð fjáreigna og fjárskulda í efnahagsreikningi sem voru áður tilgreindar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning en eru ekki lengur tilgreindar með þeim hætti, og er þá greint á milli þeirra sem í IFRS-staðli 9 er gerð krafa um að eining endurflokki og þeirra sem eining velur að endurflokka á degi upphaflegrar beitingar.

Í samræmi við lið 7.2.2 í IFRS-staðli 9, eftir því hvaða nálgun einingin hefur valið við beitingu IFRS-staðals 9, getur umbreyting falið í sér fleiri en eina dagsetningu upphaflegrar beitingar. Af þeim sökum getur þessi liður leitt til birtingar upplýsinga um fleiri en eina dagsetningu upphaflegrar beitingar. Eining skal birta þessar tölulegu upplýsingar í töflu nema annars konar framsetning eigi betur við.

42J Eining skal birta efnislegar upplýsingar, á reikningsskilatímabilinu sem tekur til þess dags þegar IFRS-staðli 9 er beitt í fyrsta sinn, til þess að gera notendum kleift að skilja:

- a) hvernig hún beitti flokkunarkröfunni í IFRS-staðli 9 gagnvart þeim fjáreignum þar sem flokkun hefur breyst í kjölfar beitingar IFRS-staðals 9,
- b) ástæður að baki tilgreiningu eða fyrir því að fallið er frá tilgreiningu fjáreigna eða fjárskulda sem eru metnar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning á upphafsdegi beitingar.

Í samræmi við lið 7.2.2 í IFRS-staðli 9, eftir því hvaða nálgun einingin hefur valið við beitingu IFRS-staðals 9, getur umbreyting falið í sér fleiri en eina dagsetningu upphaflegrar beitingar. Af þeim sökum getur þessi liður leitt til birtingar upplýsinga um fleiri en eina dagsetningu upphaflegrar beitingar.

42K Á því reikningsskilatímabili þegar eining beitir í fyrsta sinn flokkun og matskröfum vegna fjáreigna í IFRS-staðli 9 (þ.e. þegar einingin breytir frá IAS-staðli 39 yfir í IFRS-staðal 9 vegna fjáreigna) skal hún setja upplýsingarnar í liðum 42L–42O í þessum IFRS-staðli fram eins og krafist er í lið 7.2.15 í IFRS-staðli 9.

42L Þegar þess er krafist í lið 42K skal eining birta upplýsingar um breytingarnar á flokkun fjáreigna og fjárskulda eins og þær voru á þeim degi þegar IFRS-staðli 9 var beitt í fyrsta sinn þar sem sýndar eru sérstaklega:

- a) breytingarnar á bókfærðu verði á grundvelli matsflokka þeirra í samræmi við IAS-staðal 39 (þ.e. leiðir ekki af breytingu á mati sem rekja má til umskipta yfir í IFRS-staðal 9) og
- b) breytingarnar á bókfærðu verði sem leiðir af breytingu á mati sem rekja má til umskipta yfir í IFRS-staðal 9.

Ekki þarf að birta upplýsingarnar í þessum lið eftir árlega reikningsskilatímabilið þegar einingin beitir í fyrsta sinn kröfum varðandi flokkun og mat fjáreigna í IFRS-staðli 9.

42M Þegar þess er krafist í lið 42K skal eining birta eftirfarandi upplýsingar vegna fjáreigna og fjárskulda, sem hafa verið endurflokkaðar þannig að þær séu metnar á afskrifuðu kostnaðarverði og, í tilviki fjáreigna, hafa verið endurflokkaðar úr gangvirði í gegnum rekstrarreikning þannig að þær séu metnar á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu, í kjölfar umskipta yfir í IFRS-staðal 9:

- a) gangvirði fjáreigna eða fjárskulda við lok reikningsskilatímabilsins og
- b) hagnað eða tap á gangvirði sem myndi hafa verið fært í rekstrarreikning eða aðra heildarafkomu á reikningsskilatímabilinu ef fjáreignirnar eða fjárskuldarnar hefðu ekki verið endurflokkaðar.

Ekki þarf að birta upplýsingarnar í þessum lið eftir árlega reikningsskilatímabilið þegar einingin beitir í fyrsta sinn kröfum varðandi flokkun og mat fjáreigna í IFRS-staðli 9.

42N Þegar þess er krafist í lið 42K skal eining birta eftirfarandi upplýsingar vegna fjáreigna og fjárskulda sem hafa verið endurflokkaðar úr flokki gangvirðis í gegnum rekstrarreikning í kjölfar umskipta yfir í IFRS-staðal 9:

- a) virkir vextir sem eru ákvarðaðir á upphafsdegi beitingar og
- b) færðar vaxtatekjur eða -kostnaður.

Ef eining fer með gangvirði fjáreignar eða fjárskuldar sem nýtt bókfært verð á upphafsdegi beitingar (sjá lið 7.2.11 í IFRS-staðli 9) skal birta upplýsingar í þessum lið fyrir hvert reikningsskilatímabil fram að afskráningu. Að öðru leyti þarf ekki að birta upplýsingarnar í þessum lið eftir árlega reikningsskilatímabilið þegar einingin beitir í fyrsta sinn kröfum varðandi flokkun og mat fjáreigna í IFRS-staðli 9.

42O Þegar eining setur upplýsingar fram, eins og fram kemur í liðum 42K–42N, verða þessar upplýsingar og upplýsingarnar í 25. lið þessa IFRS-staðals að gera kleifa afstemmingu milli:

- a) matsflokka sem eru settir fram í samræmi við IAS-staðal 39 og IFRS-staðal 9 og
- b) flokks fjármálagernings

frá og með upphafsdegi beitingar.

42P Á upphafsdegi beitingar þáttar 5.5 í IFRS-staðli 9 er þess krafist að eining birti upplýsingar sem gefa möguleika á að stemma endanlega fjárhæð niðurfærslna í samræmi við IAS-staðal 39 og varúðarniðurfærslna í samræmi við IAS-staðal 37 af við upphafs fjárhæð niðurfærslu sem er ákveðin í samræmi við IFRS-staðal 9. Að því er fjáreignir varðar skulu þessar upplýsingar gefnar samkvæmt tengdum matsflokkum fjáreigna í samræmi við IAS-staðal 39 og IFRS-staðal 9 og sýna sérstaklega áhrif af breytingunum í matsflokknum á niðurfærsluna á þeim degi.

42Q Á reikningsskilatímabili upphafsdags beitingar IFRS-staðals 9 er þess ekki krafist að eining birti upplýsingar um fjárhæðir sérlína sem hefðu verið tilkynntar í samræmi við kröfurnar um flokkun og mat (sem taka til krafna sem tengjast afskrifuðu kostnaðarmati fjáreigna og virðisrýrnun í þáttum 5.4 og 5.5 í IFRS-staðli 9) í:

- a) IFRS-staðli 9 fyrir fyrri tímabil og
- b) IAS-staðli 39 fyrir yfirstandandi tímabil.

42R Ef það er ógerlegt (eins og það er skilgreint í IAS-staðli 8), í samræmi við lið 7.2.4 í IFRS-staðli 9, fyrir einingu á upphafsdegi beitingar IFRS-staðals 9 að meta breytt tímavirði peninga í samræmi við liði B4.1.9B–B4.1.9D í IFRS-staðli 9 á grundvelli málsatvika og aðstæðna sem fyrir hendi voru við upphafsfærslu fjáreignarinnar skal eining meta einkenni samningsbundins sjóðstreymis fjáreignarinnar á grundvelli málsatvika og aðstæðna sem fyrir hendi voru við upphafsfærslu fjáreignarinnar án hliðsjónar af kröfum er varða breytingu á tímavirði peninga í liðum B4.1.9B–B4.1.9D í IFRS-staðli 9. Eining skal birta upplýsingar um bókfært verð á reikningsskiladegi þeirra fjáreigna þar sem samningsbundið sjóðstreymi hefur verið metið á grundvelli málsatvika og aðstæðna sem fyrir hendi voru við upphafsfærslu fjáreignarinnar án þess að taka tillit til krafna sem tengjast breytingu á tímavirði peningabáttarins í liðum B4.1.9B–B4.1.9D í IFRS-staðli 9 þar til þessar fjáreignar eru afskráðar.

42S Ef það er ógerlegt (eins og það er skilgreint í IAS-staðli 8), í samræmi við lið 7.2.5 í IFRS-staðli 9, fyrir einingu við upphafsdeg beitingar að meta hvort gangvirði á uppgreiðsluþætti var óverulegt, í samræmi við d-lið í lið B4.1.12 í IFRS-staðli 9 á grundvelli málsatvika og aðstæðna sem fyrir hendi voru við upphafsfærslu fjáreignarinnar, skal eining meta einkenni samningsbundins sjóðstreymis fjáreignarinnar á grundvelli málsatvika og aðstæðna sem fyrir hendi voru við upphafsfærslu fjáreignarinnar án hliðsjónar af undantekningu vegna uppgreiðsluþátta í lið B4.1.12 í IFRS-staðli 9. Eining skal birta upplýsingar um bókfært verð á reikningsskiladegi þeirra fjáreigna þar sem samningsbundið sjóðstreymi hefur verið metið á grundvelli málsatvika og aðstæðna sem fyrir hendi voru við upphafsfærslu fjáreignarinnar án þess að taka tillit til undanþágu varðandi uppgreiðslumöguleika í lið B4.1.12 í IFRS-staðli 9 þar til þessar fjáreignar eru afskráðar.

GILDISTÖKUDAGUR OG UMBREYTING

44E [Felldur brott]

44F [Felldur brott]

44H–44J [Felldur brott]

44N [Felldur brott]

44S–44W [Felldur brott]

44Y [Felldur brott]

44Z IFRS-staðall 9, gefinn út í júlí 2014, breytti liðum 2–5, 8–11, 14, 20, 28–30, 36, 42C–42E, viðbæti A og liðum B1, B5, B9, B10, B22 og B27, felldi brott liði 12, 12A, 16, 22–24, 37, 44E, 44F, 44H–44J, 44N, 44S–44W, 44Y, B4 og viðbæti D og bætti við liðum 5A, 10A, 11A, 11B, 12B–12D, 16A, 20A, 21A–21D, 22A–22C, 23A–23F, 24A–24G, 35A–35N, 42I–42S, 44ZA og B8A–B8J. Eining skal beita þessum breytingum þegar hún beitir IFRS-staðli 9. Ekki þarf að beita þessum breytingum gagnvart samanagerðarupplýsingum sem gefnar eru vegna tímabila fyrir þann dag þegar IFRS-staðli 9 var beitt í fyrsta sinn.

44ZA Í samræmi við lið 7.1.2 í IFRS-staðli 9 getur eining valið að beita fyrr, að því er varðar árleg reikningsskilatímabil sem hefjast fyrir 1. janúar 2018, aðeins kröfum um framsetningu hagnaðar og taps af fjárskuldum sem eru tilgreindar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning í c-lið í lið 5.7.1, liðum 5.7.7–5.7.9, 7.2.14 og B5.7.5–B5.7.20 í IFRS-staðli 9, án þess að beita öðrum kröfum þessa IFRS-staðals 9. Ef eining velur að beita aðeins þessum liðum í IFRS-staðli 9 skal hún birta upplýsingar um það og láta áfram í té skyldar upplýsingar sem eru settar fram í 10.–11. lið í þessum staðli (eins og honum er breytt með IFRS-staðli 9 (2010)).

- C14 Í viðbæti A er bætt við skilgreiningu á „útlánaáættuflokkum“, skilgreiningin á „gjaldþaga“ er felld brott og síðasta lið er breytt og verði svohljóðandi:

útlánaáættuflokkar Mat á útlánaáættu byggt á ættu á að fjármálagerningurinn lendi í vanskilum.

Eftirfarandi hugtök eru skilgreind í 11. lið í IAS-staðli 32, 9. lið í IAS-staðli 39, viðbæti A við IFRS-staðal 9 eða viðbæti A við IFRS-staðal 13 og eru notuð í þessum IFRS-staðli í skilningi þeim sem tilgreindur er í IAS-staðli 32, IAS-staðli 39, IFRS-staðli 9 og IFRS-staðli 13:

- afskrifað kostnaðarverð fjáreignar eða fjárskuldar
- samningseign
- virðisrýrðar fjáreignir
- afskráning
- afleiða
- arðgreiðslur
- aðferð virkra vaxta
- eiginfjárgerningur
- vænt útlánatap
- gangvirði
- fjáreign
- samningur með fjárhagslegri tryggingu
- fjármálagerningur
- fjárskuld
- fjárskuld á gangvirði í gegnum rekstrarreikning
- áætluð framtíðarviðskipti
- vergt bókfært verð
- áættuvarnargerningur
- veltuviðskipti
- virðisrýmunarhagnaður eða -tap
- niðurfærsla
- keyptar eða útgefnar virðisrýrðar fjáreignir
- endurflokkunardagsetning
- reglubundin kaup eða sala.

- C15 Í viðbæti B er liðum B1, B5, B9, B10, B22 og B27 breytt og verði svohljóðandi, fyrirsögn liðar B4 og liður B4 er felldur brott og fyrirsögn í lið B8A og liðum B8A–B8J er bætt við:

B1 Í 6. lið er gerð krafa um að eining skipti fjármálagerningum í flokka sem hæfa eðli upplýsinganna sem eru birtar og sem taka tillit til einkenna þessara fjármálagerninga. Einingin ákvarðar flokkana sem lýst er í 6. lið og þeir eru þannig aðgreindir frá þeim flokkum fjármálagerninga sem eru tilgreindir í IFRS-staðli 9 (sem ákvarða hvernig fjármálagerningar eru metnir og hvar breytingar á gangvirði eru færðar).

B4 [Felldur brott]

B5 Í 21. lið er gerð krafa um birtingu upplýsinga um matsgrunninn (eða matsgrunnana) sem er notaður við gerð reikningsskilanna og aðrar reikningsskilaaðferðir sem eru notaðar og skipta máli fyrir skilning á reikningsskilunum. Að því er varðar fjármálagerninga geta slíkar upplýsingar verið m.a.:

- a) að því er varðar fjárskuldir sem tilgreindar eru á gangvirði í gegnum rekstrarreikning:
 - i. eðli fjárskuldanna sem einingin hefur tilgreint á gangvirði í gegnum rekstrarreikning,
 - ii. viðmiðunin þegar slíkar fjárskuldir eru tilgreindar við upphafsfærslu og
 - iii. hvernig einingin hefur uppfyllt skilyrðin í lið 4.2.2 í IFRS-staðli 9 fyrir slíka tilgreiningu,
- aa) að því er varðar fjáreignir sem tilgreindar eru á gangvirði í gegnum rekstrarreikning:
 - i. eðli fjáreignanna sem einingin hefur tilgreint á gangvirði í gegnum rekstrarreikning,
 - ii. hvernig einingin hefur uppfyllt skilyrðin í lið 4.1.5 í IFRS-staðli 9 fyrir slíka tilgreiningu,

b) [felldur brott]

c) hvort reglubundin kaup og sala fjáreigna er færð á viðskiptadegi eða uppgjörsdegi (sjá lið 3.1.2 í IFRS-staðli 9),

d) [felldur brott]

e) ...

f) [felldur brott]

g) [felldur brott]

Venjur við stjórnun útlánaáættu (liðir 35F–35G)

B8A Í b-lið í lið 35F er þess krafist að birtar séu upplýsingar um það hvernig eining hefur skilgreint vanskil ólíkra fjármálagerninga og ástæður að baki slíkum skilgreiningum. Í samræmi við lið 5.5.9 í IFRS-staðli 9 er ákvörðun um það hvernig færa skuli vænt útlánatapi á líftíma byggð á aukinni hættu á vanskilum frá upphafsfærslu. Upplýsingar um skilgreiningar einingar á vanskilum, sem munu aðstoða notendur reikningsskila við að skilja hvernig eining hefur beitt kröfum um vænt útlánatapi í IFRS-staðli 9, geta m.a. verið:

- a) eigindleg og meginndleg atriði sem litið er til við skilgreiningu á vanskilum,
- b) hvort ólíkum skilgreiningum hafi verið beitt gagnvart ólíkum tegundum fjármálagerninga og
- c) forsendur fyrir endurreisnarhlutfalli (e. cure rate) (þ.e. fjöldi fjáreigna sem byrja aftur að skila árangri) eftir að vanskil hafa orðið á fjáreigninni.

B8B Til þess að aðstoða notendur reikningsskila við að meta stefnur einingar á sviði endurskipulagningar og breytinga er gerð sú krafa í i. lið f-liðar í lið 35F að birtar séu upplýsingar um það hvernig eining fylgist með því að hvaða marki niðurfærsla fjáreigna, sem upplýsingar voru gefnar um áður í samræmi við i. lið f-liðar í lið 35 F, eru metnar síðar við fjárhæð sem er jöfn væntu útlánatapi á líftíma í samræmi við lið 5.5.3 í IFRS-staðli 9. Tölulegar upplýsingar, sem munu aðstoða notendur við að skilja síðari aukningu á útlánaáættu af breyttum fjáreignum, geta falið í sér upplýsingar um breyttar fjáreignir sem uppfylla skilyrði í i. lið f-liðar í lið 35 F þar sem niðurfærsla hefur verið metin við fjárhæð sem er jöfn væntu útlánatapi á líftíma (þ.e. hnignunarhlutfall).

B8C Í a-lið í lið 35G er gerð krafa um birtingu upplýsinga um grundvöll aðfangagagna, forsendna og matstækni sem er notuð til að beita virðisrýrnunarkröfum í IFRS-staðli 9. Í forsendum og aðfangagögnum einingar, sem er notuð til að meta vænt útlánatap eða ákvarða umfang aukinnar útlánaáættu frá upphafsferlu, geta komið fram upplýsingar sem fengist hafa úr innri sögulegum upplýsingar- eða lánshefismatsskýrslum og forsendum um væntan líftíma fjármálagerna og tímasetningu á sölu trygginga.

Breytingar á niðurfærslu (liður 35H)

B8D Gerð er sú krafa, í samræmi við lið 35H, að eining útskýri ástæður breytinganna á niðurfærslunni á tímabilinu. Auk afstemmingar frá upphafsstöðu til lokastöðu niðurfærslunnar kann að vera nauðsynlegt að setja fram textaskýringu á breytingunum. Í þessari textaskýringu má koma fram greining á ástæðum fyrir breytingum á niðurfærslunni á tímabilinu, m.a.:

- a) samsetning eignasafns,
- b) umfang keypra eða útgefna fjármálagerna og
- c) hve alvarlegt vænt útlánatap er.

B8E Niðurfærslan er færð sem varúðarniðurfærsla í lánskuldbindingum og samningum með fjárhagslegri tryggingu. Eining skal birta upplýsingar um breytingar á niðurfærslu fjáreigna aðskilið frá breytingum á niðurfærslu lánskuldbindinga og samninga með fjárhagslegri tryggingu. Ef á hinn bóginn fjármálagerningur tekur bæði til lánsþáttar (þ.e. fjáreignar) og óáðregins skuldbindingarþáttar (þ.e. lánskuldbindingar) og einingin getur ekki greint vænt útlánatap af lánskuldbindingarþættinum frá væntu útlánatapi af fjáreignarþættinum skal færa vænt útlánatap af lánskuldbindingunni með niðurfærslu af fjáreigninni. Færa skal vænt útlánatap sem varúðarniðurfærslu að því marki sem sameinað vænt útlánatap fer yfir vergt bókfært verð fjáreignarinnar.

Trygging (liður 35K)

B8F Í lið 35K er krafist birtingar á upplýsingum sem gera notendum reikningsskila kleift að skilja áhrif veðtryggingar og annarra endurbóta á lánshefi á fjárhæð vænts útlánataps. Þess er hvorki krafist að eining birti upplýsingar um gangvirði tryggingar og annarra endurbóta á lánshefi né heldur að hún gefi upp nákvæmt virði tryggingarinnar sem var hluti útreiknings á væntu útlánatapi (þ.e. tap að gefnum vanefndum).

B8G Í textalýsingu á veðtryggingu og áhrifum hennar á fjárhæðir vænts útlánataps geta komið fram upplýsingar um:

- a) helstu tegundir veðs, sem er haldið sem tryggingu, og annarra endurbóta á lánshefi (t.d. að hið síðartalda sé ábyrgðir, lánaafleiður og skuldajöfnunarsamningar sem uppfylla ekki skilyrði til jöfnunar í samræmi við IAS-staðal 32),
- b) umfang veðs og annarra endurbóta á lánshefi og mikilvægi þess í tengslum við niðurfærsluna,
- c) stefnur og ferla við að meta og stjórna veðum og öðrum endurbótum á lánshefi,
- d) helstu tegundir mótaðila að veðinu og annarra endurbóta á lánshefi og lánstraust þeirra og
- e) áhættusambjöppun innan veðsins og annarra endurbóta á lánshefi.

Útlánaáætta (liðir 35M–35N)

- B8H Í lið 35M er gerð krafa um upplýsingagjöf um þá útlánaáætta sem eining er óvarin gegn og verulega samþjöppun útlánaáætta á reikningsskiladegi. Samþjöppun útlánaáætta telst vera fyrir hendi þegar nokkur fjöldi mótaðila er staðsettur á landsvæði eða stundar svipaða starfsemi og ber svipuð efnahagsleg einkenni sem myndi valda því að geta þeirra til að uppfylla samningsbundnar skyldur yrði fyrir svipuðum áhrifum af breytingum á efnahagslegum skilyrðum eða öðrum skilyrðum. Eining ætti að láta í té upplýsingar sem gera notendum reikningsskila kleift að skilja hvort fyrir hendi eru flokkar eða söfn fjármálagerninga sem bera tiltekin einkenni sem kunna að hafa áhrif á stóran hluta þessa flokks fjármálagerninga, s.s. samþjöppun tiltekinnar áhættu. Þetta kann t.d. að taka til flokka lánshlutfalls eða samþjöppunar sem byggist á landsvæði, atvinnugrein eða tegund útgefanda.
- B8I Fjöldi útlánaáættaflokka, sem eru notaðir til að birta upplýsingarnar í samræmi við lið 35M, skal svara til þess fjölda skýrsla sem eining lætur lykilstarfsmönnum í stjórnunarstöðum í té í tengslum við áhættustjórnun útlána. Ef upplýsingar um fjárhæðir, sem eru fallnar í gjalddaga eru einu fyrirbyggjandi upplýsingarnar sem beinast að lántaka og eining notar þær til að meta hvort útlánaáætta hafi aukist verulega frá upphafsfærslu í samræmi við lið 5.5.10 í IFRS-staðli 9, skal eining láta í té greiningu á því hve langt er liðið frá gjalddaga þessara fjáreigna.
- B8J Þegar eining leggur mat á vænt útlánatap á sameiginlegum grunni getur hún ekki ráðstafað vergu bókfærðu verði einstakra fjáreigna eða óvarinni útlánaáætta af lánsskuldbindingum og samningum með fjárhagslegri tryggingu til útlánaáættaflokka þar sem fært er vegna vænts útlánataps á líftíma. Í því tilviki skal eining beita kröfu liðar 35M gagnvart þeim fjármálagerningum sem ráðstafa má beint til útlánaáættaflokka og birta sérstaklega upplýsingar um vergt bókfært verð fjármálagerninga þar sem vænt útlánatap á líftíma hefur verið metið á sameiginlegum grunni.
- B9Í a-lið í lið 35K og a-lið 36. liðar er gerð krafa um upplýsingar um þá fjárhæð sem gefur besta mynd af hámarksútlánaáætta einingarinnar. Að því er varðar fjáreignir er þetta yfirleitt vergt, bókfært verð, að frádregnum:
- a) ...
- b) hvers kyns virðisrýrnunartapi sem er fært í samræmi við IFRS-staðal 9.
- B10 Starfsemi, sem leiðir til útlánaáætta og tengdrar hámarksútlánaáætta, nær yfir en takmarkast ekki við:
- a) lánveitingar til viðskiptavina og innlán hjá öðrum einingum. Í þessum tilvikum er hámarksútlánaáætta bókfært verð tengdra fjáreigna.
- b) ...
- B22 Vaxtaáætta verður til vegna vaxtaberandi fjármálagerninga sem eru færðir í efnahagsreikning (t.d. keyptrar eða útgefna skuldagerninga) og vegna sumra fjármálagerninga sem eru ekki færðir í efnahagsreikning (t.d. sumar lánsskuldbindingar).
- B27 Í samræmi við a-lið 40. liðar eru birtar upplýsingar um næmi rekstrarreiknings (sem verður t.d. til vegna gerninga sem eru metnir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning) aðskilið frá upplýsingum um næmi annarrar heildarafkomu (sem verður t.d. til vegna fjárfestinga í eiginfjárgerningum en breytingar á þeim eru settar fram í annarri heildarafkomu).

C16 Ákvæði viðbætis D falli brott.

IFRS-staðall 9, fjármálagæringar (gefinn út í nóvember 2009)

C17 Ákvæðum liðar 8.1.1 er breytt og verði svohljóðandi:

8.1.1. IFRS-staðall 9, gefinn út í júlí 2014, komi í stað þessa staðals. Eining skal beita IFRS-staðli 9, sem var gefinn út í júlí 2014, að því er varðar árleg tímabil sem hefjast 1. janúar 2018 eða síðar. Eining getur þó, að því er varðar árleg tímabil sem hefjast fyrir 1. janúar 2018, valið að beita þessum staðli þá og því aðeins að upphafsdagur beitingar einingarinnar sé fyrir 1. febrúar 2015. Ef eining velur að beita þessum staðli skal hún láta í té upplýsingar um það og beita jafnframt breytingum á viðbæti C.

IFRS-staðall 9, fjármálagæringar (gefinn út í október 2010)

C18 Ákvæðum liða 7.1.1 og 7.3.2 er breytt og verði svohljóðandi og lið 7.1.1 A er bætt við:

7.1.1. IFRS-staðall 9, gefinn út í júlí 2014, komi í stað þessa staðals. Eining skal beita IFRS-staðli 9, sem var gefinn út í júlí 2014, að því er varðar árleg tímabil sem hefjast 1. janúar 2018 eða síðar. Eining getur þó, að því er varðar árleg tímabil sem hefjast fyrir 1. janúar 2018, valið að beita þessum staðli þá og því aðeins að upphafsdagur beitingar einingarinnar sé fyrir 1. febrúar 2015. Ef eining velur að beita þessum staðli og hefur ekki þegar beitt IFRS-staðli 9, sem var gefinn út 2009, verður hún jafnframt að beita öllum kröfum þessa staðals (en sjá einnig liði 7.1.1 A og 7.3.2). Ef eining beitir þessum staðli skal hún láta í té upplýsingar um það og jafnframt beita breytingum í viðbæti C.

7.1.1 A Þrátt fyrir kröfur liðar 7.1.1 getur eining valið að beita, að því er varðar árleg tímabil sem hefjast fyrir 1. janúar 2018, kröfunum varðandi framsetningu hagnaðar og taps af fjárskuldum sem eru tilgreindar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning í lið 5.7.1 (c-lið), liðum 5.7.7–5.7.9, 7.2.13 og B5.7.5–B5.7.20, án þess að beita öðrum kröfum þessa staðals. Ef eining velur að beita þessum liðum skal hún birta upplýsingar um það og láta áfram í té skyldar upplýsingar sem eru settar fram í 10.–11. lið í IFRS-staðli 7 (eins og honum er breytt með þessum staðli).

7.3.2. Þessi staðall kemur í stað IFRS-staðals 9 sem var gefinn út 2009. Eining getur þó, að því er varðar árleg tímabil sem hefjast fyrir 1. janúar 2018, valið að beita IFRS-staðli 9, sem var gefinn út 2009, þá og því aðeins að upphafsdagur beitingar einingarinnar sé fyrir 1. febrúar 2015.

IFRS-staðall 9, fjármálagæringar (áhættuvarnarreikningsskil og breytingar á IFRS-staðli 9, IFRS-staðli 7 og IAS-staðli 39)

C19 Ákvæðum liða 7.1.1, 7.1.2 og 7.3.2 er breytt og verði svohljóðandi:

7.1.1. IFRS-staðall 9, gefinn út í júlí 2014, komi í stað þessa staðals. Eining skal beita IFRS-staðli 9, sem var gefinn út í júlí 2014, að því er varðar árleg tímabil sem hefjast 1. janúar 2018 eða síðar. Eining getur þó, að því er varðar árleg tímabil sem hefjast fyrir 1. janúar 2018, valið að beita þessum staðli þá og því aðeins að upphafsdagur beitingar einingarinnar sé fyrir 1. febrúar 2015. Ef eining velur að beita þessum staðli verður hún jafnframt að beita öllum kröfum þessa staðals (en sjá einnig liði 7.1.1 A og 7.2.16). Ef eining beitir þessum staðli skal hún láta í té upplýsingar um það og beita jafnframt breytingum á viðbæti C.

7.1.2. Þrátt fyrir kröfur liðar 7.1.1 getur eining valið að beita, að því er varðar árleg tímabil sem hefjast fyrir 1. janúar 2018, kröfunum varðandi framsetningu hagnaðar og taps af fjárskuldum sem eru tilgreindar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning í lið 5.7.1 (c-lið), liðum 5.7.7–5.7.9, 7.2.13 og B5.7.5–B5.7.20, án þess að beita öðrum kröfum þessa staðals. Ef eining velur að beita þessum liðum skal hún birta upplýsingar um það og láta áfram í té upplýsingar sem eru settar fram í 10.–11. lið í IFRS-staðli 7 (eins og honum er breytt með IFRS-staðli 9, sem var gefinn út í október (2010)).

- 7.3.2. Þessi staðall kemur í stað IFRS-staðals 9 sem var gefinn út 2009 og IFRS-staðals 9 sem var gefinn út 2010. Eining getur þó, að því er varðar árleg tímabil sem hefjast fyrir 1. janúar 2018, valið að beita IFRS-staðli 9 sem var gefinn út 2009 eða IFRS-staðli 9 sem var gefinn út 2010 þá og því aðeins að upphafsdagur beitingar einingarinnar sé fyrir 1. febrúar 2015.

IFRS-staðall 13, *gangvirðismat*

C20 Ákvæðum 52. liðar er breytt og verði svohljóðandi:

52. Undanþágan í 48. lið gildir aðeins um fjáreignir, fjárskuldir og aðra samninga innan gildissviðs IFRS-staðals 9, *fjármálagerningar* (eða IAS-staðals 39, *fjármálagerningar: færsla og mat*, ef IFRS-staðall 9 hefur ekki verið samþykktur). Leggja ætti þann skilning í tilvísanir til fjáreigna og fjárskulda í 48.–51. lið og 53.–56. lið að þær eigi við um alla samninga innan gildissviðs IFRS-staðals 9 (eða IAS-staðals 39, ef IFRS-staðall 9 hefur ekki verið samþykktur enn), og sem eru færðir í samræmi við hann, án tillits til þess hvort þeir samrýmist skilgreiningum á fjáreignum eða fjárskuldbindingum í IAS-staðli 32, *fjármálagerningar: framsetning*.

C21 Lið C5 er bætt við í viðbæti C.

- C5 IFRS-staðall 9, gefinn út í júlí 2014, breytti 52. lið. Eining skal beita þeirri breytingu þegar hún beitir IFRS-staðli 9.

IAS-staðall 1, *framsetning reikningsskila*

C22 Í 7. lið er skilgreiningunni á „annarri heildarafkomu“ og liðum 68, 71, 82, 93, 95, 96, 106 og 123 breytt og verði svohljóðandi, liðir 139E, 139G og 139M eru felldir brott og lið 139O er bætt við:

7. Í þessum staðli er merking eftirfarandi hugtaka sem hér segir:

...

Í annarri heildarafkomu eru tekju- og gjaldaliðir (þ.m.t. endurflokkunarleiðréttingar) sem eru ekki færðir í rekstrarreikning eins og krafist er eða heimilt er samkvæmt öðrum IFRS-stöðlum.

Önnur heildarafkoma felur m.a. í sér eftirfarandi þætti:

a) ...

d) hagnað og tap af fjárfestingum í eiginfjárgerningum sem eru tilgreindar á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu í samræmi við lið 5.7.5 í IFRS-staðli 9, *fjármálagerningar*,

da) hagnað og tap af fjáreignum sem eru metnar á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu í samræmi við lið 4.1.2 A í IFRS-staðli 9,

e) skilvirkkan hluta hagnaðar og taps af áhættuvarnargerningum í sjóðstreymisvörn og hagnaðar og taps af áhættuvarnargerningum sem áhættuverja fjárfestingar í eiginfjárgerningum sem eru metnir á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu í samræmi við lið 5.7.5 í IFRS-staðli 9 (sjá 6. kafla IFRS-staðals 9),

f) að því er varðar tiltekna skuldir sem eru tilgreindar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning, þá fjárhæð breytingar á gangvirði sem rekja má til breytinga á útlánaáættu af skuldinni (sjá lið 5.7.7 í IFRS-staðli 9),

g) breytingar á virði tímavirðis valréttarsamnings þegar aðgreina á innra virði og tímavirði valréttarsamnings og tilgreina sem áhættuvarnargerning aðeins breytingar á innra virðinu (sjá 6. kafla IFRS-staðals 9),

- h) breytingar á virði framvirkra þátta í framvirkum samningum þegar aðgreina á framvirkan þátt og stundartengdan þátt í framvirkum samningi og tilgreina sem áhættuvarnargerning aðeins breytingar á stundartengdum þætti og breytingar á virði grunnálags erlenda gjaldmiðilsins í fjármálagerningi þegar það er undanskilið frá tilgreiningu þess fjármálagernings sem áhættuvarnargernings (sjá 6. kafla IFRS-staðals 9),

...

68. Rekstrarlota einingar er sá tími sem líður frá því að eignir eru keyptar til vinnslu og þar til þeim hefur verið komið í handbært fé eða ígildi þess. Þegar ekki er unnt að afmarka skýrt venjulega rekstrarlotu einingarinnar er gert ráð fyrir að hún vari í 12 mánuði. Til veltufjármuna teljast eignir (s.s. birgðir og viðskiptakröfur) sem eru seldar, notaðar eða innleystar sem hluti af venjulegri rekstrarlotu jafnvel þótt ekki sé búist við að þær verði innleystar innan 12 mánaða eftir reikningsskilatímabil. Til veltufjármuna teljast eignir sem ætlaðar eru til veltuviðskipta (sem dæmi eru fjáreignir sem ætlaðar eru til veltuviðskipta í samræmi við flokkun í IFRS-staðli 9) og sá hluti fastafjármuna sem er til skamms tíma.
71. Aðrar skammtímaskuldir eru ekki gerðar upp á tímabili yfirstandandi rekstrarlotu en falla í gjalddaga innan tólf mánaða eftir reikningsskilatímabil eða eru fyrst og fremst ætlaðar til veltuviðskipta. Dæmi um þetta eru tiltekna fjárskuldir sem ætlaðar eru til veltuviðskipta í IFRS-staðli 9, yfirdráttarlán í banka og sá hluti langtímaskulda sem er til skamms tíma, úthlutaður, ógreiddur arður, tekjuskattar og aðrar órekstartengdar skuldir. Fjárskuldir, sem eru til fjármögnunar til langs tíma (þ.e. eru ekki hluti af veltufé sem notað er í venjulegri rekstrarlotu einingarinnar) og falla ekki í gjalddaga innan 12 mánaða eftir reikningsskilatímabil, eru langtímaskuldir með fyrirvara um ákvæði 74. og 75. liðar.
82. Til viðbótar við þá þætti sem krafist er í öðrum alþjóðlegum reikningsskilastöðlum skulu vera í þættinum um hagnað eða tap eða rekstrarreikningnum sérلínur þar sem eftirfarandi fjárhæðir fyrir tímabilið eru settar fram:
- a) tekjur sem sýna sérstaklega vaxtatekjur sem eru reiknaðar með því að nota aðferð virkra vaxta,
- aa) hagnaður og tap vegna afskráningar fjáreigna sem eru metnar á afskrifuðu kostnaðarverði,
- b) fjármagnskostnaður,
- ba) virðisrýrnunartap (þ.m.t. bakfærslur taps eða hagnaðar af virðisrýrnun) sem er ákveðið í samræmi við þátt 5.5 í IFRS-staðli 9,
- c) hlutdeild í hagnaði eða tapi hlutdeildarfélaganna og fyrirtækja um samrekstur sem færð er með hlutdeildaraðferð,
- ca) ef fjáreign er endurflokkuð og færð úr flokki afskrifaðs kostnaðarverðs þannig að hún sé metin á gangvirði í gegnum rekstrarreikning, hvers kyns hagnaður eða tap sem leiðir af mismuninum á fyrra afskrifuðu kostnaðarverði fjáreignarinnar og gangvirði á endurflokkunardeg (eins og skilgreint er í IFRS-staðli 9),
- cb) ef fjáreign er endurflokkuð úr matsflokki gangvirðis í gegnum aðra heildarafkomu og metin á gangvirði í gegnum rekstrarreikning, uppsafnaður hagnaður eða tap sem var áður fært í aðra heildarafkomu og er endurflokkað í rekstrarreikning,
- d) ...

93. Í öðrum IFRS-stöðlum er tilgreint hvort og hvenær fjárhæðir, sem áður voru færðar í aðra heildarafkomu, eru endurflokkaðar og færðar í rekstrarreikning. Vísað er til slíkra endurflokkana í þessum staðli sem endurflokkunarleiðréttinga. Endurflokkunarleiðrétting fellur undir tengdan þátt annarrar heildarafkomu á tímabilinu þegar leiðréttingin er endurflokkuð í rekstrarreikning. Þessar fjárhæðir kunna að hafa verið færðar í aðra heildarafkomu sem óinnleystur hagnaður á yfirstandandi eða fyrri tímabilum. Draga þarf þennan óinnleysta hagnað frá annarri heildarafkomu tímabilsins, þar sem innleystur hagnaður er endurflokkaður og færður í rekstrarreikning til að koma í veg fyrir að hann sé tvítalinn í samanlagðri heildarafkomu.
95. Endurflokkunarleiðréttingar verða t.d. til við ráðstöfun á erlendum rekstri (sjá IAS-staðal 21) og þegar áhættuvarið, áætlað sjóðstreymi hefur áhrif á rekstrarreikning (sjá d-lið í lið 6.5.11 í IFRS-staðli 9 í tengslum við sjóðstreymisvarnir).
96. Endurflokkunarleiðréttingar verða ekki til við breytingar á endurmatsreikningi sem færast í samræmi við IAS-staðal 16 eða IAS-staðal 38, eða við endurmat á réttindatengdu kerfi, sem færast í samræmi við IAS-staðal 19. Þessir þættir eru færðir í aðra heildarafkomu og eru ekki endurflokkaðir og færðir í rekstrarreikning á síðari tímabilum. Breytingar á endurmatsreikningi er hægt að flytja á óráðstafað eigið fé á síðari tímabilum þegar eignin er notuð eða þegar hún er afskráð (sjá IAS-staðal 16 og IAS-staðal 38). Í samræmi við IFRS-staðal 9 kemur ekki til endurflokkunarleiðréttinga ef sjóðstreymisvörn eða reikningsskil vegna tímavirðis valréttar (eða framvirkur þáttur í framvirkum samningi eða grunnálag erlends gjaldmiðils í fjármálagerningi) leiðir til fjárhæða sem eru færðar úr varasjóði sjóðstreymisvarnar eða sérstaks eiginfjárbáttar, eftir því sem við á, og felast með beinum hætti í upphaflegum kostnaði eða bókfærðu verði eignar eða skuldar. Þessar fjárhæðir eru fluttar beint í eignir eða skuldir.
- 106. Eining skal birta yfirlit um breytingar á eigin fé eins og krafist er í 10. lið. Yfirlitið um breytingar á eigin fé inniheldur eftirfarandi upplýsingar:**
- a) ...
- c) [felldur brott]
- d) fyrir hvern eiginfjárbátt, afstemmingu á bókfærðu verði við upphaf og lok tímabils þar sem upplýst er sérstaklega um (a.m.k.) breytingar sem stafa af:
- i. hagnaði eða tapi,
- ii. annarri heildarafkomu og
- iii. viðskiptum við eigendur í hlutverki sínu sem eigendur, þar sem framlög frá eigendum og úthlutun til þeirra og breyting á eignarhaldi í dótturfélögum, sem leiða ekki til taps á yfirráðum, eru sýnd með sérgreindum hætti.
123. Þegar stjórnendur beita reikningsskilaaðferðum einingarinnar nota þeir eigin dómgreind við ýmiss konar mat, að því undanskildu sem felur í sér áætlanir, sem getur haft veruleg áhrif á fjárhæðirnar sem færðar eru í reikningsskilunum. Stjórnendur nota t.d. eigin dómgreind við ákvörðun á því:
- a) [felldur brott]
- b) hvenær nánast öll áhætta og ávinningur af eignarhaldi á fjáreignum og leigugeignum er yfirfærð á aðrar einingar,

- c) hvort tiltekin vörusala sé í reynd fjármögnunarfyrirkomulag og hafi því ekki í för með sér tekjur og
- d) hvort samningsskilmálar fjáreignar ákvarða tímasetningu sjóðstreymis sem samanstendur aðeins af greiðslum af höfuðstól og greiðslum vaxta af útistandandi höfuðstól.

139E [Felldur brott]

139G [Felldur brott]

139M [Felldur brott]

139O IFRS-staðall 9, gefinn út í júlí 2014, breytti liðum 7, 68, 71, 82, 93, 95, 96, 106 og 123 og felldi brott liði 139E, 139G og 139M. Eining skal beita þessum breytingum þegar hún beitir IFRS-staðli 9.

IAS-staðall 2, birgðir

C23 Ákvæðum 2. liðar er breytt og verði svohljóðandi, liðir 40A, 40B og 40D eru felldir brott og lið 40F er bætt við:

2. Þessi staðall gildir um allar birgðir nema:

a) [felldur brott]

b) **fjármálagerninga (sjá IAS-staðal 32, fjármálagerningar: framsetning, og IFRS-staðal 9, fjármálagerningar) og**

c) ...

40A [Felldur brott]

40B [Felldur brott]

40D [Felldur brott]

40F IFRS-staðall 9, gefinn út í júlí 2014, breytti 2. lið og felldi brott liði 40A, 40B og 40D. Eining skal beita þessum breytingum þegar hún beitir IFRS-staðli 9.

IAS-staðall 8, reikningsskilaaðferðir, breytingar á reikningshaldslegu mati

C24 Ákvæðum 53. liðar er breytt og verði svohljóðandi, liðir 54A, 54B og 54D eru felldir brott og lið 54E er bætt við:

53. Ekki skal nota eftirhyggju þegar nýrri reikningsskilaaðferð er beitt eða þegar fjárhæðir fyrra tímabils eru leiðréttar, annaðhvort með því að álykta um það hverjar fyrirætlanir stjórnenda hefðu verið á fyrra tímabili eða með því að meta fjárhæðirnar sem voru færðar, metnar eða tilgreindar á fyrra tímabili. Til dæmis lítur eining, þegar hún leiðréttir skekkju frá fyrra tímabili í útreikningi á skuldbindingum vegna uppsafnaðs veikindaleyfis starfsmanna í samræmi við IAS-staðal 19, starfskjör, fram hjá upplýsingum um óvenju skæðan inflúensufaraldur á næsta tímabili sem urðu tiltækar eftir að reikningsskilin fyrir fyrra tímabil voru heimiluð til birtingar. Það að verulegt mat er oft nauðsynlegt þegar samanburðarupplýsingum, sem settar voru fram á fyrri tímabilum, er breytt kemur ekki í veg fyrir áreiðanlegar lagfæringar eða leiðréttingar á samanburðarupplýsingunum.

54A [Felldur brott]

54B [Felldur brott]

54D [Felldur brott]

54E IFRS-staðall 9, fjármálagerningar, gefinn út í júlí 2014, breytti 53. lið og felldi brott liði 54A, 54B og 54D. Eining skal beita þessum breytingum þegar hún beitir IFRS-staðli 9.

IAS-staðall 10, atburðir eftir reikningsskilatímabilið

C25 Ákvæðum 9. liðar er breytt og verði svohljóðandi og lið 23B er bætt við:

9. Eftirfarandi eru dæmi um atburði eftir reikningsskilatímabil sem kalla á leiðréttingu þar sem einingu er skylt að leiðrétta fjárhæðir sem færðar eru í reikningsskilum hennar eða að færa liði sem ekki höfðu verið færðir áður:
 - a) ...
 - b) upplýsingar sem berast eftir reikningsskilatímabilið og gefa til kynna að virði eignar hafi rýrnað við lok reikningsskilatímabils eða að leiðrétta verði fjárhæð virðisrýrnunartaps, sem áður hefur verið fært, á þessari eign. Til dæmis:
 - i. gjaldþrot viðskiptavinar eftir reikningsskilatímabilið staðfestir venjulega að lánshæfi viðskiptavinarins hafi rýrnað við lok reikningsskilatímabilsins.

23B IFRS-staðall 9, fjármálagerningar, gefinn út í júlí 2014, breytti 9. lið. Eining skal beita þeirri breytingu þegar hún beitir IFRS-staðli 9.

IAS-staðall 12, tekjuskattar

C26 Ákvæðum 20. liðar er breytt og verði svohljóðandi, liðir 96, 97 og 98D eru felldir brott og lið 98F er bætt við:

20. Samkvæmt alþjóðlegum reikningsskilastöðlum (IFRS) er heimilt að bókfæra tilteknar eignir á gangvirði eða endurmeta þær (sjá t.d. IAS-staðal 16, varanlegir rekstrarfjármunir, IAS-staðal 38, óefnislegar eignir, IAS-staðal 40, fjárfestingareignir, og IFRS-staðal 9, fjármálagerningar). Í sumum lögsagnarumdæmum hefur endurmatið eða önnur endurákvörðun á eign yfir á gangvirði áhrif á skattskyldan hagnað (skattalegt tap) yfirstandandi tímabils. Af þeim sökum er skattverð eignarinnar leiðrétt og því myndast enginn tímabundinn mismunur. Í öðrum lögsagnarumdæmum hefur endurmat eða endurákvörðun á verði eignar engin áhrif á skattskyldan hagnað á tímabilinu þegar endurmatið eða endurákvörðunin fer fram og af þeim sökum er skattverð eignarinnar ekki leiðrétt. Samt sem áður mun endurheimt á bókfærðu verði eignarinnar síðar leiða til skattskylds, efnahagslegs ávinnings fyrirtækisins og fjárhæðin, sem verður frádráttarbær frá skatti, verður önnur en fjárhæð þess efnahagslega ávinnings. Mismunurinn á bókfærðu verði endurmetinnar eignar og skattverði hennar er tímabundinn mismunur og leiðir til myndunar á frestaðri skattskuldbindingu eða skattinneign. Þetta á við jafnvel þótt:

a) ...

96. [Felldur brott]

97. [Felldur brott]

98D [Felldur brott]

98F IFRS-staðall 9, gefinn út í júlí 2014, breytti 20. lið og felldi brott liði 96, 97 og 98D. Eining skal beita þessum breytingum þegar hún beitir IFRS-staðli 9.

IAS 20, færsla opinberra styrkja og upplýsingar um opinbera aðstoð

C27 Ákvæðum liðar 10A er breytt og verði svohljóðandi, 44. og 47 liður eru felldir brott og 48. lið er bætt við:

- 10A Farið er með ávinning af opinberu láni á vöxtum sem eru undir markaðsvöxtum sem opinberan styrk. Lánið skal fært og metið í samræmi við IFRS-staðal 9, fjármálagerningar. Ávinningur af vöxtum, sem eru undir markaðsvöxtum, skal metinn sem mismunurinn á upphaflegu bókfærðu virði lánsins, sem er ákvarðað í samræmi við IFRS-staðal 9, og ágóðann sem af hlýst. Ávinningur er færður í samræmi við þennan staðal. Einingin skal taka til athugunar skilyrði og skuldbindingar sem hafa verið, eða verða að vera, uppfylltar við greiningu á kostnaði sem ávinningnum af láninu er ætlað að bæta upp.

44. [Felldur brott]
47. [Felldur brott]
48. IFRS-staðall 9, gefinn út í júlí 2014, breytti lið 10A og felldi brott 44. og 47. lið. Eining skal beita þessum breytingum þegar hún beitir IFRS-staðli 9.

IAS-staðall 21, áhrif gengisbreytinga erlendra gjaldmiðla

- C28 [Á ekki við kröfur]
- C29 Ákvæðum 3., 4., 5., 27. og 52. liðar er breytt og verði svohljóðandi, liðir 60C, 60E og 60I eru felldir brott og lið 60J er bætt við:
- 3. Þessum staðli skal beita:** [neðanmálgrein sleppt]
- a) við reikningsskil á viðskiptum og stöðu í erlendum gjaldmiðlum, að undanskildum þeim afleiðuviðskiptum og -stöðum sem falla undir IFRS-staðal 9, fjármálagerningar,**
- b) ...**
4. IFRS-staðall 9 gildir um margs konar afleiður í erlendum gjaldmiðlum og falla þær því utan gildissviðs þessa staðals. Á hinn bóginn falla þær afleiður í erlendum gjaldmiðlum sem falla ekki innan gildissviðs IFRS 9 (t.d. nokkrar afleiður í erlendum gjaldmiðli sem eru innbyggðar í aðra samninga) innan gildissviðs þessa staðals. Auk þess gildir þessi staðall þegar eining umreiknar fjárhæðir í tengslum við afleiður úr starfrækslugjaldmiðli yfir í framsetningargjaldmiðil.
5. Þessi staðall gildir ekki um áhættuvarnarreikningsskil liða í erlendum gjaldmiðlum, þ.m.t. áhættuvörn hreinnar fjárfestingar í erlendum rekstri. IFRS-staðall 9 gildir um áhættuvarnarreikningsskil.
27. Eins og kemur fram í a-lið 3. liðar og 5. lið gildir IFRS-staðall 9 um áhættuvarnarreikningsskil fyrir liði í erlendum gjaldmiðli. Með beitingu áhættuvarnarreikningsskila er gerð krafa um að eining færi nokkrar gerðir gengismunar með öðrum hætti en með þeirri meðferð sem gerð er krafa um í þessum staðli. Í IFRS-staðli 9 er t.d. gerð krafa um að gengismunur á peningalegum liðum, sem flokkast undir áhættuvarnargerninga í sjóðstreymisvörn, sé upphaflega færður í aðra heildarafkomu að því marki sem vörnin skilar árangri.
- 52. Eining skal birta upplýsingar um:**
- a) fjárhæð gengismunar, sem er færður í rekstrarreikning, nema þegar hann stafar af fjármálagerningum sem metnir eru á gangvirði í rekstrarreikningi í samræmi við IFRS-staðal 9 og**
- b) ...**
- 60C [Felldur brott]
- 60E [Felldur brott]
- 60I [Felldur brott]
- 60J IFRS-staðall 9, gefinn út í júlí 2014, breytti 3., 4., 5., 27. og 52. lið og felldi brott liði 60C, 60E og 60I. Eining skal beita þessum breytingum þegar hún beitir IFRS-staðli 9.

IAS-staðall 23, fjármagnskostnaður

- C30 Ákvæðum 6. liðar er breytt og verði svohljóðandi og lið 29B er bætt við:
6. Fjármagnskostnaður getur falið í sér:
- a) vaxtakostnað sem er reiknaður með aðferð virkra vaxta eins og lýst er í IFRS-staðli 9,
- b) ...
- 29B IFRS-staðall 9, gefinn út í júlí 2014, breytti 6. lið. Eining skal beita þeirri breytingu þegar hún beitir IFRS-staðli 9.

IAS-staðli 28, fjárfestingar í hlutdeildarfélagum og samrekstri

C31 Ákvæðum 40.-42. liðar er breytt og verði svohljóðandi og liðum 41A–41C og 45A er bætt við:

40. Eftir að hlutdeildaraðferðinni hefur verið beitt, þ.m.t. færslur á tapi hlutdeildarfélagsins eða samrekstursins í samræmi við 38. lið, beitir einingin liðum 41A–41C til að ákvarða hvort fyrir liggja hlutlægar vísbendingar um virðisrýrnun hreinnar fjárfestingar í hlutdeildarfélaginu eða samrekstrinum.
41. Einingin beitir virðisrýrnunarkröfum IFRS-staðals 9 gagnvart öðrum eignarhlutum sínum í hlutdeildarfélaginu eða samrekstrinum sem falla innan gildissviðs IFRS-staðals 9 og eru ekki hluti af hreinu fjárfestingunni.
- 41A Virði hreinnar fjárfestingar í hlutdeildarfélagi eða samrekstri hefur þá og því aðeins rýrnað og virðisrýrnunartap átt sér stað að hlutlægar vísbendingar séu um virðisrýrnun vegna eins eða fleiri atburða, sem gerst hafa eftir upphafs færslu hreinu fjárfestingarinnar („tapatburður“), og sá tapatburður (eða atburðir) hafa haft áhrif á áætlað framtíðarsjóðstreymi frá hreinu fjárfestingunni sem unnt er að meta með áreiðanlegum hætti. Ef til vill er ekki unnt að greina neinn einstakan atburð sem olli virðisrýrnuninni. Það eru fremur sameinuð áhrif nokkurra atburða sem kunna að hafa valdið virðisrýrnuninni. Ekki er fært tap, sem vænta má í kjölfar atburða í framtíðinni, hve líklegir sem þeir eru. Hlutlægar vísbendingar um að virði hreinnar fjárfestingar hafi rýrnað fela í sér sannreynanlegar upplýsingar sem einingin veitir athygli um eftirfarandi tapatburði:
- a) umtalsverða fjárhagserfiðleika hlutdeildarfélagsins eða samrekstursins,
 - b) sammingsbrot, s.s. greiðslufall eða vanskil á greiðslum hlutdeildarfélagsins eða samrekstursins,
 - c) eining veitir hlutdeildarfélagi eða samrekstri tilslakanir af fjárhagslegum eða lagalegum ástæðum í tengslum við fjárhagserfiðleika hlutdeildarfélagsins eða samrekstursins, sem eining tæki að öðrum kosti ekki í mál,
 - d) líkur á að hlutdeildarfélag eða samrekstur fari í gjaldþrot eða aðra fjármálalega endurskipulagningu eða
 - e) virkur markaður er ekki lengur fyrir hendi fyrir hreinu fjárfestinguna vegna fjárhagserfiðleika hlutdeildarfélagsins eða samrekstursins.
- 41B Það að virkur markaður er ekki lengur fyrir hendi vegna þess að ekki er lengur verslað með eiginfjárgerninga eða fjármálagerninga hlutdeildarfélagsins eða samrekstursins á almennum markaði er ekki vísbending um virðisrýrnun. Lækkun á lánshæfismati hlutdeildarfélags eða samreksturs eða lækkun á gangvirði hlutdeildarfélags eða samreksturs er í sjálfu sér ekki vísbending um virðisrýrnun, þótt það geti verið vísbending um virðisrýrnun þegar það er kannað ásamt öðrum tiltækum upplýsingum.
- 41C Auk atburða af því tagi, sem um getur í lið 41A, fela hlutlægar vísbendingar um virðisrýrnun hreinnar fjárfestingar í eiginfjárgerningi hlutdeildarfélags eða samreksturs í sér upplýsingar um verulegar breytingar, sem hafa óhagstæð áhrif og hafa orðið í því tæknilega, markaðslega, efnahagslega eða lagalega umhverfi, sem hlutdeildarfélagið eða samreksturinn starfar í, og benda til þess að kostnaðarverð fjárfestingarinnar í eiginfjárgerningnum muni mögulega ekki endurheimtast. Veruleg eða langvarandi lækkun á gangvirði fjárfestingar í eiginfjárgerningi niður fyrir kostnaðarverð hans er einnig hlutlæg vísbending um virðisrýrnun.
42. Vegna þess að viðskiptavild, sem myndar hluta af bókfærðri fjárhæð hreinnar fjárfestingar í hlutdeildarfélagi eða samrekstri, er ekki færð sérstaklega er ekki prófað sérstaklega hvort virðisrýrnunartap hafi orðið á henni með því að beita kröfunum um prófun á því hvort virðisrýrnun hafi orðið á viðskiptavild sem er í IAS-staðli 36, virðisrýrnun eigna. Þess í stað er prófað samkvæmt IAS-staðli 36 hvort virði allrar bókfærðrar fjárhæðar fjárfestingarinnar hafi rýrnað sem stök eign með því að bera saman endurheimtanlega fjárhæð hennar (hið herra af notkunarvirði og gangvirði, að frádregnum kostnaði við sölu) við bókfærða fjárhæð hennar þegar beiting liða 41A–41C bendir til þess að virði hreinu

fjárfestingarinnar hafi rýrnað. Virðisrýrnunartapi, sem er fært við þær aðstæður, er ekki útteilt á neina eign, þ.m.t. viðskiptavild, sem myndar hluta af bókfærðu verði hreinu fjárfestingarinnar í hlutdeildarfélaginu eða samrekstrinum. Til samræmis við það er bakfærsla á því virðisrýrnunartapi færð í samræmi við IAS-staðal 36 að því marki að endurheimtanleg fjárhæð hreinu fjárfestingarinnar eykst síðar. Við ákvörðun á notkunarvirði hreinu fjárfestingarinnar metur eining:

- a) hlut sinn í núvirði áætlaðs framtíðarsjóðstreymis, sem búið er við að hlutdeildarfélagið eða samreksturinn muni skila, þ.m.t. sjóðstreymis vegna reksturs hlutdeildarfélagsins eða samrekstursins og ágóða af endanlegri ráðstöfun fjárfestingarinnar, eða
- b) núvirði áætlaðs framtíðarsjóðstreymis sem búið er við að verði til vegna arðgreiðslna af fjárfestingunni og endanlegrar ráðstöfunar hennar.

Með því að nota viðeigandi forsendur gefa báðar aðferðir sömu niðurstöðu.

45A IFRS-staðall 9, gefinn út í júlí 2014, breytti 40.–42. lið og bætti við liðum 41A–41C. Eining skal beita þessum breytingum þegar hún beitir IFRS-staðli 9.

IAS-staðall 32, fjármálagerningar: Framsetning

C32 [Á ekki við kröfur]

C33 Ákvæðum 3., 4., 8., 12., 23., 31. og 42. liðar og liðar 96C er breytt og verði svohljóðandi, liðir 97F, 97H og 97P eru felldir brott og lið 97R er bætt við:

- 3. Meginreglurnar í þessum staðli eru viðbót við meginreglurnar um færslu og mat fjáreigna og fjárskulda í IFRS-staðli 9, fjármálagerningar, og um upplýsingagjöf um þær í IFRS-staðli 7, fjármálagerningar: upplýsingagjöf.

GILDISSVIÐ

4. Allar einingar skulu beita þessum staðli á allar gerðir fjármálagerninga nema um sé að ræða:

- a) hlutdeild í dótturfélögum, hlutdeildarfélagum og samrekstri sem er færð í samræmi við IFRS-staðal 10, samstæðureikningsskil, IAS-staðal 27, aðgreind reikningsskil eða IAS-staðal 28, fjárfestingar í hlutdeildarfélagum og samrekstri. Í sumum tilvikum er þess þó krafist, eða það heimilað, samkvæmt IFRS-staðli 10, IAS-staðli 27 eða IAS-staðli 28 að eining færi hlutdeild í dótturfélagi, hlutdeildarfélagi eða samrekstri með því að nota IFRS-staðal 9; í þeim tilvikum skulu einingar beita kröfunum sem eru settar fram í þessum staðli. Einingar skulu einnig beita þessum staðli á allar afleiður sem tengjast hlutdeild í dótturfélögum, hlutdeildarfélagum eða samrekstri.
- b) ...
- d) váttryggingasamninga, eins og þeir eru skilgreindir í IFRS-staðli 4, váttryggingasamningar. Þessi staðall gildir þó um afleiður sem eru innbyggðar í váttryggingasamninga ef þess er krafist í IAS-staðli 9 að einingin færi þá sérstaklega. Útgefandi skal auk þess beita þessum staðli á samninga með fjárhagslegri tryggingu ef útgefandi beitir IFRS-staðli 9 við færslu og mat á samningunum en hann skal beita IFRS-staðli 4 ef útgefandi kys, í samræmi við d-lið 4. liðar í IFRS-staðli 4, að beita IFRS-staðli 4 við færslu og mat á þeim,
- e) fjármálagerninga sem falla innan gildissviðs IFRS-staðals 4 vegna þess að þeir innihalda valkvæðan þátt. Útgefandi þessara gerninga er undanþeginn því að beita 15.–32. lið og liðum AG25–AG35 í þessum staðli gagnvart þessum þáttum að því er varðar aðgreininguna á fjárskuldum og eiginfjárgerningum. Þessir gerningar eru þó háðir öllum öðrum kröfum þessa staðals. Enn fremur gildir þessi staðall um afleiður sem eru innbyggðar í þessum gerningum (sjá IFRS-staðal 9),
- f) ...

8. Þessum staðli skal beita á þá samninga um kaup eða sölu á ófjárhagslegum lið, sem hægt er að gera upp með handbæru fé eða öðrum fjármálagerningi eða með skiptum á fjármálagerningum líkt og samningarnir væru fjármálagerningar, að undanskildum samningum sem gerðir voru og ætlaðir eru til móttöku eða afhendingar ófjárhagslegs liðar í samræmi við þörf einingarinnar fyrir kaup, sölu eða notkun. Þó skal beita þessum staðli gagnvart þeim samningum sem eining tilgreinir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning í samræmi við lið 2.5 í IFRS-staðli 9, fjármálagerningar.
12. Eftirfarandi hugtök eru skilgreind í viðbæti A í IFRS-staðli 9 eða í 9. lið í IAS-staðli 39, fjármálagerningar: færsla og mat, og eru notuð í þessum staðli í þeirri merkingu sem er tilgreind í IAS-staðli 39 og IFRS-staðli 9.
- afskrifað kostnaðarverð fjáreignar eða fjárskuldar
 - afskráning
 - afleiða
 - aðferð virkra vaxta
 - samningur með fjárhagslegri tryggingu
 - fjárskuld á gangvirði í gegnum rekstrarreikning
 - föst skuldbinding
 - áætluð framtíðarviðskipti
 - skilvirkni áhættuvarnar
 - áhættuvarinn liður
 - áhættuvarnargerningur
 - veltuviðskipti
 - reglubundin kaup eða sala
 - viðskiptakostnaður.
23. Sem undantekning frá aðstæðum, sem er lýst í liðum 16A og 16B eða í liðum 16C og 16D, skapar samningur, sem felur í sér þá skyldu einingar að kaupa eigin eiginfjárgerninga með handbæru fé eða annarri fjáreign, fjárskuld fyrir núvirði innlausnarverðsins (t.d. núvirði framvirkis endurkaupsverðs, nýtingarverð valréttar eða annað innlausnarverð). Þetta á við jafnvel þó að samningurinn sjálfur sé eiginfjárgerningur. Eitt dæmi er skylda einingar samkvæmt framvirkum samningi til að kaupa eiginfjárgerninga sína með handbæru fé. Fjárskuldin er upphaflega færð á núvirði innlausnarverðsins og endurflokkuð úr eigin fé. Fjárskuldin er í framhaldi af því metin í samræmi við IFRS-staðal 9. Ef samningurinn rennur út án afhendingar er bókfært verð fjárskuldarinnar endurflokkað og fært í eigið fé. Samningsbundin skylda einingar til að kaupa eigin eiginfjárgerninga skapar fjárskuld fyrir núvirði innlausnarverðs jafnvel þó að skyldan til að kaupa sé háð því að mótaðilinn neyti réttar til innlausnar (t.d. samþykktur söluréttur sem veitir mótaðilanum rétt til að selja einingu eiginfjárgerninga einingarinnar á föstu verði).

31. IFRS-staðall 9 fjallar um mat fjáreigna og fjárskulda. Eiginfjárgerningar eru gerningar sem færa sönnur á eftirstæðan hluta í eignum einingar að frádregnum öllum skuldum hennar. Þegar upphaflegu bókfærðu verði samsetts fjármálagernings er skipt á eiginfjár- og skuldarhluta er eiginfjárþættinum úthlutað hrakvirðisfjárhæðin eftir að fjárhæðin, sem var ákvörðuð sérstaklega fyrir skuldarhlutann, er dregin frá gangvirði gerningsins í heild. Virði afleiddra þátta (eins og kaupréttar) sem eru innbyggðir í samsettan fjármálagerning annarra en eiginfjárlutans (eins og réttur til breytingar eigin fjár) er innifalið í skuldarhlutanum. Samtala bókfærðs verðs sem úthlutað er á skuldar- og eiginfjárlutana við upphafs færslu er alltaf jöfn gangvirðinu sem væri eignað gerningnum sem heild. Enginn hagnaður eða tap verður til ef upphafleg færsla hluta gerningsins er færð sérstaklega.

42. Fjáreign og fjárskuld skal jafnað saman og sú hreina fjárhæð sett fram í efnahagsreikningi þá og því aðeins að eining:

a) ...

Við færslu á yfirfærslu fjáreignar, sem er ekki viðurkennd fyrir afskráningu, skal einingin ekki jafna saman yfirfærðu eigninni og tengdu skuldinni (sjá lið 3.2.22 í IFRS-staðli 9).

96C Flokkun gerninga samkvæmt þessari undantekningu skal takmarka við reikningsskil samkvæmt IAS-staðli 1, IAS-staðli 32, IAS-staðli 39, IFRS-staðli 7 og IFRS-staðli 9. Gerninginn skal ekki skoða sem eiginfjárgerning samkvæmt öðrum reglum, t.d. IFRS-staðli 2.

97F [Felldur brott]

97H [Felldur brott]

97P [Felldur brott]

97R IFRS-staðall 9, gefinn út í júlí 2014, breytti liðum 3, 4, 8, 12, 23, 31, 42, 96C, AG2 og AG30 og felldi brott liði 97F, 97H og 97P. Eining skal beita þessum breytingum þegar hún beitir IFRS-staðli 9.

C34 Í viðbættinum er liðum AG2 og AG30 breytt og verði svohljóðandi:

AG2 Staðallinn fjallar ekki um færslu eða mat fjármálagerninga. Kröfur um færslu og mat fjármálagerninga og fjárskulda er að finna í IFRS-staðli 9.

AG30 Ákvæði 28. liðar gilda aðeins um útgefendur samsettra fjármálagerninga sem ekki eru afleiður. Í 28. lið er ekki fjallað um samsetta fjármálagerninga frá sjónarhóli handhafa. Í IFRS-staðli 9 er fjallað um flokkun og mat fjáreigna sem eru samsettir fjármálagerningar frá sjónarhóli handhafa.

IAS-staðall 33, hagnaður á hlut

C35 Ákvæðum 34. liðar er breytt og verði svohljóðandi og lið 74E er bætt við:

34. Þegar væntum, almennum hlutum hefur verið breytt í almenna hluti myndast liðirnir, sem tilgreindir eru í a- til c-lið 33. liðar, ekki lengur. Þess í stað veita nýju, almennu hlutirnir réttindi til hlutdeildar í hagnaði eða tapi sem flyst til almennra hluthafa móðureiningarinnar. Þess vegna er hagnaður eða tap, sem flyst til almennra hluthafa móðureiningarinnar, reiknað í samræmi við 12. lið, leiðrétt með tilliti til liðanna sem tilgreindir eru í a- til c-lið 33. liðar og viðeigandi skatta. Meðal útgjalda vegna væntra, almennra hluta eru kostnaður og afsláttur vegna viðskipta sem færð eru í samræmi við aðferð virkra vaxta (sjá IFRS-staðal 9).

- 74E IFRS-staðall 9, fjármálagæringar, gefinn út í júlí 2014, breytti 34. lið. Eining skal beita þeirri breytingu þegar hún beitir IFRS-staðli 9.

IAS-staðli 36, virðisrárnun eigna

- C36 Ákvæðum 2., 4. og 5. liðar er breytt og verði svohljóðandi, liðir 140F, 140G og 140K eru felldir brott og lið 140M er bætt við:

2. Þessum staðli skal beita við færslu virðisrárnunar allra eigna annarra en:

a) ...

e) fjáreigna sem falla undir gildissvið IFRS-staðals 9, fjármálagæringar,

f) ...

4. Þessi staðall gildir um fjáreignir flokkaðar sem:

- a) dótturfélög, eins og þau eru skilgreind í IFRS-staðli 10, samstæðureikningsskil,
- b) hlutdeildarfélag, eins og þau eru skilgreind í IAS-staðli 28, fjárfestingar í hlutdeildarfélagum og samrekstri,
- c) samrekstur, eins og hann er skilgreindur í IFRS-staðli 11, sameiginlegt fyrirkomulag.

Að því er varðar virðisrárnun annarra fjáreigna vísast í IFRS-staðal 9.

5. Þessi staðall gildir ekki um fjáreignir innan gildissviðs IFRS-staðals 9, fjárfestingareign sem metin er á gangvirði innan gildissviðs IAS-staðals 40 eða lífrænar eignir sem tengjast landbúnaðarstarfsemi og metnar eru á gangvirði að frádregnum sölukostnaði innan gildissviðs IAS-staðals 41. Þessi staðall gildir þó um eignir sem eru bókfærðar á endurmetinni fjárhæð (þ.e. gangvirði á endurmatsdegi að undanskildum síðar uppsöfnuðum afskriftum og virðisrárnunartöpum) í samræmi við aðra IFRS-staðla, eins og endurmatslíkanið í IAS-staðli 16, varanlegir rekstrarfjármunir og IAS-staðli 38, óefnislegar eignir. Beinn viðbótarkostnaður sem tengja má ráðstöfun eignarinnar er eini munurinn á milli gangvirðis eignar og gangvirðis hennar að frádregnum ráðstöfunarkostnaði.

a) ...

140F [Felldur brott]

140G [Felldur brott]

140K [Felldur brott]

140M IFRS-staðall 9, gefinn út í júlí 2014 breytti 2., 4. og 5. lið og felldi brott liði 140F, 140G og 140K. Eining skal beita þessum breytingum þegar hún beitir IFRS-staðli 9.

IAS-staðall 37, reiknaðar skuldbindingar, óvissar skuldir og óvissar eignir

- C37 Ákvæðum 2. liðar er breytt og verði svohljóðandi, 97. og 98 liður eru felldir brott og 101. lið er bætt við:

2. Þessi staðall gildir ekki um fjármálagæringa (þ.m.t. ábyrgðir) sem falla innan gildissviðs IFRS-staðals 9, fjármálagæringar.

97. [Felldur brott]

98. [Felldur brott]

101. IFRS-staðall 9, gefinn út í júlí 2014, breytti 2. lið og felldi brott 97. og 98. lið. Eining skal beita þessum breytingum þegar hún beitir IFRS-staðli 9.

IAS-staðall 39, fjármálagerningar: Færsla og mat

C38 [Á ekki við kröfur]

C39 Fyrirsögnin á undan 1. lið og 1. liður falli brott.

C40 Ákvæðum 2. liðar er breytt og verði svohljóðandi og 4.–7. liður eru felldir brott:

- 2. Allar einingar skulu beita þessum staðli gagnvart öllum fjármálagerningum innan gildissviðs IFRS-staðals 9, fjármálagerningar, og að því marki sem:**

a) IFRS-staðall 9 heimilar að kröfum um áhættuvarnarreikningsskil í þessum staðli sé beitt og

b) fjármálagerningurinn er hluti af áhættuvarnartengslum sem uppfylla skilyrði um áhættuvarnarreikningsskil í samræmi við þennan staðal.

4–7 [Felldur brott]

C41 Ákvæðum 8. og 9. liðar er breytt og verði svohljóðandi:

8. Hugtökin, sem skilgreind eru í IFRS-staðli 13, IFRS-staðli 9 og IAS-staðli 32, eru notuð í þessum staðli í þeirri merkingu sem er tilgreind í viðbæti A í IFRS-staðli 13, viðbæti A í IFRS-staðli 9 og 11. lið IAS-staðals 32. Í IFRS-staðli 13, IFRS-staðli 9 og IAS-staðli 32 eru eftirfarandi hugtök skilgreind:

— afskrifað kostnaðarverð fjáreignar eða fjárskuldar

— afskráning

— afleiða

— aðferð virkra vaxta

— virkir vextir

— eiginfjárgerningur

— gangvirði

— fjáreign

— fjármálagerningur

— fjárskuld

og leiðbeiningar veittar um beitingu þessara skilgreininga.

Í 9. lið eru „Skilgreining á afleiðu“, „Skilgreiningar á fjórum flokkum fjármálagerninga“, „Skilgreining á samningi með fjárhagslegri tryggingu“ og „Skilgreiningar í tengslum við færslu og mat“ felldar brott.

C42 Fyrirsagnir og liðir 10–70 og 79. liður falli brott.

C43 Liðum 71, 88–90 og 96 er breytt og verði svohljóðandi:

- 71. Ef eining beitir IFRS-staðli 9 og hefur ekki valið sem reikningsskilaaðferð sína að halda áfram að beita kröfum þessa staðals varðandi áhættuvarnarreikningsskil (sjá lið 7.2.19 í IFRS-staðli 9) skal hún beita kröfum 6. kafla í IFRS-staðli 9 varðandi áhættuvarnarreikningsskil. Eining getur þó, vegna gangvirðisvarnar vaxtaáhættu hluta af safni fjáreigna eða fjárskulda, í samræmi við lið 6.1.3 í IFRS-staðli 9, beitt kröfum þessa staðals í stað krafna í IFRS-staðli 9 að því er varðar áhættuvarnarreikningsskil. Í því tilviki verður einingin einnig að beita sértæku kröfunum að því er varðar áhættuvarnarreikningsskil á gangvirði vegna vaxtaáhættu í safnvörn (sjá liði 81A, 89A og AG114–AG132).**

88. Áhættuvarnartengsl uppfylla skilyrði um áhættuvarnarreikningsskil skv. 89.–102. lið þá og því aðeins að öll eftirfarandi skilyrði séu uppfyllt:

a) ...

d) unnt er að meta skilvirkni áhættuvarnarinnar með áreiðanlegum hætti, þ.e. unnt er að meta með áreiðanlegum hætti gangvirði eða sjóðstreymi varða liðarins, sem rekja má til áhættunnar sem varið er gegn, og gangvirði áhættuvarnargerningsins.

e) ...

Gangvirðisvarnir

89. Ef gangvirðisvörn uppfyllir skilyrðin í 88. lið á tímabilinu skal færa hana á eftirfarandi hátt:

a) ...

b) hagnaðurinn eða tapið á varða liðnum, sem rekja má til áhættunnar sem varið er gegn, skal leiðréttá bókfært verð varða liðarins og færa í rekstrarreikning. Þetta gildir ef varði liðurinn er að öðru leyti metinn á kostnaðarverði. Færsla hagnaðar eða taps sem rekja má til áhættu sem varið er gegn í rekstrarreikningi á við ef áhættuvarði liðurinn er fjáreign sem er metin á gangvirði í gegnum heildarafkomu í samræmi við lið 4.1.2 A í IFRS-staðli 9.

90. Ef einungis er varið gegn sérstakri áhættu, sem rekja má til áhættuvarinna liða, skal færa breytingar á gangvirði áhættuvörðu liðanna, sem eru ótengdar áhættu sem varið er gegn, eins og fram kemur í lið 5.7.1 í IFRS-staðli 9.

96. Nánar tiltekið er sjóðstreymisvörn færð á eftirfarandi hátt:

a) ...

c) ef skjalfest áhættustýringaráætlun einingar vegna sérstakra áhættuvarnartengsla útilokar tiltekinn þátt hagnaðarins eða tapsins eða tengds sjóðstreymis áhættuvarnargerningsins frá matinu á skilvirkni áhættuvarnar (sjá 74. og 75. lið og a-lið 88. liðar) er þátturinn, sem er útilokaður úr hagnaði eða tapi, færður í samræmi við lið 5.7.1 í IFRS-staðli 9.

C44 Liðum 103C, 103D, 103F, 103K, 104 og 108C er breytt og verði svohljóðandi, liðir 103B, 103H–103J, 103L–103P, 103S, 105–107A og 108E–108F eru felldir brott og lið 103U er bætt við:

103B [Felldur brott]

103C Með IAS-staðli 1 (endurskoðaður 2007) breyttust hugtök og hugtakanotkun í öllum IFRS-stöðlum. Auk þess er liðum 95 (a-liður), 97, 98, 100, 102, 108 og AG99B breytt. Eining skal beita þessum breytingum að því er varðar árleg tímabil sem hefjast 1. janúar 2009 eða síðar. Ef eining beitir IAS-staðli 1 (endurskoðaður 2007) að því er varðar fyrra tímabil taka breytingarnar gildi fyrir það fyrra tímabil.

103D [Felldur brott]

103F [Felldur brott]

103H–103J [Felldur brott]

- 103K Með Endurbótum á alþjóðlegum reikningsskilastöðlum, sem voru gefnar út í apríl 2009, var 2. lið (g-lið), 97. og 100. lið breytt. Eining skal beita breytingunum gagnvart þessum liðum framvirkt á alla óútrunna samninga að því er varðar árleg tímabil sem hefjast 1. janúar 2010 eða síðar. Fyrri beiting er heimil. Ef eining beitir breytingunum að því er varðar fyrra tímabil skal hún greina frá því.
- 103L–103P [Felldur brott]
- 103S [Felldur brott]
- 103U IFRS-staðall 9, gefinn út í júlí 2014, breytti liðum 2, 8, 9, 71, 88–90, 96, AG95, AG114, AG118 og fyrirsögnum liðar AG133 og felldi brott liði 1, 4–7, 10–70, 103B, 103D, 103F, 103H–103J, 103L–103P, 103S, 105–107A, 108E–108F, AG1–AG93 og AG96. Eining skal beita þessum breytingum þegar hún beitir IFRS-staðli 9.
- 104 Þessum staðli skal beitt afturvirkir nema að því leyti sem tilgreint er í 108. lið. Upphafsstöðu óráðstafaðs eigin fjár frá fyrsta fyrra tímabili sem sett er fram og allar sambærilegar fjárhæðir skal leiðrétta eins og þessi staðall hefði alltaf verið í notkun, nema ógerlegt sé að endurera upplýsingarnar. Ef ógerlegt er að endurera upplýsingarnar skal einingin greina frá því og tilgreina að hve miklu leyti upplýsingarnar voru endurgerðar.
- 105–107A [Felldur brott]
- 108C Ákvæðum 73. liðar og liðar AG8 var breytt með Endurbótum á alþjóðlegum reikningsskilastöðlum (IFRS) sem gefnar voru út í maí 2008. Ákvæðum 80. liðar var breytt með Endurbótum á alþjóðlegum reikningsskilastöðlum (IFRS) sem gefnar voru út í apríl 2009. Eining skal beita þessum breytingum að því er varðar árleg tímabil sem hefjast 1. janúar 2009 eða síðar. Heimilt er að beita öllum breytingunum fyrr. Ef eining beitir breytingunum að því er varðar fyrra tímabil skal hún greina frá því.
- 108E–108F [Felldur brott]
- C45 Í viðbæti A er fyrirsagnir og liðir AG1–AG93 og liður AG96 felld brott.
- C46 Í viðbæti A er liður AG95, AG114 og AG118 breytt og verði svohljóðandi og fyrsta neðanmálsgrein við b-lið í lið AG118 er felld brott:
- AG95 Tilgreina má fjáreign, sem metin er á afskrifuðu kostnaðarverði, sem áhættuvarnargerning ef um er að ræða vörn gagnvart gengisáhættu erlendra gjaldmiðla.
- AG114 Fyrir gangvirðisvörn gagnvart vaxtaáhættu í tengslum við safn fjáreigna eða fjárskulda fullnægir eining kröfunum í þessum staðli ef hún fer eftir aðferðunum sem settar eru fram í a- til i-lið og liðum AG115–AG132 hér á eftir:
- a) eining skilgreinir, sem hluta af áhættustýringarferlinu, safn liða sem hún vill verja gegn vaxtaáhættu. Í safninu kunna að vera eingöngu eignir, eingöngu skuldir eða bæði eignir og skuldir. Einingin getur skilgreint tvö eða fleiri söfn en þá fer hún eftir leiðbeiningunum hér á eftir fyrir hvert safn fyrir sig.
- b) ...
- AG118 Sem dæmi um tilgreininguna, sem sett er fram í c-lið í lið AG114, má taka að eining, sem metur á tilteknu endurákvörðunarvaxtatímabili eignir á föstum vöxtum að fjárhæð 100 GE og skuldir á föstum vöxtum að fjárhæð 80 GE, og ef hún ákveður að áhættuverja alla nettófjárhæðina, 20 GE, tilgreinir hún sem áhættuvarða liðinn eignir að fjárhæð 20 GE (hluta eignanna). Tilgreiningin er sett fram sem „fjárhæð í gjaldmiðli“ (þ.e. fjárhæð í dólum, evrum, pundum eða rand) fremur en sem einstakar eignir. Af því leiðir að allar eignirnar (eða skuldirnar) sem varða fjárhæðina er tekin af — þ.e. allar 100 GE eignanna í dæminu hér að framan — verða að vera ...

C47 Í viðbæti A er fyrirsögninni í lið AG133 breytt og verði svohljóðandi:

UMBREYTING (LIÐIR 103–108C)

IFRIC-túlkun 2, hlutir félagsaðila í samvinnueiningum og sambærilegir gerningar

C48 Undir fyrirsögninni „Tilvísanir“ er tilvísun í IAS-staðal 39 felld brott og tilvísun í IFRS-staðal 9, fjármálagerningar, bætt við. Ákvæðum 15. og 18. liðar er breytt og 19. lið er bætt við:

15. [Felldur brott]

18. [Felldur brott]

19. IFRS-staðall 9, gefinn út í júlí 2014, breytti lið A8 og A10 og felldi brott 15. og 18. lið. Eining skal beita þessum breytingum þegar hún beitir IFRS-staðli 9.

C49 Í viðbætinum er liðum A8 og A10 breytt og verði svohljóðandi:

A8 Sú fjárhæð, sem hlutur félagsaðila er hærri en sem nemur innlausnarbanninu, er fjárskuld. Samvinnueiningin metur þessa fjárskuld á gangvirði við upphafsfærslu. Þar sem þessir hlutir eru innleysanlegir þegar þess er krafist metur samvinnueiningin gangvirði slíkra fjárskulda í samræmi við 47. lið IFRS-staðals 13: „Gangvirði fjárskuldar með innlausnarákvæði (t.d. veltiinnlán) er ekki lægra en fjárhæðin sem skal greiða þegar þess er krafist ...“. Í samræmi við það flokkar samvinnueiningin hámarksfjárhæðina, sem skal greiða þegar þess er krafist samkvæmt innlausnarákvæðunum, sem fjárskuldir.

A10 Í kjölfar breytinga á samþykktum er nú hægt að krefja samvinnueiningu um að innleysa að hámarki 25% útistandandi hluta sinna eða að hámarki 50 000 hluti á 20 GE hvern hlut. Í samræmi við það flokkar samvinnueiningin 1. janúar 20X3 1 000 000 GE sem fjárskuldir en það er hámarksfjárhæðin sem skal greiða þegar þess er krafist samkvæmt innlausnarákvæðunum, eins og ákvarðað er í samræmi við 47. lið IFRS-staðals 13. Hún yfirfærir því 200 000 GE af eigin fé í fjárskuldir 1. janúar 20X3 og þá eru eftir 2 000 000 GE flokkaðar sem eigið fé. Í þessu dæmi færir einingin hvorki hagnað né tap á þessari yfirfærslu.

IFRIC-túlkun 5, réttur til hlutdeildar í sjóðum sem bera kostnað af niðurlagningu starfsemi, endurbyggingu og endurbótum á umhverfinu

C50 Undir fyrirsögninni „Tilvísanir“ er tilvísun í IAS-staðal 39 felld brott og tilvísun í IFRS-staðal 9, fjármálagerningar, bætt við. Ákvæðum 5. liðar er breytt og verði svohljóðandi, liðir 14A og 14C eru felldir brott og lið 14D er bætt við:

5. Eftirstæð hlutdeild í sjóði, sem er víðtækari en réttur til endurgreiðslu, s.s. samningsbundinn réttur til úthlutunar þegar starfsemi hefur verið lögð niður eða þegar sjóðnum er slitið, getur verið eiginfjárgerningur innan gildissviðs IFRS-staðals 9 og er ekki innan gildissviðs þessarar túlkunar.

14A [Felldur brott]

14C [Felldur brott]

14D IFRS-staðall 9, gefinn út í júlí 2014, breytti 5. lið og felldi brott liði 14A og 14C. Eining skal beita þessum breytingum þegar hún beitir IFRS-staðli 9.

IFRIC-túlkun 10, árshlutareikningsskil og virðisrýrnun

C51 Undir fyrirsögninni „Tilvísanir“ er tilvísun í IAS-staðal 39 felld brott og tilvísun í IFRS-staðal 9, fjármálagerningar, bætt við. Ákvæðum 1., 2., 7. og 8. liðar er breytt og verði svohljóðandi, 5., 6. og 11.–13. liður eru felldir brott og 14. lið er bætt við:

1. Þess er krafist að eining meti í lok hvers reikningsskilatímabils hvort virðisrýrnun hafi orðið á viðskiptavild og, sé þess krafist, að hún færi virðisrýrnunartap á þeim degi í samræmi við IAS-staðal 36. Við lok síðara reikningsskilatímabils geta aðstæður þó hafa breyst svo mjög að virðisrýrnunartapið hefði orðið minna eða að komist hefði verið hjá því með öllu ef virðisrýrnunarmatið hefði einungis farið fram á þeim degi. Í þessari túlkun eru leiðbeiningar um hvort ástæða sé til þess að bakfæra slíkt virðisrýrnunartap.

2. Túlkunin fjallar um víxlverkunina milli krafna í IAS-staðli 34 og færslu virðisrýrnunartaps á viðskiptavild í IAS-staðli 36 og um áhrif þeirrar víxlverkunar á síðari árshlutareikningsskil og árleg reikningsskil.
5. [Felldur brott]
6. [Felldur brott]
7. Í túlkuninni er fjallað um eftirfarandi álitafni:

Á eining að bakfæra virðisrýrnunartap sem var fært á árshluta og nær til viðskiptavildar ef tap hefði ekki verið fært, eða minna tap hefði verið fært, hefði virðisrýrnunarmat aðeins farið fram við lok næsta reikningsskilatímabils?

ALMENNT SAMKOMULAG

8. Eining skal ekki bakfæra virðisrýrnunartap sem er fært á fyrri árshluta að því er varðar viðskiptavild.
- 11–13 [Felldur brott]
14. IFRS-staðall 9, gefinn út í júlí 2014, breytti liðum 1, 2, 7 og 8 og felldi brott liði 5, 6 og 11–13. Eining skal beita þessum breytingum þegar hún beitir IFRS-staðli 9.

IFRIC-túlkun 12, samningar um þjónustuívilnun

- C52 Undir fyrirsögninni „Tilvísanir“ er tilvísun í IAS-staðal 39 felld brott og tilvísun í IFRS-staðal 9, fjármálagerningar, bætt við. Ákvæðum 23.–25. liðar er breytt og verði svohljóðandi, liðir 28A–28C eru felldir brott og lið 28E er bætt við:
- 23 IAS-staðall 32 og IFRS-staðlar 7 og 9 gilda um fjáreign sem færð er skv. 16. og 18. lið.
 - 24 Skuldastöðu veitanda eða skuld, sem tilkomin er fyrir tilstilli hans, skal færa í samræmi við IFRS-staðal 9 eins og hún er metin á:
 - a) afskrifuðu kostnaðarverði,
 - b) gangvirði í gegnum aðra heildaraflögu eða
 - c) gangvirði í gegnum rekstrarreikning.
 - 25 Ef skuldastaða veitanda er annaðhvort metin á afskrifuðu kostnaðarverði eða á gangvirði í gegnum heildaraflögu skal samkvæmt IFRS-staðli 9 reikna vexti með aðferð virkra vaxta og færa í rekstrarreikning.
 - 28A–28C [Felldur brott]
 - 28E IFRS-staðall 9, gefinn út í júlí 2014, breytti 23.–25. lið og felldi brott liði 28A–28C. Eining skal beita þessum breytingum þegar hún beitir IFRS-staðli 9.

IFRIC-túlkun 16, áhættuvarnir vegna hreinnar fjárfestingar í erlendum rekstri

- C53 Undir fyrirsögninni „Tilvísanir“ er tilvísun í IFRS-staðal 9, fjármálagerningar, bætt við.
- C54 Ákvæðum 3., 5.–7., 14. og 16. liðar er breytt og verði svohljóðandi, liður 18A er felldur brott og lið 18B er bætt við:
3. Í ákvæðum IFRS-staðals 9 er þess krafist að áhættuvarinn liður, sem uppfyllir skilyrði, og áhættuvarnargerningar, sem uppfylla skilyrði, séu tilgreindir í reikningsskilum í tengslum við áhættuvarnir (e. hedge accounting relationship). Ef tilgreind áhættuvarnartengsl eru til staðar í tilviki áhættuvarna vegna hreinnar fjárfestingar, skal færa hagnað eða tap á áhættuvarnargerningi, sem er ætlað að vera skilvirk áhættuvörn vegna hreinnar fjárfestingar, í aðra heildaraflögu og telja með í gengismun sem stafar af umreikningi niðurstöðu og fjárhagsstöðu erlenda rekstursins.

5. IFRS-staðall 9 heimilar einingu að tilgreina annaðhvort afleiðu eða fjármálagerning sem ekki er afleiða (eða sambland afleiðu og fjármálagernings sem ekki er afleiða) sem áhættuvarnargerning vegna gengisáhættu erlendra gjaldmiðla. Þessi túlkun veitir leiðbeiningar um það hvar, innan samstæðu, áhættuvarnargerningar sem eru áhættuvarnir vegna hreinnar fjárfestingar í erlendum rekstri geta verið færðir þannig að þeir uppfylli skilyrði varðandi áhættuvarnarreikningsskil.
6. IAS-staðall 21 og IFRS-staðall 9 krefjast þess að uppsafnaðar fjárhæðir í tengslum við bæði gengismun erlendra gjaldmiðla, sem leiðir af yfirfærslu niðurstaðna og fjárhagsstöðu hinnar erlendu rekstrareiningar yfir í framsetningargjaldmiðil, og hagnaðar eða taps á áhættuvarnargerningi, sem ætlað er að vera skilvirk vörn vegna hreinnar fjárfestingar, skulu endurflokkaðar úr eigin fé yfir í rekstrarreikning sem endurflokkunarleiðrétting þegar móðurfélag ráðstafar erlendri rekstrareiningu. Þessi túlkun veitir leiðbeiningar um hvernig eining skuli ákvarða þær fjárhæðir sem á að endurflokka úr eigin fé yfir í rekstrarreikning, bæði vegna áhættuvarnargerningsins og áhættuvarða liðarins.
7. Túlkun þessi á við um einingu, sem ver sig gegn gengisáhættu erlendra gjaldmiðla sem leiðir af hreinni fjárfestingu í erlendum rekstri, og vill uppfylla skilyrði um áhættuvarnarreikningsskil í samræmi við IFRS-staðal 9. Til hagræðingar vísar þessi túlkun til slíkra eininga sem móðurfélags og til reikningsskila, sem taka til hreinnar eignar erlends reksturs, sem samstæðureikningsskila. Allar tilvísanir til móðurfélags eiga jafnt við um einingu sem er með hreina fjárfestingu í erlendum rekstri sem er samrekstur, hlutdeildarfélag eða útibú.
14. Tilgreina má afleiðu eða fjármálagerning, sem ekki er afleiða (eða sambland afleiðu og fjármálagernings sem ekki er afleiða), sem áhættuvarnargerning í áhættuvörn vegna hreinnar fjárfestingar í erlendum rekstri. Eignarhald á áhættuvarnargerningi eða -gerningum má vera hjá einingu eða einingum innan samstæðunnar, svo framarlega sem kröfum liðar 6.4.1 í IFRS-staðli 9 um tilgreiningu, skjalfestingu og skilvirkni, sem tengjast áhættuvörnum vegna hreinna fjárfestinga, er fullnægt. Sérstaklega skal skjalfesta áhættuvarnaráætlun samstæðunnar með skýrum hætti vegna möguleika á mismunandi tilgreiningu á mismunandi stigum samstæðunnar.
16. Þegar erlendum rekstri, sem var áhættuvarinn, er ráðstafað er sú fjárhæð, sem endurflokkuð er í rekstrarreikning sem endurflokkunarleiðrétting frá varasjóði vegna umreiknings úr einum gjaldmiðli í annan í samstæðureikningsskilum móðurfélags, að því er varðar áhættuvarnargerninginn, sú fjárhæð sem krafist er að sé tilgreind skv. lið 6.5.14 í IFRS-staðli 9. Sú fjárhæð er uppsafnaður hagnaður eða tap af áhættuvarnargerningnum sem var ákvarðaður sem skilvirk áhættuvörn.
- 18A [Felldur brott]
- 18B IFRS-staðall 9, gefinn út í júlí 2014, breytti liðum 3, 5–7, 14, 16, AG1 og AG8 og felldi brott lið 18A. Eining skal beita þessum breytingum þegar hún beitir IFRS-staðli 9.

C55

Í viðbætinum er liðum AG1 og AG8 breytt og verði svohljóðandi:

- AG1 Þessi viðbætur útskýrir beitingu þessarar túlkunar með skýringarmynd um skipulag fyrirtækja hér á eftir. Í öllum tilvikum eru áhættuvarnartengsl sem lýst er prófuð með tilliti til skilvirkni í samræmi við IFRS-staðal 9, þótt ekki sé fjallað um þá prófun í þessum viðbæti. Móðurfélag, sem er endanlegt móðurfélag, setur fram samstæðureikningsskil sín í starfrækslugjaldmiðli sínum, sem er evrur (EUR). Sérhvert dótturfélag er að öllu leyti í eigu annars félags. Hrein fjárfesting móðurfélags upp á 500 milljónir breskra punda í dótturfélagi B (starfrækslugjaldmiðill: GBP), þ.m.t. 159 milljónir breskra punda jafngildi 300 milljóna bandaríkjadala hreinnar fjárfestingar dótturfélags B í dótturfélagi C (starfrækslugjaldmiðill er bandaríkjadalur (USD)). Með öðrum orðum eru hreinar eignir dótturfélags B, aðrar en fjárfestingin í dótturfélagi C, 341 milljónir breskra punda.
- AG8 Þegar dótturfélagi C er ráðstafað eru fjárhæðirnar sem endurflokkaðar eru úr varasjóði vegna umreiknings úr einum gjaldmiðli í annan yfir í rekstrarreikning í samstæðureikningsskilum móðurfélags eftirfarandi:
- a) varðandi 300 milljóna bandaríkjadala utanaðkomandi lántöku í dótturfélagi A, sú fjárhæð sem krafist er samkvæmt IFRS-staðli 9 að sé tilgreind, þ.e. heildarbreytingin á virði í sambandi við gjaldeyrisáhættu, sem var færð í aðra heildarafkomu sem virkur hluti áhættuvarnar og
- b) ...

IFRIC-túlkun 19, greiðsla skulda með eiginfjárgerningum

C56 Undir fyrirsögninni „Tilvísanir“ er tilvísun í IAS-staðal 39 felld brott og tilvísun í IFRS-staðal 9, fjármálagerningar, bætt við. Ákvæðum 4., 5., 7., 9. og 10. liðar er breytt og verði svohljóðandi, 14. og 16. liður eru felldir brott og 17. lið er bætt við:

4. Í þessari túlkun er fjallað um eftirfarandi álitaefni:

- a) Teljast eiginfjárgerningar, sem eining gefur út til að greiða fjárskuld að fullu eða að hluta, „greitt endurgjald“ í samræmi við lið 3.3.3 í IFRS-staðli 9?
- b) ...

ALMENNT SAMKOMULAG

- 5. Útgáfa á eiginfjárgerningum einingar til handa skuldareiganda sem greiðsla á fjárskuld að fullu eða að hluta telst greitt endurgjald í samræmi við lið 3.3.3 í IFRS-staðli 9. Eining skal fjarlægja fjárskuld (eða hluta fjárskuldar) úr efnahagsreikningi þá og því aðeins að hún sé greidd í samræmi við lið 3.3.1 í IFRS-staðli 9.
- 7. Ef ekki er unnt að meta gangvirði útgefinna eiginfjárgerninga með áreiðanlegum hætti skal meta gerningana þannig að þeir endurspegli gangvirði þeirrar fjárskuldar sem greidd er. Við mat á gangvirði fjárskuldar sem greidd er og felur í sér innlausnarákvæði (t.d. veltiinnlán), er 47. lið IFRS-staðals 13 ekki beitt.
- 9. Mismuninn á bókfærðu verði fjárskuldar (eða hluta fjárskuldar), sem greidd er, og greiddu endurgjaldi skal færa í rekstrarreikning í samræmi við lið 3.3.3 í IFRS-staðli 9. Útgefnir eiginfjárgerningar skulu í upphafi færðir og metnir á þeim degi þegar fjárskuld (eða hluti fjárskuldar) er greidd.
- 10. Ef aðeins hluti fjárskuldar er greiddur skal endurgjaldi úthlutað í samræmi við 8. lið. Það endurgjald sem úthlutað er á eftirstæða fjárskuld skal vera hluti mats á því hvort skilmálar eftirstæðrar fjárskuldar hafi breyst verulega. Hafi fjárskuld sem enn er eftirstæð breyst verulega skal eining gera grein fyrir breytingunum sem greiðslu á upphaflegri fjárskuld og færslu nýrrar fjárskuldar eins og krafist er í lið 3.3.2 í IFRS-staðli 9.
- 14. [Felldur brott]
- 16. [Felldur brott]
- 17. IFRS-staðall 9, gefinn út í júlí 2014, breytti 4., 5., 7., 9. og 10. lið og felldi brott 14. og 16. lið. Eining skal beita þessum breytingum þegar hún beitir IFRS-staðli 9.

SIC-túlkun 27, mat á inntaki viðskipta þegar um leigusamning er að ræða í lagalegum skilningi

C57 Undir fyrirsögninni „Tilvísanir“ er tilvísun í IAS-staðal 39 felld brott og tilvísun í IFRS-staðal 9, fjármálagerningar, bætt við. Ákvæðum 7. liðar og þættinum þar á eftir „Gildistökudagur“ er breytt og verði svohljóðandi:

- 7. Aðrar skuldbindingar samkomulags, þ.m.t. veittar ábyrgðir og skuldbindingar sem stofnað er til vegna uppsagnar fyrir lok samningstímans, skal skrá samkvæmt IAS-staðli 37, IFRS-staðli 4 eða IFRS-staðli 9, eftir því sem við á samkvæmt skilmálunum.

GILDISTÖKUDAGUR

Þessi túlkun tekur gildi hinn 31. desember 2001. Gera skal grein fyrir breytingum á reikningsskilaaðferðum í samræmi við IAS-staðal 8.

Í IFRS-staðli 9 er 7. lið breytt. Eining skal beita þeirri breytingu þegar hún beitir IFRS-staðli 9.
